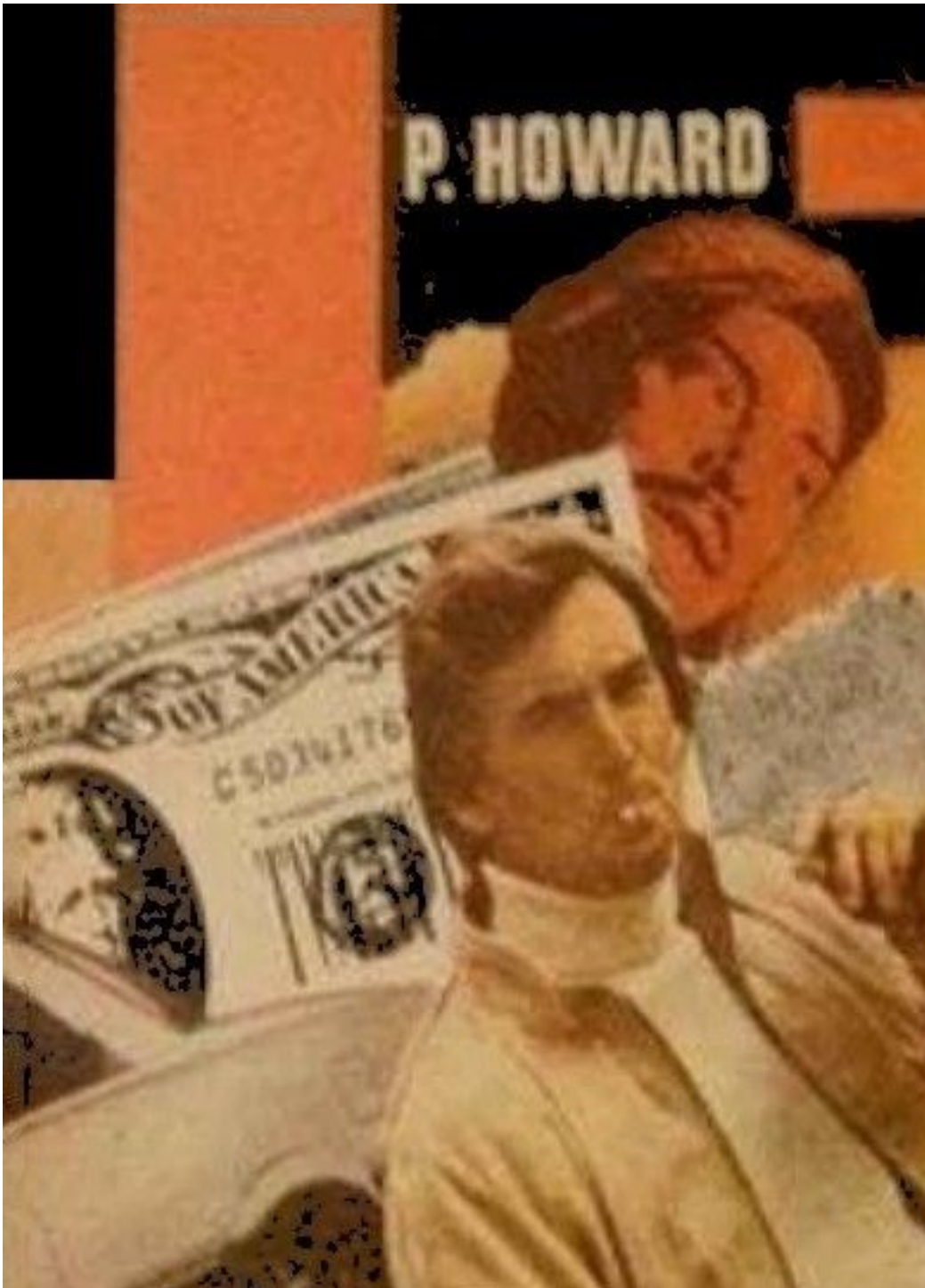
P. HOWARD

P. HOWARD

ORAŞUL REVOLVERELOR MUTE

în româneşte de PAUL DRUMARU
Ediţia a doua
Apărut: 1991

P.Howard (Rejto Jeno)
A n£ma revoUwuk vârosa

Albatrosz kpnyvek
Budapest, 1969
© Moştenitorii Rejto Jeno

Coperta de KALAB FERENC
Apărut: 1991
Editat în cooperare cu „Intercontempress”, Bucureşti

ISBN 973-95171-0-2

CAPITOLUL I

— La mulți ani, cu bucurie, mormăi Tivald Belea 13, în timp ce detectivul îi prindea cătuşele şi, concomitent, îl invita ca, în măsura în care aşa ceva e posibil, să facă bine să-şi țină gura.

— Mă rog. Bombăni ofensat, pentru că îi displăcea să se facă atâta caz din orice fleac.

Unul dintre detectivi îi aduse la cunoştință că, dacă are bani, se poate merge şi cu maşina până la Poliție.

— Şi mai ce? Să nu vă invit şi la teatru?!

Celălalt detectiv dori să-i atragă atenția asupra împrejurării în care faptul că cineva este plesnit peste bot poate avea consecințe dureroase, şi se întrebă dacă are vreun rost să colecționeze palme, ştiind cât de puțin probabil era ca un astfel de capital să poată sluji la amenajarea unui amurg cât de cât liniştit al vieții omeneşti. Apoi îl încadrară, apucându-l de brațe, şi-l conduseră pe Tivald Belea 13 de-a lungul celei mai aglomerate străzi din Tegucigalpa, capitala Hondurasului.

Desigur, cititorul va fi oarecum uimit observând că vorbesc despre un delincvent punându-i în urma numelui un număr, semn potrivit mai degrabă în cazul unor regi, pentru ca nu cumva vreunul dintre domnitori să fie confundat cu tizul său predecesor. Te iau amețelile numai dacă te gândeşti ce s-ar fi întâmplat fără numărătoarea asta în Franța, de pildă, cu Ludovicii de odinioară! Să nu ne închipuim însă că Tivald Belea 13 era regele lumii interlope. Lumea interlopă nu se îndeletniceşte cu alegeri regale, deoarece în ochii cetățenilor ei constituția, legalitatea, precum şi stabilirea oricăror drepturi ce ar decurge din acestea echivalează cu o veritabilă anarhie.

Tivald Belea 13, după cum o spune şi numele lui, dădea adeseori şi cu mare uşurinţă peste tot felul de belele. Astfel că, pe lângă porecla de Belea, se alesese şi cu codiţa aceasta, 13, care, după cum o ştie toată lumea, e un număr păgubos. De bună seamă pentru că e prea mic.

De ce fusese botezat şi Tivald nici el însuşi n-ar măi fi ştiut să spună. De ce un lăcătuş cu aptitudini muzicale din Devonshire îi dăduse fiului său tocmai numele de Tivald este una dintre tainele care aşteaptă să fie dezlegate de către psihologii viitorimii. Prin ce se manifesta, de altfel, ghinionul celei de-a 13-a Belele, numită Tivald?

Iată:

Să ni-l imaginăm pe Tivald Belea 13, cel mai de seamă specialist în case de bani din lume; în cercurile criminalistice, numele lui este pomenit cu o sinceră admiraţie. Ori de câte ori se întâmplă să fie semnalat, paznicii se grăbesc să-l caute de parcă ar dori să-l felicite pentru inegalabila măiestrie de care dă dovadă prin tăietura la rece în formă de floare de lotus, tip Belea. Îndemânatic, prudent, prevăzător, rapid, inteligent, şi totuşi.

Să zicem că efectuează o spargere la firma Trildey &. Ireproşabilă. Muncă de calitatea, o pradă de şaizeci de mii de dolari. În scurtă vreme, la două ore de locul faptei, fluieră plin de voioşie. În clipa aceea îl calcă o maşină!

Lumea adunată înjur scoate ţipete de uimire căci, în timp ce e ridicat şi aşezat în Salvare, dolarii plutesc prin aer de parcă toamna ar scutura frumoase frunze dreptunghiulare de pe crengile unuia dintre pomii de bănet ce se înşiruie pe marginea şoselei.

Dar nu! Banii curg din buzunarele rănitului. Desigur, când îşi revine, într-un târziu, la căpătâi stă de pază un blând inspector de poliţie şi clatină din cap, zâmbitor.

Ăsta-i Belea! Tivald al 13-lea! Pe ăsta-l găseşte totdeauna ghinionul! Era cunoscut, s-ar putea spune că se bucura

chiar de popularitate, datorită acestui ghinion al lui. Când, în zilele deosebit de senine de primăvară, Belea 13 îşi punea pălăria de pai, cunoscuţii care-l întâlneau se întorceau acasă în grabă, să-şi ia pelerinele, căci, dacă pe capul lui Tivald se află o pălărie de pai, e de prevăzut ca, în cel mai scurt timp posibil, vremea să devină precumpănitor umedă.

Tivald Belea 13 se deosebea de semenii săi ghinionişti doar prin faptul că era vesel. Rătăcea prin lumea largă şi făcea haz de propriul său nenoroc. Deviza lui era: „Mă doare-n cot de mine". Obişnuia să mai spună uneori, cu o bucurie răutăcioasă: „Aşa-mi trebuie, de ce-am venit pe lume?!" Încetul, cu încetul, se lăsase de seifuri, nu se apuca de lucru decât rar şi în împrejurări ce păreau excepţional de favorabile. Dar cum pot există împrejurări excepţional de favorabile pentru el?

Ghinionul te duce la închisoare până şi în cazurile cele mai clare şi mai lipsite de risc. În schimb, norocul îţi vine în ajutor pe neaşteptate, chiar şi în clipele cele mai nefaste. Cazul din urmă îi era cu totul necunoscut lui Tivald Belea 13.

Iată felul în care cel mai mare specialist în seifuri de pe suprafaţa pământului se poate transforma, încetul cu încetul, într-un fluieră-vânt. Ajunsese să aprecieze, înainte de toate, câte o poznă bine pusă la cale, câte o lovitură de pumn bine plasată. Faptul că, din când în când, acest fluieră-vânt devenea jefuitor de case de bani în vreuna dintre metropolele lumii, iar apoi, după împlinirea pedepsei, redevenea fluieră-vânt, era de natură să-i îmbogăţească viaţa cu nuanţe interesante.

Trecut de patruzeci, uşor încărunţit, colinda voios prin lume, prin închisori şi ştia că are ghinion în toate. Din cauza asta lumea interlopă îl cunoştea drept Tivald Belea 13. Numele de Pencroft îi apărea, până şi lui, ca plutind undeva în ceaţă.

În Honduras, avea pe conştiinţă operaţiuni mai mici şi mai mari, de aceea făcu la repezeală un bilanţ al pedepsei presupuse şi al delictelor săvârşite, în timp ce detectivii îl conduceau, ţinându-l de braţe. Nu vor putea dovedi decât cel mult două cazuri. Şi, să zicem, acela de la Guadalcar ar fi al treilea.

În cazul Marlow, va ieşi basma curată. Nimeni n-o să-şi închipuie că e lucrătura lui Belea 13. Acela nu fusese stilul lui! La Marlow, prada aceea legendară de blestemată amintire, începuse prin a se strecura în casă, gest care nu-l caracteriza câtuşi de puţin. E adevărat că, mai târziu, printr-o minune de tăiere la rece, izbutise să scoată din seiful blindat briliantele de familie Marlow, atât de admirate în înalta societate din Honduras, dar asta nu schimbă cu nimic precaritatea, caracterul superfluu şi lipsa de eleganţă a procedeului iniţial. Iar după aceea nu-l călcase niciun vehicul. Lumea interlopă fusese de părere că, în urma unei asemenea reuşite, putea să-l socotească pe Tivald Belea detronat. Resupunere firească.

Ghinionul e ca femeia îndrăgostită: n-are nici în clin, nici în mânecă cu logica. Uneori, aparent sfidând orice raţiune, se ataşează de câte cineva dar, tot aşa, îl părăseşte fără vreun motiv palpabil, dintr-o clipă într-alta. Dar, în cazul acesta, opinia publică a lumii interlope se afla în eroare.

Niciodată şi niciunuia dintre semenii noştri să nu-i dorim ghinion mai mare decât cel avut de Tivald Belea 13 în legătură cu lovitura amintită. Se dovedi că diamantele Marlow erau false! Acest fapt nu deveni evident decât după ce Manuel Artistul, prietenul şi tovarăşul de afaceri al făptaşului, examina diamantele. Manuel Artistul era traducător şi eseist. De asemenea, scria drame istorice, desfăşurând şi o înfloritoare activitate de tăinuitor în locuinţa sa de la periferia oraşului. Împrejurimile casei lui Manuel Artistul semănau în multe privinţe cu aşa-numitele

ferme. Şi într-un loc şi într-altul, partea cea mai însemnată a muncilor o constituia cultivarea pământului. Aici, ceasuri înstrăinate, tacâmuri confecţionate din metale nobile, napoleoni, sfeşnice de argint intrau în pământ la vremea semănatului. La ferma asta, stăpânul executa de unul singur munca câmpului şi ar fi fost vai de acela care ar fi întreprins săpături noaptea prin grădină. Aici se împlinise deja proverbul despre cel care săpase o groapă şi căzuse singur în ea. Şi a rămas acolo pentru totdeauna.

Şezând în vecinătatea unui seif uriaş, Manuel Artistul preţăluia cât era ziua de lungă tot felul de lucruri. Ceasuri de buzunar, opere dramatice, diamante, covoare persane, balade suedeze, porţelanuri japoneze, comedii franţuzeşti, ceasuri elveţiene şi scriitori ruşi.

Preţuia cu inimaginabil entuziasm, demn de un suflet de idealist, operele marilor scriitori, în schimb îşi exprima cu dispreţul unui spirit superior părerea despre pietrele preţioase, fie ele cât de valoroase. Dispreţuia bunurile pământeşti! Despre un superb ceas de platină afirma cu cea mai dramatică ironie că oricare dintre versurile lui Byron este mai valoros, nemai amintind că mecanismul este defect (nu cel al lui Byron!). Pentru rabla întreagă – exclusiv de dragul lui Dostoievski care-l transpusele într-o stare sufletească înălţătoare – se declara dispus să plătească o sută cincizeci de dolari. Desigur, e cu totul altă întrebare ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi fost nevoit să-şi exprime în bani gheaţă şi extazul resimţit în faţa artei.

Ei bine, domnule! Atunci să-l lăsăm de-o parte pe Manuel Artistul, căci nu putem şti ce soartă ar fi avut Beethoven ori Goethe, dacă oamenii ar fi trebuit să-şi exprime în bani superba emoţie pe care pretind că o simt în faţa artei! N-ar fi exclus ca nimeni să nu mai cunoască azi numele lui Beethoven, iar Goethe să-şi doarmă somnul de veci în chip de ministru nemuritor, uitat de toată lumea. Aşadar, să

arunce piatra în Manuel Artistul doar cel care ar da de bunăvoie un ban muzelor, când dragostea pentru arte nu ar mai putea fi exprimată în alt fel.

La Manuel Artistul se dusese specialistul în seifuri cu legendarele bijuterii Marlow. La vederea bijuteriilor Marlow, bătrânul tăinuitor izbucnise într-un râs plin de cruzime, ca un diavol sau, mai mult, ca intrigantul unei trupe de provincie. Îi adusese la cunoştinţă lui Tivald Belea 13 că, dintre toate diamantele, colierele, pietrele preţioase împrăştiate pe masă, o singură piatră era veritabilă: diamantul de tăiat sticlă al spărgătorului. Toate celelalte erau bijuterii false, fără valoare. Atât de false, încât mai false nici nu ar putea să fie.

Ce se putea face aici?

Spărgătorului îi veni o idee: expedie nimicurile strălucitoare nevestei lui de care divorţase şi care se remăritase nu de mult la New-York şi trăia în provincie, avea şi un copil şi, între timp, devenise şi văduvă. Schimbul de scrisori între ei nu se întrerupsese niciodată.

Copilul o să se poată juca cu bijuteriile false. Mai târziu, Madge îi scrisese că păstrează bijuteriile drept amintire, în pod, într-un coş vechi de rufe, dar că nu le dă pe nuna copilului, pentru că fetiţa s-ar zgâria în tăişul monturilor. O adevărată jucărie nu trebuie să fie ascuţită. Aşadar, până şi ca jucării erau false!

În asemenea împrejurări, Tivald Belea fusese nevoit să suporte ca ziarele să dea proporţii cosmice incredibilului furt de bijuterii şi ca aceşti Marlowi, cu totul şi cu totul lipsiţi de ruşine, să-şi trâmbiţeze în lumea largă bogăţia, vorbind despre sticlăria aceea într-o asemenea manieră, încât legendarele diamante albastre aveau să se-nverzească de-o galbenă invidie.

Se gândea la toate acestea în timp ce păşea încadrat de detectivi. Dar unde-l duceau detectivii? Pe-aici nu exista niciun comisariat! Se opri.

— Hai, mişcă!

— Nu mă-nghionti! Ce te-mpingi? Unde mă duceți?!

— La comisariat!

Iată-i ajunşi în fața unei clădiri cenuşii. Ce mai e şi asta? De ce s-au oprit aici? Belea cunoştea clădirile tuturor secțiilor de poliție. Şi aici nu exista aşa ceva.

— Aici eu nu intru! Asta nu e clădirea poliției, şi...

Nu putu să termine fraza, căci un ghiont îl proiectă până dincolo de poartă. O! Dar ăştia nu-s poliţişti! Escrocherie! Numai de şi-ar putea mişca brațele! Dar era încătuşat. După o nouă lovitură, se rostogoli într-un fel de pivniță. Căzu de-a lungul câtorva trepte şi îşi sparse nasul. Ce mai e şi asta? Se ridică. În jurul lui – întuneric beznă, câteva lăzi şi butoaie. Îi zburase între timp pălăria şi nu şi-o mai găsea: Văzu, plin de uimire, că undeva sus există o fereastră opacă şi auzi sunând paşii trecătorilor. Oho! Asta e strada! Porni.

— Rămâi acolo unde eşti! răsună o voce în beznă. Dacă doreşti să-ți semnalezi prezența, voi fi bucuros să dau o fugă până la cel mai apropiat post de poliție.

Preferă să rămână.

— Cine-i acolo?

— Nu te priveşte!

— De ce am fost făcut prizonier?

— Ca să fii adus aici!

— De ce mi s-au pus cătuşe?

— Ca să nu-ți poți mişca mâinile. Dar e doar un efect psihologic. Dacă tragi, se desfac. Nu-s încuiate.

A! Imediat ce le forță, cătuşele se desfăcură ca nişte fundițe! Ce forță de sugestie are legea! Eşti neputincios chiar dacă ai de-a face doar cu prestigiul unor cătuşe!

Celălalt nu mai zise nimic. Dar când Belea 13 se apropie de el, gesticulând amenințător, o palmă se prăbuşi de undeva din beznă şi Belea, plonjând magistral, ateriza printre lăzile şi butoaiele din colțul cel mai îndepărtat al încăperii.

Ce nelegiure se punea la cale aici? În orice caz, ar fi caraghios să încerce tocmai el să strige după ajutor şi să cheme poliția. În viață se ivesc tot felul de situații ciudate. El suferise o ilegalitate, libertatea lui personală fusese îngrădită, beneficiind de asemenea de uşoare leziuni datorate luării de contact cu membrele superioare ale unor persoane necunoscute, fapt asupra căruia va mai reveni, de altfel, de îndată ce se va putea găsi față în față cu indivizii. Dar, ca să luăm un exemplu, de ce să poată fi el, Tivald Belea 13, maltratat şi închis, în aşa fel încât orice polițist să-i poată auzi strigătul prin fereastra subsolului şi totuşi el să nu poată striga? În situația lui, de acum, orice alt om ar putea urla în voie. Ar trebui făcută o lege, se gândea în vreme ce stătea ghemuit într-un colț, conform căreia delincvenții să nu poată fi arestați decât pentru delictele comise de ei. Polițistul care l-ar elibera de aici să nu-l poată duce decât direct la poliție. Întrucât, după câte ştia, o asemenea lege nu exista, îşi zise că va trebui să încerce să doarmă, şi prinse să pipăie un teren propice printre lăzile din jur.

În clipa următoare, în imediata lui apropiere, atinse un trup țeapăn, oarecum rece. Ce-i asta? Un mort. Un mort gol puşcă zăcea acolo, pe jos.

— Domnule! i se adresă necunoscutului, aici se află un cadavru.

— Ştiu. Eu l-am pus acolo.

— Cine e? Şi de ce a murit?

— Fii drăguţ şi vezi-ţi de morţii dumitale. Pe ăsta lasă-l să se odihnească în pace, Zicând acestea, calmul şi netrebnicul străin îşi aprinse o ţigară.

Belea 13 se aşează întristat pe o ladă joasă,. Lângă cadavru. Era foarte jenat. Se obişnuise de mult cu mici detenţiuni inofensive. Dar aici se vedea amestecat într-o afacere mai gravă. Şi se mai gândea că ar fi trebuit să-şi realizeze vechiul plan, spargerea uriaşei case de bani a celui mai bun prieten al său, Manuel Artistul.

În treacăt fie spus, acest Tivald Belea, era un tovarăş de nădejde. Ştia prea bine ce înseamnă onoarea de tânăr. Însă, în ciuda prieteniei care-i lega, considera justă jefuirea seifului lui Manuel Artistul. Şi-l atrăgea acel uriaş seif blindat, şi-l atrăgea ideea de a-l pedepsi pe Manuel Artistul care, referindu-se mereu la scriitorii lui preferaţi, cumpăra cu sume incredibil de mici lucruri dobândite de spărgători cu preţul unor riscuri imense.

În pofida tuturor ghinioanelor sale, pornise azi la drum tocmai cu această intenţie. Avea un complice care s-ar fi dus la Manuel Artistul cu diverse obiecte de valoare, pentru ca apoi să-l adoarmă cu cloroform. Manuel Artistul, o dată adormit, ar fi fost transformat într-un colet corespunzător, după care ar fi început lupta corp la corp cu seiful de faimă mondială. Toate mergeau ca pe roate când apăruseră cei doi detectivi.

— Spune-mi, domnule. Se adresă blazatului străin – n-ai vrea să-mi dai o ţigară?

— Unde eşti?

— Şed pe o ladă, lângă cadavrul ce constituie proprietatea dumneavoastră.

— Mişcă-ncoace. Dar ia-o uşurel.

Bâjbâi prin întuneric în direcţia vocii şi prelua o ţigară. Simţea o poftă nebună să-i ardă una la moacă. Însă – biruind o dorinţă aproape de nesuportat – n-o făcu. La

flacăra brichetei, desluşi o faţă. Proprietarul cadavrului. Cel care avea aici în beci un mort al lui, personal, şi vorbea despre asta ca păstorul despre turma sa.

La lumina brichetei, constată puţin speriat ca faţa indolentului străin îi era cunoscută. O mai văzuse undeva! Sau nu. La dracu! Acest om semăna cu el!

— Ascultă! Dumneata semeni cu mine?

— Cum. Adică, sunt tâmpit?

— Vrei cu orice preţ să te cafteşti cu mine-aici? Îţi atrag atenţia că în domeniul ăsta am o înaltă calificare.

— Te las să-ţi formezi singur, pe baza palmei de adineaori, o părere corespunzătoare.

— Sunt nevoit să fiu prudent – răspunse Belea (Tivald 13) – dar sper că în curând n-are să mă mai împiedice nimic să te cârpesc aşa cum se cuvine. Ce înseamnă toată ticăloşia asta?

— Te lămuresc cu plăcere. Beciul acesta e o magazie secretă de cadavre. În ce mă priveşte, păzesc cadavrele, căci la fiecare întâi ale lunii se face inventarul. Vrei să intri şi dumneata în rândul lor? Nu te costă nimic. Doar să mai pui o întrebare.

Tivald Belea 13 nu dădu curs unei provocări atât de josnice. Se întoarse în fundul beciului, se aşeză şi începu să cânte în gând. Cântând, în ciuda situaţiei sale incerte, adormi, deoarece se obişnuise cu nenorocul, asemeni scafandrului care, după un timp oarecare, nu mai simte presiunea apei. Se trezi în zori. Se lumina şi cineva tocmai se apropia încetişor de uşă.

Ei, acum e lumină! Ăsta ar vrea s-o şteargă, desigur, se gândi Belea şi, sărind peste câteva lăzi, se răsti:

— Hei! Ia să-ţi văd mutra, dacă tot m-ai pocnit! Strigă şi, dintr-un salt, îl ajunse, dar, spre totala lui uluire, se pomeni faţă-n faţă cu o bătrână îngrozită.

Femeia în vârstă se jura pe tot ce are mal scump că ea nici nu l-a atins pe Belea, că n-a făcut decât să trimită pe cineva să cheme un poliţist pentru că îl văzuse dormind aici. Şi poliţistul se şi vedea venind! Atunci, cu un salt deznădăjduit, Belea 13 ajunse dincolo de poartă şi o luă la goană şi fugi cât îl ţineau picioarele până ce se prăbuşi într-un loc viran, lângă ghereta unui paznic de noapte. Maşinile poliţiei treceau pe lângă el, una după alta, claxonând, urlând din sirene.

CAPITOLUL II

Până după-amiază, împrejurimile se liniştiră îndeajuns pentru ca Belea să-şi poată părăsi ascunzătoarea. Total epuizat, cu maţele ghiorăind, se îndreptă în grabă spre locuinţa lui Manuel Artistul.

Îl găsi în papuci. Marele idealist lucrase toată noaptea, pentru că fusese nevoit să scoată din monturi câteva pietre preţioase şi, când sfârşise această muncă, se apucase să continue traducerea în limba spaniolă a cărţii lui Nietzsche „Zarathustra".

— Mi-e foame, Manuel, zise Belea 13. Ce poţi să-mi dai?

— Două minute. Asta-i tot ce-ţi pot da. Şi asta numai pentru că eşti tu, pentru că tu mi-ai citit drama în versuri, Anna Karenina, operă căreia, în ciuda pesimismului impus de natura meseriei mele, îi acord o înaltă preţuire. Dacă peste două minute mai eşti aici, jur pe Shakespeare că te denunţ.

Belea ştia prea bine că bătrânul tăinuitor, care uneori nu dădea doi bani pe o tabacheră de aur cu încrustaţii, îl stima în mod cu totul deosebit pe Shakespeare, aşa că nu trebuia să-l convingă nimeni de gravitatea acestei declaraţii.

— Spune-mi măcar de ce mă goneşti? întrebă cu o uimire plină de tristeţe.

— Pentru că îmi e dragă libertatea. Ca lui Shelley. După consumarea celor două minute, voi anunța polițistul din colț. Cu precizia unui ceasornic garantat.

Belea 13 nu pricepea nimic, dar ce putea să facă? Se strecură pe uşă afară. Dar pentru că îi era tare foame, fi mai strigă din stradă:

— Manuel! Nu-mi dai nimic?

Fereastra se deschise pentru o secundă, apăru brațul slab şi uscat al lui Manuel şi-i aruncă un exemplar ilustrat al „Ramayanei". În urma acestuia pluti şi caietul cu explicațiile cuvintelor hinduse. Şi fereastra se închise. Ce l-a apucat pe Manuel?! Acest gânditor plin de bunăvoință, iubitor al adevăratei literaturi şi al obiectelor de artă nefalsificate?

O luă spre bulevard. Apoi, la un colț de stradă, află răspunsul, îl urlau mai multe persoane deodată şi toate aceste persoane vindeau ziare: „Cunoscutul personaj al lumii interlope new-yorkeze, Tivald Belea 13, a comis o crimă înfiorătoare. Făptaşul a adormit la locul faptei, apoi a dispărut!"

Chiar dacă aş zice că Tivald 13 a înmărmurit de groază, tot n-aş face decât să caracterizez un sentiment de voioşie, în esență, pe lângă starea în care spărgătorul de seifuri stătea acolo lovit de soartă, cu Ramayana pentru dejun sub braț şi cu caiețelul-anexă cuprinzând explicațiile cuvintelor hinduse. Cumpără în grabă ziarul de dimineață şi, adăpostit într-un gang din apropiere, îl citi. Ieşiră la iveală următoarele: în beciul acelei case în care îşi petrecuse noaptea, fusese descoperit cadavrul încă proaspăt al unei femei. Comisia care, în momentul de față, îşi desfăşura activitatea la fața locului, încă nu-i stabilise identitatea dar, era evident, încă din prima clipă, că inima femeii fusese supusă perforării cu un obiect lung şi subțire. Îngrijitoarea adjunctă a imobilului (văduva Trapezov) declara că un om, având înfățişare de criminal, dormise în beci şi că

respectivul o luase la goană aflând că fusese chemată poliția. Din fericire, făptaşul îşi uitase pălăria la faţa locului. În căptuşeala pălăriei, se afla un bileţel împăturit.

„Helena! Am plecat la lucru cu Ribolt, până-n zori mă-ntorc, dacă nu, spune-i avocatului că m-a călcat o maşină acum un an şi că de atunci sunt iresponsabil. Nu da apă la şoareci tot timpul; când vii la vorbitor, nu-mi aduce atâtea conserve de ton." Tivald îşi dăduseră seama de îndată că acest Tivald nu putea fi altul decât Belea 13. Cine mai purta numele ăsta nenorocit?!

În momentul de faţă, poliția se află pe urmele lui Belea 13. Aşa era. În faţa porţii stătea un polițist, jucându-se gânditor cu bastonul de cauciuc, şi lângă el un domn cu nasul de o formă ciudată. Domnul coborâse de câteva minute dintr-o maşină ca să-şi cumpere un ziar. Era un bărbat plăcut la înfăţişare, de vreo patruzeci de ani, şi pe frunte avea o cicatrice subţire. Belea îl recunoscu pe loc! Individul de azi-noapte! Proprietarul!

— Îl puteţi prinde pe ticălosul ăsta? întrebă străinul.

— E singurul de care sunt sigur că va fi înhăţat – dădu din cap polițistul. Pentru că niciun anchetator nu poate şti când îi cade, ca musca în lapte, acest Tivald 13.

— În cazul acesta – zise zâmbind celălalt – aruncă o privire în gangul ăsta, poate că-i chiar aici, în spatele dumitale. Şi râse copios.

„Crăpa-ţi-ar ochii!" Gândi Belea. Polițistul răspunse:

— Chiar atât de ghinionist n-o fi nici el ca să se ascundă, din întâmplare, tocmai în clădirea Poliției. Mai bine mă duc la salvare, stau acolo până diseară şi îi însoţesc la fiecare accident, pentru că pe Belea ăla o să-l calce ceva încă azi. E absolut sigur. Şi plecă mai departe.

Domnul cu nas grecesc turtit se urcă în maşină şi Tivald Belea 13 părăsi în grabă clădirea Poliției. Pentru a se asigura de la bun început împotriva oricărui accident de

circulație, o luă spre malul râului. În clipa următoare, simți în spate o lovitură puternică, Ramayana (ilustrată) zbură descriind un arc de cerc perfect, în urma ei caietul anexă cu explicațiile şi, în sfârşit, dar nu în ultimul rând în ceea ce priveşte vehemența prăbuşirii, zbură şi Belea peste un coş cu fructe pentru ca apoi să execute un slalom grațios, pe nas şi pe gură, prin mijlocul drumului.

Faptul că autobuzul nu l-a strivit dintr-o dată ține de domeniul întâmplărilor deosebit de norocoase, deloc caracteristice în ceea ce-l priveşte pe Belea 13. Se întâmplase ca şoferul autobuzului să fi fost pe vremuri un celebru campion al curselor de automobile. Reînviind una dintre amețitoarele sale figuri de altădată, frânase la câțiva milimetri de gâtlejul individului aflat în calea roții. Mulți îl aplaudară, campionul salută în dreapta şi-n stânga zâmbind uşor, apoi ambrele şi porni în aşa fel, încât Tivald Belea 13, care tocmai se adunase de pe jos, fu proiectat peste un triciclist şi, îmbrățişându-l pe acesta, se răsturnă din nou.

Deoarece avea o zi norocoasă, Belea 13 apucă să se ridice înainte ca tramvaiul să fi trecut peste el. Automobilul care, incontestabil, avea întâietatea de a-l fi călcat, se măi afla acolo, lângă bordură, şi domnul de la volan stătea aplecat în afară. Era acelaşi individ neobrăzat care fusese cât pe-aci să-l dea pe mâna poliției. Avea nasul strâmb şi, de altfel, îi devenise nesuferit încă în cursul nopții. Belea îi strigă cu grosolănie:

— Nu poți să căşti ochii?

— De ce? răspunse necunoscutul şi dădu din umeri. Eu mi-am pierdut pălăria sau dumneata?

Belea 13 păli şi se pregăti s-o şteargă, dar în jur se adunaseră deja vreo două sute de oameni. Cel din maşină îi făcu un semn amical.

— Ei hai, urcă, fii cuminte. Te duc eu la un doctor, dacă eşti rănit, sau să chem mai degrabă un poliţist?

Ce putea să facă? Soarta îl punea la cheremul acestui ins. Abia se trântise portiera maşinii în urma lui, când la geam apăru capul unui poliţist.

S-a sfârşit!

— Care eşti cel accidentat? Dumneata? Ia-ţi cărţile şi haleala.

Îi dădu Ramayana, carneţelul-anexă conţinând explicaţiile cuvintelor în hindusă şi un sfert de kilogram de pere. La vederea perelor, Belea se bucură, căci îi era încă foame.

— Perele nu-s ale acestui domn – zise individul de alături. Au căzut din coşul acela.

„Ce-ar fi să te mai ia şi naiba” – se gândi Belea 13, total nefericit.

Maşina mai rulă vreo jumătate de oră, tot mai departe de străzile oraşului. Între timp, avea prilejul să-i asculte pe vânzătorii de ziare.

„Toată lumea îl caută pe Tivald Belea! Poliţia roagă pe toţi cetăţenii care văd vreun om leşinat, rănit sau mutilat, să anunţe de îndată cel mai apropiat post de poliţie!”

Maşina se opri în faţa unei vile singuratice. Domnul necunoscut, un bărbat de altfel destul de arătos, fluiera încetişor.

— Ei hai, du-te acum înăuntru – zice cu voce blânda şi îi arătă vila. Aici ţi se va face o mică operaţie.

— Dar eu nu sufăr de nicio boală.

După un colţ, apăru un poliţist.

— Păi, dacă vrei să pleci, eu nu te reţin – spuse, indiferent, necunoscutul.

Dar se înţelege că gândea exact pe dos. Dacă Belea voia să fie reţinut, atunci n-avea decât să plece. Ce-o să iasă din asta? Se întrebă cu amărăciune Tivald Belea 13 în timp ce, cu maximă repeziciune, intra pe poartă. Era un fel de

sanatoriu, în hol – palmieri sintetici, podea de cauciuc, câteva camere cu uşi albe. O infirmieră tocmai trecea.

— Uite ce-i. Zise necunoscutul – acum dumneata poţi să faci ce vrei, dar dacă vrei altceva decât ceea ce-ţi spun eu, vei fi, bineînţeles, spânzurat pentru omucidere. E simplu, nu?

— Cum să nu? Şi ce vreţi dumneavoastră de la mine?

— Viaţa dumitale. De mâine, eu sunt Tivald Pencroft.

Belea 13 ascultă cu oarecare emoţie sunetul numelui său civil, Pencroft şi, plin de amărăciune, înciudat, gândi despre sâcâitorul necunoscut: Oh, numai de-ar da Domnul ca de mâine să fii tu Pencroft. De-adevăratelea. Amin.

— Am nevoie de habitusul unui criminal pus sub urmărire. Scriu un roman care mă va face celebru. Sunt scriitor. Şi bogat. Eu am ucis femeia. Dar asta nu ajunge! Trebuie să cunosc viaţa sufletească a unui criminal, să pătrund în lumea interlopă. De aceea vreau să devin Belea 13. O dată cu premiul Nobel, sper că mi se va trece cu vederea şi crima făptuită astă-noapte.

— Şi dacă veţi fi spânzurat cu ocazia acestui însemnat eveniment literar?

— Trebuie să-mi asum riscul. Dar asta nu te priveşte pe dumneata. Te ţin de mult sub observaţie, semănăm puţin la statură şi la chip. Ai constatat şi dumneata. Medicul-şef al sanatoriului ne va supune pe amândoi la mici operaţii estetice şi gata. Plecăm din Honduras şi nu se poate întâmpla nimic. Nici anul dintre noi n-a mai avut de-a face cu prieteni sau rude de mai bine de zece ani. După atâta vreme, identitatea devine de necontestat chiar şi pe baza celei mai mici asemănări.

— Şi de ce-ai ucis-o pe femeia aceea?

— Nu te priveşte. Spectacolul l-am montat eu, cu ajutorul câtorva prieteni. Dacă vrei să scapi de răspundere, străduieşte-te să pleci spre alte meleaguri cu noua dumitale

înfățişare. Dumneata n-ai nici măcar şansa de-a fi grațiat pe baza unui roman.

— De ce? întrebă Belea 13 jignit. Ai citit vreo carte de-a mea?

— Ai scris dumneata ceva?

— Nu. Dar mai pot să scriu.

— În cazul acesta, va trebui să te foloseşti de experiența vieții mele, dacă vrei să te inspiri din realitate. Pentru că, de mâine, numele dumitale va fi Benjamin Walter.

— Nu-mi place.

— Îți surâde mai mult o Belea? Căci eu te pot lăsa să dai din nou de ea. Însă, dacă eşti dispus să accepți un cal de dar, fie şi cu dinții plombați, atunci te vei mulțumi cu Benjamin Walter. Apoi va trebui să te supui unei neînsemnate operații şi, peste câteva zile, posedând nişte hârtii excelente, vei fi din nou un om liber. Numele nu este întru totul ireproşabil, dar pe-aici nu-i pus sub urmărire pentru crimă, ca acela de Belea 13. Şi asta-i mare lucru! Nu? Deci – fruntea sus! Haide, Benjamin! Îți surâd zorile unei vieți noi!

— Încetează cu uralele, domnule, că nu le suport. Îți doresc să ai parte, dumneata şi toată familia dumitale, de viața mea cea nouă şi de cea veche, şi de toate viețile mele!

Începea să-i fie pe plac toată această afacere. Adio urmărire, adio cazier! Lepădate toate ca nişte lămâi stoarse! Trăsături noi! Nu-i o bagatelă! Şi ce opțiune avea la dispoziție? Niciuna. Numai aceea pe care i-o îngăduise misteriosul străin.

Peste o jumătate de oră, se afla pe masa de operație şi, în timp ce savura primele picături ale narcoticului, se gândea din nou la Madge. Ce păcat că n-a fost în stare să se schimbe după căsătorie. Şi ce mult dorise să înceapă o viață nouă!

Mirosul neplăcut îl amețea tot mai mult, apoi apăru Madge şi îi spuse:

— Vezi, eu trăiesc şi acum în Bronx, ca odinioară, şi te iubesc şi astăzi tot pe tine. Dacă vei avea vreodată o viață nouă, las-o dracului pe cea veche, vino acas', Belea-Benjamin-Walter-Pencroft-Tivald, căci de acum nu vom mai avea nicio grijă, cu un nume atât de lung vei fi cu siguranță primit în rândurile casei regale. Fruntea sus! Îl încuraja Madge. Copoii urâcioşi ai nenorocului o să-ți piardă urma şi, orbi cum sunt, vor goni mai departe după celălalt Belea-Tivald-Walter etc, până în Suedia, după cealaltă Belea care, cu capodopera sa încheiată, candidează la sigur pentru premiul Nobel. Şi iată că în sala tronului îl aşteptă (pe el – cealaltă Belea) Maiestatea sa, regele Suediei. Şi acolo dă peste un rege înfrânt de viață, care îi spune: „Domnule, premiul Nobel e al Dumneavoastră. Dar ce folos? Ieri după-amiază, la ora patru, am anunțat că acest premiu i-a fost acordat lui Tivald Belea şi, la cinci fără un sfert a ieşit la iveală că inventatorul dinamitei a comis, încă în viață fiind, un furt, o falsificare de brevete. Societățile de asigurare au contestat fondurile Nobel, s-a zis cu premiul! În afară de asta: preşedintele juriului a coborât neatent din tramvai şi şi-a scrintit piciorul; iar actele oficiale ale donației au luat foc de la havana lui Bernard Show. În sfârşit, am fost informat şi asupra faptului că, pe baza unui vechi document descoperit ieri după-amiază la cinci şi jumătate, dinastia pe care o reprezint nici nu este în drept să acorde premiul Nobel." Şi auzind acestea, Walter-Tivald-Belea părăseşte plin de mâhnire sala tronului, dar, între timp, alunecă şi, fireşte, îşi rupe un picior şi vine Salvarea.

Iată ce i-a spus Madge în timpul narcozei.

Se trezi la auzul unor zgomote puternice. Zgomotele proveneau de la mâinile lui lovite uşurel, iar el zăcea pe masa de operație, cu un bandaj uriaş peste nas şi pe gură.

— Operația s-a terminat! T zise un bărbat care ținea în mână un cuțit. Nu răspunde, căci un singur cuvânt te poate costa viața. Sunt medicul primar Bahrmann. Consider că ai spus că eşti încântat de cunoştință. Dumneata, stimate Benjamin Walter, vei sta în convalescență două zile, în care timp vei avea dureri. Să nu-ți pese de ele. Consider că ai răspuns că mie-mi vine uşor să vorbesc. Consideră şi dumneata că am spus: ai dreptate. După mine, orice operație estetică e o tâmpenie şi nici măcar nu e lipsită de primejdii. Marii chirurgi au fost întotdeauna grosolani. Eu sunt un chirurg atât de mare încât, odată, i-am tras unui bolnav un şut în fund. Scoateți-l de-aici!

Avea nişte dureri diabolice. Dar şedea într-o cameră frumoasă, plăcută, într-un fotoliu. Frumoasă cameră! Diabolice dureri! Poate fi o soartă mai nefastă? Şi totuşi! Tivald Belea 13, respectiv proaspătul Benjamin Walter, socotea că era mai bine aşa decât arestat pentru omucidere. Nu l-ar fi crezut nimeni că e nevinovat.

Când Belea 13 se gândea la toate acestea, încă nu ştia ce va face. Încă n-o cunoştea pe

Elvira! Dacă ar fi cunoscut-o înainte pe Elvira, cu siguranță că şi-ar fi asumat bănuiala unei crime, eventual chiar şi consecințele acestei bănuieli.

Elvira era infirmiera. Elvira era o bună infirmieră. Dar o făcea tot timpul pe infirmiera! Ce infirmitate la o infirmieră! Nici nu-i trecea prin minte că un bolnav ar putea avea nevoie şi de odihnă. Mai ales în urma îngrijirilor ei. Apoi, mai avea Elvira un miraculos defect omenesc: se cunoştea pe sine doar din vedere. Văzuse în oglindă o Elviră şi-şi închipuia că femeia aia e toată numai îndemânare, înțelegere, pricepere, talent, bunăvoință, simpatie. Pe când, dintre toate astea, numai imaginea din oglindă era adevărată.

Iată, cazul de față. Belea, o dată operat, după cum ştim, nu putea scoate o vorbă, în schimb, Elviră îi luase carnetul şi creionul.

— La mine bolnavii nu trebuie să-şi scrie fiecare dorință zâmbi Elviră, şi zâmbetul ei trecu ca un ac prin rănile proaspete ale lui Tivald.

Zâmbetul Elvirei este dulceag. Şi uneori gângureşte. Şi e durdulie. Bolnavul ar fi vrut să se întindă pe pat. Îi făcu semn infirmierei să-l ajute. Elviră, fără vorbă, îl spălă. Ce poți face aici? Belea 13 tăcea şi răbda.

Prin fereastra deschisă, pătrundea o muzică nesuferită. Jos, în stradă, un cerşetor orb cânta la armonică. Îi era scârbă de instrumentul acesta. Strica atmosfera răcoroasă a camerei.

Îi făcu semn infirmierei. Elviră era numai ochi şi urechi. Belea 13 îşi duse mâna la ureche, apoi arătă fereastra.

— Sigur că da! E curent! Hopa-hopa, şi s-a dus curentul!

— Zise infirmiera şi închise fereastra.

Mirosul amețitor, greu, îmbâcsea încăperea. În schimb, prin oberlihtul deschis pătrundeau voioase trilurile nesuferite. Belea era în pragul disperării. Belea 13 suferea îngrozitor. Îşi simțea stomacul în gâtlej şi durerea îl paraliza. Toată fața îi ardea, brațele îi amorțiseră, pentru că pijamaua strimtă îl tăia la subsuori.

— O să vadă bolnăviorul meu scumpic cum, hopa-hopa, se va face bine şi va pleca – țopa-țopa – gângurea Elvira.

Pif-puf, o omor în bătăi de îndată ce voi avea destulă putere – gândi Pencroft-Belea-Tivald-Walter-13-Benjamin. Treaba asta cu mulțimea de nume va trebui rezolvată. Şi armonica asta insuportabilă! Aruncă o privire îndurerată spre oberliht. Puf! Elvira îl închise îndată. Doamne-Dumnezeule! Din ce părinți s-o fi născut acest monstru?!

— Mie îmi ajunge o clipire – ciripea în secția asta, dacă ai experiență, te înveți aşa de mult cu semnele, încât te simți un adevărat surdo-mut!

— Dar-ar domnul să fii! îşi zise bolnavul, ostenit. Şi încă tot în fotoliu!

— Acum te gândeşti, desigur, că ar fi bine să faci o baie, nu?

Bandajul făcea imposibilă orice mimică. Şi ar fi vrut orice acum, numai să facă baie nu! Să se odihnească! Să doarmă! Dar cum să-i spună? Încercă, mişcând degetele, să-i arate că pijamaua îl taie la subsuori.

— Ai dreptate! Unde e termometrul?

Şi îi luă temperatura, iar bolnavul era gata să izbucnească în plâns.

Cum de e posibil? Nu s-a găsit până acum niciun bolnav care să-i spună cât e de nesuferită, neghioabă, odioasă, insuportabilă? Că ea este avangarda egalității femeii cu bărbatul, pentru că activitatea ei de infirmieră a asigurat accesul femeilor la profesiunea de călău! Un gâde, fără nicio îndoială!

Era ora amiezii. Vânzătorii alergau în toate direcțiile cu ziarele proaspăt tipărite. Unul se oprise chiar sub fereastra lui. Bolnavul se târî până acolo şi se uită afară cu tristețe. Din păr, de parcă mintea i-ar plânge cu lacrimi ciudate, picura apa. Şi se auzea strigătul celui mai ager dintre vânzătorii de ziare: „Enigma a fost dezlegată! Cadavrul misterios a fost identificat! Tivald Pencroft 13 e nevinovat! Senzațional! Tivald Pencroft e nevinovat!”

Obrajii îl usturau, îi era încă rău din cauza cloroformului. Ce s-a întâmplat, ce înseamnă asta?! Numele lui! Crima! Îi trebuie un ziar! Un ziar! Cum să-i spună acestei. Elvirei?

Desfăcu brațele. Imită gestul de a despături un ziar. Elvira dădu din cap, înțelegătoare şi, cu ochii închişi, pudică, îi căzu drept în brațe. Pencroft îşi zise: Dacă nu pleacă de pe

pieptul meu, o omor. Şi horcăi stins. Era atât de evident că nu îi făcea nicio plăcere, încât infirmiera se desprinse.

— Dar ce vrea bolnăviorul meu micuț?

Tivald Belea 13 ş.a.m.d. Oftă, înfrânt, şi îşi desfăcu din nou brațele de parcă ar fi citit un ziar, şi le apropie din nou şi le desfăcu iar.

Elvira dădu din cap cu deplină înțelegere, alergă până în stradă şi i-l aduse pe acordeonist. Şi ăsta se aşează pe un scaun, acolo, în cameră, şi cântă vreme de zece minute şi bolnavul nu îndrăzni să facă nicio mişcare, căci cine ştie ce urmări ar mai fi putut avea. Preferă să suporte armonica.

Când, în sfârşit, ajunse în pat, simțea cum toate chinurile operației pălesc pe lângă bunăvoința Elvirei. Şi îşi imagină că va dori, Elvira se aşează alături, scoase lucrul de mână şi prinse a spune:

— Am să te distrez eu, dacă e nevoie, pentru că am ghicit că nu vrei să citeşti ziarele. Şi vorbi, vorbi. Şi se făcu seară. Lui Belea îi era tare foame, înghițea în sec, chinuit, drept care Elvira dădu din cap şi zâmbi şi-i aşează pe față o pungă cu gheață lungă de o jumătate de metru.

Oare niciunul dintre cei ce au trecut pe aici n-a încercat s-o omoare pe femeia asta? Şi zăcea aşa, îngropat de viu sub punga de gheață, şi nu îndrăznea nici să se mai mişte.

Atunci, după două minute de tăcere, Elvira se duse în vârful picioarelor la uşă, îi spuse infirmierului din salonul vecin că bolnavul a adormit, în sfârşit, şi că vor putea coborî să se plimbe câteva clipe.

Se întoarseră după două ore şi jumătate. Elvira îi făcu semn prietenului ei, liniştindu-l, că bolnavul tot mai doarme. Îl informă că e un om deosebit de drăguț şi răbdător şi că se simte bine. Slavă Domnului, ea are parte numai de bolnavi înțelegători. Doar că, după ce pleacă de aici, niciunul nu-i trimite nimic, ingrații ăştia o uită pe micuța lor Elvira!

Operația reuşise destul de bine, dar n-a lipsit mult ca bolnavul să sucombe de pe urma îngrijirilor. În sfârşit, apăru Bahrmann, ca să îndepărteze bandajul.

— O să ai dureri, dar asta nu contează. Din păcate, bandajul trebuie scos rapid. O durere scurtă, ascuțită. Aşa. Şi gata. Ține-ți piciorul acasă, că te cârpesc! Aici dumneata să nu dai din picioare! Aici eu sunt chirurgul!

Bandajul era scos.

— Au! Luate-ar dracu! Îi scăpă bolnavului printre dinți.

— Să te ia pe dumneata, stimate domn. Un bandaj nu se scoate fără dureri. Şi cealaltă operație a reuşit pe deplin. Nasul dumitale avea o asemenea formă, încât transformarea celuilalt domn a fost aproape lipsită de probleme. Uite, mister Pencroft tocmai părăseşte spitalul. Întocmai, îl părăsea. Vedea foarte bine şi Belea 13, prin geam. Înainte de a ieşi pe poartă, întoarse capul. Fusese şi el operat. Se sperie văzând cât de mult îi semăna acum, cu nasul puțin turtit şi buza superioară aidoma cu fosta lui buză de sus.

Hoțul, cel care-i furase identitatea se uită în urmă, îl zări şi flutură batista în semn de rămas-bun, ca un călător paşnic şi blând care se desparte de un prieten, rămas, melancolic, pe peronul unei gări. Apoi plecă cu paşi voioşi. Deoarece figura lui Belea 13 îi asigurase o operație facilă, se vindecase mai repede. Căci până şi figura lui Belea servea doar norocul altora.

Rămase singur şi trist la fereastră. Apoi îşi zări chipul în geam. Cine e ăsta?! Încremeni. Nasul i se făcuse mai subțire. Pe frunte – cicatricea lui Benjamin Walter, şi gura, aproape identică. Aceasta era gura lui Benjamin Walter, Chipul care-l privea din geam fi era cu totul străin. Într-o asemenea măsură, încât îl pipăi şovăielnic.

Era un sentiment cu totul neobişnuit, de parcă sufletul lui ar fi venit în vizită în trupul unui alt om.

În sfârşit făcu rost de un ziar şi află şi el ce se petrecuse în pivniţa aceea. La etajul casei aceleia cenuşii, o cucoană murise de gripă. La cererea ei, medicul, după ce moartea survenise, îi străpunse inima cu un instrument subţire şi lung. Nimeni nu i ştia cum a ajuns cadavrul în beci, unde dormea Belea 13 cel fără adăpost, care, trezindu-se brusc, fusese surprins de spaimă, o luase la fugă şi dispăruse.

Chirurgul Bahrmann, medicul curant al sărmanei femei, declara că, după ce, pe baza calificării sale de medic militar, executase străpungerea inimii, părăsise clădirea. Deci acest Bahrmann lucrase mână-n mână cu scriitorul obsedat de premiul Nobel. Nu încape nicio îndoială! Duseseră cadavrul în beci, iar pe el îl duseseră de nas la cadavru. Şi toate astea pentru ca să se lase operat o dată cu ăla, cu mutra aia care-i semăna.

— Iubitul meu amic, îi spuse Bahrmann după-amiază, operaţia a reuşit strălucit. Du-te, Benjamin Walter, încotro te poartă gândul. Acum celălalt îţi seamănă mai mult decât îţi semeni dumneata însuţi.

Peste o oră, părăsea sanatoriul. El, Benjamin Walter, umbla de colo-colo, pradă unei ciudate apatii. Din fiece vitrină, îl privea, dând din cap, noua lui cunoştinţă, el însuşi. Se simţea ispitit să salute, scoţându-şi pălăria. Nasul părea ciudat, dar nu era urât, puţintel coroiat, însă un nas aşa-numit grecesc. Sprâncenele deveniseră drepte, pe frunte avea o cicatrice: o dungă fină, roşie.

Se întâlni cu fosta lui gazdă, care îl privi cu uimire când salută, scoţându-şi pălăria. Nu-i răspunse la salut. Aşadar, cunoştinţele nu-l mai recunosc. Acum ce să facă? Are să-l caute totuşi pe Manuel Artistul. Poate că acum nu mai există niciun motiv ca individul ăsta să nu-l primească. Va arunca o privire prin locuinţă şi apoi, la noapte, va mai face, eventual, o vizită, dar fără să se anunţe. Dificilă treabă, căci are întotdeauna la îndemână pistolul automat, şi e de

presupus că seiful nu e de fabricație proastă. Dar toate astea sunt mai puțin îngrijorătoare decât faptul că îndemânarea de faimă mondială, inteligența, tehnica şi perseverența lui Tivald Belea 13 nu fac doi bani fără un dram de noroc. Doar dacă nu l-o fi operat şi de 13. Dar asta e o neghiobie. Cine-i ghinionist e ghinionist.

Intră într-un restaurant ca să mănânce ceva. Îşi zise că trebuie să fie atent, să nu-şi mai salute cunoştințele, deoarece i se aruncau priviri din ce în ce mai bănuitoare. Muşca plin de tristețe dintr-un pui fript. Deodată, deveni atent la conversația de la masa vecină.

— Într-o țară europeană, asta nu s-ar putea întâmpla niciodată! spunea un lăcătuş gras, cu mustața pe oală. Unui bandit nu i se pot ierta faptele!

— N-ai dreptate de loc! spunea altul. Ăsta a dat douăzeci de mii de lire sterline pentru ajutorarea săracilor. Ce le iese săracilor din faptul că-l bagă la închisoare pe doi ani? Dar douăzeci de mii de lire, ăsta e bănet, nu glumă! Bine a făcut preşedintele că l-a grațiat datorită donației.

— N-am mai auzit despre un asemenea noroc! Cine-ar fi crezut că e posibil aşa ceva!

— Ce anume? întrebă unul care abia venise.

— Acest Tivald Belea 13 – spuse grasul arătându-i ziarul, naiba ştie de unde-l luase.

Acum o lună i-a murit un unchi sau aşa ceva, în Australia, şi i-a lăsat cinci sute de mii de lire sterline.

— Hei, chelner! Clientul de colo s-a înecat cu un os!

— Ia te uită! O să-şi dea duhul!

— Vă rog să mă scuzați.

— Se apropie, cu genunchii tremurând, palid ca un mort, Belea-Benjamih-Walter-Tivald. Abia am ieşit din spital şi mă interesează afacerea asta australiană.

De vreme ce-l interesa, a aflat. Unchiul său, dat de mult uitării, de care-şi amintea doar prin ceața copilăriei, murise;

singurul lui fiu, care dispăruse zburând cu un avion deasupra junglei, fusese declarat mort, aşa că unicul moştenitor al întregii averi rămăsese, singur-singurel, Tivald Belea 13! Cinci sute de mii de lire sterline în cap. Netrebnicul donase douăzeci de mii pentru săracii din Honduras şi, datorită acestui gest, fusese graţiat.

Pencroft ieşi în fugă! Walter nu putuse să i-o ia prea mult înainte! Ei, lasă! Poate că va reuşi, totuşi, să-şi dovedească identitatea. Cu toate că făcuseră schimb de acte şi de înfăţişare. Să-l păcălească în asemenea hal, tocmai când, în sfârşit, i-a surâs şi lui norocul! I-a surâs? Ce vorbă! I-a râs în nas!

Douăzeci de paşi îl mai despărţeau de clădirea ambasadei australiene, când văzu că oamenii se adună în fugă din toate părţile. Ce-i asta? O parte a scărilor se prăbuşise şi cineva, care tocmai se grăbea să intre în ambasadă, fusese accidentat. Vreo şase oameni îl scoteau pe braţe, mânjit de moloz şi leşinat.

Benjamin Walter Pencroft îşi trase capul între umeri şi spălă putina pe nesimţite. Fie la el toate cele cinci sute de mii de lire sterline! Ehe-he! I se părea lui că aici era vorba de o tranzacţie foarte interesantă: în contul acelei moşteniri de basm, fusese cedată una bucată ghinion în perfectă stare de funcţionare! Se uită în urmă. Tocmai îl descheiau pe rănit. Zăcea, acolo, fără suflare.

CAPITOLUL III

Încă nu ştia ce va face, dar îi era totuna. Puţin îi păsa de moştenire! Dacă ne gândim bine, schimbarea identităţii nu era prea uşor de dovedit. Şi până ce ar fi izbutit, s-ar fi putut să-l bage la închisoare pe baza circularelor poliţiei. Nu el era cel care a beneficiat de graţiere. Nu! Îşi va pune în

aplicare vechiul plan, va face o spargere la Manuel Artistul. Iar după aceea se va lăsa de meserie. Nu va mai sparge decât pahare.

În sufragerie la Manuel Artistul nu găsi pe nimeni. În camera mică din fund, unde obişnuia să aprecieze operele literare, după merit, şi obiectele de artă, sub valoare, bătrânul tăinuitor şedea la masă, cu lupa fixată la un ochi, aplecat asupra unui şirag de perle şi dormea adânc. În spatele lui, vorbind din punctul de vedere al spărgătorului, seiful cel mai descurajant al tuturor timpurilor. Cu uşa larg deschisă! Acum se vedea cu adevărat cât valorează norocul: fără pricepere, fără ştiinţă, fără perseverenţă şi fără hărnicie.

Incredibil de mult! Căci care-i şpilul? Iei faţa de masă, apucând-o uşurel de colţuri, o tragi peste capul bătrânului şi o răsuceşti de câteva ori, ca să nu se mai foiască, vampirul! Apoi, cu o tavă de argint dintr-un serviciu de douăsprezece persoane, îl baţi în cap de vreo şase ori. Aşa! După aceea, cu sângele rece propriu specialistului, scoţi din dulăpoi bijuteriile aflătoare acolo şi o grămadă de bancnote şi pleci liniştit.

De îndată ce ieşi pe poartă, văzu un taxi liber ştergând bordura trotuarului. Dar de data asta nu era accidentul! Era norocul! Urcă cu nonşalanţă şi îi porunci şoferului s-o ia spre centru. Maşina porni şi, peste câteva secunde, departe de locul faptei, coborî. Şi iată că făcuse rost şi de bani. Nu-s chiar cinci sute de mii de lire, dar îndeajuns de mulţi ca să ajungă în Bronx, trecând prin New-York, acasă, la Madge, care trăia acolo într-o fermă mică rămasă de la fostul ei bărbat. Vivian trebuie să fie deja fată mare. De la afacerea Marlow trecuseră cinci ani, aşa că desigur a uitat acele jucării nepotrivite. Şi dacă a fost atât de neghiob încât să nu se gândească la întemeierea unei familii, acum va trebui să

se mulțumească cu fata lui Bulker, al doilea soț al lui Madge.

Şi chiar în locul unde coborâse din taxi, iată, chiar în fața lui, se aflau birourile de transporturi navale. Iată şi tăblița galbenă, care anunța că, în după-amiaza acelei zile, pleacă, din portul cel mai apropiat, vaporul de New-York, care efectuează curse de două ori pe lună.

Cum vine asta? Până acum, toate se întâmplau altfel; dacă-i trecea prin minte ceva într-un capăt al oraşului, era nevoit să se deplaseze până în celălalt capăt ca să-şi poată înfăptui ideea şi, când ajungea acolo, nu-l mai găsea pe cel de care avea nevoie. Din cauza asta, a doua zi se scula mai devreme şi, dintre două treburi, renunța la una. Apoi reieşea că ar fi fost bine dacă renunța la cealaltă, pentru că una dintre ele era mai avantajoasă. Iar acum, parcă într-un mod inexplicabil, viața lui ar fi trecut brusc de pe un drum plin de hârtoape pe şine netede de cale ferată.

Intră într-o casă, dă peste o casă de bani gata deschisă, iese, dă peste un taxi liber şi, numai ce se gândeşte la New-York, iată şi biroul de voiaj, iar vaporul porneşte chiar în acea zi. E posibil ca nenorocul, acest dulău fioros, să-i fi pierdut urma? Ca eroarea să nu fie în om, ci în şirul evenimentelor?

Mai încolo se gândi că nu era atât de urgent să se repeadă direct la Madge. Putea trage o fugă până la Havana! Ce loc plăcut, frumos şi înmiresmat. Un pic prea umed şi fierbinte, dar sunt atâția palmieri, atâtea femei frumoase. Haidem deci acolo unde cresc țigările de foi!

În primul rând, din banii lui Manuel Artistul îşi procură bagaje pe măsură. De multă vreme nu mai călătorise ca un cetățean onorabil şi cu greutate. Apoi îşi cumpără un bilet de dormit la clasa întâia. Adio vagoane de marfă, cale ale vapoarelor! Era hotărât. Să se schimbe. Va face doar această mică excursie, pentru a bea câteva pahare de tequila dulce,

pentru a asculta sunetul molatic al muzicii negrilor, câteva râsete cristaline de femeie.

Uşor încărunţit, în apropierea vârstei de patruzeci de ani, era naiv şi blând ca un copil. Fluierând şi cu mâinile în buzunare, după cum avea obiceiul dădu să intre într-o frizerie, însă îi atrase atenţia, în cofetăria de vizavi, o doamnă şic şi îi trimise câteva buchete de flori.

Aşa ceva nu strică niciodată. De la frizerie o luă prin magazine, ca să mai cumpere câte ceva. Pe drum, se încaieră cu câţiva şoferi. În Urma bătăii, deveni şi mai vesel; 9 amuza şi faptul că nimeni, niciunul din cunoscuţii cu care se întâlnea pe stradă mi-l recunoştea.

În cabina de clasa întâi, aruncă de la început toate lucrurile claie peste grămadă, căci nu putea suferi ordinea. Deschise toate robinetele, scurtă vreme jongla cu două scrumiere şi cu o banană, apoi, după ce scrumierele se făcură ţăndări, se apucă să se schimbe. Când scoase lucrurile din haina alter-ego-ului său, în portvizit găsi o scrisoare. Numai două rânduri: „Omule, care ţi-ai schimbat soarta cu a mea! Să te fereşti de Fillipon! A se reţine!”

Cine putea fi individul de care trebuia să se ferească? Fillipon! Vreun cuţitar spaniol, judecând după nume. Până după-amiază o să-şi mai îngăduie să-l ignore, dar încă din seara asta, de la ora opt, sau de mâine dimineaţă, de cum se va scula, va şi începe să se ferească de acest aşa-numit Fillipon. Aşa! Nu strică să fii prudent din când în când, chiar şi în numele altuia. Rupse hârtia şi, fluierând, prinse să se îmbrace. Pe Fillipon, care-l pândea pe undeva, îl dădu uitării. În scurtă vreme, aruncară ancora la Havana...

Ce sentiment! Să cobori pe ţărmul acesta! Păşi fericit în holul hotelului. Portarul îi împinse în faţă fişa de înregistrare, dar nu-l scăpă din ochi nicio clipă.

— Dumneavoastră, interesant, spuse portarul citind numele, dumneavoastră ați mai trecut pe la noi acum patru ani.

— Dumnezeule. Mai umblă omul, răspunse cu un zâmbet încurcat. Ce se mai aude cu distracțiile? Ce-mi recomanzi?

— N-ați făcut bine că ați venit aici, zise portarul, indispus.

Auzind acestea, tresări.

— De ce? Fillipon e pe-aici? Se interesă la întâmplare, dar portarul dădu doar din cap.

— Totuna. Să nu mai insistăm. La urma urmei, pe mine nu mă privesc aventurile dumitale.

— Hm.

O luă grăbit spre Alhambra. Tocmai comandase şampanie, când se apropie de el un domn încruntat, în uniformă.

— Ei, haide, ridică-te frumos şi vino cu mine, Walter. Dumneata eşti extrem de obraznic.

— Poftim?

— Nu-l mai recunoşti pe căpitanul Battista? Împachetează-ți lucrurile, repede, la opt ai un vapor spre Mexic, dacă pleci cu ăla nu s-a întâmplat nimic. Şi fii atent. Marta a şi aflat că eşti aici.

— Vorbeşti despre Marta Fillipon?

— Hai, nu mai face pe tâmpitul!

Ajunseră la garderobă, când pe lângă urechea lui Pencroft trecu vâjâind un briceag şi sparse oglinda. Dintr-un salt, se pomeni în mijlocul sălii, dintr-un alt salt îl înhață pe mulatrul care tocmai se pregătea să sară pe fereastră şi, întrucât alți doi indivizi se repeziră asupra lui, îl azvârli pe metis în calea lor.

Răsună o împuşcătură. Mobila spartă pârâia. Pencroft doborî pe cineva cu o masă, înainte ca respectivul să-i fi putut băga cuțitul în burtă.

— Pe Madonna, nemernicule! Vei muri! Urlă o voce.

Încăperea se umplu de poliţişti, cel puţin cincizeci de pumni se agitau în direcţia lui, ameninţători. Cu mare greutate, fu scos de acolo. Căpitanul îl ţinea de braţ şi alţi doi poliţişti îl încadrau. De la o fereastră de vizavi, o doamnă în vârstă scoase capul şi-l blestemă.

— Ai noroc! zise căpitanul. Mulatrul ăsta nu şi-a greşit ţinta niciodată până acum. Cum de-ai îndrăznit să vii aici?! Credeai că Louis a uitat evenimentele din insula Bonga?

— Asta n-am crezut-o, gâfâi Pencroft derutat, dar să faci un asemenea tărăboi pentru o rablă de insulă?!

Poliţiştii se aşezară răbdători în holul hotelului şi el urcă în cameră ca să-şi facă valizele.

Nu putea să nimerească decât aici, unde acest Benjamin făcuse atâtea porcării! Intră în cameră. Într-unul din fotolii, şedea o persoană cam de nouăsprezece ani, foarte drăguţă, zveltă, care, îndată ce-l zări, porni în întâmpinarea lui şi prinse să-l croiască cu un bici.

— Netrebnicule! Criminal seducător! Ai mai avut curajul să-ţi porţi mutra pe-aici? Şi dădea cu biciul ca o nebună. Pencroft o prinse de încheietura manii.

— Dar, dragă Marta.

— Mai pomeneşti şi de muierea aia?

Trosc-pleosc! Biciul plesni. Femeia îşi eliberase mâna. Când, în sfârşit, Pencroft ajunse să se vadă pe vapor, dungi liliachii îi brăzdau obrajii, ca nişte semne sigure ale înmulţirii. De la distanţă ai fi putut crede că vine o factură achitată. Plătit! Dar ce amestec avea el? Asta era factura lui Walter!

În timp ce stătea pe punte, rezemat de parapet, cineva de pe ţărm mai trase un glonţ în direcţia lui. Dar, altfel, jumătatea de oră ce mai rămăsese până la plecare trecu fără vreun eveniment deosebit.

Debarcă fericit în Mexic şi nici nu se mai miră când, la hotel, portarul privi uimit foaia de înscriere.

— Benjamin Walter? Ia te uită, dumneata te-ai întors? Nimeni n-ar fi crezut că ai să îndrăzneşti vreodată, sau poate ați aranjat chestia cu Steen? Dacă-i aşa, mă bucur din toată inima.

— Vorbeşti de Fillipon Steen?

— De cine? Da de unde, de Harry Steen.

— Păi, întrebă, acest Steen e supărat pe mine?

— Nu ştiu, dar chiar ieri am auzit că în fiecare vineri îşi verifică revolverul în curtea armurăriei şi susține că vrea să te împuşte de îndată ce te va revedea.

Ce să facă? Devenise apatic. Primejdiile nu-l mai impresionau. Fie ce-o fi! Coborî să ia masa. Era o seară înăbuşitoare. Restaurantul vuia ca un stup. Cânta o orchestră de femei. O blondă extrem de corpolentă, dar cu fața ca de păpuşă făcea pe vioara-ntâi, trăgând cu arcuşul peste inimi. Chelnerul îi puse în față lista de bucate, cuprins de uimire, dar nu fără oarecare dispreț.

— Am fost informați deja că eşti aici. Te-ai schimbat mult, dar, în linii mari, te recunoaştem.

Orchestra termină de cântat. Chelnerul plecă şi de masă se apropie vioara-ntâi cu chip de păpuşă peste un trup care putea să fie superlativul grăsimii.

— Ei bine, mister Walter! Cum e cu ochii mei ca două stele?

— Sunt foarte frumoşi. Luați loc, stimată doamnă.

Femeia continuă să întrebe cu pasiune reținută:

— Şi ce mai ştii despre zorii zilei? Despre zorii care se ivesc? Ce?

— Zorile sunt acea parte a zilei – răspunse îndatoritor Benjamin-Walter-Belea – când acest glob rotitor se reîntoarce în calea razelor solare.

— Şi de ce sunt eu asemenea unei felii de lună? continuă cucoana cu obiectivitatea unui bănuitor şef de comisie. Ce?!

— Acest relief asemănător unei secere ar putea avea o legătură cu supraalimentația, gângăvi. Dar, vă rog, dragă doamnă, luați loc.

— Şi cum e cu muzica sferelor? Cu vioara-întâia a inimii dumitale şi cum e cu ceasul brățară de patruzeci de dolari? Neruşinatule!

Şi, nemaiaşteptând nici o altă definiție, felia de lună cu obraz de păpuşă ca muzica sferelor îl plesni de trei ori consecutiv şi cu atâta forță, încât pălăria pe care Pencroft o luase în mână zbură până pe masa învecinată.

Walter părăsi cafeneaua în grabă. La colț, îl opri o doamnă cu o umbrelă de soare în mână, îmbrăcată după moda veche, cu un costum gri până-n pământ, cu o panglică de catifea, cu o pălărie ca o caschetă de jandarm în permisie, ornamentată cu flori de câmp. După toate acestea, mai purta şi ochelari cu rame de metal asortați la îmbrăcăminte.

— Benjamin Walter! Ce i-ai promis dumneata, Hedvigăi?

— Scuzați. Nu mai ştiu cu exactitate.

Buf! Umbrela de soare se abătu o dată, de două ori, de trei ori.

— Şi asta separat, pentru Goethe!

Şi, întrucât era vorba de acest mare om, îl pocni pe Benjamin în nas cu mânerul de os al umbrelei, după ce toate celelalte piese utilizabile ale instrumentului se rupseseră. Apoi îl părăsi.

Pencroft privi în jur, cuprins de nervozitate. Palmierii minunați străluceau în lumina lunii, o muzică molatecă susura de undeva. În aer, se simțea mirosul sărat şi trist al mării, iar o maimuță sărea din coroana unui platan pe crengile unui copac învecinat. Ce minunăție! Şi, după cum se vede, încă nu l-a părăsit ghinionul! Sau aşa ceva nu trece dintr-o dată?

Ce noapte frumoasă! Şi el se simțea frânt de atâtea palme şi de picioare în spate. Numai de-ar şti pentru ce?!

Vita asta de Benjamin Walter. Asta avea nevoie de toate femeile? Şi încă n-ar fi o nenorocire. Dar se pare că a escrocat pe toată lumea. Până şi asta ar fi în regulă. Însă de ce trebuie să le faci aşa, în serie?

Şi, cum mergea aşa pe drum, în întâmpinarea lui veni toată populaţia portului, în frunte cu Steen, care avea în mână un revolver cu care voia să-l împuşte şi să-l lase fără suflare.

CAPITOLUL IV

— Benjamin Walter! zise Steen. Îţi aduci aminte de Babette?

— Îmi aduc aminte, strigă furios, căci devenise isteric. Dar dumneata să nu mă tragi pe mine la răspundere!

— Ei, acum, am să te împuşc.

— Bine faci! După ce-ai declarat în faţa tuturor că te-ai pregătit să faci asta, nu încape niciun dubiu asupra premeditării faptei dumitale, astfel că dumneata, vei fi spânzurat!

Neaşteptata revoltă morală a nevinovatului şi chinuitului spărgător de seifuri părea să fi oprit pentru o clipă şuvoiul ameninţător. Steen se speriase puţin. Dar răspunse cu glas orgolios:

— De unde îţi iei îndrăzneala de a vorbi în felul acesta cu mine?! Dumneata vei muri! Pentru Babette, vei plăti cu viaţa!

— Nu te priveşte pe dumneata! strigă Pencroft, furios. Babette mă iubeşte şi am iubit-o şi eu!

Steen, îngrozit, făcu un pas înapoi, apoi zise cu tărie:

— Faptul că dumneata ai iubit acest cal de curse sau nu atestă doar firea dumitale de iubitor de animale. Dar trebuie să răspunzi de banii pe care ţi i-am dat ca să pariezi pe

Babette. Patruzeci de mii de dolari a câştigat calul! Eu participam cu şapte dolari! Şi dumneata ai încasat banii!

— Păzea!

Degeaba. Pencroft fugea. Era cunoscut ca un om îndrăzneţ, îi plăcea să se bată, dar aici nu existau şanse. În câteva minute, dispăruse. Păi e grozav de primejdios să circuli aşa prin lume!

Mai devreme ori mai târziu or să-l omoare sau or să-l bage la puşcărie pe viaţă. De ce-ar constitui o primejdie mai mare individul numit Fillipon decât toată viaţa anterioară a lui Benjamin Walter?

Se opri un minut, gâfâind, şi minutul acesta îi fu fatal. Cineva, care venea din urmă fugind, se izbi de el, dar, întrucât tocmai pe el îl gonea, se rostogoli în praf plin de veselie, dând din picioare şi muşcând şi, când Pencroft îl proiectă în geamul unei vitrine, în locul lui se prezentară aproximativ alţi zece, strigând tot felul de prenume feminine şi sume de bani cu care pretindeau că le-ar fi rămas dator, un cuţit îi alunecă de-a lungul unei coaste. Pe vreo patruzeci de indivizi izbutise să-i lase laţi. Se apăra cu înverşunare, aşa că cercul se lărgi.

Era limpede că intenţionau să-l linşeze pe Benjamin Walter. Atunci, în urlet de sirene, îşi făcură apariţia maşinile poliţiei. Fu transportat la poliţie, într-o maşină închisă şi, peste o jumătate de oră, i se aduse la cunoştinţă că era expulzat de pe teritoriul Mexicului. Va fi dus sub escortă până la graniţa texană şi acolo va fi predat autorităţilor de pe meleagurile sale natale.

Acum ştia măcar că Benjamin Walter era din Texas. Cine-ar fi crezut-o? Din păcate, nu-i cercetase încă actele. Dar ce să facă el în Texas?

La graniţa texană, căpitanul află cu deosebită mâhnire că-l poate lua în primire pe Benjamin Walter. Ar fi vrut să găsească vreo greşeală în hârtii, dar până la urmă fu nevoit

să-l primească, însă, în cazul acesta, era hotărât să-l expedieze mai departe, spre interiorul țării. Să nu cumva să rămână pe-aici această pacoste de Benjamin Walter!

Spre seară, cu banii ce-i mai rămăseseră, Benjamin Walter sosi în capitala Texasului, la Austin. Aici măcar, își zicea, va putea dormi în voie. Dacă, după cum i se spusese, trecuseră zece ani de când coțcarul ăla nu mai dăduse pe acasă, nu i se putea întâmpla nimic. Delictele s-au prescris și, oricum, el nu voia să rămână pe-aici. El pleca spre New-York.

Nici nu închisese bine ochii când, lângă pat, apăru un inspector de poliție:

— Dumneata ai fost expulzat pentru totdeauna de pe teritoriul capitalei.

— Vă rog, chestiile astea femeiești.

— Femeiești? Și căderea părului e o nimica toată?

— Nu-i o nimica toată. De altfel, mie nu-mi cade părul.

— Ei haide, haide! Nu mă interesează bancurile dumitale.

— Vreți să mă expulzați în lună? întrebă în timp ce se îmbrăca.

— Te duc în orașul dumitale natal.

Îl urmă tăcut pe detectiv și fu bucuros că tot drumul până la gară nu se găsi nimeni să-l insulte.

— Spune-mi, te rog, de ce sunteți voi atât de nemiloși cu un om care, într-o perioadă atât de lungă, poate că s-a cuminți?

— Îți spun o vorbă și-ai să-nțelegi: Probatbicol! Și înălță sever arătătorul. Pencroft păși abătut. Ce să răspundă? Era mai bine să nu insiste.

Astfel, călătoria cu detectivul fu foarte tăcută. Trebuie să te lași purtat de curent. Dar cine știe câtă vreme se va putea ține la suprafață? Căci apa asta care-l duce e numai vârtejuri.

De-ar ajunge odată la New-York!

— Gata, am sosit! îi spuse detectivul, în zori.

Trenul intrase într-o gară dintr-o regiune minieră şi cum coborî din vagonul hodorogit, printre palmieri sufocaţi, scofâlciţi de funingine pe peronul unei gări şubrede, îl cam luară ameţelile.

Pe tăbliţa indicatoare putea fi citit un cuvânt: FILLIPON. Asta era! Să te fereşti de Fillipon! Deci nu de un om, ci de un oraş! Oraşul lui natal! Dacă apuca să plece cu trenul de New-York, era bine. Căci îşi putea închipui ce-l aşteaptă aici.

— Vi l-am adus pe Benjamin Walter – zise, vesel, detectivul către şeful gării şi-o luă spre restaurant. Şeful de gară se apropie şi-i puse o mină pe umăr. Pencroft adoptă o poziţie de apărare. Dar nu. Se vede că ăsta era neînsurat şi nu avusese nicio aventură amoroasă pentru care să-l urmărească pe Walter, căci îi spuse, blând şi prietenos:

— Deci, te-ai hotărât, în sfârşit, să te întorci acasă, fiule?

— Cum naiba să nu. O dată tot trebuie să vii şi pe-acasă.

— Te-ai schimbat mult. Păi, fiule, dacă aşa te-ai gândit tu. Şi-l bătu pe umăr trist, drăgăstos.

Ce-l tot compătimeşte individul ăsta? O luă spre oraş.

Un domn foarte bine îmbrăcat, cu pălărie tare, venea din faţă desculţ. Interesant. Şi cu ochelari. Şi Pencroft îl văzu cum se apropie de o tarabă, scormoneşte printre fructe, le răscoleşte şi alege un ananas frumos. Ciudat, face un semn cu mâna în direcţia lui. Şi nu plăteşte.

Apoi intră în vorbă cu Pencroft.

— Dumneata n-ai vreun tablou? Ceva pictat? Cu cine am onoarea?

— Mulţumesc, bine. Unde stai? Vin să văd dacă ai vreun tablou.

Ăsta era, evident, nebunul municipal. Dar de ce i se dădea marfa pe gratis? Mai târziu îl văzu intrând într-o tutungerie şi ieşind cu o cutie cu havane; face semne prietenoase, dar

nu plăteşte şi pleacă. În urma lui – un copil împingea un cărucior cu o oglindă venețiană, frumoasă şi mare.

— Aşteptați-mă, domnule Redactor! Striga copilul

— N-am ceas la mine.

Dar, cu toate astea, îşi domoli mersul. Deci înțelegea ce i se spune, vorbea coerent, numai că răspundea anapoda. Pencroft îl întrebă pe copil:

— Cine-i domnul Redactor ăsta?

— Codlinger, nebunul. Doctorul spune că i s-a paralizat centrul răspunderii. Şi oftă. O, domnule! A luat oglinda asta superbă!

— Are atât de mulți bani?

— Dumneata eşti străin? Ştie toată lumea că Codlinger are voie să ceară tot ce vrea.

Şi plecă mai departe. Ei, bine, ce-l priveşte pe el cum se poartă ăştia cu nebunii aici, la Fillipon. Şi canibalii îi respectă pe oamenii de acest fel.

Între timp, vestea sosirii sale se răspândise peste tot, căci, iată, mai mulți oameni îl priveau plini de curiozitate şi-l salutară. Dar de ce-l priveau cu atâta blândețe, cu milă şi mâhnire? Pentru ce-l compătimeau? De cum îl zărea, fiecare se preschimba într-o rudă îndoliată!

Drăguț, foarte drăguț din partea lor.

Vru să intre într-un hotel. Speriat, portarul îl opri la intrarea hardughiei.

— Nu se poate, domnule Walter! La noi nu se poate.

La un fel de han, patronul se şterse pe mână înainte de a i-o întinde, îl salută cu multă prietenie, dar protestă înspăimântat când fu vorba să-i dea o cameră. Nu găsi cameră nicăieri, şi se făcu seară. Un om cu barba mare îl bătu pe umeri şi-i povesti că, de atunci, Anton a emigrat, că ei nu-i mai cer niciun ban şi îl rugă, şoptindu-i la ureche, să fie atent, căci în oraş puțini ştiu ce rol are el în toată afacerea, mai ales dintre cei pe care el îi iubise şi cărora ei

nu le spuseseră nimic. Pencroft pricepea aşadar, cea mai mare parte a populaţiei feminine a oraşului era neinformată.

Mai târziu, o femeie foarte bătrână îl trase în adâncitura unei porţi.

— Ia ascultă, scârnăvie! Dacă în decurs de o oră n-o cauţi pe Marjorie, îi spun lui Bill şi lui Edgar şi or să te ciuruiască.

— Bill şi Edgar nu vor comite niciodată o asemenea nedreptate!

— Eu te-am prevenit. Restul e treaba dumitale, şi-l părăsi.

I-ar fi făcut o vizită lui Marjorie, dar habar n-avea cine era. După câte se vede, exista perspectiva unei mici discuţii cu Bill şi cu Edgar, Atâta pagubă! Nu se termină lumea cu câteva lovituri de pumn. Dar unde-o fi locuind el?

După miezul nopţii, ferestrele tuturor caselor se închiseră. El şedea acolo, în piaţa din centru oraşului şi, bineînţeles, se porni ploaia. Atunci se duse la gară. Va pleca la New-York. Clopotul bătu o dată. Pencroft era ostenit de moarte.

CAPITOLUL V

În gară, apăru o femeie înaltă, puţin cam prea solidă, de vreo patruzeci de ani. Se aşează lângă Benjamin, care-şi adăpostise supărarea într-un colţ slab luminat.

— Sunt aici.

Faptul era incontestabil; falsul Benjamin nu avea ce să spună. Doamna cu pelerină de cauciuc era, într-adevăr aici, şi-i comunicase acest fapt în vederea excluderii oricărei neînţelegeri, ca nu cumva să-şi închipuie că venise ca să nu fie aici. Nu avea asupra ei nicio umbrelă: semn liniştitor.

— Eşti uimit, nu-i aşa?

— Oarecum.

— Eu nu sunt supărată pe dumneata, Ben. Ştii că soţul meu a murit, pe tata îl întreţine mătuşa Serena, iar eu mă lupt de una singură cu Marfa. Puteai să bănuieşti asta.

— E limpede – dădu din cap, auzind tristele evenimente pe care le putea bănui Pencroft, actualmente Benjamin Walter, şi se rugă în sinea lui să poată înţelege cândva taina Marfăi cu care se lupta această doamnă al cărei tată era întreţinut de mătuşa Serena, al cărei bărbat a murit şi, între timp, cine ştie ce s-a mai întâmplat cu maică-sa?! Cu toate acestea, femeia e atât de mărinimoasă, încât nici măcar nu încearcă să-l pălmuiască.

— Ce-a fost între noi, Ben, e secretul nostru. Eu ştiu că dumneata m-ai iubit. Nebuniile dumitale cu femeile, firea dumitale neastâmpărată, toate-toate au aflat înţelegere la mine. Dacă Probatbicolul nu ţi-ar fi răsturnat echilibrul sufletesc, azi am fi fericiţi.

Pencroft oftă, ca unul care e şi el la curent cu trista întâmplare, puse capul în piept şi se gândi că măcar Probatbicolul ar fi putut lipsi din toată afacerea.

— Vino, Ben. Mie nu-mi pasă de nimic. Dumneata eşti din nou aici, sărac, izgonit, iar eu, întotdeauna, în astfel de împrejurări, îţi voi spune „Vino, Ben”.

Pencroft simţea o ciudată amărăciune. Eh. Ce neobişnuite sunt toate astea. Până la urmă fiecare are pe câte cineva, pe undeva, care-l iubeşte, şi totul se reduce la aceea ca, de câte ori se iveşte prilejul, îi spune din nou doar atât: „Vino, Ben”. Ce altceva ar putea să facă ea, femeia, când îi e scris că a iubi înseamnă a suferi şi a aduce sacrificii? Cea pentru care iubirea înseamnă un ataşament mai mare decât orice legătură de sânge faţă de un bărbat străin, faţă de care, încă din epoca de piatră, se află într-o misterioasă relaţie de subordonare, şi din vreme în vreme, când bărbatul acesta a fost foarte rău cu toată lumea şi, în primul rând, cu ea, trebuie să i se arate şi trebuie să-i spună:

„Vino, Ben”.

— Mulțumesc. Răspunse, în timp ce mergeau alături, şi se poticni.

La dracu! Nici nu ştia cum o cheamă. Şareta care-i aştepta afară, în faţa gării, îi duse cu bagaje cu tot până la o casă patriarhală, la marginea oraşului. Mobila barocă, masivă, scările de lemn care scârțâiau, statuetele de gips năpârlite, câteva portrete de familie, perdelele mâncate de molii, casa veche mirosind a lavandă, toate astea îi făcură o impresie tristă proaspătului Benjamin. Câteva generații au trăit, s-au căsătorit şi au plecat spre groapă de aici.

Viețile lor, amintirile, amărăciunile, bucuriile se încrustaseră în mobile, le şlefuiseră după chipul şi asemănarea lor, lustruiseră toată această recuzită străveche. Femeia îl conduse într-o cameră, la etaj. Uşa se închise în urma lor.

— Aici a locuit Ervin, şopti semnificativ, camera lui Ervin al dumitale. Uite-l, aşa arăta.

Pe perete atârna portretul unui tânăr. Un student cu înfățişare plăcută, blond, surâzător, iar dedesubt nişte rânduri scrise cu cerneală: „Lui Hildegard. Dacă mai ține minte excursia, când fiecare pasăre țipa de trei ori şi indienii Sioux beau bere cu halbele! Prim-prim Ervin!”

Aşa. Era argoul unor vieți închise, viața lui Benjamin Walter, un mic imperiu care avea şi un vocabular aparte, iar el nu şi pricepea. În schimb, ştia prea bine că-i dăduse şi el lui Madge o fotografie: „Mătuşă Gulie! Păpuşa nu vrea gogoşi de talaş. Dar va fi totul minunat dacă facem iar o excursie la Polul Nord, cu canibalii la o cină pe cinste! Hallo-Ciumpi al tău!”

Asta da, avea un sens normal, cum se cade, omenesc. Aici fiecare cuvânt corespundea unui eveniment, în cuvintele astea se afla multă dragoste, un roman întreg, amintiri comune, aluzii frivole, încurajare iubitoare şi multe altele.

Stătulețul cel mai puțin agresiv e familia şi toți cetățenii lui vorbesc impecabil aceeaşi limbă. Cine n-o pricepe? Respectivul să pună mâna pe o cutie cu amintiri, pe nişte nimicuri găsite într-un sertar al biroului, şi să jure că nu posedă nicio fotografie asemănătoare, cu un text la fel de misterios. În orice caz, tot reuşise să afle măcar că pe doamna asta blânda ca un înger o chema Hildegard. Nu avea pretenții deosebite în ceea ce priveşte numele cunoştințelor sale feminine. Crocker a scris chiar un roman cu titlul acesta, şi faptul că Walter Scott n-a scris – e o adevărată minune.

Femeia deschise dulapul, scoase un tirbuşon şi, zâmbind, cu ochii înecați în lacrimi, i-l întinse, melancolică.

— Mai e aici.

— Cine-ar fi crezut? şopti uluit Benjamin cel Nou. Şi nu îndrăzni să se mişte. Şi amândoi, adânciți în gânduri, priveau tirbuşonul şi femeia se prăbuşi cu fruntea pe umărul lui şi plânse amarnic.

Bărbatul o bătu uşurel pe mână şi zise:

— Hildegard.

— Îți închipui că din cauza ei? Nu ştii că nemernica s-a măritat cu tânărul Burns?

— Dacă-l iubea? zise oarecum nervos.

Femeia se îndepărtă şi păli.

— Dumneata spui asta?! Dumneata care ai devenit un fugar sărac lipit? Această femeie netrebnică şi cu Burns au fost complici! Să ştii că azi toate astea sunt cât se poate de clare.

— Da. Da. Spuse enervat, căci începuseră să-l ia ametelile. Totuşi, dacă se iubesc.

— Asta încă nu-i un motiv pentru. Eh, nu contează. Cântă puțin la vioară. Ştiu că te linişteşte.

În privința asta, doamna al cărei nume îi rămânea la fel de necunoscut ca la început se înşela. La vederea viorii, Pencroft fu cuprins de neliniște.

— Nu cânt, bâlbâi, de când cu cicatricea asta, aici, pe frunte.

— Dar aşa te-ai născut!

— Da. Dar a trebuit să fiu operat din nou. Şi spune-mi, dragă.

— Poți să-mi spui Bunny.

— Bunny! strigă fericit, pentru că, în sfârşit, îi aflase numele, dar femeia îl înțelese greşit şi i se aruncă în brațe. Apoi începu să plângă în hohote şi privi din nou, îndelung, tirbuşonul.

— Ben, acum am mari neplăceri cu Marfa, şopti mâhnită. Tata nu ştia despre ce ți-am dat dumitale. Iar polița a expirat şi dumneata n-ai trimis. Într-un cuvânt, e posibil să pierdem totul şi va trebui să vând moşia. Cât a trăit bărbatul meu, săracul, am mai rezistat, dumneata ştii ce fel de om era Arnold. Dădu cu tristețe. Din cap...

— Cum să nu ştiu? Ca pâinea caldă.

— Ei, una ca asta nu s-ar putea spune despre el. Te-ar fi lăsat liniştit să mori de foame.

— Asta am vrut să spun şi eu. Cine se satură doar cu pâine caldă?

— Dar la treburile financiare se pricepea. Eu, acum, aşa, de una singură, nu mă prea descurc.

Secretul Marfăi era deci dezlegat. Numele moşiei. Şi, cine ştie, s-ar putea ca clădirea asta să fie Probatbicolul? Ar fi ciudat. Bine. Să aşteptăm sfârşitul! O să se limpezească toate de la sine.

— Aceasta va fi camera dumitale, Benjamin şi. Noapte bună. În camera asta îți vei putea redeschide şi cabinetul dentar.

— Nu. Sunt două lucruri pe care nu mi le-aş dori: vioara şi tehnica dentară, am renunțat la ele.

— Dar mai există şi bormaşina şi câteva instrumente. Le are Stuck. Desigur, motorul n-o să-l mai găsim, dar, uite, Benjamin, cât îți trebuie aşa, pentru început, o sumă mai mică, doar înțelegi, nu?

Roşi în locul adevăratului Benjamin. Şi o privi cu atenție pe această femeie, adevărată până şi la vârsta şi la proporțiile ei. Asta era în stare să-şi bage mâna în buzunar, respectiv în inimă şi să scoată puținii bani pe care-i avea, împăcată fiind cu trista soartă de a se sacrifica de vreme ce a apucat să se nască. Şi ar cumpăra motor pentru bormaşină. Şi l-ar pune, eventual, din nou în stare de funcționare pe fustangiul ei mincinos, căutător de potcoave de cai morți, chiar dacă ea însăşi, şi moşia, şi toată familia s-ar prăbuşi, căci mai era bolnavă şi acum de pe urma excursiei hondurasiene a lui Benjamin. Căci ea cunoştea un mare secret care spunea că aşa trebuie să fie şi nu altfel.

— Nu, mulțumesc. Nu mai lucrez de mult – răspunse Pencroft.

— Dar mi-ai scris din străinătate că ai început să lucrezi!

— Poftim?! Da, dar în Honduras nu se utilizează motoare.

— Atunci cum ai lucrat?

— Prin tăiere la rece – răspunse, nervos. Asta, aşa, asta e o metodă nouă acolo. Un procedeu modern. Acum aş vrea să mă culc, dacă nu mi-o iei în nume de rău.

N-ar fi trebuit să vorbească aşa de mult dintr-o dată. Femeia se dădu un pas înapoi şi-l privi bănuitoare. Nesiguranța lui crescu.

— Ciudat, zise încet. Ştii, mă gândeam că înainte aveai un obicei, mă apucai tare cu o mină de umăr, mă scuturai puțin şi-mi spuneai: „Nu-i nimic, capul sus, Bunny”. Acum n-ai făcut asta.

— Îmbătrâneşte omul. Dar – şi, zâmbind, puse mina pe umărul binefăcătoarei lui necunoscute – nu-i nimic!

Brusc, femeia îl lovi peste mână, de parcă ar fi împuns-o cu un cuțit.

— Dumneata nu eşti Benjamin Walter! strigă hotărâtă.

Asta da. Aceasta e minunea, simplă şi totuşi frumoasă, veşnica minune a vieții: după mai mult de zece ani, o femeie, în clipa atingerii atât de familiare, devine conştientă de faptul că nu „EL” i-a pus mâna pe umăr. Aici nu era nevoie de certificate de naştere, de acte de identitate, ajungea orientarea dactiloscopică a câtorva centimetri de piele vie şi, întocmai ca în realitate, nu existau amprente identice. Aici nu era altă scăpare decât recunoaşterea totală.

— Aveți dreptate, doamna mea, eu nu sunt Benjamin Walter.

Prima reacție a femeii speriate şi furioase fu să arunce tirbuşonul la loc, în dulap. Un străin îndrăznise să participe într-un mod josnic şi laş la tainele ei cele mai sfinte. Apoi, din acelaşi dulap, scoase un revolver. Şi-l îndreptă spre el.

— Dacă faci o mişcare, te împuşc. Îmi spui de îndată, dovedindu-ți afirmațiile, ce s-a întâmplat cu adevăratul Benjamin Walter. Cum ai pus mâna pe actele lui? Pe stiloul lui?

De după pistol îl privea un chip dur, nemilos. Acum era Ben în joc. Acel bărbat unic, cel care o jefuise şi o dusese la ruină şi care acum poate că păţise ceva, pe undeva, deci, dacă trebuie, eventual va vinde tot ce i-a mai rămas şi va pleca în Honduras, ca să-l scoată de unde e, cu ghearele şi cu dinții, pentru ca apoi să adune nişte bani şi să-i cumpere un motor electric pentru bormaşină. Aici nu se joacă pe bumbi. Aici se poate căpătui foarte uşor cu un glonț sau cu câțiva ani de puşcărie, dacă iese la iveală identitatea lui de spărgător de seifuri. Fără nicio îndoială!

— Am să-ți spun ce e cu Benjamin Walter – zise Pencroft, liniştit. Cred că nu merit să mă socoteşti nedemn de tirbuşon!

Îi povesti totul. Seifurile le trecu sub tăcere. Nu prezentau interes. De ce să afle Bunny, precum şi fotografia lui Ervin, vioara şi această mobilă ce miroase a prune uscate, trecutul lui? Seifurile, deci, le trecu sub tăcere. Îi spuse totul. Dar trecu cu vederea jefuirea lui Manuel Artistul, precum şi faptul că se numea Tivald, lucru pe care-l socotea mai ruşinos chiar şi decât trecutul lui plin de pete. Şi, cu ochii în pământ, roşind puțin, susținu că el era Peter.

Şi oftă, din cauză că nu era el Peter. Deşi, ce-ar fi fost atât de greu? Dacă în ziua botezului taică-său s-ar fi lovit la un picior, nu s-ar fi putut duce la cârciumă şi nu s-ar fi ivit în creierul lui, ca un simptom ascuns al comei alcoolice, cuvântul acesta misterios, nesuferit şi fantastic: Tivald!

Femeia, moleşită, cobori pistolul. Din păcate, istoria i se potrivea grozav lui Benjamin. Şi şezură şi tăcură. Bărbatul se bucura că nu trebuie să cânte la vioară, deoarece nu ştia. Bunny suspină. Apoi făcu o declarație tipic feminină, cu nemuritoarea naivitate a dragostei:

— Tot trebuie să se fi întâmplat ceva cu el, căci dacă ar avea atât de mulți bani ar fi dat un semn de viață. Doar ştie în ce încurcătură am intrat!

— Desigur că ar fi dat vreun semn, zise cu tristețe, dar foarte puțin convins bărbatul, şi privirile lui mângâiară blând fața încruntată a femeii. Ce suflet curat! Crede în aşa ceva!

— Sunt sigură că e bolnav. Simt. Mi-a scris că se pregăteşte să plece la New-York. Am avut şi un vis. Mă implora să-l iert, era urmărit, l-au prins şi i-au legat. Trebuie să plec la New-York. Te rog, dumneata rămâi aici până mă-ntorc. Socoteşte-te oaspetele meu, ca şi cum ai fi, într-adevăr, Ben.

Dar încuie dulapul în care se afla tirbuşonul şi din asta Pencroft îşi dădu seama prea bine că ospeția e totuşi altceva decât dacă ar fi venit aici Walter însuşi, în persoană. Stătu multă vreme la fereastră, gânditor, şi se uită la copacii în floare, la câinii care alergau amuşinând nervos şi la cei doi pitici de majolică stând la post acolo în capătul cărării galbene din grădină. Probabil că ghinionul lui Belea 13 luase sfârşit. Cu toate că acest oraş era Fillipon şi trebuia să se ferească. Dar de ce?

Mai târziu, auzi huruitul unei trăsuri. Femeia pleca la New-York! Fără întârziere! Cu primul tren! În zori! Fiindcă a simțit că i se întâmplase ceva lui Ben. Desigur, trebuia să-l caute sub numele de Pencroft. De la gară, se duse direct la centrul de evidență al spitalelor. Se interesă de mister Pencroft. Trebuia să sosească din Honduras. Ce-i cu acest domn? S-a întâmplat ceva cu el.

— Mr. Pencroft – îi zise funcționarul, cercetând listele – se află la Spitalul Margaret, cu un glonț în cap, într-o stare disperată.

Cum aşa? Deoarece pierduse vaporul, Benjamin Walter plecase la New-York cu avionul. Înainte de plecare, îşi plătise complicii care-i fuseseră de ajutor la furtul identității lui Tivald Pencroft Belea 13 şi rămase cu trei sute de mii de lire în cap. Suma primită în locul lui Pencroft de la unchiul acestuia decedat fără urmaşi direcți.

În primul rând, se dusese să mai arunce o privire la Shanghai Grill. După miezul nopții, trecea fluierând, singur, pe Colombo Square. Deodată, auzi un bubuit, ceva. Îl pocni în cap, şi felinarele de pe stradă dispărură, deşi mai erau câteva ceasuri bune până să le stingă cei de la uzină. Apoi se întinse pe caldarâm cât era de lung... De undeva, cineva îl împuşcase pe Benjamin Walter drept în cap.

Glonțul acesta îi fusese trimis în contul lui Tivald Belea. Tocmai din Honduras! Din cauza dificultăților valutare şi

datorită lui Manuel Artistul, împuşcătura în cap îi fusese furnizată pe baza unei aşa-numite „recomandări externe”. În Honduras, tăinuitorul plătise. Unui gangster suma cerută pentru omorul respectiv. Acesta transferase comanda lăsând execuția tehnică pe seama fratelui său care locuia la New-York, iar respectivul frate expediase, după miezul nopții, un glonț pe numele de Pencroft, direct în craniul lui Walter Benjamin. Scutită de impozite, tranzacția era cât se poate de curată în sfera criminalității moderne. Benjamin Walter zăcea părăsit, neajutorat, în stare gravă; nu găsiră asupra lui decât o scrisoare din Bronx. Îi era adresată lui Pencroft de către soția lui divorțată, o anume Madge. Portvizitul lui Pencroft se afla asupra lui Walter. O anunțară deci pe: doamna respectivă şi, natural, ea sosi cu primul tren, prin ploaie, prin ceață, udă leoarcă şi gâfâind, cu părul încâlcit, aşa cum sărise din. Pat. Venise la patul rănitului. Nu-l văzuse de doisprezece ani. Nasul, fața slabă, scofâlcită, conturul cunoscut al gurii nu lăsau niciun dubiu.

— Când poate fi luat de aici? Aş vrea să-l pot îngriji acasă.

— Dacă rămâne în viață, cam peste o săptămâna – răspunse medicul.

— Dacă se poate, vă rog să-l chemați pe profesorul acela celebru, dr. Lambert.

Încă din primele clipe după ce primise vestea, Madge îl trezise din somn pe bijutierul Hiller, ca să-i vândă cele câteva obiecte de aur pe care le mai avea, deoarece la Bronx nimeni nu aflase nimic despre moştenire. Acum, în primul rând, îi făcu bolnavului o baie.

Acesta deschise ochii, o privi şi puse mâinile pe genunchii ei. Madge privi speriată mâinile îngălbenite, subțiate de boală şi îngenunche în fața lui. Dar era întuneric. Atunci bolnavul o apucă de umăr şi zise, abia mişcându-şi limba în gură:

— Sus. Capul sus.

În aceeaşi clipă, Madge sări în picioare şi dădu fuga la medic.

— Omul acesta nu e Pencroft!

— De unde ştii?

— Nu te priveşte! Acest om nu e Pencroft. Arată-mi lucrurile lui.

Şi le văzu. Văzu propria ei scrisoare. Şi vechiul portvizit de piele pe care-l cunoştea atât de bine şi fotografia Vivianei pe care i-o trimisese în urmă cu şase ani. Ce s-a întâmplat cu Pencroft? Ce i-a făcut omul acesta care zace aici?

— Aşadar. Să-l chemăm pe profesor la consiliu?

— Da! Dacă nu se va vindeca, nu voi afla niciodată ce s-a întâmplat cu Pencroft. O, am simțit eu totdeauna. De ce n-a rămas acasă?

Şi iată că veni Bunny! Stăteau față-n țață, Madge şi Bunny. Două femei.

— Pe cine cauți? întrebă Madge, cu răceală.

Bunny gâfâia acolo, cu pelerina ei de cauciuc strălucind, cu fața udă şi cu părul în smocuri dezordonate atârnându-i până la bărbie.

— Îl caut pe Pencroft. Zise Bunny.

— De ce?

— Sunt. Logodnica. Lui.

— Dumneata nu eşti logodnica lui!

Se examinară una pe alta. Cu duşmănie. Fiecare se gândea că poate bărbatul mai avea pe „cineva” aici, la New-York, despre care ea nu ştia şi că era destul de nebună ca să se chinuie pentru dragostea lui şi să vină aici, în fugă, cu hainele în dezordine şi într-o stare mai mult sau mai puțin disperată. Şi ce, tocmai una ca ea, nu?! Gândea fiecare.

Apoi Madge spuse:

— Omul ăsta nu e Pencroft!

— Ştiu. Omul acesta e Benjamin Walter. Logodnicul meu.

Aşa se schimbă povestea. Deci ştia şi cealaltă că ăsta nu e Pencroft.

— O să ne spună după ce se va vindeca unde e Pencroft. Ceva trebuie să i se fi întâmplat.

— Nu mai urla. Pencroft e la mine, în Texas. Au făcut un schimb tâmpit sau aşa ceva, ăştia doi.

O vreme se hărţuiră gâfâind, însă în câteva minute ajunseră să afle şi să ştie totul, să vadă, să simtă, apoi, fără nicio pregătire prealabilă, se aruncară una de gâtul celeilalte şi izbucniră în plâns.

— Vino, să căutăm un hotel pe undeva, zise Madge.

— Nu mă duc. Vreau să fiu aici când îşi revine. O să se liniştească dacă mă va vedea pe mine, căci e atât de neajutorat, sărăcuţul.

Tăcură. Se auzi zgomotul unui instrument căzut într-un lighean şi undeva, la capătul culoarului, picura un robinet. Cele două femei se priveau. Îşi măsurau reciproc suferinţele, dragostea, cu privirea aceea bănuitoare, scrutătoare, cu care indivizii excepţionali îl descoperă pe parvenit printre noile lor cunoştinţe.

— Dumneata? întrebă Bunny.

— Am fost soţia lui.

Şedeau pe culoar, pe o bancă cu spătar de metal, veghind amândouă, ostenite, cu toată viaţa lor, ameţite de suferinţe, două femei cu destine identice, care se găsiseră aşa, la prima vedere, demne una de alta. Fiecare ştia să aprecieze, niciuna nu mai era în situaţia de a crede în fericire şi niciuna dintre ele nu fusese fericită încă. Amândouă fuseseră drămuite şi prea triste găsite.

— Când mi-a spus că trebuie să plece cu orice preţ, nu l-am reţinut. Eu mă trag din Finlanda, unde renilor li se leagă câte un butuc de gât ca să nu poată fugi prea repede. Aşa ar fi fost şi viaţa lui alături de mine. Aşa că l-am lăsat. Să se

ducă până dincolo de mare dacă simte că numai în felul acesta se poate schimba.

— Da. Aşa simt ei. Şi Ben mi-a spus că acolo o să se schimbe şi că o să mă ia şi pe mine şi acum tocmai era pe cale s-o facă.

Madge se uită la ea cu ochii rotunjiți, larg deschişi.

— Dumneata, draga mea, abia aici ai ajuns? Dumneata crezi că bărbații vor să ne ia cu ei? Nu ştii că tocmai din fața noastră pleacă?

Cealaltă se ghemui, înfricoşată. Era de presupus că ştia şi ea, dar încă nu avusese curajul să şi-o însuşească. Madge nu era sentimentală. În general, privea viața lucid şi autocritic, înclinând spre pesimism şi cu o înțelepciune care spune lucrurilor pe nume.

— Treaba este că nu se pot rupe de noi. Bărbatul ori emigrează ori rămâne cu noi până la sfârşitul vieții, ne iubeşte, se teme de noi, şi nu îndrăzneşte să ne spună că i-ar face plăcere să meargă la o cafenea, la un local de noapte, sau că şi-ar aprinde o țigară de foi în salon, ceea ce, din păcate, nu se poate, din cauza perdelelor. Legăturile noastre cu bărbații, scumpo, se epuizează în aceste două situații: îi condamnăm pe drept, şi îi iertăm pe nedrept. Şi ei ştiu prea bine că avem întotdeauna dreptate, ştiu că stăm deasupra lor prin suflet şi cumințenie şi pentru că, în toată lumea asta mare, noi singure le ştim toate defectele şi poznele, devenim prezențe neplăcute pentru ei, căci ar dori ca, în ciuda defectelor lor, pe căi ocolite, să-şi cucerească un respect care nu li se cuvine, şi această voință a lor e în ochii noştri rizibil lipsită de şanse. Aşa că emigrează. Promit că ne vor lua şi pe noi, iar noi ştim că nu-i adevărat, că nu ne vor lua, căci din cauza noastră au fugit. Rămân veşnic nişte copii şi noi veşnic nişte mame, de aceea ei dărâmă mereu ordinea existentă, iar noi o reclădim mereu. Ei pot să fie cruzi şi noi putem să-i iertăm. Şi această cruzime le e

indispensabilă, şi această iertare ne este, la fel, indispensabilă. Astfel că acum, la cei patruzeci de ani ai noştri, care sunt greşit trecuți patruzeci şi doi în acte, stăm aici, noaptea, la spital, pe o bancă şi, de-am fi întrebate dacă am vrea s-o luăm din nou de la capăt, am răspunde „Doamne fereşte” şi, cu toate acestea, am luat-o de fiecare dată de la capăt. Acesta e motivul pentru care peste viața noastră au domnit plăcerile gospodăriei. Să găteşti şi să mături! Aceasta e deviza noastră. Şi deoarece văd că dumneata ai adormit, nici nu mai continui conversația.

Pe culoar trecu un medic în halat alb, şi undeva un ceas bătu lent şi profund miezul nopții.

CAPITOLUL VI

A doua zi, în camera lui Ervin în care locuia Pencroft, îşi făcu apariția un lacheu scund, grăsuț, cu obrajii proaspăt raşi, îi ură bună-dimineața şi puse pe masă un revolver.

— Eu beau cafea la micul-dejun – îl lămuri Pencroft.

— Vrei să dejunezi înainte de...

— Înainte de ce? Care-i lucrul înaintea căruia vreau să dejunez? Şi cine eşti dumneata?!

— Deci tot mai eşti supărat. Şi adăugă, cu un zâmbet ironic, atunci să mă prezint: Eu sunt bătrânul Sterbinsky.

— Poți să pleci, bătrâne Sterbinsky.

— Nu-mi mai spui pe numele mic? întrebă acesta, profund jignit.

I se făcu milă, şi ar fi dorit să i se adreseze pe numele mic. Dar de ce să se hazardeze?

Să-i spună Adrian? Sau Bruno? Şi, de fapt, poate că pe el îl cheamă Gaston.

— Sterbinsky am să-ți spun – zise, sever.

— Aşadar, eşti supărat?

— Da.

— Ai dreptate. Atunci te las în paza Domnului, domnule, şi, înainte de a ieşi, mai spuse, încetişor: Odihnească-se în pace.

— Hei! Ia ascultă! Ce-a fost asta?! strigă Pencroft, sărind din pat. Dar bătrânul Sterbinsky plecase. Aici toată lumea îl compătimeşte. Trebuie să existe un motiv. Aruncă o privire pe fereastră. Câțiva oameni se adunaseră în fața casei. Priveau în sus. De unde se afla putea să zărească o piațetă ornamentată cu cactuşi, de unde flăcăii din Texas clipeau spre el, încruntați, plesnindu-se cu biciuştile peste carâmbi. Pintenii lungi, cu creste uriaşe, sunau.

— Ar cam fi cazul s-o ştergem de-aici. O luă încetişor în jos pe scări. La o cotitură întunecoasă, lacheul i se adresă, cu tot respectul.

— Mister Walter. Mă bucur că mai trăiți, vă rog să mă ascultați. În timp ce vorbea, îşi scoase vata din urechi şi-i explică: Nu voiam să aud bubuitura.

— Ce fel de bubuitură?

— Pai, a pistolului. Intrați o clipă în salon, mister Walter.

Păşi uluit în urma lacheului. Bătrânul Sterbinsky se apropie de un dulap, scoase un bol vechi şi câteva flori artificiale, uscate şi prăfuite, precum şi fotografia unei doamne, cu coroană aurită pe cap, îmbrăcată într-un tricou de culoarea pielii, şi pe care doi artişti de music-hall o purtau într-o roabă.

— Toate astea se mai află aici, la mine, zise, cu adâncă tristețe. Nu vreau decât să vi le arăt, şi duse degetul la buze. Eu nu spun nimic. De mine să nu vă fie teamă.

— Două lacrimi mari căzură din ochii bătrânului bărbat. Nu fac decât să vi le arăt. Poate că am să mă duc odată acolo.

— Unde e mormântul? întrebă Pencroft, impresionat.

Lacheul îi aruncă o privire îngrozită.

— Dar, cum vă închipuiți! Mi-a scris de curând că e bine şi a întrebat şi de dumneata. Dar eu sunt deja bătrân. N-am să ajung niciodată acolo, la Shanghai. N-am vrut decât să vă arăt. Pentru că ştiu prea bine că numai pe ea ați iubit-o şi toate ar fi fost altfel dacă ea n-ar fi trebuit, pentru tatăl ei de la închisoare. Şi se izbi cu pumnul în piept. Scuipă-mă în ochi, mister Walter eu ştiu. Ştiu că am distrus două vieți. Cucoana nu ştie şi nu bănuieşte nimeni, doar dumneavoastră şi cu mine şi poate papagalul din casa Vasinski. Şi lacrimile îi curgeau şi, uitându-se în gol, cu ochii sticloşi, zâmbea plin de tristețe.

— Nu fi trist, bătrâne. O să se aranjeze. O să fie bine – încercă să-l consoleze.

— Nu cred. Flora n-are să te uite niciodată. Mi-a spus-o. Şi mi-a mai şi scris-o chiar astăzi. Pentru că noi ştim – se uită în jur şi continuă în şoaptă – de ce s-a sinucis domnul Ervin. Domnul Ervin ştia că pe dumneata te iubeşte şi n-a vrut să fie nefericit cu miss Hildegard.

În creierul lui Pencroft dansau nume străine şi vieți străine, claie peste grămadă. Între timp, lacheul cotrobăia prin dulap; scoase o tabacheră de argint încrustată cu pietre şi i-o dădu.

— Poftim. Asta e a dumneavoastră. Nu spuneți nimic, vă rog, luați-o! M-a implorat să i-o dau domnului dacă s-ar întâmpla ca domnul să se întoarcă vreodată.

— Mulțumesc. Şi băgă tabachera în buzunar, după care se grăbi să părăsească încăperea înăbuşitoare.

— Eu, atunci să mă duc să dau o raită prin oraş, bătrâne Sterbinsky

— Numai să aveți grijă să nu vă întâlniți cu cei doi frați Miguel.

— Te gândeşti la Edgar şi la Bill – îi aruncă peste umăr.

— Da.

— Nu-mi pasă de ei. După atâția ani îmi mai poartă pică?

— Nu-i de mirare. Ei, dar eu n-am spus nimic; nici usturoi n-am mâncat, nici gura nu-mi miroase.

— Nu cu tăcerea ai să te speli pe dinți dumneata – strigă furios. Te rog să-mi spui imediat la ce te gândeşti!

— Păi, mă gândeam că nu le-o fi venind prea uşor să suporte ruşinea.

Ce figură infernală! Decise să-l oblige totuşi să vorbească.

— Mie toată întâmplarea asta mi se pare foarte ciudată! Sosesc în oraş şi nu numai că nu sunt aruncat în stradă, nimeni nu mă primeşte în casă, ăia. Cum îi cheamă. Frații mă amenință.

Şi aşteptă. Sterbinsky vorbi, melancolic:

— Te uimeşte?

— Da, mă uimeşte.

— Pe mine unul, nu!

Se va duce sus, va lua tirbuşonul şi-i va scoate un ochi bătrânului nemernic. Căci ăsta e o scârnăvie! O face anume!

Bătrânul puse lucrurile la loc, aranja frumos florile, bolul, fredonând încetişor, şi dădea din cap zâmbind de câte ori privirile li se întâlneau.

Ei, şi acum la gară! Instinctul lui de vagabond îl avertiza că pluteşte ceva în aer, ceva îmbâcsit, mirosind urât a praf de puşcă, sau cum avea obiceiul să spună şi Manuel Artistul, citând dintr-o operă pe care, de altfel, o plagiase admirabil: „e ceva putred în Danemarca!” Fii cu ochii-n patru, Pencroft! Tunde-o cu primul tren şi nu te opri până la New-York!

Piațeta era încadrată de case depărtate unele de altele, noi, cu ziduri albe fulgerând sub razele soarelui; yanchei spaniolizați şi creoli yancheizați se învârteau peste tot. Câțiva cactuşi în pilcuri rare, unul sau doi palmieri scofâlciți şi, în mijloc, țevile ruginite ale unei arteziene scoase din funcțiune apăreau într-o groaznică încâlceală barocă de îngeraşi şi peştişori. Pe ghizdurile fântânii şedea un tânăr şi

cânta la muzicuță. Era tot un metis. Avea o jachetă verde de piele cu broderii, o cravată țipătoare de mătase, un sombrero prins cu cureluşe: până la mijloc – gaucho; în schimb, pantalonii bufanți roşi, lustruiți, cureaua pentru pistol roasă şi ea, cizmele vechi, fără pinteni, făceau parte deja din portul cowboy-lor din nord. Şi n-avea revolver! Circula doar cu o muzicuță în Texas! Dar iată, mai încolo, şi un bărbos gheboşat, şi acela tot fără revolver. Asta îl făcu să devină mai atent. Şi constată uimit că toate tocurile pistoalelor erau goale. Atârnau prinse de curele ca nişte obiecte de prisos.

Interesant! În oraşul acesta, nimeni nu poartă revolver! O luă în grabă spre gară.

Cel cu muzicuța se apropie şi-l strigă.

— Hallo, Ben! Stai puțin!

Se opri, cu un rânjet nesigur: poate că ăsta e Edgar. Sau Bill?

— Ce mai faci? îl întrebă pe muzicant, radiind de bucurie. Ia te uită, abia acum te recunosc.

— Ai o memorie formidabilă. Aveam unsprezece ani când m-ai văzut ultima oară.

— Dar de atunci abia dacă te-ai schimbat. Atâta doar că ai mai crescut.

— Ei da, şi mi-a crescut şi mustața. Judit îți transmite salutări. Ea nu se bucură că te-ai întors acasă pentru că, totuşi, ține la tine. De ce dracu te-ai întors?

— Cum să-ți spun? Orice om se mai întoarce din când în când pe meleagurile lui natale.

Încă o frază de genul ăsta şi intră în el! Îi zboară muzicuța din bot sau îl înecă în arteziană, căci nu se mai poate suporta. Şi Benjamin Walter ăsta, care n-a lăsat nicio femeie în pace! Avea nevoie de toate!

Mergeau alături şi Pencroft se gândea că s-ar fi simțit grozav de bine să se fi aflat deja în gară, şezând într-un

compartiment. Din toate părțile îl întâmpinau chipuri prietenoase care însă, văzându-l, se întristau brusc. Îl priveau cu încurajare blândă, delicată, de parcă ar fi avut în față o mireasă la câteva minute după nuntă. Sau, şi mai bine spus, parcă ar fi văzut un cortegiu funerar.

Deodată îi ieşi în față, împleticindu-se, o namilă zdrențăroasă, beată. Indivizi cu o asemenea înfățişare decăzută întâlneşti rareori în Vest.

— Hallo, Ben! zbieră. Revolverele mute te salută!

— Mulțumesc, răspunse cu un rânjet chinuit. Transmite salutările mele Pistoalelor invalide şi politicoase.

— Tu îți mai bați şi joc?! mai îndrăzneşti să faci bancuri?! Armurierul Lovell a devenit un zero decăzut în oraşul acesta. Pentru că eu voi muri aici odată ce m-am născut aici.

— Şi ce vrei să-ți fac eu? se răsti Pencroft, pentru că atmosfera din jur devenise insuportabil de apăsătoare.

Însoțitorul lui, băiatul cu muzicuța, îl trase la o parte.

— Lasă-l. Nu poți să-l înțelegi? Să fii armurier în Oraşul Revolverelor Mute! Dumneata nu ştii cine a fost Lovell?

— N-ai să mă înveți tu! Răspunse, din ce în ce mai nervos. În ochii mei, un Lovell rămâne întotdeauna un Lovell! Aşa!

Se hotărâse să fie energic.

— Sărmanul om. Nu e mâhnit din motive materiale. Pur şi simplu, nu poate trăi într-un oraş unde de doisprezece ani n-a mai răsunat o împuşcătură. Şi asta în Texas! Ei, dar dumneata ştii prea bine.

Ar putea să-i ia dracu pe toți ăştia care se opresc mereu tocmai când e pe cale să se prindă şi el. Dar e foarte interesant că în Texas poate să existe aşa ceva. Oraşul Revolverelor Mute. De doisprezece ani n-a mai răsunat o împuşcătură. Ce nelegiuire se ascunde aici?

Simțea nevoia urgentă de a ajunge la gară. Haidem de-aici, Pencroft! Aici pute mai urât ca în Danemarca!

— Dumneata cunoşti puterea lui Prentin.

— Senor! Fii bun şi lasă-mă în pace!

— Ce vrei să spui cu asta?

— Poate că în oraşul ăsta au amuţit revolverele, dar bănuiesc că nu-i interzis să dai palme. Câteva palme răsunătoare. Iar pe mine m-a apucat un chef nebun să încerc!

Şi-l lăsă în drum pe uluitul caballero. Gestul acesta îi fu fatal. Nu făcuse nici doi paşi în direcţia gării când dădu de-un obstacol. Doamna în vârstă care cu o seară înainte îi atrăsese atenţia asupra punctului de vedere al lui Bill şi Edgar îl trase în adâncitura unei porţi.

— Ascultă! Ori părăseşti îndată oraşul, ori îl înfiezi pe Imanuel. O a treia cale nu există!

— Ba există! răspunse hotărât. Şi anume: Rămân şi nu-l înfiez pe Imanuel.

— Pot să-i spun asta Lisolettei?

— Da! Şi poţi să-i mai spui şi că am terminat cu trecutul şi că nu mai vreau să aud de nicio Lisolettă! Femeia aia m-a înşelat!

— Ce?! Dumneata îndrăzneşti să zici aşa ceva despre mama mea? Despre bunica copilului? Aşa?! Pentru asta o să ne mai socotim noi, separat. Edgar şi Bill.

— Mama dumitale m-a înşelat pentru că mi-a spus o dată despre dumneata că eşti o fiinţă blândă şi drăguţă. Înscrieţi-l pe Imanuel, pe cheltuiala mea, la un liceu de băieţi din New-York!

La auzul acestor cuvinte, femeia se pierdu cu firea şi-l scuipă drept în ochi.

— Edgar e un bou şi mă doare-n cot de Bill! mai zise Pencroft şi se îndepărtă în mare grabă.

Vedea apărând în depărtare şirul de aloe şi de palmieri care duceau la gară, când, dintr-una din case, ieşi domnul redactor Codlinger, cu pălăria lui tare, cu redingota Frantz

Iosif, cu umbrela la subsuoară şi, după bunul său obicei, desculţ.

— Am să revin după-amiază pentru celelalte tablouri, spuse cu blândă încurajare, şi pince-nezul îi tremura pe vârful nasului. Apoi i se adresă lui Pencroft: Dumneata unde stai? Am să vin să-ţi văd tablourile.

— Sper să am plăcerea. Domnul Redactor îşi cheltuie toţi banii ca să cumpere tablouri?

— Şi dumitale, fiule. Am guturai.

— Unde-ai răcit?

— Mulţumesc, asemenea.

E clar, îşi zise Pencroft. Acesta nu e numai Oraşul Revolverelor Mute, ci şi acela al Tâmpiţilor Ciudaţi.

Pe Pencroft îl amuza enorm domnul Codlinger care vorbea cât se poate de coerent, dar răspundea anapoda la întrebări, în schimb, proprietarul tablourilor privea scrâşnind din dinţi în urma bizarului nebun.

— Blestematul! Mi-a luat două dintre cele mai frumoase tablouri!

— Păi. Nu trebuia să i le dai.

— Dumneata spui asta? Prentin a dat ordin să i se satisfacă toate dorinţele nebunului!

Cine naiba o fi acest Prentin se întreba mergând mai departe. Ei, nu contează. Important e să plece cât mai departe de aici. Revolvere mute, tot felul de oameni hazlii şi de neînţeles. Imanuel şi bătrânul Sterbinsky, căruia nu-i cunoaşte numele de botez. Era puţin cam prea mult! Încet-încet, ajunse la gară. Cum poate pleca cât mai repede la New-York?

Şeful de gară îl întâmpină cu un zâmbet plin de tristeţe:

— Ce s-a întâmplat, fiule?

— Vreau să călătoresc. Mă duc. Când pleacă primul tren spre New-York?

— În ce te priveşte, fiule, niciodată.

— Ce înseamnă acest răspuns?! urlă, agresiv. Cine dispune în Texas de reţeaua căilor ferate ale Statelor Unite?

— Prentin – răspunse celălalt, dând din umeri, apatic. De ce zbieri la mine, din cauza asta? Uite-aici.

Îi dădu o scrisoare bătută la maşină: „Către şeful gării. Benjamin Walter nu are voie să părăsească Filliponul. Prentin”

— Şi dumneata execuţi acest ordin?

— Nu te înţeleg. Unde-ai găsi pe cineva care, după scrisoarea asta, ar fi dispus să pornească o locomotivă, să dea semnalul de plecare vreunui tren în care te-ai afla dumneata?

— Bine! Am luat act! Chestia asta va mai avea urmări!

Şi îl părăsi furios. O va lua pe jos. Porni spre şosea. Chiar la ieşirea din oraş de după copaci se iviră cinci călăreţi.

— Stai! Prentin a dat ordin să nu părăseşti oraşul!

Ce-i asta?! În ce fel de cursă căzuse aici, la Fillipon? E adevărat că Walter i-a scris să se păzească. Ar fugi cu dragă inimă din oraş. De undeva, apăru un om mai în vârstă, gras, purtând un costum de cow boy în culori ţipătoare.

— Fiule. Nu vreau să spun decât că toate s-au întâmplat aşa cum ai dorit. Dumnezeu să te binecuvânteze pentru asta. Nouă tuturor ne pare rău pentru tine.

— Hei! Ho! Stai puţin! Strigă, tremurând de furie, dar grăsunul dispăruse, pierzându-se printre case.

Mănâncă ceva în grabă la marginea drumului, unde un bucătar chinez mânuia vreo şapte-opt tingiri, sub o foaie de cort. Ce înseamnă toate astea? Când voi să plătească, chinezul aruncă nişte priviri misterioase în jur, şi-i şopti:

— Musafir estem. Mister Walter iubim.

— Poate-ţi scap una acuşi!

Îi aruncă banii şi plecă mai departe. Crezuse până acum că e vorba de fapte de genul celor pentru care toată lumea îl duşmănea pe Benjamin Walter care, pe unde trecuse, îşi

minţise toţi complicii şi sedusese toate femeile. Îşi dădea seamă însă că la Fillipon era vorba de ceva mult mai grav. Aici era iubit de toată lumea. Era compătimit! Şi nicăieri n-a simţit încă, atât de puternic, mirosul prafului de puşcă. Se înăbuşea. Faţă de ce e aici, Danemarca trebuie să fi fost o parfumerie! Tot felul de fapte întunecate pluteau în aer. O bătrână grasă, o ghicitoare spaniolă cu inele groase de aramă în urechi, trăgea din pipă şezând pe treptele bisericii şi, când trecu prin faţa ei, îi mângâie haina, cu duioşie.

— Madonna să te apere. Senor. Tu vei ajunge în rai.

Ce să facă? Porni spre casă; se hotărî să urce în camera lui. La cotul coridorului, îi ieşi în cale bătrânul Sterbinsky.

— Domnul să te ia în pază, mister Walter.

— Ia spune! Ce-i cu toate pregătirile astea de înmormântare? Pentru ce mă compătimeşti dumneata?

— Pentru că sunt bun la inimă.

— Bate-ţi joc de mine, nemernicule! Dar o să dai tu de dracu, nu te teme!

— Mie Bunny nu mi-a spus că dumneata ai şti ceva. Zise agresiv, pentru că acum era deja o chestie de viaţă şi de moarte să afle despre ce e vorba.

— Păi, madam Bunny face parte dintre cei care nu ştiu nimic.

— Şi dumneata ce ştii?

Lacheul se uită în jur, îşi lipi buzele de urechea lui şi şopti:

— Totul. Şi duse un deget la buze. Psst. Şi se îndepărtă în grabă.

Trebuia să afle cum îi spunea Benjamin Walter bătrânului Sterbinsky, pe vremea comunelor lor afaceri dubioase. Dar şi mai bine ar fi fost dacă ar fi putut afla cine dracu era acel Prentin.

Intră în camera sa. De sub pat, îi ieşi în întâmpinare un om foarte înalt, cu capul ţuguiat, cu nasul încârligat şi cu

un zâmbet nespus de prietenos. Mustățile ca nişte bidinele şi bărbuța de țap care le susținea te făceau să vezi o libelulă care tocmai se oprise că să i se odihnească pe gură. În mână ținea o servietă mică, de piele.

— Iată că am venit, fiule, spuse, dând din cap, încurajator. Am venit în taină şi trebuie să plec pe neobservate.

— Da?

— Bineînțeles. M-am cățărat pe burlanul de-aici, de lângă fereastră. Nici nu mă saluți?

— Dar.

Se opri, nervos. Ce voia şi ăsta? Arăta ca eroul unei drame populare spaniole. Un burghez bine îmbrăcat, cu servietă de piele, care intră în cameră pe fereastră, circulă pe tot felul de burlane şi se bagă pe sub paturi. Şi cât de trist era!

— Păi. Poftim, luați loc, – zise încet, pentru că blestematul, după cum observa, voia să-l lase pe el să vorbească.

— Sunt trist, Benjamin.

— Se vede. Nu vrei un rachiu?

— Nu. Am treabă. Cu toate astea, mă bucur că te văd. Avea un măr al lui Adam într-adevăr uriaş. Şi, când vorbea, acest măr al lui Adam alerga încoace şi încolo frângându-şi mâinile, între stern şi bărbie. Se foia încoace şi încolo, în timp ce vorbea, de parcă ar fi fost un răufăcător deținut sub pielea gâtului respectivului domn.

— Ce naiba? zise Benjamin, masându-şi fruntea, nici n-ai crede că doisprezece ani îți pot slăbi memoria în halul ăsta.

— Doar nu vrei să spui că nu mă cunoşti?

— Asta ar fi o exagerare!

— Dădu din mână cu superioritate, căci ce altceva putea să facă – pe dumneata să nu te cunosc? Numai că aceşti doisprezece ani mă pun într-o asemenea încurcătură, încât,

chiar dacă în mare îmi amintesc. Unde, oare? Unde ne-am văzut ultima dată?

Celălalt făcu o mutră uluită.

— Doisprezece ani sunt un timp lung, dar asta nu te poate face să uiți cui îi datorezi viața!

— Tată! Se corectă, emoționat, Benjamin şi desfăcu brațele.

— Poftim? întrebă celălalt, puțin speriat. De ce spui asta?

— Pentru că mă simt – bâlbâi Pencroft – ca şi cum mi-aş revedea tatăl, zise şi, de furie, îi venea să-l scoată din cameră spărgând geamul cu capul lui țuguiat.

— E adevărat că îmi datorezi viața, zise celălalt, mai cu blândețe. Dar niciodată n-ai fost atât de patetic.

— Doisprezece. Sunt foarte mulți ani, răspunse perorând neputincios, dar clipa în care mi-ai salvat viața rămâne de neuitat pentru mine.

— Cum poți să-ți aduci tu aminte de asta? Acum ce să mai spună?

— Te rog să mă scuzi. Bâigui, total încurcat. A salva viața unui om. Nu e ceva care poate fi uitat cu una cu două.

— Dar cred că în cazul meu nu e un motiv chiar atât de grozav de recunoştință. Pe o rază de zeci de kilometri nu mai există alt medic care ar putea fi de față când o nouă viață vrea să apară pe acest pământ.

— Nu vreau să mă cert cu dumneata. Dar îți atrag atenția că dumneata ai plantat multe vieți în solul lumii acesteia, dar eu îi datorez unui singur medic toate aceste neplăceri. Şi ăsta unul eşti dumneata, doctor. Doctor...

— Gonzales. N-aş fi crezut vreodată c-ai să uiți. Păi, băiete, ştii prea bine că aici Prentin porunceşte.

— Sunt edificat asupra acestui Prentin. Ştiu cine e, răspunse fără nicio bază, şi nu te-am aşteptat pe dumneata ca să mă luminezi. Pe de o parte, tocmai de asta m-am

reîntors. Sper ca de data asta să-i fi dat individului un răspuns limpede şi temeinic.

— Dragă băiete, e întru totul de neconceput ceea ce spui, şi de bună seamă că glumeşti.

— Ascultă aici, bătrâne. De când dumneata ai binevoit să-mi uşurezi apariția pe lumea aceasta, faptă pentru care nu pot să-ți doresc nimic bun, şi până azi, eu am devenit îngrozitor de nervos. Te rog să binevoieşti a lua la cunoştință că mă doare-n cot de Prentin!

— În cazul acesta va trebui să murim cu toții – zise dr. Gonzales şi capul lui lunguieț fu scuturat de un tremur.

— Ar fi şi timpul! strigă furios Pencroft. Cu toate că şi el tresărise aflând de puterea misteriosului Prentin.

— Deci te-ai vândut lui Vuperin!

— Zise celălalt înfiorat.

— Asta e o calomnie josnică, răspunse de-acum cu oarecare rutină, Pencroft, ca unul care, cu greu şi pe bâjbâite dar începea să deprindă o nouă limbă. Pe Vuperin nici nu l-am văzut măcar de când am sosit.

— Ți-a trimis un mesaj? Hildegard ne-a prevenit!

Şi dr. Gonzales îl amenință bâțâindu-şi degetul osos.

— În ceea ce mă priveşte Hildegard a murit. Femeia aia e o bestie şi poate că ea e vinovată şi de moartea lui Ervin. Tăcu şi rămase în aşteptare: După toate aceste vorbe, tot va mai afla câte ceva! Bătrânul cugetă îndelung, apoi dădu din cap, abătut.

— De-ai fi zis toate astea acum cinci ani.

— Spune-mi, te rog, ce doreşti? Suflă, epuizat.

Îngrozitor ce haină strâmtă poate fi viața altuia!

— Ştiu că nu vrei nenorocirea noastră a tuturor şi, dacă, după cum spui, Vuperin nu te-a cumpărat, atunci te întreb: când vrei să mori?

— De ce-aş vrea să mor?! întrebă Pencroft, din ce în ce mai furios.

Ţuguiatul tresări.

— De ce n-ai muri, băiete? Nu înţeleg. Când te-ai întors la Fillipon trebuia să ştii că ai să mori, nu? Că au să te achite.

Drăguţă treabă!

— N-ai vrea să-mi spui cine o să mă achite?

— Eu, răspunse dr. Gonzales, încetişor, şi scoase un revolver de proporţii fabuloase. Era foarte trist. Mai ai ceva de aranjat, sau ai vreo dorinţă? Nu mi-ar face plăcere să întârzii prea mult, fiule, căci la şapte trebuie să fiu la un bolnav. Regret din toată inima. Dar, în sfârşit, aşa trebuie să fie. Şi, suspinând, ridică revolverul.

— Aşteaptă!

— Ce? Vrei să mai cânţi o dată la vioară? „Mama dracului vrea să cânte la vioară! Urlă Pencroft, în cuhnea furiei. Pe ce bază vii dumneata aici, înarmat cu un revolver ca mai întâi să asculţi o melodie şi după aia să mă împuşti pur şi simplu?!

Dr. Gonzales răspunse îngrozitor de jignit:

— Ce ciudat eşti, băiete, că urli aşa. Crezi că mie îmi face plăcere? Dacă mai spui o vorbă, eu nici nu te mai împuşc.

— Păi, uite că spun.

— Ei bine, bine.

— Dădu din mână, zâmbind cu tristeţe.

— Nu trebuie să iei totul în serios. Căci eu tot am să te împuşc, fiule.

Istoria devenea din ce în ce mai de neînţeles, mai tenebroasă, mai înfricoşătoare şi bătrânul ăsta putea să apese pe trăgaci în orice clipă.

— Te rog să iei cunoştinţă de faptul că eu nu sunt Benjamin Walter.

— Fiule? zâmbi celălalt cu tristă uimire. Crezi că doisprezece ani sunt un timp atât de lung încât să mă facă să-ţi uit trăsăturile? Ei, şi-acum, Domnul să te binecuvânteze.

Zicând acestea, ridică pistolul şi, calm, îl împuşcă în cap. Pencroft simţi un gust rece, metalic pe gingii, şi ştiu că numai moartea e cea care lasă acest gust în gura muribundului, iar timpanele îi vibrară în aşteptarea bubuiturii. Amorţise tot, de la ceafă până la tălpi. Era ultima spaimă a trupului amorţit, răsfrântă în conştiinţa pe cale de dispariţie, vibrând în zonele intermediare ale existenţei, în timp ce ţeava se înălţa încet, ţintind fruntea. Şi percutorul se abătu. În asemenea cazuri, trupul are un singur antidot, o singură reacţie: ghemuirea bruscă în faţa acestei spaime cu gust metalic, concentrarea fiecărei picături de energie, pentru a se putea menţine pe malul acesta. Este sutimea aceea de secundă pe care nimeni n-o va uita, dacă a trăit-o vreodată. Percutorul ţăcăni, tamburul se puse în mişcare. Arma dădu chix! Gonzales mai apăsă de două ori succesiv pe trăgaci, în timp ce Pencroft stătea în faţa lui alb ca varul, fără a fi în stare să-i smulgă măcar revolverul din mână. Celălalt dădu din umeri, impacientat.

— Dracu a mai văzut revolver ca ăsta. Ia uită-te puţin, băiete.

Şi i-l aduse lui Pencroft, îl demontă, îl zgândări cu un ac şi i-l arătă.

— Vezi? Asta era! A intrat o scamă în arcul ăsta idiot şi n-a întors tamburul îndeajuns pentru ca percutorul să izbească cartuşul. A căzut pe lama despărţitoare, între două cartuşe. Le-am spus că trebuie să verificăm revolverul. Dar ei nu fac decât să discute tot timpul. Ei, acum cred că o să fie bine, ia fii atent. Şi, calm, individul se pregăti să mai tragă o dată.

— Hei! Ascultă!

Îl apucă de mână. Drept care bătrânul, cu o expresie plină de reproş, îl lovi în cap cu bastonul lui noduros cu atâta putere, încât Pencroft se împletici până la perete.

— Ce comportare e asta, fiule? De ce nu te laşi împuşcat? Ce rău ţi-am făcut eu?

Îi răsuna în voce atâta reproş, atâta demnitate ultragiată! Înghiţi în sec cu amărăciune, drept care mărul lui Adam coborî în adânc, pentru ca să sară înapoi ca o minge de cauciuc de proporţii mai reduse. Pencroft îl apucă din nou de mână şi bâlbâi, scuzându-se:

— Uite. Nu mi-o lua în nume de rău că protestez împotriva împuşcării mele, dar faptul mă uimeşte oarecum.

— Ce e surprinzător în asta? se miră celălalt.

— Dă-mi voie, totuşi. Să împuşti, pur şi simplu, un om, şi asta doar aşa, în trecere, ca şi cum i-ai da vin bobârnac? Dumneata socoteşti că e rezonabil?

— De ce nu?

— Zise celălalt, din ce în ce mai uimit. Doar aici e vorba de mină.

— Uite ce e, dragă unchiule, eu am o speranţă pe care dumneata nu o cunoşti, datorită căreia simt că voi scăpa.

— Dragă băiete, e cu totul exclus, spuse celălalt, încercând să-l convingă cu blândeţe. Lasă-mă să te împuşc. Îţi datorăm măcar atât. La urma urmei, nu ne-ai fi făcut decât bine şi n-ai merita să te lăsăm în viaţă.

Zicând acestea, îşi eliberă mâna şi trase, ţintind de-a dreptul în obraz.

— Fir-ar al dracului de pistol! zise furios când arma dădu din nou chix. Am fi terminat deja de mult cu toate astea.

— Iar dumneata ai fi fost spânzurat! strigă Pencroft şi-i smulse pistolul. Ţuguiatul scoase din buzunar o cutie metalică.

— Îţi fac o injecţie cu stricnina, bine?

Lui Pencroft îi sări ţandăra. La urma urmei, el era cunoscut şi recunoscut în lumea interlopă pentru îndrăzneala, calmul şi forţa pumnilor săi. Îl apucă pe dr. Gonzales de guler şi-l aşeza pe pervazul ferestrei.

— Şi acum voi număra până la patru. Şi dacă nu binevoieşti să te cari peste cel mai apropiat acoperiş şi să-ţi vezi de bolnavul acela al dumitale, îţi dau brânci la stradă şi onorata dumitale căpăţână se va face zob.

— Dar de ce?

— Nici usturoi n-am mâncat, nici gura nu-mi miroase. Marş! Uluit, Gonzales ieşi pe fereastră, punând piciorul pe bara de metal a burlanului. Pencroft, ascuns după perdea, se uită în stradă şi văzu că cei din piaţetă stăteau abătuţi, cu ochii în pământ, dar, în fond, cuprinşi de o ascunsă nervozitate. Între timp, insul vârstnic şi bine îmbrăcat porni cu geanta lui de piele, în jos, pe burlan. Deci toţi aceştia se fereau să asiste la plecarea lui Gonzales, dar, de bună seamă, că vor lua cunoştinţă de ea oficial, în cazul uciderii lui.

Un flăcău se uită în sus, şi mai sus, cu capul dat pe spate, apoi îşi făcu cruce, toţi îşi scoaseră pălăriile şi cineva dădu un strigăt.

— Hei! Hallo! N-aţi auzit vreo bubuitură?

— Ba da!

— Ce să fi fost? Poate săracul Walter! Mi-a spus de două ori azi dimineaţă că vrea să se sinucidă!

Simţea că se învârte camera cu el. Atunci intră Sterbinsky.

— Vă rog să mă scuzaţi. N-am ştiut că mai trăiţi.

Făcu un pas înapoi şi închise repede uşa.

Situaţia era comică, dar Pencroft simţea că aici se joacă o partidă extrem de serioasă. În primul rând, se retrase de la fereastră. Dar surprizele nu se terminaseră. Uşa dulapului se deschise şi în cameră îşi făcu apariţia un omuleţ: avea un câine cu el, în lesă; închise uşa, mângâie câinele şi, zâmbind, se trase de vârfurile ascuţite ale mustăţilor.

— Ei, Benjamin?

Pe ăsta-l va scoate în stradă, cu capul înainte ca o ghiulea, direct prin sticlă!

— Ce înseamnă „ei, Benjamin?” Ce-ar fi să spui bună-ziua când intri într-o casă de om? Chiar dacă vii din dulap?

Micuțul mops ronțăia cu voioşie şireturile pantofilor lui Pencroft. Şi asta îl enerva.

— Ascultă, Benjamin. Tu încă mai eşti furios din cauza mea, dar eu nu-s supărat pe tine.

— Asta, în orice caz, mă umple de bucurie.

— Aş vrea să te salvez. Uite, eu aş putea eventual să dovedesc că tu nu eşti vinovat şi atunci, la urma urmei, nu ți-ar putea face nimic, orice le-ai fi promis.

— E limpede. În cazul acesta, te rog să dovedeşti, căci oraşul ăsta îmi distruge nervii. Ce părere ai de felul cum s-a purtat acest Gonzales?

— Te miră?

— Mă miră, scârnăvie!

— Urlă, roşu ca racul. Mă miră, şi am să te dau cu capul de colțul mesei până o să începi să te miri şi tu, netrebnicule! Aşa m-a întrebat şi bătrânul Sterbinsky. Vreau să ştiu despre ce este vorba!

— Aşadar, nici când nu sunt de față nu-mi spuneți pe numele mic – se auzi o voce. Sterbinsky stătea în spatele lui.

În clipa următoare, Pencroft doborî recordul mondial la datul de-a berbeleacul. Bătrânul Sterbinsky nu simți decât că o forță colosală îl răsuceşte, că un fel de locomotivă îl tamponează din spate şi se şi afla afară, dar asta încă nu era nimic, deoarece o nouă lovitură de picior îl făcu să se rostogolească bubuind până jos, pe scări. Se ridică, şchiopătând. Se uită zâmbind cu amărăciune, în sus, la Pencroft, care stătea pe palier, gâfâind.

— Deci aşa ni-i dat nouă să ne despărțim întotdeauna. Zise cu mâhnire lacheul. Fie-ți țărâna uşoară, domnule.

Numai un salt extrem de agil îl scăpă de la moarte, deoarece ghiveciul greu al unui ficus se dovedise foarte grăbit să facă cunoştinţă cu simpaticul său craniu.

— Idiot bătrân! Să nu îndrăzneşti să mai spui asta vreodată! Şi se întoarse în cameră.

Se ţinea cu mâinile de cap; se prăbuşi într-un fotoliu. Să te baţi, să ucizi, să jefuieşti, să fugi. Mă rogi de acord! Dar să ţi se vorbească pe limba ta maternă şi totuşi să te simţi ca printre băştinaşii din Churunga, asta e prea de tot! Numai de-ar şti cine e slăbănogul ăsta scârbos, mustăciosul cu dinele, descins din dulap.

— Uite, Benjamin, eu îţi ofer o şansă. Oricât ar părea de absurd există o posibilitate ca să rămâi în viaţă.

— Asta mă bucură. Mă întreb însă ce-ar trebui să fac.

— Trebuie să stai de vorbă cu Vuperin. Vrei să vii chiar acum? Cât eşti cu mine, în niciun caz n-o să te omoare şi nici eu n-am să te omor fără să te avertizez.

Să fi căzut pradă unui coşmar? Sau, într-adevăr, moartea lui era atât de evidentă şi de uşor de realizat, respectiv viaţa lui trecea drept un fenomen cu totul nenatural în oraşul acesta?

— Vorbeşte! zise, dând cu pumnul în masă. Ce vrei?

— Uite, dacă ai aflat secretul lui Prentin.

— Nu cred că Prentin are vreun secret. Un om ca el vă face terci pe toţi. Face din voi magiun şi vă haleşte cu miez de nucă. Eu îl cunosc bine pe Prentin.

Celălalt se dădu înapoi, uimit.

— Asta e o minciună! E un bluff.

De data asta o nimerise. Numai de-ar reuşi să priceapă ceva din tot ce se întâmplă.

— Ia ascultă, scheletule!

— De ce-ţi „baţi joc de mine? Spune-mi pe nume, sau te las aici.

— Îți spun cum vreau eu! Anunță-i pe oameni că eu n-am să mor, că nu discut cu nimeni, că eu m-am întors pentru că am de gând să închei socotelile cu Prentin.

Celălalt stătea nervos, cu ochii holbați. Muia cu care își răsucea mustața tremura. O clipă, parcă şi dinele ar fi încremenit, cu şiretul lui Pencroft între dinți.

— Nu te juca, Benjamin. În chestia asta lasă bluff-ul deoparte.

— Şi adăugă în şoaptă: Acesta e Oraşul Revolverelor Mute.

— Şi eu care îmi închipuiam că e Târgul Săbiilor Guralive! Mă crezi tâmpit!

— De unde ştii tu. Ce ştii tu?

— Înainte de toate, rog domnul câine să-mi slăbească pantofii! O lovitură de picior şi cățelul reedita scheunând zborul orbital al lui Sterbinsky prin uşa deschisă.

— Sunt sătul de voi până-n gât. Adunătură de laşi, cârpelor! O mulțime de oameni care umblă ca nişte babe bolnave. Parcă nu am fi în Texas, ci într-o stațiune pentru reumatici.

Ei bine, eu am venit ca să închei toate socotelile cu acest Prentin!

— Dar pe ce bază?

— A, chestia aia? Păi, cască bine urechile. Numai de-ar şti ce să spună. Are vreo importanță?

— Fii atent la ce-o să-ți spun şi n-ai să pricepi nimic, dar să ştii că acesta e miezul întregii chestiuni. Înainte de a se sinucide, Ervin mi-a scris o scrisoare mie, să spună şi el o dată ceva de neînțeles pentru ceilalți. Na!

— Doamne sfinte! răspunse celălalt, pălind. Ben! Dacă nu pentru altceva, atunci de dragul lui Hildegard, te rog, taci?

Şi era galben ca ceara, şi căzuse în genunchi şi tremura.

— Ridică-te! îi ordonă Pencroft, ca un cezar: Te grațiez! Fie! Dar eşti primul şi ultimul pe care-l iert!

— Mulțumesc. Spuse celălalt şi ieşi în goană, uitând să-şi mai ia javra. Pencroft şezu aşa vreo zece minute, cugetând asupra acestor evenimente de neînțeles. Tresări numai când un cuțit uriaş îi vâjâi pe lângă ureche şi, zuruind, sparse vitraliile de la casa scărilor. Se aruncă pe burtă. Cuțitul următor trecu pe deasupra lui şi câinele latră furios, căci lama se înfipse chiar lângă el, în perete. Pencroft sări în picioare şi trânti uşa în urma lui. Apoi se aşeză pe scări. Ce să facă? Ar fi putut să amintească şi de Probatbicol, poate că omulețul s-ar fi speriat şi mai tare. Dar ăsta nu părea un duşman serios. Îl dăduse gata cu Hildegard.

Ce însemnau toate acestea? O lua de la capăt cu poveştile tip Belea? În ambalajul original al Destinului său, cu semnul lipsei de apărare în fața ghinionului? Ce-ar fi să-i spună totul bătrânului Sterbinsky? Sterbinsky o să-i tragă o cântare, o să plângă, o să dea din cap şi, mai târziu, poate că va scoate şi bolul. Şi ce se va întâmpla dacă se consumă toată blana? Era extrem de roasă, se vede că avea un efect favorabil asupra organismului moliilor, de vreme ce le plăcea atât de mult.

Şi, în primul rând, cine este Prentin? Prentin era mai rău decât moartea. Prentin îl va ucide. Numele lui Prentin era tratat aici ca porțelanurile fine în casele aristocraților. Cine îl pronunța se făcea alb ca varul şi începea să tremure. Parcă ai auzi cum zăngănea numele ăsta, cădea, se spărgea şi gata nenorocirea!

S-ar putea isca nişte încurcături fantastice dacă nu va izbuti să afle cine era Prentin. Ce-ar fi s-o întrebe pe Hildegard?

Dar cine e Hildegard? Pe Ervin ea l-a băgat în mormânt. Aici nu încape discuție. În schimb, ar atrage atenția rămânând prea mult pe treptele scării de serviciu. Dar unde să se ducă? În camera lui? Nu e recomandabil. În grădină? Jos, în grădină, stă bătrânul Sterbinsky. Şi, câtă vreme nu-i

ştia numele de botez, voia, pe cât era posibil, să evite orice conversaţie. Ce-ar fi să-i spună Eduard? Eduard Sterbinsky. Un nume foarte la îndemână, e sigur că aşa îl cheamă. Dar nu va face acum astfel de experienţe. Mai bine să treacă repede prin faţa lui şi să... Nu, nu era bine.

N-avea de ales, locul ăsta din casa scărilor era ferit, o să se descurce cumva. Cu toate că era cam nepotrivit pentru locuinţă permanentă. Faptul că Sterbinsky se numeşte Eduard e incontestabil – se gândea. Asta, presupunând că taică-său a avut cât de cât fler în a-i alege un nume. Aşa ceva e în funcţie de ureche. E drept că propriul lui tată făcuse parte în tinereţe dintr-un cor, ba, mai mult, ştia să cânte şi la flaut, ceea ce reclamă un auz muzical bine dezvoltat şi, în pofida tuturor acestora, îl pricopsise cu prenumele Tivald.

Ce fel de conjunctură astrală trebuie să se fi iscat în sufletul cuiva spre a-l determina ca, privindu-şi copilul, viu, sănătos, abia născut şi inocent, să spună: ăsta e Tivald!

Tivald!

Ar trebui interzis să se dea un nume ca ăsta, întrucât un asemenea nume nu există. Te duce cu gândul, nici mai mult nici mai puţin, la cineva care se apucă să taie literele dintr-un abecedar, le amestecă într-o pălărie, le scoate la întâmplare şi, la cea de-a şasea, se plictiseşte. Din dezordinea exagerării, apare numele: Tivald! Dacă s-ar fi născut o fată, mai extrăgea o literă, ca să fie Tivalda. Oricum, oamenii întorc capul pe stradă când aud aşa ceva.

Şi de ce vor să-l omoare pe el, respectiv pe Walter, cu orice preţ? Era grozav de captivant!

De atâtea emoţii, adormi.

Îl trezirăă nişte şoapte. La picioarele scării întunecate, doi oameni vorbeau cu glas scăzut.

— Te duci în camera lui şi-l împuşti.

Strigă, plin de interes:

— Pun pariu că vorbeşti despre mine!

Câteva clipe nu se mai uzi niciun sunet. Apoi, o voce calmă, adâncă, răsună de jos:

— De ce nu te laşi împuşcat?

— Nu ştiu nici eu. Sunt cam nervos. Veniți mâine după-amiază, între patru şi şase.

— Dumneata eşti nebun? Vrei să nenoroceşti un oraş întreg?

— Nu. Dar individul ăla să nu se mai târască încoace, că, dacă se apropie, îi trag un picior în burtă. Pe cuvânt de onoare.

— Spune-ne, Walter, ce vor să însemne toate astea?

— Voi vă închipuiți că aş mai fi venit acasă dacă ar fi trebuit să mor?

— Susții că mina nu se mai află în mâinile lui Prentin?

Ce mai era şi asta? Care mină? Ce fel de mină poate fi aici în mâinile lui Prentin? O mină de aramă? O mină de pix? Sau chestia e metaforică şi Prentin, posedând niscaiva acțiuni, stăpâneşte vreo mină? Şi, dacă e aşa, ce amestec o fi având Hildegard, şi ce rol joacă Probatbicolul? Până la urmă, se va dovedi întemeiată bănuiala că în oraşul acesta sunt internați, în secret, tot felul de nebuni liniştiți, şi sunt lăsați să facă ce vor. Pentru că toate astea sunt lipsite de sens; fără îndoială că n-au niciun sens. Probabil că Prentin e regele nebunilor şi mania lui e să țină în echilibru o mină pe mâna dreaptă; iar dacă, din întâmplare, ar scăpa-o, toată lumea ar trebui să moară. Dar chiar şi în cazul acesta rămâne de pus o întrebare: de ce trebuie să moară el, dacă nu vrea să se amestece în afacerea asta neplăcută? Iar dacă Hildegard îl iubea pe Ervin, atunci de ce s-a măritat cu Burns? Ia să vedem, o să arunce un bolovan în băltoaca asta. Strigă către cei de jos:

— Dacă vreți să aflați totul, duceți-vă la Hildegard. Burns o să vă spună că Ervin mi-a scris înainte de moarte şi că el

ştia totul. Nu trebuie să vă faceți griji din cauza minei, n-aş fi venit acasă dacă treaba asta n-ar fi fost aranjată. Nu trebuie să-i spuneți lui Hildegard decât un singur cuvânt şi ea o să înțeleagă de ce procedez aşa.

— Care-i cuvântul acela?

— Probatbicol, n-ai să uiți, nu-i aşa?

— La naiba! Cine-ar putea să-l uite, câte zile are? Dar ce legătură are?

— Are să vă spună Hildegard! Sau vorbiți cu Burns. El e implicat în întreaga afacere. Pe porcul ăsta l-am aranjat, se gândi. El le învârte pe toate. Du-te acolo, zi-i ce am transmis şi spune-le tuturor: m-am întors ca să vă salvez din ghearele lui Prentin. Eu am să închei socotelile cu el!

— Omule! Pot să cred asta?! urlă celălalt, în culmea fericirii. Ne vei elibera?

— Considerați-vă liberi de pe acum. Du-te fuga la Burns şi transmite-i mesajul meu.

— Mă aştepți aici?

— Mai e vorbă? Dumneata păstrează-ți calmul şi fugi!

Individul plecă în goană. În clipa următoare, Pencroft sări în picioare şi, ca în demult pierduta, idilica lui copilărie, încalecă balustrada şi alunecă până la parter. Dintr-un salt, ajunse la uşă. Doi oameni îi proptiră pistoalele în piept.

— Încotro?

— Cum adică încotro? întrebă furios, după o scurtă pauză. Am vrut să văd dacă mai sunteți aici. Voi ați fost lăsați să faceți de gardă, datoria voastră e să rămâneți aici, pe locul acesta, ați înțeles?! Vorbea cu extremă severitate. O santinelă trebuie să stea ca un stâlp de telegraf! Şi lasă fumatul, că te plesnesc peste bot!

— Hei!

Cei doi stăteau cu totul uluiți de potopul de ocări, în timp ce el, cu mâinile în buzunare, trecu încet printre ei şi o luă frumuşel spre poartă.

— Hallo! strigă speriat în urma lui unul dintre ei. Unde te duci?

— Unde vreau! Când am să fiu eu cel pus să stea de gardă, atunci vei putea să mă întrebi unde mă duc!

— Dar noi pe dumneata te păzim!

Auzind asta, se întoarse. Cu un bobârnac, îşi dădu pălăria pe ceafă şi, cu obrazul aproape lipit de obrazul celuilalt, urlă cu o furie animalică:

— Acum nu e vorba pe cine păziți voi!

— Strigă. Aici nu se puteau găsi pretexte, nu se putea devia discuția. Voi Veți sta aici ca nişte stâlpi de telegraf!

În sinea lui, se gândea: mă doare-n cot de voi. Tot nu mă puteți împuşca până ce colegul vostru, cel de-al treilea tâmpit, nu se întoarce de la Burns, pentru că nu ştiți unde e chestia aia cu mina. Pentru că v-am convins că nu e în mâinile lui Prentin. Trebuie să aflați deci unde este, respectiv de ce nu este şi, dacă nu este, atunci de ce e aşa şi nu altfel. Până atunci, nu puteți să mă omorâți, ergo: mă doare-n cot de voi.

Şi ieşi pe poartă.

CAPITOLUL VII

Ceva se schimbase. Parcă era cu totul alt Fillipon.

Se înserа. Oraşul Revolverelor Mute era răscolit de un du-te-vino neobişnuit. Oamenii circulau înarmați. Cineva, sub un felinar, îşi examina revolverul, îi dădea drumul cu o mână experimentată, îl înhăța, îl învârtea şi-i sălta țeava. Se apropie de Pencroft şi-i şopti la ureche:

— Am găsit dovezi la Burns! Ştim tot! O să abatem trăsnetul peste Ravian, dacă e adevărat ce-ai spus!

Şi plecă. Ce demoni eliberase aici?! Paşii sunau apăsat, privirile oamenilor se întâlneau, scăpărând de-o complicitate nemiloasă. Cum ar putea să iasă din oraş în cel mai scurt

timp? Doamne-Dumnezeule! Ca nişte nori întunecaţi pe cer, populaţia, înarmată cu pistoale proaspăt unse, devenea tot mai deasă. Şi în Piaţă cineva scoase un urlet:

— Vorbeşte, Walter! Nu mai vrem să aşteptăm!

— Aşa e! Ben! Să auzim!

Tii, ce cald s-a făcut! Mai multe mâini îl prind şi-l urcă pe o masă. Oamenii îl înconjoară şi strigă. În toate părţile, numai pistoale încărcate. Dacă ar scăpa aici o împuşcătură. Dar nu! Nu trebuie!

— Oameni buni! Se făcu linişte. Aflaţi că Prentin n-are nicio putere. M-am întors ca să-nchei socotelile cu nemernicul ăsta! După scrisoarea lui Ervin, am ştiut care mi-e datoria. Mi-au trebuit doisprezece ani de muncă, noapte de noapte şi zi cu zi, o întrecere în care am sfidat moartea, şi acum gâtul lui Prentin e, în sfârşit, aici, între mâinile mele! Răsună un urlet de nedescris.

— Ervin a spus dintotdeauna că trebuie să ne socotim cu Ravian – strigă cineva, dar Pencroft se sperie când văzu că ideea socotelilor cu Ravian îi face pe câţiva dintre cei ce stăteau mai în spate să-şi joace caii şi că o parte dintre ei duc mâna la revolvere. Ce era sau cine era acest Ravian? Nu trebuia să îngăduie ca o vorbă neghioabă să ducă la vărsare de sânge!

— Oameni buni! Fraţii mei din Fillipon! Să nu pornim nicăieri în căutarea duşmanului, câtă vreme trădarea îşi face liberă jocul în acest oraş!

Murmure fierbinţi şi urlete. Pencroft înghiţi în sec, privi în jur şi avu sentimentul că e un infirmier în plină casă de nebuni, printre bolnavii dezlănţuiţi. Simţea că aici învie jăraticul care mocnise ani îndelungaţi, dând flacără acum din cauza a ceva făcut sau spus de el şi că era cu totul problematic ca un om să mai poată împiedica ceva aici.

— Fraţilor! Nu de Ravian trebuie să ne pese! Avem timp mai târziu! Întâi să ne spună Hildegard tot ce ştie despre

afacere! Numai după aceea voi da la iveală şi eu datele pe care le deţin! Întâi să vină Burns şi să vorbească despre cele scrise de Ervin în legătură cu el! Şi nici Probatbicolul nu e lipsit de importanţă!

Se iscă un vacarm inimaginabil. De îndată, începură să ceară capul lui Burns, mărturia lui Hildegard, propunând ca, dacă era nevoie, să i-o smulgă, prăjind-o felie cu felie, dar atunci, de undeva din beznă, zbură un cuţit şi trecu pe lângă capul lui Pencroft, care, nici el nu ştia cum şi de ce, în mijlocul agitaţiei demente uitase că nu cunoaşte nimic, că nu înţelege despre ce vorbeşte, că toate astea nu-l privesc câtuşi de puţin. Se simţea uriaş, puternic, deasupra capetelor mulţimii! Făcu un pas înainte, cu pieptul bombat şi, înălţând pumnul, tună, acoperind murmurul pieţei:

— Zadarnic veniţi cu cuţite, cu gloanţe, cu tunuri! Eu aduc dreptatea şi pedeapsa şi n-am să preget să lovesc, aşa să mă ajute Dumnezeu!

„Ce-i asta?! Ce-i asta? Se întreba speriat, în timp ce oamenii îl purtau pe braţe, deasupra capetelor, agitându-şi pălăriile în aer, printre urale, şi el simţea cu groază că începe să creadă în tâmpeniile pe care le spusese, că s-a trezit în fruntea acestor oameni, că are un chef grozav de luptă şi că e gata să înfrunte orice risc şi să-i conducă!

Numai de-ar şti încotro?! Şi ce-i cu bucuria asta? Acest sentiment triumfal? S-a îmbătat de sunetul propriei sale voci? Iar ăştia s-au pus pe cântat! O fi imnul oraşului Fillipon? Şi, la colţul străzii, 3 urcă din nou pe un fel de tribună, probabil că aici cânta de obicei o fanfară, în aer liber, şi îi cer, urlând, să vorbească. Vor cuvintele lui, ca să deschidă drum pasiunilor lor!

— Vorbeşte!

— Să te auzim, Ben!

Făcu un semn cu mâna şi cu piciorul un pas înainte.

— Oameni buni! Vremea vorbelor a trecut! Urmează faptele! Toată lumea să se ducă acasă şi să aştepte până ce voi porni eu avalanşa care va îngropa şi va nimici nemernicia, minciuna, şi tot ceea ce de doisprezece ani încoace torturează acest oraş.

— Ravian! urlau şi-şi jucau caii pe loc.

— V-am apus că întâi trebuie să demascam trădarea care-şi face mendrele chiar printre zidurile oraşului! zbieră furios. Ce-i tot vin cu acest Ravian?! Întâi şi-ntâi trebuie să-i facem de petrecanie trădării!

Un om slab, cu cap ca de mort, se cațără pe un butoi, scuipând şi cârâind.

— De unde ştim noi că spui adevărul?! Tu ai sucit capul femeilor de-aici, ai fost întotdeauna un escroc, şi acum...

Bum! Pe ăsta l-a nimerit cum scrie la carte. Cu un upercut de maestru, cunoscut şi sub denumirea de „lovitura lui Pencroft", îl proiectase departe în mijlocul mulțimii. A fost cel mai mare succes oratoric din tot cursul serii. Urletele răsunară minute în şir şi pălăriile zburau prin aer. Rachetele cumpărate în pripă prinseseră deja să pocnească. Printre pârâituri tot mai dese, zburau spre cer tot felul de şerpi de foc, stele strălucitoare, roşii, verzi, albastre. Mirosul prafului de puşcă devenise insistent. Dar tot nu răsunase încă niciun foc de pistol.

— Trebuie să aduci dovezi, Ben! țipă o femeie de la o fereastră.

— Fillipon e Oraşul Revolverelor Mute, dar nu al femeilor limbute! îi strigă, drept răspuns.

Un val uriaş de râs. Se întreba şi el de unde-i vin, cum dei sar din creier, în aceeaşi secundă, strigăte de luptă, bancuri, upercuturi, de unde toată această forță? Nu era forța lui! O simțea venind din mulțime, din faptul că stătea mai sus decât ei, şi ei vor ca el să aibă această putere, căci

le trebuie cineva care să-i urnească şi să le dea un motiv, şi de aceea îl doresc mai puternic, mai presus.

— Borges a mai spus-o! ţipă femeia. Aveţi grijă de Ben, iar pune ceva la cale şi iar or să rămână numai lacrimi în urma lui.

— Aşa?! Borges? Strigă el, clocotind de mânie. Dacă-i aşa, aflaţi că Borges are cele mai puţine motive să vorbească aici! Îşi zise că nu strică să-l compromită pe individ. Dacă deschid eu gura, Borges fuge din Fillipon desculţ şi în cămaşă de noapte!

— E un tip dubios.

— De când vă tot spun! Să mergem la Borges! Să-l aducem pe Borges! Să vorbească, câinele!

— Oameni buni, mai întâi, acum...

Cuvintele i se pierdură în vacarm, toată lumea porni într-o direcţie necunoscută, strigând, agitându-se. Pencroft se retrase în umbra unei porţi ca să se mai odihnească. Ce se petrece aici? Cine-i acest Prentin, din cauza căruia el ar fi trebuit să moară şi ce-i cu oraşul acesta?! Eh, nu contează! Dar de acum ar fi timpul s-o şteargă, căci încă un minut-două şi s-ar putea să se dea huţa atârnat de vreo creangă de copac. În orice clipă, poate ieşi la iveală câte tâmpenii a îndrugat. Are să se strecoare pe undeva, în cursul nopţii.

Cu pălăria trasă pe ochi, căuta o cale de scăpare din oraş. Numai de s-ar putea opri pe undeva ca să-şi mai tragă răsuflarea. Era obosit, epuizat şi înfometat.

În colţ, în faţa farmaciei, zări un mic grup de oameni. Tocmai trecea pe acolo şi domnul Codlinger. Ţinea umbrela la subsuoară dar, de câte ori, distrat fiind, o lovea de pământ, aceasta se deschidea de îndată. Instrumentul avea o defecţiune mecanică. Poate că s-ar putea adăposti la ăsta.

— Ce mai faci, domnule Codlinger?

— N-ai pentru ce. Încotro, domnule doctor?

— Am un bolnav aici, după colţ, are guturai şi mă tem că i se scurge tot sângele, răspunse Pencroft.

Codlinger. I se alătură frumuşel, cu obişnuiţii lui paşi de cintezoi care se transformau în câte o scurtă convulsie numai când punea talpa desculţă pe câte un muc aprins.

— Nu-i înţeleg pe oamenii de aici, zise Codlinger dând din cap şi, întinzând pasul, începu să semene cu o barză.

— Nici dumneata? Păi cine să-i înţeleagă, dacă nu dumneata? Se miră Pencroft.

Deodată se auzi un zgomot ciudat crescând în urmă, şi văzu cum o mulţime de oameni apar din toate părţile strigând agitat. Nu era exclus să-l caute tocmai pe el, în cazul în care Burns le adusese la cunoştinţă că nici el nu pricepe ce-i cu Probatbicolul. De ce-ar pricepe tocmai el? Se întorseseră la paznicii puşi în faţa casei, reieşise că Borges e nevinovat, că Hildegard nu ştie nimic şi acum tot poporul casei de nebuni pornise în căutarea lui.

— Un pic mai repede, domnule Codlinger.

— Mulţumesc, abia am luat masa.

Ceea ce nu-l împiedică să-şi iuţească paşii. Strângea umbrela la subsuoară şi ochelarii îi săltau pe vârful nasului şi se grăbea gâfâind, dând din picioare inegal, când la stânga, când la dreapta, ceea ce-l făcea să semene cu o raţă şchioapă.

Pencroft se uită înapoi şi mări viteza. Luminile ce se aprindeau una după alta la geamuri îl urmăreau ca un incendiu care se întindea, laolaltă cu vârtejul zgomotos al oamenilor iviţi din toate părţile, pe o arie din ce în ce mai largă de râu revărsat.

Îi dădu un brânci amical însoţitorului său.

— Ce-ar fi să fugim câţiva metri, domnule Codlinger?

— Nu te teme, mâine ţi-l restitui, răspunse Codlinger şi începu să alerge. Iar Pencroft, după el.

Ce tâmpenie! Ce i-a trebuit să se încurce şi cu Codlinger? Ce nevoie avea el de domnul Redactor? Nu contează. Ăsta-i băiat de treabă. Şi n-o să fie mare pagubă dacă, în timpul urmăririi, vreun ţintaş dintre cei mai slabi o să-l nimerească din greşeală. Şi-ar fi făcut probleme de conştiinţă expunându-se în compania unuia mai de soi. Erau deja pe la marginea oraşului, când oamenii agitaţi li se iviră în faţă, de parcă, ridicaţi de un val uriaş, trecuseră peste capetele lor.

— Domnule Codlinger! Să ne adăpostim într-un gang! Dacă vine ploaia.

Domnul Codlinger îi oferi foc şi intră în adâncitura unei porţi. Zurbagiii ajunseră în dreptul lor şi o femeie întrebă de undeva, de la etaj:

— Madonna! Ce s-a mai întâmplat?

— Îl căutăm pe Walter! M-a trimis să duc un mesaj la Hildegard.

— Ei şi?

— Hildegard s-a împuşcat pe loc!

Femeia scoase un ţipăt:

— Doamne sfinte! Unde-i Burns?

— A dat foc casei şi a fugit!

Între timp, cu nişte noi veniţi, urletele se înteţiră. Oraşul întreg răsuna de numele lui, îl căutau prin străzi lăturalnice, cu torţe şi cu faruri de automobil, iar el stătea acolo, cu capul vâjâind. Sprijinindu-se de zid şi simţea că i se scurg creierii.

Acesta-i ceasul morţii!

Trimisese un mesaj care, din întâmplare, avea un sens. Dar bine, nu poţi să prevezi totul! Ervin! Ervin se răzbunase prin intermediul lui! S-ar putea să aibe totuşi toate acestea un sens, un înţeles îngrozitor? Era adevărat deci că se afla într-o mlaştină întunecată, ucigaşă, plină de putreziciune şi moarte! Şi, dacă atingea ceva din imprudenţă, putea ucide şi

putea muri. Dintr-o stradă se auzeau împuşcături. Urlete, torţe, răniţi.

Zgomot de sticlă spartă! Cineva ţipă. Mai încolo, câţiva oameni baricadaţi. Iar ăştia de aici se apropiau cu puştile în mâini. Se lăsară în genunchi! O salvă. Gloanţele ciripesc ca nişte vrăbii. Aerul mirosea a ars din cauza prafului de puşcă. Unul duse mâna la piept, scăpă arma, scoase un strigăt şi se prăbuşi. Se trăgea şi de la una din ferestre şi pe un acoperiş flăcările erau pălmuite cu pături umede. Cineva, de undeva, fusese nimerit în plin şi cădea de sus.

Se dezlănţuise infernul!

Un puştan înarmat se trânti la pământ chiar acolo, în dreptul porţii, şi glonţul îi trecu şuierând deasupra capului, împrăştiind în jur bucăţi de tencuială. De undeva apăru gâfâind o femeie cuprinsă de turbare, cu două revolvere în mâini, mânjită de funingine pe nas şi pe frunte.

— Au dat de urma câinelui?

Iar era vorba de el! Mereu numai de el se preocupă!

— Da! I-am găsit! Per Dios! Strigă femeia. S-a ales cu o sută cincizeci de gloanţe şi l-au spânzurat de cel mai înalt stâlp! Walter a avut dreptate! Şi Borges complota cu Prentin. Erau numai miare sub podea la el în cameră şi avea scrisori de la Prentin.

Nu putu să continue, căci un glonţ îi şterse obrazul şi ea, scrâşnind din dinţi, căzu în genunchi. Pencroft, cu gâtlejul uscat, speriat şi uluit, se sprijini mai bine de perete.

Ce nebunie făcuse venind aici, dând drumul la tot felul de palavre şi iată că au murit o mulţime de oameni. Sau poate că fusese vocea destinului? Iar el, ca un simplu megafon neghiob, n-a făcut decât să spună ceea ce toţi ăştia de-aici trebuiau să afle? Nu se mai vedea aproape nimic din oraşul devastat de puhoiul de fum, de voci, de împuşcături şi de flăcări.

Din toate părțile răsuna doar numele lui Benjamin Walter şi urlete, şi iată câte o casă arzând ici şi colo, şi o puşcă automată păcănind, şi, lângă el, domnul Codlinger remarcă, îngândurat:

— Ce vânzoleală drăguță.

Te cuprinde uimirea dacă te gândeşti ce nedreaptă poate fi credința populară. De exemplu, despre Texas s-a răspândit zvonul că oamenii de acolo trag aşa, din senin, cu pistolul, se încaieră, se taie cu cuțitele, pun foc, pe când, din cele de până acum, putem să vedem că e nevoie de un motiv într-adevăr temeinic ca să se iste vreo neorânduială. Şi, chiar într-un asemenea caz, poliția îşi cunoaşte datoria. Se îngrijeşte de ordine, îi previne pe călătorii neavizați să rămână în afara oraşului, deoarece unele neînțelegeri sunt în curs de rezolvare. Apoi, ei înşişi, polițiştii, rămân în afara zidurilor oraşului, ca să mențină ordinea pe şosea, să dirijeze cisternele cu apă şi să dea o mână de ajutor la transportarea răniților în curtea şcolii. N-are absolut niciun rost să se bage şi ei în inima oraşului ca să facă ordine acolo şi să mai tragă şi ei cu pistoalele. E destulă aglomerație şi aşa.

Poliția să nu dea tot felul de exemple negative, să nu contribuie la perpetuarea dezordinii. Căpitanul Storens explica toate acestea flăcăilor de sub comanda lui, iar ei se foiau şi trăgeau cu ochiul peste umărul căpitanului, în direcția împuşcăturilor.

Seara făcuse loc nopții. Bătălia continua.

Pencroft trecu în fugă peste acoperişul unei case. Într-o stradă, se pomenise prins între două focuri, veneau şi din față şi din spate. E drept că nu prea ştia după cine fugeau prin întuneric, probabil că nici urmăritorii nu ştiau, dar, în orice caz, trăgeau unii într-alții. Îşi ziceau, probabil, că asta n-are ce să le strice. Dintr-un salt, dispăruse pe o poartă, zărise undeva o scară de incendiu, se cățărase pe ea şi o

luase la goană peste acoperişuri, sărind de pe o casă pe alta, la o înălțime amețitoare, străduindu-se să scape de aici. Încotro?

Se dezlănțuise infernul şi desigur că mocnea de multă vreme şi numai din cauza lui Prentin lâncezise în răbdarea-i aparent paşnică, dar, în fond, amar e sângele acesta sudic, gros şi greu. O, caro mio! Dar acum s-a sfârşit! Ca fiara care, dintr-o clipă în alta, e cuprinsă de turbare pentru că, în celălalt colț al arenei, îmblânzitorul s-a zgâriat la mână cu o sârmă şi i-a dat sângele.

Sânge! Zice o voce străveche în interiorul fiarei. Plăcută, minunată, îngrozitoare amintire! Pe dinăuntru, ceva loveşte cu putere în bolta pieptului şi fiara se repede.

Hildegard se omorâse, Burns dăduse foc la casă. Iată picătura de sânge. De departe, dar i se simte mirosul. Şi amintirea, dorința de mult uitată, a explodat.

Iar Benjamin cel Nou fugea înainte, sărind peste bârne şi şindrile de-a lungul şirului de acoperişuri țuguiate, printre hornuri latine. Se opri pentru o clipă şi...

— De fapt, unde mergi dumneata? Gâjâi o voce în urma lui.

Domnul Redactor Codlinger! Asta îl urmase automat! Şi acum stătea aici, cu umbrela sub braț, gâfâind, amărât şi cu capul tras între umeri.

— Ce treabă atât de urgentă ai de circuli numai în linie dreaptă? Inovații dintr-astea eu n-am s-adopt. Şi gâfâia. Şi avea o gaură în pălărie. Şi, de cealaltă parte, un orificiu de ieşire.

— Spune-mi, domnule Codlinger, unde te-ai duce acum fără mine?

— Anul trecut am împlinit cincizeci şi unu.

Mereu uita că lui Codlinger i-a paralizat centrul răspunderii, cum zic cei din Fillipon. În schimb, înțelege tot

ce i se spune. Şi ici şi colo răsunau împuşcături, umbre întunecate cădeau şi se ridicau.

— Condu-mă la dumneata acasă – zise Pencroft – sunt foarte obosit şi mi-e somn, aş vrea să dorm la dumneata. Ai loc?

— Am să-i scriu – dădu din cap domnul Codlinger şi porni în faţa lui Pencroft, păşind nepăsător, şi merseră aşa peste acoperişuri şi domnul Redactor se oprea din când în când, scruta împrejurimile ca un ciudat şef de trib indian, apoi reîncepea să umble.

Pe un acoperiş ticsit cu rufe puse la uscat, se opri şovăitor oarecum.

— Casa asta e poşta. Deci trebuie s-o luăm la stângă. Dacă zăreşti pe undeva un cuib de barză, n-ai decât să-mi spui mie.

— De ce?

— Am să i-o predau personal.

Nebunul, altfel destul de hazliu, îl înfuria acum cu răspunsurile sale în asemenea hal, încât l-ar fi aruncat de pe acoperiş cu cea mai mare plăcere. Încetul cu încetul, ajunseră la periferie. Nu mai erau decât câteva case sărăcăcioase. Cum s-ar putea afla unde locuieşte? Dacă-l întreabă, tot nu răspunde. Deşi ar fi bine să-l întrebe. Îi veni o idee grozavă. Da, are să încerce.

Făcu un gest circular deasupra acoperişurilor şi zise:

— Câţi ani ai dumneata, domnule Codlinger?

— Locuiesc acolo, în cabana aceea, răspunse şi arătă spre malul râului.

Ura! Tot exista o cale de înţelegere cu domnul Redactor.

Coborâră de pe acoperiş. Ajunseră la o casă de lemn, singuratică, înăuntru era lumină. Ce dracu? Domnul Codlinger avea membri de familie?

Intrară în coliba care era, în acelaşi timp, şi redacţia; un om cu fruntea malta, bărbos şi păros, extrem de murdar şi

de zdrențăros, şedea la masă şi se scobea în dinți cu un briceag.

Cine-o mai fi şi ăsta?

— Bună seara. Zise Pencroft. Nu ştiu, de fapt, cine este stăpânul casei?

— Eu sunt stăpânul casei, răspunse bărbosul.

Pe pereți, peste tot, tablouri. Şi un lux uluitor. Într-o colibă mizerabilă. Goblenuri, perdele de dantelă, o lustră de bronz, minunata.

— Vă rog să mă scuzați, i se adresă bărbosului, care era un ins scund, cu umeri extrem de largi, şi părea un om liniştit. Vă rog să mă scuzați că am dat buzna. Aşa. Mi-ar face plăcere să mă aşez puțin în fotoliul acesta mare. Obişnuieşte cineva să doarmă în fotoliul acesta?

— Eu obişnuiesc să dorm în fotoliul acesta.

Rostise cuvintele liniştit, fără a pune punct după ele şi fără a-l învrednici măcar cu o privire pe Pencroft.

— Dacă-mi permiteți. S-ar putea mânca ceva?

— S-ar putea.

Scotoci pe sub masă şi scoase o gâscă friptă, o sticlă de vin de Malaga, extrem de scump, un cozonac, dar toate erau mânjite de un fel de lichid întunecat, semănând a cerneală tipografică.

— Vă rog. Asta. Poți să le mănânci, zise bărbosul.

— Dar uleiul ăsta negru.

— Poți să mănânci şi uleiul, nu-i nicio pagubă.

Dădu din umeri, plictisit. Ce necioplit! Adică, ce indolent! Pencroft înghiți câte ceva, în măsura în care izbuti să mai curețe mâncarea de pete.

Insul cel bărbos şi murdar se plimba prin încăpere, mormăind din când în când pe sub mustață sau doar râgâind uşurel, dând glas mulțumirii intense de după masă.

Domnul Redactor legă mai întâi umbrela cu o sfoară, înfăşurând-o strâns, apoi se rezemă într-un colț. Unica lui

manşetă, a cărei butonieră era prinsă cu o panglicuţă colorată, o depuse pe masă. Sacoul şi-l agăţă într-un cui şi astfel ieşi la iveală că piepţii scrobiţi şi sacoul mascaseră o cămaşă tricotată, în dungi. Apucă găleata şi ieşi.

Pencroft îşi roti ochii prin încăpere. Pereţii erau împestriţaţi cu tot felul de hărţi, prospecte turistice şi desene. În centru Frantz Ferdinand, moştenitorul tronului, cu soţia.

În general, amintirea moştenitorului austriac care părăsise această lume într-un mod atât de tragic juca rolul principal printre tablouri, de bună seamă pentru că domnul Codlinger venise cu familia lui de emigranţi austrieci, cu scopul precis de a înnebuni tocmai aici, în

Texas. Se mai puteau vedea clădirea Bursei din Viena, parcul Schonbura şi o copie în ulei a tragediei de la Mayerling. Alături, un birou şi deasupra lui un panou uriaş:

Atenţiune! Redacţie!

Muncesc la fiecare pas! Timp afectat pentru vizite, în cazuri excepţionale: două minute.

Accesul caprelor, măgarilor sau al câinilor de dimensiuni mai mari STRICT INTERZIS Şi NEPRIMEJDIOS!

Alte indicatoare de uz general caracterizau camera. De dragul celor cam debili, pe dulap se afla o minunată tăbliţă de email, cu următoarea inscripţie: DULAP!

Pe uşa de la intrare, o inscripţie săpată cu dalta indica, cu o prudenţă uşor exagerată: ATENŢIUNE! UŞA!

Apoi, de o etajeră ticsită de dosare şi manuscrise, era atârnată o placă de sticlă şlefuită: Pentru manuscrise! Rugăm ştergeţi picioarele!

Câtă risipă! Podeaua mizerabilei colibe era acoperită de un covor persan nou-nouţ, ars într-un loc cu ţigara, pătat de cerneala şi, totuşi, cu pedanteria cu care în serele speciale sunt indicate anumite varietăţi ciudate de gazon, sub masă se afla o tăbliţă emailată:

Atenţiune! Covor persan!

Apoi, un birou mare, lustruit, cu clişee, cu extrase, cu o călimara de bronz, în dreptul lui – o oglindă şlefuită, mare, până la pământ, pe masă – un ceas antic, de aur, nişte havane uriaşe dintre care o mare parte căzuseră pe jos şi fuseseră călcate în picioare.

A nu gândi! A dormi! Să se odihnească puţin, ca să poată fugi din oraş, să scape de Prentin. Apăru domnul Codlinger, cu părul ud, ştergându-se pe mâini şi clefăind de parcă ar fi mestecat gumă. Cu gingiile mişcându-i-se de după buzele strânse, privindu-şi mâinile întinse, cu ochii crucişi pe deasupra pince-nezului. Atârnă prosopul şi, căutând îndelung pe birou, găsi o tăbliţă pe care o agăţă deasupra:

Prosop! Atenţiune! Atârnă aici!

Apoi se aşeză la birou şi se apucă de lucru. Scria. Intră şi bărbosul zdrenţăros sfâşiind în unghii un ananas superb. Râmase o clipă pe gânduri, apoi întinse jumătate de fruct musafirului. Abia acum simţi Pencroft cât îi era de foame. Luă ananasul din care picura zeama şi dădu din cap, recunoscător.

— Mulţumesc.

Celălalt se răsti, nervos:

— Asta nu mă priveşte! Ce vrei, ce vrei?

— Aş vrea să dorm.

— Şi eu aş vrea! Râse.

— Am motive să fiu îngrijorat. Dar dacă dumneata, în loc să dormi, ai vrea să stai de pază?

— Am să stau! Deschise un sertar şi scotoci îndelung, timp în care se sparseră o mulţime de obiecte scumpe de porţelan, până ce, în sfârşit, scoase un revolver uriaş, cu o lucrătură foarte fină şi cu patul de os.

— Sper că e încărcat – zise

Trase de două ori şi uriaşa oglindă veneţiană se desfăcu, zuruind, în mii de bucăţi. O bucată căzu pe manuscrisul

redactorului Codlinger. Acesta se scărpină cu tocul în cap, azvârli ciobul pe podea şi continuă să scrie. Celălalt aruncă o privire mulţumită asupra pistolului şi spuse morocănos:

— Acum poţi să dormi.

Cu pleoapele îngreuiate, Pencroft îşi rezemă capul de braţul fotoliului. Se simţea cumva în siguranţă. Va putea dormi cel puţin o oră şi apoi – la drum! Căsca.

— Nu ştii – întrebă abia mişcându-şi limba în gură, cu respiraţia pierdută deja în somn, nu ştii, din întâmplare, cine este acest Prentin?

— Cum să nu ştiu.

— Aşadar dumneata ai putea să-mi spui cine e Prentin?

— Eu sunt Prentin!

Stătea acolo, în faţa lui, cu revolverul în mină. Bam. Prentin! Somnul lui Pencroft decola vertical de pe ambele-i pleoape. Acum dăduse definitiv de belea. Asta de-aici, din faţa lui, n-avea decât să apese pe trăgaci şi – gata. Măcar de-ar şti pentru ce trebuia să moară?

— Acum ai să mă omori?

— Am să te.

— Şi ştii pentru ce?

— Da.

— Atunci te rog să fii amabil...

Nu termină. În timp ce vorbea, îndoise uşor genunchii şi, dintr-o lovitură, răsturnă masa, care, făcând un salt, îl răsturnă pe Prentin, pistolul bubui, glonţul se înfipse în tavan şi în clipa următoare Pencroft se azvârli pe uşă afară şi o luă la goană de-a dreptul spre terasament. Se căţără gâfâind până la şinele pe care tocmai staţiona un tren de marfă cu vagoane mici.

Dă-i drumul! Se strecură pe sub vagon pentru că pe partea dinspre el nu existau uşi. Când ajunse pe partea cealaltă, zări departe în faţă clădirea singuratică, dărăpănată, a gării. Pe undeva trecea un revizor de linie cu

felinarul în mână. Era o clipă favorabilă. Sări în vagon, trase uşa după el, se prăbuşi moale pe podeaua de metal şi: „Salut Fillipon” – îşi luă rămas bun de la tăbliţa indicatoare.

Adormi pe loc. Când se trezi, din cauză că frâna unei roţi ţipase tocmai lângă urechea lui, auzi nişte strigăte. Trenul care-l purtase în timpul somnului staţiona. Trebuie să fi fost undeva, la o rampă, căci dinspre vagoanele mai îndepărtate ceva se revărsa undeva, duruind. Desigur, cărbune. Fluierând, bine dispus, îşi aprinse o ţigară. De-ar avea şi o sticlă cu rachiu, ar deveni îndată şi mai voios. Dar chiar de-ar fi să-ndure foame şi sete, va călători cu acest tren până ce Filliponul va rămâne undeva foarte departe, în urmă. Acest cuib scârbos şi plin de taine. Oraşul Revolverelor Mute, unde oamenii duc o viaţă misterioasă, iar când, doamne fereşte, pistoalele mute încep să sporovăiască, nu-şi mai ţin gura până ce nu e totul cuprins de flăcări. Cât mai departe! Dacă ar dori să se ocupe vreodată cu treburi încâlcite, avea la dispoziţie propria lui viaţă.

Trenul se târa mai departe; Pencroft lovi cu piciorul în marginea uşii, din toate puterile, aşa cum obişnuia. Uşa porni să lunece cu un scârţâit uşor şi, în locul ei, apăru o perdea aristocratică, un albastru brodat cu argint: maiestuosul cer înstelat. Pe sub el călătoreau, şi prin cerul acesta şi în cerul acesta vagabonzii, cu mâinile sub cap. Ei ştiu prea bine că, între timp, pe şine lunecă tot felul de vagoane; că trec printre ogoare, munţi uriaşi, metropole, platouri singuratice şi cartiere industriale, la intrarea în gări. Dar dacă te întinzi pe spate, cu mâinile sub cap, atunci călătoreşti exclusiv prin cerul înstelat, te legeni cu vagonul prin neantul albastru, şi toate problemele, dorurile, necazurile devin sublim de minuscule. Deasupra ta şi, când te întinzi pe spate, şi în jurul tău e nemărginirea înstelată ce-ţi comunică ceva nesfârşit de liniştitor, un lucru pe care

nu-l înțelegi, dar ştii că e foarte bine aşa. E bine şi aşa rău! Foarte bine! Ce bine!

Aprinzi o țigară, mai târziu tragi cozorocul şepcii până pe vârful nasului, te culci pe spate sprijinindu-ți capul de haina împăturită în aşa fel încât rabla aceea de revolver uriaş să nu te jeneze, sufli fumul, te gândeşti la ce vrei, la ce ți se năzare în clipa aia, fără să te îngrijoreze nimic, deoarece nu ai nimic.

El, în asemenea ocazii, se gândea la Madge. Dacă ar fi să ajungă să-şi facă probleme, să se gândească la ziua de mâine şi să țese şi de altceva decât de idioțenii (care, la urma urmei, sunt unicele lucruri inteligente din lume), atunci o avea pe Madge. Pe care o iubea. O iubea şi azi, deşi îi era frică de ea. Şi înainte se temea de ea. Asta-i nebunie curată. Femeia aia era toată numai conştiinciozitate, exactitate, cinste, simț de răspundere; fiece sunet, fiece gând, fiecare faptă a ei era câte o sentință de condamnare la adresa ființei lui Pencroft. Şi, colac peste pupăză, erau îndrăgostiți unul de altul. Oftă.

— Doamne, cât de ciudată e lumea asta a ta, nu mi-o lua în nume de rău că te critic. Ai fi putut crede că idealul lui Madge era un inginer-şef sau un judecător de pace care măsoară câte grade are apa în baie, pentru că numai în cazul unei temperaturi corespunzătoare e dispus s-o întrebuințeze în vederea urâțeniei trupului. Dacă e mai rece sau mai caldă, chiar şi cu un grad, nu se mai atinge de ea. Şi are un ceas pe care, zi de zi, îl învârte la aceeaşi oră. O, Tată Ceresc! De ce-şi închipuie oamenii că nu se poate circula decât în virtutea unui țel? De-abia ăsta e un obiect lipsit de orice țel. Ce minunată ar fi lumea dacă la casa de bilete din gări ai putea spune: Vă rog, un drum de treizeci şi cinci de dolari, cu patru transbordări, tur şi retur, dar fără nicio obligație. Şi, pe un fel de cântar, ți s-ar cântări un drum corespunzător acestei sume, ai călători, ai schimba

trenul undeva, „fulgerător”, într-o gară, ca nu cumva să pierzi legătura spre o destinație necunoscută, apoi ai sosi într-un oraş unde ai petrece trei zile şi, pe baza unei convenții juridice internaționale, toată lumea ar fi obligată să nu destăinuie unde eşti de fapt. Şi vă întreb acum, stimații mei semeni – perora pierdut în nemărginire, în timp ce trenul îl legăna plăcut – aş vrea să vă întreb: Unde ați ajuns voi cu circulația voastră permanent urgentă, rațională, cu țeluri precise?!

Şi vă întreb cu stimă, eu, cu călătoriile mele într-adevăr lipsite de țel, cu cât e starea mea mai nefericită decât a dumneavoastră? Cui trebuie să-i dăm socoteală de ce nu dormim noaptea, de ce rătăcim pe străzi când plouă sau unde ne ducem dacă, între supă şi carne, ne luăm pălăria şi ieşim, pentru câteva minute sau câteva luni? De ce ar fi mai logic somnul din timpul nopții, de ce trebuie să mâncăm carnea după supă, de ce trebuie să ne depozităm într-o locuință, dacă n-avem aşa ceva?

Ce sens poate avea sensul unic?

În scurtă vreme, Pencroft fu pus în situația de a consta că circulația semenilor lui în virtutea unui țel nu era o pedanterie chiar atât de gratuită. Ceva mai târziu, îşi dădu seama că garnitura era pe cale să intre într-o gară mai mare, căci. După ce fulgeraseră câteva lumini, frânele scrâşniră. Aici mărfarul va fi tras desigur, pe o linie secundară şi va aştepta până ce semenii lui, maniacal de grăbiți, vor trece pe lângă el cu trenurile lor accelerate. Îşi văzu aproximativ confirmate presupunerile, căci opriră la o bună depărtare de luminile peronului. Coborî deci din vagon, fiind atent ca o pornire bruscă să nu-l poată surprinde şi înaintă prudent până la marginea terasamentului. În apropiere, printre copaci, se afla o clădire dărăpănată cu înfățişare de cârciumă. Să mergem!

Se furişă într-acolo, dar abia făcuse câțiva paşi când văzu o umbră ieşind dintre copaci cu un revolver într-o mână, în timp ce cu stânga ducea la gură ceva după ce scotea bucăți din acel ceva din buzunar. Când ajunse în bătaia lunii, Pencroft scăpă un strigăt de spaimă: Prentin!

Nu era laş, dar neverosimilul acestei întâlniri îl îngrozi pur şi simplu. Şi o rupse la fugă! Din două salturi fu iar în vagonul de marfă, trase uşa şi trânti zăvorul. Se aşează suflând din greu.

Poate că ăsta îl urmărea cu o maşină? În orice caz, îşi puse Coltul la îndemână. Călătoria dura de o zi încheiată şi, după toate probabilitățile, Prentin îl urmărea. Nu mai putea fi prea departe de Chicago, căci porniseră spre nord.

Se auzi un şuierat prelung, vagoanele se încetiniră. Călători fără să mănânce şi să bea până a doua zi spre seară. Simțea o oboseală cumplită. Fără îndoială că de-acum era departe. O să ajungă într-un fel şi până la New-York şi n-are să-i mai pese de acest caz.

Cu siguranță că urmăritorii au rămas în urmă. De altfel, ce-ar putea face el când va coborî într-unul din marile oraşe? Ei, bine. Au vrut să-l vadă plecând? L-au văzut. Trecură prin două gări mari şi el nici nu deschise uşa. Seara, într-o stare de sfârşeală totală, o dată cu intrarea într-o nouă gară mai mare, ridică zăvorul.

Ploua! Ploaia măruntă cădea cu un zgomot moale. Aceasta era clima mai umedă, mai întomnată din nord. Staționau din nou pe o linie secundară, la câțiva zeci de metri de peron. În depărtare, se zăreau luminile oraşului, era ceață.

Coborî cu grijă, îl luă cu frig şi-şi ridică gulerul, în timp ce înainta cu paşi uşori pe solul saturat de apă. La marginea terasamentului ud, plin de noroi, alunecă şi se rostogoli la vale.

Unde se afla oare? Ar fi un mare avantaj să fie un port pe aici! S-ar angaja pe vreun vapor pinii la New-York! Numai să

ajungă să înfulece ceva! Să mănânce ceva. Prin bezna de smoală, se îndreptă spre o lumină îndepărtată. După câțiva metri auzi paşi clefăind prin noroi şi, când ajunse în lumina felinarului de la marginea şosetei, se izbi de ceva. Simți că amorțeşte de groază. Din gâtlej îi ieşi un fel de horcăit. În fața lui se afla Prentin!

Cu un singur gest scurt, îl înşfăca de gât, pumnul drept se abătu ca un ciocan de forjă, apoi un brânci, o lovitură de picior şi Prentin zbură până la nişte tufe îndepărtate, iar el urcă terasamentul într-o goană disperată, alunecând, căzând, zgâriindu-se şi lovindu-se, până ce, în sfârşit, iată-l respirând şuierător, în interiorul vagonului.

Trecuseră patruzeci şi opt de ore de când răbda de foame. Mai putea rezista până a doua zi, atunci vor ajunge desigur la unul din marile oraşe din nord. Nu mai era în stare să gândească.

Zăcea aşa, jumătate adormit, jumătate leşinat şi, prin închipuirea lui înceţoşată, defilau toți acei vagabonzi, care fuseseră găsiți, într-o stare de epuizare totală, incapabili de acțiune, pironiți pe locurile lor, morți de inaniție şi intrați deja în descompunere, în statul New-York sau în Canada, la capătul unui drum lung, foarte lung, nesfârşit.

A doua zi, către ora zece seara, vagonul prinse din nou să salte peste o mulțime de ace. Câteva zguduituri scrâşnet de frâne, un şuierat. Se opriră. Aruncă o privire afară. Un peisaj umed, ploios, rece, ceţos. Unde a rămas însoritul Texas?

Trebuia să fi ajuns pe undeva, într-unul din statele din nord, şi acesta era mesajul climei duşmănoase, a iernaticului stat New-York. Poate că vagonul îl va purta deja printre copaci morți şi plaiuri amorțite.

Coborî pe partea opusă peronului şi rămase o clipă culcat la pământ. Atunci, pe pământul gol, îl cuprinse dintr-o dată somnul şi nu se trezi decât ca să constate că trenul plecase.

Să plece! Refuza să mai călătorească în chip de semi cadavru. O să arunce o privire prin împrejurimi. Şi, cum zăcea acolo, vizavi de clădirea gării, înălță puțin capul ostenit şi, în clipa următoare, gura îi rămase larg căscată, ochii îi ieşiră din orbite şi simți cu deosebită claritate că-şi pierde mințile. De clădirea gării era prinsă o tăbliță indicatoare: FILLIPON.

CAPITOLUL VIII

Era aici! În oraş! De unde pornise! Şi unde coborâse în credința că se află la granița de nord a statului Texas. Aşa cum se afla, murdar de noroi, ud, se apropie de un revizor de linie.

— Spune-mi – câr̂ai cu răsuflarea şuierătoare, şoptind răguşit şi împleticindu-se – încotro merge mărfarul ăsta?

Omul îl examina mai întâi din cap până-n picioare, apoi dădu din umeri de parcă s-ar fi gândit că de răspuns poți să-i răspunzi până şi unuia ca asta.

— Circulă în jurul oraşului toată ziua, duce vagonetii de la mina de cărbuni la rampă, se opreşte aici, şi iar o porneşte roată, de dimineața până seara.

Trei zile-n şir, de dimineața până seara, călătorise în cerc! Drum cântărit, de treizeci şi cinci de dolari, cu două escale, fără țel definit îndeaproape, fără nicio obligație.

Sau poate că e mai bine să ştii totuşi încotro te duce drumul, noaptea, prin ploaie? Fu nevoit să recunoască: uneori nici asta nu era de prisos. Iată că Madge avea din nou dreptate. Bănuia el de mult că Madge are întotdeauna dreptate. Era singurul ei defect. Adică, mai avea un defect: faptul de a nu avea decât un singur defect.

Acest soi de oameni, prin concepțiile şi exemplul lor personal, au o influență nefastă asupra semenilor lor mai puțin ieşiți din comun.

Cu toate acestea, nu e tot una să călătoreşti în cerc sau să ajungi la hotarul nordic al statului Texas. Nu! Era un adevăr de-acum verificat. I-l va comunica Madge-i printr-o recomandată expres, lui Madge, care era atât de îngrozitor de deşteaptă, încât descoperise adevărul şi fără asemenea complicate călătorii în circuit. Şi, bineînţeles, de fiecare dată când cobora de pe terasament, se întâlnea cu Prentin. Deoarece acest monstru locuia aici, dincolo de gară, lângă linia ferată. Iar noaptea rătăcea pe drumurile lui misterioase. Aşadar, bătaia aceea n-a fost de prisos. Era singura învăţătură ce se putea trage din toate acestea.

Şi, întrucât voinţa neînduplecată a Destinului era ca el să rămână aici şi să suporte ploaia de pietre, de vreme ce altă cale nu exista, ei bine, atunci va rămâne! Şi, dârdâind niţel din cauza schimbării de temperatură (care nu e nici în Texas o raritate, căci, după câte o furtună, ceaţa şi umezeala ajung până în ţinuturile cele mai îndepărtate), porni în direcţia oraşului.

N-ar fi posibil, oare, ca revizorul să-l fi păcălit şi să se afle, totuşi, într-un oraş cu acelaşi nume, în nord?

Nu vedea nici la doi paşi, prin beznă. O fi, cu siguranţă, în Texas? În depărtare, se zăriră câteva fulgere repezi. Bubuiră câteva împuşcături cu ecou înăbuşit. Nu-l păcălise! Ăsta e Texasul! Sosise la Fillipon. Ei şi? Să vedem ce urmează! O va lua pe jos şi atunci nu va mai umbla în cerc. Trebuie să fie pe aici, pe aproape, un loc unde să nu se ştie că, la câţiva kilometri mai încolo, în Oraşul Revolverelor Mute, războiul e în toi. Porni pe şosea, mărşăluind în forţă, consumând ultimele picături de energie. Era o performanţă cu totul remarcabilă.

Dimineaţa intră într-un oraş învecinat. Porni calm pe strada principală. Ei, şi acum, de aici va lua trenul!

Ajunse într-o piaţă centrală destul de frumoasă, cu cactuşi şi flori tropicale, cu case dreptunghiulare albe şi noi,

răspândind mirosul unei vieți industriale incipiente. Tocmai se pregătea să intre în vorbă cu un muncitor, când, pe la spate, cineva îi înfipse un revolver în coaste.

— Ia-o înainte încet şi fii cât poți de atent! Sunt Burns.

Ei, poftim. Hildegard se sinucisese şi Burns fugise. Unde fugise Burns? În oraşul vecin! Poate că Prentin era pe cale să sosească din clipă-n clipă. Şi toată nenorocirea se va continua aici. Lua-l-ar dracu pe Walter, uite în ce porcării se băgase!

În acest timp mergea, frumos şi liniştit, căci ce-ar fi putut face cu țeava revolverului între coaste? Cel care venea în urma lui îşi acoperise brațul cu haina, mascând revolverul.

— La dreapta, zise Burns, când ajunseră la o clădire asemănătoare unui patul, care, ulterior, reieşi că era un restaurant. Dar ocoliră intrarea principală; lateral, nişte scări duceau la o încăpere de la etaj.

— Deschide uşa! Şi, imediat ce intri, sus mâinile!

Pencroft deschise uşa şi ridică mâinile. În cameră se afla un om înalt, cărunt, cu profil aristocratic. Apoi intră şi Burns şi încuie uşa.

— L-am înhățat, câinele! Ține pistolul ăsta, Vuperin, până-l leg. Dacă face o singură mişcare, împuşcă-l.

Nu se putea împotrivi. Burns îl legă. Celălalt îl privea cu o ură sălbatică.

— Ai fost destul de neghiob că te-ai întors. Şi mai vrei să rămâi şi în viață?!

— Da, vreau să rămân în viață. Bună glumă, nu? Întrebă Pencroft ajuns la hotarele cinismului.

— Ai pus ceva la cale, satană! strigă Burns, care se dovedi a fi un om cu pometii ieşiți, palid şi cu ochi scăpărători. Îl legă de mâini şi de picioare, de glezne şi de încheieturi.

— N-avea cum să inventeze nimic – răspunse Vuperin. Asta e prieten cu Prentin sau duşman?

— A aflat într-un fel oarecare despre mine şi Hildegard că suntem împotriva Fillipon-ului!

A aflat şi despre nenorocitul de Borges că e de partea lui Prentin.

— Ricardo ne-a trădat! Au fost văzuţi împreună în Honduras!

Intrase într-o încurcătură foarte urâtă, faptul era de necontestat. Vuperin îl privea cu o ură sălbatică. Pufnea ca un şobolan.

— Du-te jos şi cheamă-l pe Vandramas. Eu nu mă pot arăta prin Ravian – zise Burns.

Vuperin părăsi camera şi se auzi cum coboară pe scări.

— Aşa!

— Zise Burns şi băgă revolverul în buzunar, deoarece Pencroft tot era legat fedeleş. Apoi se aşeză în faţa lui, cu bărbia sprijinită de spătarul scaunului şi-l privi amuzat.

— Nu ne-am văzut de doisprezece ani, Walter. Te-ai schimbat mult. Dar, în mare, eşti şi azi cel de altădată. Acum ai zece minute la dispoziţie. Ştii că în ce-l priveşte pe Vandramas nu poţi spera nimic. Ai copilărit şi tu la Portogez, dar în afară de limba maternă nu vă leagă nimic. O să răzbune fără milă moartea lui Paolo. În Fillipon, toată lumea ştie că eşti nevinovat. Te compătimesc. Nimeni n-o să depună mărturie împotriva lui Vandramas, dar ăsta e un om care e în stare să iasă în faţa tuturor, să se lovească cu putere în piept şi să recunoască că el te-a omorât. Toate astea le ştii şi tu prea bine.

— Atunci de ce mă plictiseşti cu ele?

— Aşadar, atâta preţ pui tu pe viaţa ta?

— Nici atât. Dar să presupunem că ar avea un preţ. Dacă tot nu pot să scap, căci vine Vandramas, îşi dă un pumn în piept şi eu voi muri, atunci la ce mi-ar folosi să-mi fie şi frică? Eşti un măgar.

Celălalt se ridică, se apropie strâns de el, şi i se uită în ochi:

— Aici contează un singur lucru: Documentul!

— Aşa e!

— Facem juma-juma?

— Nu se există!

Ce să mai stea la discuţii? Cum ar putea împărţi ceva de care habar n-are? Mai bine să vadă cum plesneşte de ciudă coţcarul ăsta! Să creadă că ar putea împărţi, dar nu vrea. Căci tot va veni Vandramas, se va izbi cu pumnul în piept şi-l va lua în coarne! Chestiunea era încheiată. Până atunci, las' să crape ăsta de ciudă, pentru că nu vrea să facă juma-juma. Dacă ar şti despre ce e vorba, i-ar da totul de îndată. Însă aşa, nu-i dă niciun gram!

— Ascultă-mă, dacă noi doi ne unim forţele, le putem veni de hac lui Vandramas, lui Vuperin, lui Prentin, ba chiar şi lui Montagezza!

— Ei, asta e o exagerare. Sunt gata să cred orice, numai că-i venim de hac lui Montagezza – nu! E, pur şi simplu, o tâmpenie, nu s-a născut încă omul acela! Lui Montagezza nu i se poate veni de hac!

În acest timp, se întreba: am să aflu, oare, înainte de a muri despre ce a fost vorba, de fapt? Pentru asta ar merita să mai trăiesc un pic, ba ar merita chiar să şi mor, atât de interesantă şi de ciudată e istoria asta, în care acum soarta mă mai păleşte şi cu Montagezza!

— Fii atent! Eu nu vorbesc prostii! Aici nici Montagezza nu contează. Dacă noi doi ne dăm mâna, tu le spui că eşti nevinovat, eu te folosesc drept atu împotriva lui Prentin, pe Prentin îl folosesc contra Fillipon-ului. Vuperin şi locuitorii Ravianului nu deţin de fapt nicio dovadă palpabilă, iar pe Montagezza îl denunţăm. Cred că am vorbit destul de limpede?

— Auzi vorbă?! Doar nu-s tâmpit. Însă ce-am realizat cu toate astea dacă nu avem Documentul?

— Neghiobule! Eu ştiu unde se află Documentul. Vrei să ştii şi tu? E cel mai mare secret şi dacă ţi-ai dat seama că sunt stăpân pe situaţie, eşti dispus să cazi la învoială?

— Nu-mi pasă!

De ce s-ar opune? Tot va veni Vandramas şi-şi va da un pumn în piept. De-ar da mai degrabă trăsnetul un pumn în pieptul acela! Iar până atunci, să se distreze.

Mârţoaga asta de Burns! Jos, în cârciumă, se auzea clar prin podeaua subţire cum apa curgea şi se făcea ordine printre pahare. Burns se uită în jur, se apropie şi spuse cu nările fremătând:

— Nix Prentin.

— Nu-i adevărat! răspunse uluit Pencroft. Doamne Dumnezeule, eşti sigur?

Burns zâmbi victorios, nervos şi, cu mâinile în buzunare, începu să se plimbe prin cameră.

— Ştiam că vei fi uluit! Acum ai înţeles?

— Tu-ţi închipui mereu că şaht surd sau tâmpit. Documentul nu-i la Prentin. Acum întrebarea e doar dacă Montagezza ştie şi dacă da, i-a spus, oare, şi lui Vuperin?

— Atunci s-ar putea să ai dreptate, dar e ceva care priveşte Filliponul. În schimb, noi avem aici o treabă personală: în primul rând, că în felul acesta, îl vom avea la mână pe Prentin.

— Dar unde-i documentul?

— Vrei să ştii? Am să-ţi divulg până şi asta. Ascultă: Documentul – se uită în jur – nu-i nicăieri.

— Mă aşteptam la aşa ceva, zise gânditor, încet-încet iese la iveală că totul e o tâmpenie. Ia să vedem, dar dacă Documentul nu-i nicăieri, pentru ce toată tevatura asta?

Pusese o întrebare de maestru!

— Pentru că nimeni nu ştie, doar Prentin, Borges, eu şi sărmana Hildegard. De fapt, Documentul nici n-a existat vreodată. E adevărat tot ceea ce i-a transmis Prentin lui taică-tău şi celorlalți, e adevărat că-l prevenise pe Paolo despre ce se punea la cale împotriva lui, e adevărat, de asemenea, că Documentul nu era la omul respectiv, în schimb i-a fost furat şi lui Paolo înainte ca Prentin să fi putut ajunge acolo. În orice caz, azi nimeni nu mai ştie unde este. Eu am vorbit cu Paolo înainte de a muri, când tocmai mergea spre casă; era deja după ce Hildegard adusese vestea crimei şi cadavrul lui Paolo fusese văzut plutind pe râu în jos.

— Şi ce s-a întâmplat după aceea?

— Ei, nu eşti atent? După aceea am vorbit eu cu Paolo.

— După ce cadavrul fusese văzut plutind?

— Da! Eşti surd? Ce-i aici de neînțeles?

— Nimic. Numai că nu prea aud eu bine.

Ăsta e în stare să-l ia la bătaie pentru că nu înțelege că s-a întâlnit cu Paolo la câtva timp după ce cadavrul acestuia fusese văzut plutind pe râu în jos! Cel care nu înțelege aşa ceva e un om cu inteligența redusă. Era mai bine să se rezume la rolul de simplu ascultător. În acest fel, nu se mai face de ruşine.

— Ei, întrebă cu viu interes, şi ce-ai discutat cu defunctul?

— Faci nişte glume foarte nesărate. Săracul Paolo mi-a spus atunci că se duce la poliție, căci aflase că vor să-i fure hârtia. După o jumătate de oră, era deja mort.

— La urma urmei, eu nu l-am iubit niciodată prea mult pe Paolo.

Burns se ridică, uluit.

— Înseamnă că l-ai cunoscut?

— Ei, Doamne!

— Iar făcuse o boacănă.

— În treacăt. O dată, acest Paolo...

Nu izbuti să continue. Burns îl apucase de gât şi, apropiindu-şi faţa de a lui, şuieră:

— Nemernicule! Canalie nemernică. Acum înţeleg totul.

Faptul cel mai îngrozitor era că, din cuvintele lui, toată lumea înţelegea de îndată totul, în timp ce el habar n-avea de nimic.

— Ascultă! Tu l-ai omorât pe Paolo, ai ascuns Documentul, ţi-ai asumat crima în care nu aveai niciun amestec ca să aperi Fiilipon-ul împotriva lui Prentin, dar ca să-l faci inofensiv şi pe Prentin, ai vagabondat o vreme prin lume şi acum te-ai întors pentru ca, în haosul general, cei doi adversari să se extermine reciproc şi, în cele din urmă, să fii tu învingătorul! Acum e limpede totul! Aşa a fost!

Pencroft înalţă capul, sfidător.

— Da! Ei şi? Află şi comunică-le adevărul: doisprezece ani aţi jucat cum v-am cântat eu. Acum sunt aici. Documentul e la mine! O dată l-am ucis pe Paolo, o dată am recunoscut, nevinovat fiind, că l-am ucis, şi cheia întregii afaceri se numeşte Probatbicol!

Înspăimântat, Burns se dădu înapoi până la fereastră. Degetele îi tremurau, buzele i se învineţiseră, îşi pipăia fruntea în neştire, apoi şopti răguşit:

— Ştiam. Hildegard m-a prevenit. Probatbicolul. Da, dacă n-ar fi fost Probatbicolul azi toate ar fi altfel.

— Cred şi eu! Dar a fost!

Ar fi dat orice să lămurească chestiunea asta cu Probatbicolul.

— Ştiu. Dădu Burns din cap. Pe coaja asta de portocală a trebuit s-alunecăm. Probatbicol! O coajă de portocală pe care poţi să aluneci! După toate astea, e firesc să te omor. Încă înainte de sosirea lui Vandramas.

Situaţia devenise a dracului de tâmpită. Iar făcuse o greşeală.

— Dacă mor, documentul devine public!

— Cu atât mai bine!

— Atunci nu devine! Am poruncit ca, în cazul morții mele, să se întâmple cu Documentul tot ceea ce-ți poate provoca ție cele mai mari neplăceri.

Burns izbucni în râs. Stătea cu spatele la fereastră şi o lovitură groaznică de ciomag îl nimeri în moalele capului în aşa fel, încât se întinse cât era de lung. Pe fereastră pătrunse Gonzales, cel cu mărul lui Adam. Medicul cu suflet de apaş. Poate că nu se prea pricepea la dres capete, dar, indiscutabil, ştia să le spargă. Şi se dovedi capabil şi să lege mâini şi picioare, precum şi să pună un căluş în gură şi să-l rostogolească pe respectivul pacient sub pat.

Apoi se întoarse spre Pencroft.

— Fiule! Ne-a fost foarte greu să-ți dăm de urmă. Fillipon te aşteaptă. Tu eşti izbăvitorul nostru! Ştim tot! Am aflat de la Borges că Documentul nu e la Prentin. Vom încheia socotelile! Revolverele au ieşit din nou la iveală, cele două oraşe sunt ca nişte muşuroaie stârnite, nu te aşteptăm decât pe tine!

— Acesta e un lucru foarte bun şi plin de entuziasm, dar, te rog, dacă numai pe mine mă aşteptați, taie-mi legăturile.

— Imediat.

Şi se căută prin buzunare.

— Ei, ce s-a întâmplat?

— N-am cuțit la mine. Tu n-ai?

— N-am decât revolverul.

— Ce neghiobie! Aşteaptă, mă bag sub pat, poate că are ăla.

Se strecură sub pat, dar în aceeaşi clipă se auziră nişte cizme duduind pe scări şi medicul cel distrat nu mai avu cum să iasă. Uşa fu dată de perete cu o lovitură de picior şi îşi făcu apariția un ofițer. Cărunt, înalt de doi metri şi cu nişte superbe mustăți răsucite în sus. Trebuie să fi fost

originar dintr-un stat din America Centrală; avea o uniformă pitorească, cizme de călărie înalte până peste genunchi, un glas de bizon, un piept uriaş şi o pereche de ochi apoşi. Întâi se mărgini să-i dea târcoale lui Pencroft, suflând zgomotos. Apoi se opri în faţa lui, cu braţele încrucişate şi izbucni într-un râs plin de cruzime. După care, îi comunică următoarele. Scurt:

— Attinde: I' corveyo trega misiune yl gordenyo! Pretende!

Se plesni peste carâmbi, satisfăcut, şi se uită cu un zâmbet batjocoritor la Pencroft care deschisese gura şovăielnic, dar Vandramas se răsti la el, făcând un gest tăios, energic, de interdicţie.

— Cipetrine!

Dădu din umeri şi tăcu. Ce putea face altceva? Apoi, omul cel mare de stat vorbi din nou, scurt, precis, ultimativ, rece şi obiectiv, timp de douăzeci şi cinci de minute. Aceasta se putu constata datorită faptului că-şi pusese ceasul în faţă şi, după ce agită de mai multe ori şi cu energie degetul arătător, lovi sălbatic în sticla ceasului, atrăgându-i atenţia lui Pencroft asupra a ceva, lui Pencroft care nu pricepea o iotă. Ce limbă o fi vorbind şi ăsta? Desigur, vreun idiom latin stâlcit al vreunui stat sud-american.

Apoi, dur şi nemilos, judecind după intonaţie, termină ce avea de spus şi se opri aşteptând un răspuns. Pencroft tăcea, orgolios; nici n-ar fi putut face altceva. Ca unul care epuizase toate argumentele posibile, uriaşul începu să-i explice ceva, blând, rugător aproape, apoi scoase din buzunar o insignă şi, cu vocea întretăiată de emoţie, aşezându-şi mâna pe umărul lui Pencroft îi vorbi probabil despre această insignă. La un moment dat, se apucă să cânte încet şi puţin de tot şi-i zâmbi, oftând melancolic, iar Pencroft, politicos, îi întoarse zâmbetul, drept care uriaşul scoase un urlet de tigru, smulse sabia din teacă, o ridică deasupra capului şi...

Aerul şuiera deja când, în ultima clipă, slobozi un jet puternic de aer pe nări şi împinse sabia la loc, în teacă. Apoi făcu un gest lateral, vrând parcă să spună că în faţa unor astfel de indivizi intimităţile nu au niciun sens. Îi arătă ceasul, îl ameninţă cu degetul, îi arătă o hârtie, i-o vârî sub nas, îi agită în faţa ochilor fotografia unei femei (o femeie cu părul cărunt şi cu trei copii) apoi, făcând cu pumnul cele mai sălbatice gesturi de ameninţare în direcţia lui Pencroft, scoase portretul împăratului Maximilian.

Şi, neîncetând să arate pumnul şi să scrâşnească din dinţi, îl plesni pe Pencroft cu portretul peste nas, apoi izbucni într-un plâns cu hohote sălbatice şi se prăvăli peste portret, după care îl ameninţă din nou, sălbatic, cu pumnii. Din păcate, se părea că cineva îl indusese în eroare pe omul acesta, şi acum Pencroft era bănuit de uciderea împăratului Maximilian. Iar ăsta aşteaptă un răspuns, se gândea Pencroft.

Îşi reluă plimbarea prin încăpere, cu un zâmbet trist, melancolic, cu capul tras între umeri, cu braţele atârnând în lungul trupului, apoi fluieră un marş, încet şi rar, memorizând, ridică din umeri şi se uită zâmbind din nou la Pencroft. Ce pot să fac, sunt şi eu doar un biet om – părea că spune zâmbetul lui. Apoi scoase un revolver şi, din păcate, se afla cu faţa la pat.

Deci nici medicul care, adineaori, tocmai la timp, îi salvase viaţa printr-o trepanaţie îndemânatică, nu putea veni acum în ajutorul lui Pencroft. Dar, deocamdată, nu făcu decât să-i arate revolverul. Şi ceasul. Era clar că-i dădea un timp de gândire, pentru ca apoi să se lovească cu pumnul în piept şi să-l împuşte. Ar trebui să-i dea un răspuns, dar cum să-i dea răspunsul?

Vandramas băgă ceasul în buzunar, îl sărută pe Pencroft pe ambii obraji, zâmbind, dar cu lacrimi în ochi, fredona o

melodie săltăreață şi părăsi încăperea. Oare el. A priceput tot ce-a spus?

Apăru medicul.

— Bine că m-am băgat sub pat. Am fi putut s-o pățim urât de tot pentru lovitura aia în cap.

— Egra?

— Acum da, căci între timp şi-a revenit, aşa că l-am strâns binişor de gât şi i-am cam încetinit pulsul. Era să-l omor.

— Un medic trebuie să se priceapă la anatomie! Dar acum, taie-mi legăturile!

— E cazul să ne grăbim! Ai auzit ce-a spus?

— Ce, crezi că-s surd? Poate că totuşi nu-i un motiv ca să ne grăbim chiar aşa tare.

— Amice, când l-ai auzit spunând „frătia ma ditte ci ypuro!" putea să-ți fie totul limpede! Înghețasem de groază.

Nu poți afla nimic de la ăştia. Medicul scoase o brichetă.

— Am să aprind sfoara şi se va rupe. Se aprinde uşor, e de cânepă.

Le aprinse greu. Mâneca hainei lui Pencroft luă foc de trei ori cravata îi arse până la nod şi, dacă în cameră n-ai fi existat o canal cu apă, ar fi ieşit dintr-însul o friptură bine rumenită. În sfârşit, reuşi să se elibereze, cu mâinile pline de arsuri.

Din depărtare se auzi un şuier prelung.

— E pentru mine! zise medicul. Vino după noi cât mai repede, te aşteptăm cu caii la Madonna Bloriettina.

Un salt, şi dispăru pe fereastră.

Madonna Bloriettina! Pe unde o mai fi şi sfânta asta? Ei! În primul rând, de unde să ştie el pe unde-şi face stagiul Madonna Bloriettina! Asta n-ar prea conta. Dar medicul uitase să-i dezlege picioarele. Şi luase bricheta. Ce fel de medic era ăsta?

Încerca să desfacă nodurile, încercare care se dovedi cu totul inutilă căci sfoara era legată şi răsucită de câte patru-cinci ori. Ei, nu contează. Principalul era că avea mumie libere.

Ţopăi frumuşel până la uşă, o deschise şi uitându-se peste palier, văzu salonul cârciumii. În cârciumă, nu era nimeni. În schimb, tejgheaua şi mesele gemeau de cuţite. Dacă reuşea să treacă dintr-un salt – balustrada nu era prea înaltă – nu-i trebuia decât o clipă ca să taie frânghia şi gata. Se azvârli peste balustradă şi... se pomeni atârnând şi legănându-se cu capul în jos! Frânghia care-i ţinea picioarele legate se agăţase de cârligul lămpii din tavan şi acum iată-l atârnând şi în balans!

În clipa aceea, intră un cetăţean cu pălărie cu boruri largi, cu nas ca un corn de rinocer şi se opri uimit.

— Ia te uită! Asta ce mai e?

Pencroft se străduia să atârne zâmbind cu nonşalanţă. Nu era prea simplu. Ce să-i spună?

— Am pariat cu cârciumarul că voi atârna două ore agăţat de lampă, cu capul în jos. Pe cincizeci de dolari. Mai am o oră.

— Cârciumarului îi plac neghiobiile de genul ăsta. Domnul e artist?

— Lucrez la circul din oraşul vecin.

— Aha! Ştiu! Săptămâna viitoare veniţi şi pe aici?!

— Sigur că venim. Cum să nu! Pendulă Pencroft un răspuns prietenos şi îndatoritor. Asta-i reclama noastră! Eu sunt Willy, Bărbatul-balansor. Cu câte o săptămâna înainte mă duc prin oraşele învecinate şi pun câte un pariu că voi atârna cu capul în jos.

Cetăţeanul se apropie şi-i făcu vânt ca să se mişte ca o pendulă.

— Ce faci?! zbieră furios Pencroft, uitând de toate.

— Abia mai pendulai, n-aş vrea să pierzi pariul. Noi, cei de-aici, suntem mari microbişti. Ne place sportul.

Lui Pencroft i se făcu greaţă şi ameţi, cu atât mai mult cu cât, la primul balans, răsturnase cu capul un scaun.

— Azi – îi zise cetăţeanului – nu prea sunt în formă, aşa că mă cam las păgubaş. Voi pendula mai degrabă mâine, de la ora opt până la miezul nopţii. Ajută-mă să cobor.

— Ar fi păcat să întrerupi acum. Mai ai o oră. Strânge din dinţi şi balansează-te. Fii bărbat, ce naiba!

— Nu. Nu. Dacă eşti atât de drăguţ să mă cobori.

— Nici nu poate fi vorba! O să-mi fii recunoscător mai târziu că n-am vrut să te dau jos! Ai să câştigi cei cincizeci de dolari! E bănet, nu glumă, pentru un coate-goale ca dumneata. Dar uite, iar te-ai oprit.

Şi-l împinse din nou. Pencroft vru să-l apuce de mână şi să-l muşte, vedea scântei în faţa ochilor şi-l dureau toate încheieturile, iar cetăţeanul se duse la fereastră şi strigă:

— Hallo! Ia veniţi încoace!

Veniră mai mulţi, printre ei şi barmanul cel tânăr.

— Dar ăsta ce caută aici?

— Lasă-l, mă! A făcut un pariu cu patronul că o să penduleze două ore cu capul în jos. Ştii că patronului îi plac chestiile astea.

— Nici nu mi-a spus când a plecat. Păi, din partea mea, n-are decât să penduleze.

— Vă rog, zise răguşit, cu vocea pierdută, în timp ce sângele îi vuia în creier, anunţând aşa cum se cuvenea apropiata apoplexie, nu mai vreau să continui. Ar fi mai bine să mă daţi jos.

— Dar nu mai ai decât trei sferturi de oră şi gata! O să ne fii recunoscător pentru cei cincizeci de dolari. Căci cârciumarul o să ţi-i dea. Asta-i băiat de comitet. Nu-i e frică decât de nevastă-sa.

În zece minute, cârciuma se animă, toți îl priveau cu interes pe Pencroft care atârna de cârligul lămpii, pe jumătate mort, şi de câte ori balansul i se încetinea, îi dădeau câte-un brânci. Cu o asemenea ocazie, se lovi cu capul de robinet.

— Câte nu scornesc saltimbancii ăştia!

— Hallo, Bill! Dă o fugă până Rita, spune-i să vină aici! Şi spune-le şi Almarovilor să nu se mai uite la cinema pentru că aici e mai frumos!

După încă vreo cincisprezece minute, vecinii se îmbulzeau la uşă şi la ferestre, îmbrâncindu-se şi sosi gâfâind şi un reporter să-i ia un interviu lui Pencroft. Îi spuse că e corespondent şi pentru New-York. Care a fost timpul cel mai lung pe care l-a petrecut pendulând fără încetare? Poate să şi cânte în poziția asta?

— Aşa e!

— Despre ce e vorba?

— O să cânte! Să ascultăm! Hallo, o bere!

Se bătea din palme şi cineva porni să facă chetă, corespondentul dădu un interurban la New-York cum că în oraşul lor un artist pendulează, cântă şi mănâncă, atârnând cu capul în jos.

Ştirea fu preluată şi un ziar parizian scria, peste câteva săptămâni, despre recordul mondial de treizeci şi şase de ore al pendulării-cu-capul-în-jos, iar mai târziu un tânăr din Boston făcu o tentativă de doborâre a acestui record, dar, între orele patru şi cinci, după-amiază, fu lovit de dambla.

Pencroft simțea că i se apropie sfârşitul. Prin zăpuşeala aceea unsuroasă, cleioasă, auzea din când în când ceva despre un pariu, cineva susținea că nu mai e în viață, altcineva punea la bătaie zece dolari contra unul că va părăsi încăperea pe propriile-i picioare.

Barmanul, dintr-o inițiativă nesportivă dar izvorâtă din bunăvoință, îl stropi pe neașteptate, golindu-i în fața două sifoane, din care cauză n-a lipsit mult să înnebunească.

— Acum să-l dăm jos!

— Poate să coboare și singur! Asta-i clenciul întregii chestii!

— Să vedem! Să coboare! Hallo! Dă-te jos!

— Scoateți frânghia de la picioare!

— Pune-ți tu frânghia de gât! bâigui Pencroft în chip de răspuns, horcăind în surdină până ce, în sfârșit, cuiva i se făcu milă de el.

Lampa se rupsese și Pencroft căzu în cap. I se duse pielea de pe nas și de pe urechi dar, din fericire, atârnase aproape de podea, astfel că, după câteva mișcări de respirație artificială, își reveni, se așeză pe un scaun; înghițea aerul cu greu și-i tremurau mâinile. Cheta se ridicase la vreo zece dolari pe care i-i puseră, plini de gingășie, în buzunar. Încet-încet, pleoapele i se ridicară și încăperea îi apăru clar în fața ochilor. Cârciumăreasa era înconjurată de oameni care urlau amenințător.

— Plătește-i imediat cei cincizeci de dolari!

— Ce prostie mai e și asta? protesta femeia. Nu știu nimic! Bărbatul meu e dus la vie.

— Hoho! Când a văzut că pierde, s-a dus la vie! Păi ce, omul ăsta e un rahat ca să atârne pendulând pe gratis?!

— Vă lasă inima să trageți pe sfoară un sărăntoc de saltimbanc?

— Nu știu nimic despre toată neghiobia asta! Dumneata ai pariat cu bărbatul meu?!

— Da, dădu din cap Pencroft. Mi-a spus că el se duce la vie și că nevastă-sa va aranja totul.

— Ți-a promis dumitale ceva bărbatul meu?

— Ba bine că nu. Cincizeci de dolari, o sticlă de rachiu, un salam întreg și două cămăși.

Femeia se clătină, dar izbuti să nu leşine.

— Trebuie să-l aştept pe bărbatul meu! Asta-i o minciună!

— Vă rog, eu nu pot să aştept! Trebuie să mai pendulez şi în altă parte. Sunt un artist sărac! Dacă nu vreţi, atunci am să le fac un cadou cetăţenilor ăstora: am pendulat pe gratis, de dragul lor! Zise Pencroft cu amărăciune.

— Nici nu poate fi vorba de aşa ceva!

— Dă-i artistului ce-i al artistului! Anul trecut au făcut aceeaşi figură cu o fanfară!

— Cum, o fanfară întreagă a stat agăţată de lampă?

— Nu plătesc! Ce faceţi atâta scandal pentru câţiva dolari?

— Ar fi bine să-i dai banii acestui om!

Atmosfera se încinsese, aerul fierbea, cineva trânti un pumn în masă şi o sticlă căzu pe podea, prefăcându-se în cioburi. Repet, toate astea se petreceau în Texas, astfel că, în decurs de cinci minute femeia, spre a evita desfacerea cârciumii în părţile ei componente, achită cei cincizeci de dolari, salamul, rachiul şi cele două cămăşi, iar Pencroft porni ca din puşcă, prin bezna oraşului, gâfâind, fugind din faţa lui Vuperin, Montagezza, Vandramas, Prentin şi a întregului balamuc şi, într-o stradă lăturalnică, abia mai suflând, se rezemă de un stâlp. În sfârşit, se va putea odihni.

O mână i se aşează pe umăr.

— În sfârşit!

Era medicul. Iar de pe stâlp îl privea Madonna Bloriettina!

Peste două minute era în şa şi gonea, umăr la umăr cu nebunii, spre Fillipon, ca să preia conducerea oraşului. În culmea disperării.

Alături de doctor, călărea în goană un ins care se numea Forster şi un alt ins care se numea Lorenzo.

— Ce-i de făcut acum? îl întrebară pe Pencroft care, în timp ce căuta să se ţină în şa, strângea cu sălbăticie la piept un salam întreg.

— Cum adică ce-i de făcut? gâfâi nervos.

— De la tine aşteptăm hotărârea. Tu o să ne spui ce-o să facem şi aşa va fi. Zarurile au fost aruncate, acum nu se mai poate da înapoi, chiar de ar fi să pierim cu toţii, să se termine cu blestemul acesta!

— Aşa să fie!

Îl aprobase din toată inima. Blestemul ăsta de a nu înţelege niciodată niciun cuvânt din ceea ce se vorbeşte. Să piară. Dar unde aruncaseră ăştia zarurile şi care era lucrul pe care-l luaseră şi nu se mai putea da înapoi? Te apucă disperarea.

Acum, într-adevăr, nu-i mai putea părăsi pe oamenii aceştia, dar cum să li se pună în frunte? Nici măcar nu ştia unde le era fruntea?!

Se crăpa de ziuă şi, în depărtare, apăru periferia Fillipon-ului.

— Vei vorbi de îndată în faţa poporului!

— Omule! Trebuie să dorm mai întâi!

— E adevărat.

În oraş era linişte, numai că peste tot circulau patrule înarmate şi, la vederea lui Pencroft, îşi fluturară fericiţi pălăriile.

— Diseară convocam adunarea poporului!

— Foarte bine. Dar până atunci lăsaţi-mă să dorm.

— Nu-ţi fie teamă! Te vom păzi!

— Nu v-am cerut aşa ceva.

Intră grăbit în casă. Totul era liniştit, numai la parter se strecura o dungă de lumină dinspre uşa camerei lui Sterbinsky. Un zgomot slab. Uşa era întredeschisă. Se hotărî să intre puţin la bătrânul lui prieten atât de supărăcios şi să încerce să-l strige Eduard. Asemenea vorbe spuse la întâmplare se potriviseră de mai multe ori. Din păcate şi în urma lor pornise avalanşa.

— Cine ştie, poate că cu Eduard va avea noroc. De ce nu s-ar numi bătrânul Tihamer?

Tot un drac. Bătu la uşă şi intră.

Ce mai e şi asta? Bătrânul, făcând abstracţie de faptul că se numea Eduard sau Tihamer, şedea pe un scaun, cu figura unuia despre care îndeobşte se spunerea „a fost bătut măr”: cu un căluş în gură şi legat burduf.

Îl eliberă rapid, îi turnă o cană de apă rece în cap şi în vreo zece minute îl aduse în simţiri.

— O! N-am crezut că o să mă lase în viaţă. Gemu.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Mai întrebi?! Parcă n-ai şti.

— Ştiu, dar în mod cu totul excepţional, mai spune-mi o dată.

— A venit Burns ăla plin de vânătăi. Capul, bărbia...

— A fost la un consult medical. Hai, mai departe.

— M-a atacat ca un nebun, m-a legat şi mi-a pretins ceva, despre care dumneata îi spuseseşi că e la mine, din cauza sărmanului Ervin. Ceva, un Document.

Ehei! Desigur, el îi spusese ăstuia ceva despre moartea lui Ervin, de unde boul ăla a tras concluzia că cheia secretului era la bătrânul Sterbinsky.

— Şi ce s-a întâmplat după aceea?

— Domnule, eu ştiu cât datorez acestei case, aşadar am răspuns că ştiu, e adevărat, dar nu spun. Dacă dumneata ai vrut să îndrepţi bănuiala asupra mea, eu mi-o asum. M-a lovit, m-a bătut, m-a strâns de gât, m-a ameninţat, iar eu i-am râs în nas.

— Ce a urmat?

— A auzit tropot de cai şi a fugit, dar mie mi-a mai dat una peste cap, temeinic. Cheamă-l pe doctor.

— E inutil. Lovitura e foarte bine executată, nici el nu ţi-ar putea da una mai bună.

Medicul era într-adevăr inutil; îi puse o compresă rece şi bătrânul Sterbinsky se culcă.

— Dat acum trebuie să te păzeşti, cât timp voi dormi. Ai procedat foarte înţelept că ţi-ai asumat răspunderea. Dumneata nici nu ştii ce bine e să faci aşa ceva.

— Domnule! Mă crezi tâmpit?

— N-are importanţă ce cred eu despre dumneata.

Lăsă un servitor să-l vegheze pe Sterbinsky şi plecă în grabă să se culce.

Îşi zicea că n-ar strica să deschidă uşa brusc, izbind-o cu piciorul şi să tragă câteva focuri din două pistoale deodată, până ce nu se mai aude nicio mişcare în cameră; Dar nu putea distruge tot mobilierul lui Bunny. Aşa că deschise uşa încet introducând mai întâi doar ţeava revolverului, apoi propriul cap. Nimic, pe perete portretul lui Ervin, în fund, pe etajeră, vioara, în tocul ei; intră şi se opri.

Era lămurit de-acum întru totul. Nu-l mai păcăleşte nimeni aici. Ia să tragem un pic cu urechea. Ar mai fi un lucru inteligent de făcut: să tragă câteva gloanţe sub pat. Scoase şi celălalt revolver şi se lăsă pe vine. Sub pat nu locuia nimeni: doar un miriapod care o luă la fugă de parcă s-ar fi speriat de cele două pistoale. Acum, repede, să trântească uşa, să închidă fereastra. Cele două ţevi se îndreptară spre direcţia dulapului: un scârţâit şi, în aceeaşi clipă, băgă vreo zece gloanţe în dulap. Niciun zgomot. În schimb, nişte sforăituri.

Poftim? Da. Cineva sforăia în toată puterea cuvântului în dulap. Putea să fie un ucigaş cu suflet senin. Adormise la pândă. De ce să-i tulbure somnul? Mai bine-l împuşcă. Apoi va gusta din salam, va bea rachiu, se va culca şi va dormi. Altă discuţie nu-i mai trebuia, pentru că era pe cel mai bun drum să declanşeze cu o nouă frază negândită, mobilizarea generală a tuturor Statelor şi atacarea America de Sud! După cum a spus şi doctorul, zarurile au fost aruncate, n-ai

decât să te duci să le cauți. Învârti frumuşel cheia dulapului, apoi bătu.

— Hallo! Vandramas, Prentin sau Montagezza, sau dumneata, Burns, nemernicule, dar chiar şi împăratul Maximilian în persoană de-ar fi. Mă aflu aici cu două revolvere!

Se auzi un păcănit. Trebuie să fi fost un pistol foarte vechi, cu fotul demodat, din cele ce sunt „armate" înainte de utilizare.

— Să nu-ți treacă prin cap să tragi aiurea.

— Cine vorbeşte?

— Walter. Dumneavoastră cine sunteți? Întrebă, încurcat. Deschide uşa şi ieşiți cu mâinile sus. Prin uşa deschisă ieşi un cowboy în miniatură. Un copil!

CAPITOLUL IX

— Sunt Dick Stevenson.

Bine că şi-a spus numele. Avea cel mult doisprezece ani. Şi cu degetele lui subțiri strângea prudent un pistol vechi de un secol. Era un revolver de modă veche, cu două țevi, pentru duel, pe care-l băgă acum la loc în toc. Era un băiețel cu chip vioi, cu ochi albaştri, foarte frumoşi. Cu sombreroul lui uriaş părea o imensă ciupercă vie dintr-un film de desene animate.

— Dacă nu mi-ai fi spus cine eşti, te-aş fi împuşcat pe loc.

— În cazul acesta, mă bucur că am vorbit la timp.

— Mr. Stevenson – zise cu întunecată politețe Pencroft, căci copilul îi plăcea la nebunie – deşi, dacă te ascunzi în dulapul cuiva, şi, cu toate astea, stăpânul acelui dulap refuză să se prezinte, încă nu e propriu-zis un motiv ca să-l trimiți pe lumea cealaltă.

— Nu înțeleg – zise băiatul, dând din umeri şi, cu degetul mare, ca un cowboy cărunt, împinse borul pălăriei prinse cu

o curea sub bărbie, apoi, băgându-şi mâinile în buzunare, începu să se plimbe. Avea pantaloni largi de piele, cu franjuri indiene, cizme scurte de căprioară, cu carâmbi încreţiţi, haină brodată, apărătoare cu nasturi de aur la încheieturi, cămaşă în carouri, cravată galbenă, într-un cuvânt un adevărat cowboy în ediţie de buzunar.

— Să nu crezi că eram în dezavantaj! făcusem o gaură în dulap şi te ţinteam direct în cap. Deci dumneata nu mă vedeai pe mine, iar eu te vedeam pe dumneata, senor!

Pencroft se cutremură. Şi se uită. Într-adevăr, era o gaură în dulap. Aşadar, ce mai încolo-încoace, cu toată ruşinea, fapt e că puştiul i-ar fi putut veni de hac dacă ar fi vrut.

— Mă bucur foarte mult, senor Stevenson, că m-ai lăsat în viaţă.

— Nu trebuie să împuşti pe nimeni pe degeaba. Asta o ştiu de la un bun prieten de-al meu, Buck, contrabandistul, care duce tequila în Mexic. Cred că e vorbă deşteaptă, nu?

— Cred şi eu. Îmi permiţi să te servesc cu salam?

— Mulţumesc.

Se aşezară la masă, Dick Stevenson scoase un cuţit de treizeci şi cinci de centimetri şi-şi tăie o bucată copioasă.

— Obişnuiţi să beţi rachiu?

— Obişnuiesc! răspunse sever şi roşi până la rădăcina părului.

Se vedea că nu băuse rachiu în viaţa lui şi că acum mintea din mândrie, dar Pencroft dădu din cap cu seriozitate şi-i turnă două degete de tequila.

— Nu vă jignesc dacă vă propun să bem bruderschaft? zise, închinând în direcţia copilului. Acesta puse de îndată paharul pe masă, pufni uluit şi ochii lui albaştri întunecaţi fulgerară cu orgoliu hispanic.

— Carramba! Mama mea e urmaşa infantei Parann di Costaldo el Mercutio! Eu nu obişnuiesc să beau

bruderschaft cu un gringo! Per Dios! Te rog să reții lucrul acesta, senor!

— Scuze, bâigui Pencroft, ruşinat. Nu puteam să ştiu cu cine stau la masă, dar m-a indus în eroare, în ceea ce priveşte originea dumneavoastră, faptul că v-am găsit dormind în dulap. Apoi mi-ați spus că vă numiți Dick Stevenson, iar mai încolo ați binevoit să împărțiți cu mine pâinea şi salamul.

— Eu îi iubesc pe gringo, dar ei să nu uite cu ce sunt datori față de originea mea. Dumneata eşti un om de treabă, dar ar fi trebuit să ştii cine este mama.

— Ei da. Eu nu susțin asta. Dar eu ar fi trebuit să ştiu atâtea pe-aici. Dacă mi-e permis să întreb, cine este tatăl dumneavoastră?

Băieţaşul duse mâna la pistol.

— Dumneavoastră mă luați peste picior, senor?

— Nu, nu. Eu am auzit deja de domnul hidalgo Stevenson. Şi, pentru că ochii băieţaşului scăpărară din nou, se corectă în grabă: de contele Stevenson.

— Tatăl meu nu e conte.

— Atunci cine e tatăl dumneavoastră?

— Dumneata. Ce te tot ții de poveşti aici, parcă n-ai şti? Nu mi-a fost niciodată ruşine că tatăl meu e un gringo. Există oameni foarte de treabă printre ei. De pildă acest Washington, apoi Edison şi alaltăieri l-am învățat pe Benjamin Franklin. Până şi Mexicul i-ar adopta.

Şi, hotărât şi îndrăzneț, dădu tequila pe gât. După aceea rămase pe scaun, liniştit, dar puțin prea rigid, căci cu toate că-i dăduseră lacrimile, nu putea admite să tuşească din cauza băuturii tari ca otrava.

— Dumneavoastră sunteți un băutor rutinat – spuse admirativ Pencroft, după ce se dezmetici. Nici n-ați clipit la o băutură atât de tare.

Zâmbind cu modestie, băiatul dădu din umeri, dar încă tot nu îndrăzni să vorbească, deoarece nevoia de a tuşi îl făcea aproape să explodeze. Şi nu tuşi. Era un flăcău dur, un cap de fier, puştiul ăsta. Să fi fost într-adevăr fiul lui Benjamin Walter? Hm. Avea ceva, din trăsăturile lui, şi nasul. Ei, dar de fapt asta nu înseamnă prea mult. Nu indică decât spiritul. De economie ce domneşte la Centru. Dumnezeule! Ce smintit Walter ăsta! Să ai o asemenea moacă de copil şi să-l laşi în plata domnului pentru câteva sute de mii de lire nenorocite. Ce fericit ar fi fost să rămână acasă dacă Madge i-ar fi adus pe lume un copil. Cu ce plăcere şi cu câtă grijă ar fi luat temperatura apei pentru baie şi nici nu i-ar fi trecut prin minte să se întrebe de ce nu i se dă voie să vagabondeze noaptea pe străzi, prin ploaie, dacă aşa are el chef! Dar ce să-i faci, Destinul a vrut să fie altfel.

Destinul a vrut ca a doua căsătorie a lui Madge să fie mai binecuvântată, ca Madge să aibă un copil şi el nu.

— Mă bucur foarte mult, senor, că ai clarificat relaţiile dintre noi, dar orgoliul manifestat faţă de mine se justifică în cea mai mică măsură prin glorioasa ramură maternă.

— Nu pricep, răspunse băiatul şi roşi nițel; ochii îi străluceau şi era drăguţ ca un înger.

— Vreau să vă întreb de ce, dacă mama dumneavoastră a găsit că v-aş putea fi un tată corespunzător, da, da, atunci de ce sunteţi dumneavoastră atât de înţepat? Ai vrea să răspunzi că eşti obligat să te tragi din mine, dar să te tutuieşti cu mine nu-i obligatoriu? Aş fi bucuros să discutăm toate astea acum, în amănunţime, întrucât spiritul domnilor Washington, Edison şi Franklin, pe bună dreptate apreciaţi de dumneavoastră, senor, ar avea dreptul să-mi pretindă ca, chiar dacă nu mă consider de acelaşi rang cu dumneavoastră, să protestez împotriva disprețului pe care-l manifestaţi faţă de mine.

— Nici acum nu pricep.

— Nu-i nimic, fiule, pe-aici e un mod îndeobşte acceptat pentru conversaţii; şi mie mi se întâmplă la fel.

Băiatul începu să fluiere încetişor. Şi se uita cam cruciş, din cauza băuturii.

— Păi bine, vere, îi zise Pencroft de-a dreptul. Dumneata nu ştii că datoria copilului e să-şi respecte tatăl?

— Asta o ştiu. Dar datoria tatălui e să respecte pe mama copilului.

Ce să-i răspundă acestui puşti recalcitrant? Din păcate, în linii mari, avea dreptate. Mai bău un pahar de tequila şi, când întinse şi copilul paharul, puse frumuşel sticla pe podea.

— La toţi dracii, senor. Te-ai închinat destul zeului Alcool. Acum răspunde-mi doar la următoarea întrebare: nu mă respecţi pentru că sunt un gringo sau pentru că n-o respect pe respectabila dumitale mămică?

— Eu nu te iubesc pentru că timp de doisprezece ani nici nu ţi-a păsat de mine. Şi ştiu de la mama, căci de multe ori credea că dorm şi vorbea, că un om care nu se interesează de copilul lui nici nu e om.

Jenant. Ce-ar răspunde acum Benjamin Walter, scârnăvia?!

— În cazul acesta, senor, cărui fapt îi datorez cinstea de a vă fi avut oaspete în dulapul meu?

— Eram curios să vă văd.

— Numai atât?

— Şi pentru că au spus că acum locul fiecăruia e alături de dumneata, recunoscu şi roşi din cauză că recunoscuse. Aşa că am fost şi eu mândru. Căci chiar dacă nu eşti un tată bun, eşti totuşi un bărbat şi asta îmi place. Iar locul meu e alături de bărbaţi.

— Acesta e un fapt. Dar numai cu ştirea mamei dumneavoastră.

— Ştie – răspunse şi se făcu purpuriu.

— Obişnuiţi să minţiţi, senor?

Băiatul, cu ochii scăpărând, scoase revolverul. Pencroft, fără a sta pe gânduri, îi dădu una după ceafă şi-i luă arma. Băiatul se dădu mai aproape şi se uită la el cu o asemenea expresie pe chip încât îl ului.

— Dumneata m-ai lovit?! întrebă amenințător.

— Te-am – recunoscu, paşnic, Pencroft. Şi ori de câte ori un copil scoate arma în faţa tatălui său, fie el membru al casei domnitoare spaniole, sau chiar regele Spaniei în persoană, acel tată ar face bine să-i dea una după ceafă. Şi asta din timp, încă de la vârsta de doisprezece ani. De altfel, n-am auzit ca nobilii spanioli să-i fi amenințat pe taţii lor cu revolverele. N-am auzit aşa ceva decât despre tâlharii din Texas! Strigă cu voce tunătoare şi se desfăşură cât era de lung în faţa copilului. Dar greşea dacă-şi închipuia că Dick se speriase. Îi întoarse o privire provocatoare, stând cu mâinile la spate şi cu umărul undeva la nivelul stomacului lui Pencroft.

— Pe mine nu m-a lovit încă nimeni!

— Destul de rău. Eu am să te lovesc ori de câte ori te vei purta nerespectuos faţă de mine. Întrucât, dacă n-aţi ştiut până acuma, senor, dumneavoastră binevoiţi a fi un puşti mucos.

— Asta e o jignire!

— Ăsta e un fapt. Iar acum mă bucur că n-am venit acasă timp de doisprezece ani, căci faţă de un asemenea copil e normal să ai reticenţe. Şi, după cele întâmplate, n-am să mai revin alţi doisprezece ani. Ia-ţi arma, domnule.

Şi îi predă revolverul. Băiatul stătea uluit.

— Dumneata îndrăzneşti să-mi dai.

— Mie nu mi-e frică nici de dracu – zise şi se întoarse cu spatele, căci nu-şi mai putea reţine râsul. Apoi se întinse pe pat.

Băiatul stătea acolo, cu arma în mână, aproape disperat la vederea unei asemenea indolențe.

— Cară-te, senor – se gândi să-l gonească acasă, căci maică-sa trebuie să fi fost îngrijorată. Nu cunosc copii care ridică revolverul împotriva propriului lor tată. Şi se întoarse cu fața la perete. Auzi multă vreme respirația agitată a copilului, apoi îl cuprinse somnul. Spre seară îl trezi un zgomot; din stradă se auzea un murmur de voci. Sări în picioare şi se duse la fereastră. Grupuri mai mari şi mai mici discutau în fața casei, din toate părțile apăreau în grabă oameni, venind dinspre piața centrală. N-ar strica să şteargă putina. Totuşi îl supăra faptul că-i băgase într-o asemenea belea pe cei din Fillipon.

Deschise uşa şi se dădu înapoi, speriat. Senor Dick şedea lângă prag, cu capul într-o parte, rezemat de uşcior, cu pistolul cu două țevi în mână, şi dormea. Stătea de pază! Îl atinse. Băiatul sări în picioare, dar când îl zări pe Pencroft ascunse repede revolverul.

— Senor, spuse încetişor, m-am gândit la cele ce mi-ați spus.

— Am văzut – dădu din cap Pencroft. V-ați cufundat în dumneavoastră, cum s-ar zice. Şi ce-ați descoperit?

— Dumneavoastră, bâigui, şi părea că i se va frânge limba, dumneavoastră în multe privințe, poate, s-ar fi putut să aveți oarecare dreptate. Căci un copil asupra tatălui său, chiar dacă e un gringo, să nu ridice mâna... pistolul.

— Mă bucur, senor. Că reculegerea dumneavoastră a dat asemenea rezultate. În acest caz, nu fiți supărat pe mine pentru că v-am dat una după ceafă.

— Interesant, zise copilul şi dădu din cap, nu-s supărat. Cu toate că aş fi vrut. Şi dădu din nou din cap cu tristețe. Interesant. Eu nu m-am supărat de loc pe dumneavoastră, senor.

Pencroft îl mângâie pe creştet şi-l bătu uşurel cu palma. Dick roşi.

— Nu-i o minune chiar aşa de mare. După cum vezi, unele lucruri pot fi rezolvate bărbăteşte şi totuşi fără arme.

— Mi-am dat seama că tot nu mă pot măsura cu dumneata. Cu toate că am crezut întotdeauna că, dacă mă loveşte cineva, pot să mă iau la bătaie cu el, oricine-ar fi.

— Asta e tocmai pentru că eşti un adevărat bărbat. Un bărbat adevărat nu l-ar ameninţa niciodată pe tatăl lui cu pistolul. Şi nu există bărbat adevărat căruia să-i fie ruşine că în copilărie tatăl lui i-a dat una după ceafă.

— E posibil, senor. Dar, nu mi-o lua în nume de rău, de unde aş fi putut să ştiu?

Găsea nişte răspunsuri puştiul ăsta! Ar trebui să-l audă Benjamin Walter. Un copil ca ăsta, pentru câteva sute de mii de lire nenorocite. Copilul se frământă îndelung în sinea lui, apoi întrebă:

— Spune-mi, senor, crezi oare că un Benjamin Franklin sau generalul Grant au primit şi ei vreo palmă vreodată, să zicem, de la tatăl lor?

— Sunt convins. Până şi Washington.

— Asta nu se poate! strigă Dick, uluit. Washington nu putea să capete o palmă nici măcar de la tatăl lui!

— Mă bucur că sunteţi un atât de mare admirator al lui Washington, cu toate că nici el nu era decât un gringo!

Copilul bătu enervat din picior.

— Senor! Am reţinut învăţăturile dumneavoastră, dar să nu îndrăzniţi să-l faceţi gringo pe Washington!

— După dumneavoastră ce-a fost Washington dacă nu un gringo?

Deveni iar roşu ca focul şi spuse, derutat:

— Washington. E foarte simplu ce-a fost. Şi brusc, încheie discuţia tăind aerul cu mâna: Washington a fost Washington! Şi gata! În niciun caz nu poate fi numit gringo.

— În locul dumneavoastră, eu n-aş numi pe nimeni gringo, căci acesta e un nume de batjocură.

De data asta nu mai înțelegea.

— De ce să nu-i spui unui gringo că e un gringo?

— Pentru că, de exemplu, şi Washington e un gringo, şi tatăl dumneavoastră de asemenea.

— Asta e altceva.

— Într-un cuvânt, nu e bine ca un cetățean al Statelor să-i disprețuiască şi să-şi bată joc de compatrioții lui americani. Ce-ați face dumneavoastră, senor, dacă mâine Japonia sau Brazilia ar ataca Statele Unite şi s-ar anunța de la Casa Albă că şi copiii de doisprezece ani trebuie să ia arma în mână?

— Per Dios! Asta nu-i o întrebare! Toată lumea s-ar bate până la ultimul glonț şi până la ultima suflare!

— E firesc. Şi dumneavoastră, senor, ați apăra acest pământ împreună cu nişte oameni cărora, de asemenea, libertatea Statelor le e mai scumpă decât orice. V-ați da sângele sub acelaşi drapel, ați muri alături, deşi, după dumneavoastră, ei sunt nişte gringo, ceea ce este un nume de ocară. Sub drapele curge un singur fel de sânge: şi acesta e roşu, nimic altceva. Experiență personală, senor.

Copilul îl privea cu ochii larg deschişi, extrem de încurcat.

— Iar acum duceți-vă acasă, dar imediat, încheie Pencroft.

— Nu mă duc! Rămân cu dumneavoastră!

— Copilul e dator să-şi asculte tatăl! Şi să nu mă întrebi că de unde era să ştii asta, căci, dacă n-ai ştiut-o până acum, o afli de la mine.

— Dar eu acum nu sunt fiul dumitale. Eu acum, împreună cu toți bărbații din Fillipon, vreau să lupt alături de dumneata.

— Aşadar eşti soldat. Atunci eşti cu atât mai mult dator să te supui. Soldat! Du-te acasă la maică-ta, că-ți dau una

după ceafă, băiete, şi o să ne certăm din nou. Stânga-mprejur! Înainte marş!

Dick plecă abătut, făcând nişte paşi îngrozitor de mari, în jos, pe scări. Pencroft mai privi o vreme după el şi mormăi ceva în sinea lui despre nişte nenorocite de cinci sute de mii de lire. Apoi trecu prudent peste pervazul ferestrei camerei lui. Sus era întuneric, nu puteau să-l vadă. Se cățără pe acoperiş şi porni în grabă în lungul străzii. Din toate părțile, oamenii se revărsau spre piața centrală.

Sări pe acoperişul unei clădiri mai scunde, şi, văzând că în spatele ei e un teren pustiu şi întunecos, îşi dădu drumul de-a lungul burlanului. Se furişă mai departe până la gard, sări peste el, şi, încet, prinse a se strecura înainte.

Uneori rămânea nemişcat minute în şir. Auzea oamenii vorbind

— Era şi timpul!

— Dar ce vom face?

— O să ne spună el! Altfel n-ar fi venit acasă. Nu putea să dorească pieirea oraşului!

— Ştia că Borges îi e complice! Ştia că Burns colabora cu Vuperin! A îndrăznit să-i înfrunte de unul singur!

Se îndepărtară. Se furişă: şi el mai încolo şi ajunse în spatele cârciumii. Aruncă o privire pe fereastra din dos. Prentin! Cucuvea afurisită! Numai de-ar şti de ce e atât de înspăimântător moşneagul ăsta zdrențăros, în ce constă puterea lui, cu care poate să omoare pe oricine? De ce trebuie să se ferească de el?

Înăuntru abia erau câțiva oameni; azi cârciumă era pustie dintr-un motiv necunoscut. Pencroft ținea mâna pe pistol. Ce-ar fi dacă, fără să mai stea pe gânduri, ar slobozi vreo patru gloanțe în Prentin? Îl mâncau degetele. Atunci apăru un om, un vânzător ambulant, străin de oraş. Se vedea după cum era îmbrăcat şi zise:

— Nu ştiți unde e şeful poliției?

Spre cea mai mare uimire a lui Pencroft, Prentin fu acela care răspunse:

— Eu sunt şeful poliţiei.

— Ce faci pe nebunul aici? zise celălalt. Vreau să vorbesc cu şeriful. Sau unde-i dirigintele poştei?

— Eu sunt dirigintele poştei – răspunse iar zdrenţărosul.

Străinul era pe cale să-l ia la palme, dar ceilalţi îl reţinură.

— Lăsaţi-l, săracul, îi explică patronul. Ăsta-i Codlinger cel mare. Are o manie. Orice întrebare i s-ar pune, răspunde afirmativ. Şi se întoarse spre moşneagul în zdrenţe:

— Unde e împăratul Japoniei?

— Eu sunt împăratul Japoniei – răspunse bătrânul.

Cu capul tras între umeri, Pencroft o şterse cât putu de repede.

CAPITOLUL X

După ce-şi reveni, Benjamin Walter stătu de vorbă cu Bunny, apoi rămase singur cu cealaltă femeie, cu aceea mai severă.

— Vă rog. De multe ori m-am gândit, în starea asta a mea, că e numai o iluzie. Nu înţeleg. De ce m-ai îngrijit şi dumneata?

— Spune-mi tot, ce-ai făcut cu Pencroft? Ce-i cu schimbul acesta fantastic de persoane?

— Pencroft trăieşte, răspunse încetişor. Unde se află, asta nu ştiu.

Madge nu forjă lucrurile. După-amiază, bolnavul deveni mai vioi şi atunci povesti totul, de la sine.

— În Australia, un fermier foarte bogat m-a angajat şi mi-a spus că o face pentru că semăn cu o rudă de-a lui, odinioară dragă, şi care a devenit un vagabond. Degeaba îl tot cheamă, nu vrea să vină la el, să ducă o viaţă ca lumea. Fermierul se numea Gabriel Walley. Unicul lui fiu pierise

într-un accident, zburând deasupra junglei. Nenorocirea îl îmbolnăvi pe bătrân, care-şi făcu testamentul, l-am auzit din camera alăturată lăsându-şi întreaga avere lui Tivald Pencroft.

Făcu o scurtă pauză, gâfâind: obosise vorbind atâta dintr-o dată. Madge îl urmărea cu atenție, chipul ei nu exprima nici mânie, nici îngăduință. Asculta liniştită.

— Am văzut că bătrânul n-o mai duce mult, continuă bolnavul, şi am hotărât să dau un impuls nou tristei mele cariere întrerupte. O nouă turnură vieții mele ratate. Să pun mâna pe avere. Mi-a plăcut întotdeauna să am bani şi am ştiut să trăiesc bine. Femeile mă iubeau şi, adăugă cu un oftat, nu m-ar mai fi iubit...

— Asta nu mă interesează, zise Madge şi, acum, pentru întâia dată, se uită în podea cu oarecare antipatie.

— De nu m-ar fi interesat nici pe mine, într-un cuvânt, am pornit la drum pentru ca până ce bătrânul va muri, să pun mâna pe averea lui Pencroft. Nu mi-a fost uşor să-l găsesc.

Apoi am căutat un medic care m-a finanțat şi am pus mâna pe avere. Povesti toată escrocheria până la capăt, operația, precum şi calea lui spre acest pat de spital.

— Şi acum, dacă vrei, poți să mă denunți.

— Nu te denunț. Găsim noi ceva. Stai aici şi te vindecă şi apoi vom discuta totul în amănunțime.

Şi era acolo şi Bunny, răvăşită şi regăsită, cu pelerina ei de cauciuc, îndepărtând firele de păr de pe fruntea bolnavului. Şi îi spuse cu un dispreț profund, aruncându-i priviri nimicitoare:

— Dacă vrei un pic de supă de găină, să ştii că ți-am pregătit.

Madge ieşi liniştită, tristă, mai plânse puțin pe culoare, dar îşi şterse de îndată lacrimile, se pudră, căci ar fi murit de ruşine s-o vadă cineva.

— Pencroft se simte mai bine?

În faţa ei se oprise un om cu mustăţi uriaşe şi doi brancardieri.

— Ce aveţi cu Pencroft?

— Îl mutăm la spitalul închisorii. Nemernicul de Oliver Bubo a recunoscut că au jefuit împreună seiful de pe „Pernambuco”, în Honduras.

— În Honduras a fost graţiat!

Inspectorul zâmbi cu amărăciune.

— De asta îl cheamă pe el Tivald Belea 13, ca Pernambuco să fie vapor american şi astfel, conform legilor internaţionale, exteritoriul american; aşadar preşedintele Hondurasului nu poate graţia în acest caz, ci numai preşedintele Statelor Unite. Iar acesta n-a făcut-o.

— Lăsaţi-l acum, zise Madge, cu voce scăzută, mănâncă supă de găină. Şi, cu ochii plecaţi, se îndepărtă în vârful picioarelor.

Ce bine că Pencroft nu-şi primise milioanele, pentru că ar fi cumpărat şi el o graţiere; nici el nu se pricepe la dreptul internaţional şi acum ar fi aici cu milioanele lui şi ăştia l-ar băga la închisoare: şnapanul, găinarul, ruşinea lumii.

Benjamin Walter suferise îndeajuns în contul acelor cinci sute de mii de lire, pentru a încerca să cedeze partida şi să-şi clarifice identitatea. Dar poate că nici n-ar izbuti. Întrucât însă fusese graţiat în Honduras şi suferise mult de pe urma glonţului primit în cap, având în vedere toate aceste circumstanţe atenuante, precum şi faptul că afacerea se petrecuse cu cinci ani în urmă, tribunalul îl condamnă la numai două luni. O nimica toată!

Şi, după aceea, Madge mai pleca din când în când la New York, lăsând casa în grija fetei. Vivian avea optsprezece ani, tatăl ei, soţul de-al doilea al lui Madge, Anton Bulker, consilier municipal se bucurase de un respect unanim şi oraşul îl înmormântase la loc de cinste. Fusese cunoscut

drept un om de treabă, punctual, care nu întârzie nici măcar un minut de la birou şi, la prânz, înainte de a pleca se spală timp de zece minute pe mâini, săpunindu-se şi frecându-se cu periuţa de unghii, ca un chirurg. Apoi, cu ajutorul unei lame speciale a briceagului, execută operaţiunea pe cât de inutilă pe atât de temeinică asupra unghiilor sale curate ca neaua, îşi potriveşte pălăria, îşi ia bastonul şi se duce acasă.

Poseda un ceas de buzunar pe care îl întorcea întotdeauna la aceeaşi oră, şi avea o părere pe care şi-o exprima întotdeauna în aceeaşi ocazie, şi cariera şi-o datora faptului că, în cazuri dintre cele mai complicate, cugeta îndelung şi după aceea zicea: „Nu se mănâncă supa la fel de fierbinte cum se fierbe”. Din cauza asta, trecea drept un om deştept şi talentat. Îşi pregătea el însuşi apa pentru baie, care nu avea voie să fie mai rece de douăzeci şi opt de grade şi mai caldă de treizeci.

Trecură zece ani de când murise şi Vivian, deoarece Madge o dorea, ducea în fiecare săptămână flori la mormântul lui, ceea ce, de altfel, nu era o corvoadă, căci chiar dacă era de-o şchioapă când îi murise tatăl, ţinea minte că-l iubise mult.

Dar ştia prea bine că Madge se gândeşte la un om cu numele de Pencroft, iar Kitty, bătrâna bibliotecară, singura prietenă a mamei sale, îi povestise că Mammy fusese îndrăgostită de omul acela; el trimitea câteodată scrisori şi Vivian îşi amintea că, pe când era o fetiţă, i-a trimis nişte bijuterii false, care au fost urcate în pod, într-o ladă mare. Mai ştia însă şi că Mammy coborâse bijuteriile noaptea, când credea că ea n-o vede şi le ascunsese în dulap printre vrafurile de lenjerie, unde, de altfel, păstra şi un mic capital, într-un ciorap tăiat în două. Şi când a întrebat-o dacă nu se teme de hoţi, a oftat şi i-a răspuns că nici măcar de

spărgători de seifuri. Şi i-a făcut observaţia că vorbeşte prea mult şi că asta nu se cuvine la o tânără fată.

Apoi auzi că sosise în orăşelul învecinat, la Bullow, un om cu numele Marlow, care se îmbogăţise în Honduras. O dată, în timpul mesei, spusese că ar putea fi întrebat acest Marlow, poate că ştie el ce mai face mister Pencroft cu care Mammy se certa câteodată, în somn.

În legătură cu asta părerea lui Madge fu că Vivian s-ar putea alege cu câteva palme. E şi ăsta un punct de vedere. Vivian nu mai spuse nimic, dar era totuşi fiica lui Madge: prima dată când Mammy zise că are treabă la New-York, treabă despre care Vivian ştia de la Kitty că e în legătură cu vizitarea unei închisori, Vivian plecă pur şi simplu până la Bullow şi bătu la uşa casei Marlow.

Îi deschise un domn în vârstă, uscăţiv şi morocănos.

— Ce doreşti?

— Vă rog, mister Marlow, dumneavoastră aţi venit din Honduras şi un vechi prieten al familiei noastre se ocupă acolo cu vânzări-cumpărări. E specialist în mobilă.

— Cum îl cheamă?

— Pencroft... Morocănosul domn bătrân deveni de-a dreptul înnegurat.

— Nu ştiu dacă eşti în cunoştinţă de cauză, miss Bulker, răspunse cu răceală, că Marlowii sunt descendenţi ai lorzilor Marlow, emigraţi din comitatul Essex.

— N-am ştiut asta, şi daţi-mi voie să vă felicit. Dar, acum e vorba dacă v-aţi întâlnit cumva cu acest mister Pencroft, care e un vechi prieten al familiei noastre.

Bătrânul se ridică, în semn că închisese convorbirea.

— N-am întâlnit niciun domn cu acest nume. Mai doriţi ceva, miss Bulke

— Nimic. Sunteţi un moşneag lipsit de politeţe şi un bădăran!

— Strigă, roşie la faţă, aproape plângând, şi plecă în goană. Abia dăduse colţul şi o ajunse din urmă un tânăr.

— Vă rog să mă scuzaţi, miss Bulker, m-a trimis tatăl meu. Eu suit Henry Marlow. Tata vă roagă să nu fiţi supărată. Ulterior şi-a adus aminte că totuşi îl cunoaşte pe acel domn.

Erau minciuni. Henry era curios să afle cine e frumoasa vizitatoare şi trăsese cu urechea.

— Vă rog, eu nu obişnuiesc să fiu necuviincioasă. Dar, stimatul dumneavoastră tată m-a jignit.

— I-a părut foarte râu. M-a rugat să vă invit la o cofetărie şi să vă dau informaţii despre acest Pencroft.

Vivian nu bănui nimic. Poate, dacă acest tânăr n-ar fi fost atât de fin şi de politicos şi drăguţ şi, în sfârşit, nu-i nimic rău în asta. Şi mai e şi frumuşel. Aceasta era o apreciere obiectivă. Apoi, la cofetărie, află câteva date destul de interesante în legătură cu Pencroft. Ieşi la iveală că se întâlnise cu tatăl lui Henry la cursele de cai din Honduras şi-i merge destul de bine, se ocupă cu negoţul de cereale, s-a însurat, are doi copii, iar iarna trecută a făcut faţă unei pneumonii, dar nu mai are nimic, s-a vindecat şi, de fapt, l-a rugat pe bătrânul Marlow să transmită salutările sale familiei Bulker al cărei prieten vechi este.

Cam astea fură toate minciunile pe care le debită dintr-o suflare tânărul, îndatoritor, entuziast şi înfocat, apoi, fără nicio tranziţie, îi propuse Vivianei s-o înveţe să joace tenis, îi aduse la cunoştinţă că el este un filatelist pasionat, că are un automobil sport şi că i-ar face plăcere s-o conducă până pe Mount Washington de unde se deschide o vedere minunată, unde e un serviciu ireproşabil şi unde, în timpul zilei, chiar şi cele mai cuminţi fete de burghezi pot să facă excursii fără supraveghere.

Vivian nu fu de acord nici cu tenisul, nici cu excursia, mulţumi pentru preţioasele date despre Pencroft şi se duse

acasă, iar acasă constată din nou că acest Henry era un băiat drăguț şi poate că era mai puțin obiectivă decât în cursul după-amiezii. Două zile mai târziu, îşi făcu apariția tânărul Marlow, cu puşca pe umăr şi cu câinele de vânătoare alături; era în trecere şi, aşa stând lucrurile, a aşteptat, deoarece nu contează acele câteva ore până ce Vivian va ieşi din casă. Îl ajutase câinele sau instinctul omului îndrăgostit? Un lucru era sigur: tânărul evitase cu multă iscusință întâlnirea cu Madge, ceea ce fusese o faptă destul de înțeleaptă. Nu aşteptase decât ca să-i comunice un amănunt, rugat de tatăl lui, care îşi adusese aminte, între timp, că Pencroft îi făcuse o vizită colonelului Lindbergh în trecere prin Honduras, cu care ocazie luaseră ceaiul împreună, căci bătrânului îi merge destul de bine şi are un cerc de cunoscuți agreabili.

Cu timpul, în creierul bătrânului Marlow apăreau tot mai des alte şi alte amintiri privitoare la Pencroft şi, în „cazuri, Henry îi făcea câte o vizită Vivianei, ca să-i aducă la cunoştință aceste veşti. Uneori, când Madge pleca prin oraş, cu pachete mai mici sau mai mari, pe la săracii ei, (e vorba de o cunoştință care stă la închisoare, sufleţelule, explica mereu Kitty, dar nu vrea ca tu să afli şi ştii cum e ea.) atunci discuta cu Henry ziua întreagă despre cazul Pencroft şi o dată se întâmplă să se şi sărute în legătură cu acest caz, nu se ştie din ce motiv.

În schimb, Madge îl vizita pe Walter. Aşa era ea. Doar pentru că purta numele şnapanului. Doar pentru că era închis în locul lui, pentru că nu-i putea duce nimic, cu toate că ar fi vrut atât de mult.

Şi, o dată, când erau numai ei doi, căci de foarte multe ori îl vizita şi Bunny, Bunny, care lăsase totul în plata domnului şi se mutase la o rudă de-a ei din New-York, ca să poată fi alături de el zi de zi.

— O dată, aşadar, nu era acolo decât Madge.

— Mrs. Bulker.

— Zise Walter. Aş vrea să-mi asculți mărturisirea într-o chestiune importantă şi s-o păstrezi. Mai este un lucru pe care nu ți l-am destăinuit; e în legătură cu oraşul meu natal şi cu o afacere deosebit de ciudată. De pe vremea când încă mai puneam piciorul prin Fillipon.

— Bunny nu ştie? Walter o privi uimit.

— Ce ştie Bunny? Nu poate şti nimic despre mine. Bunny e severă şi o doare orice.

Toate astea s-au întâmplat acolo, în jurul ei, dar niciodată n-a ştiut nimic, cel mult bănuia că-mi fac de cap cu femeile şi că sunt nevoit să părăsesc oraşul din pricina scandalurilor sentimentale. Intrigi amoroase.

— Ți-am spus că aşa ceva nu mă interesează!

— Eşti încă atât de tânără, crede-mă, cu timpul asta îți va trece.

— Aşadar, ce pot face pentru dumneata?

— Am să scriu o scrisoare despre tot ceea. Ce vreau să-ți fac cunoscut, voi scrie de fiecare dată cât voi putea şi am să las să hotărăşti dumneata ce să faci cu manuscrisul.

Poate că vei citi în ziare sau vei auzi ceva care va face să capete importanță folosirea acestei scrisori.

— Ia spune-mi, ce fel de loc e acest Fillipon?

— Este denumit Oraşul Revolverelor Mute. De mulți ani nu a mai răsunat nicio împuşcătură.

— Mă bucur că e un loc atât de paşnic.

— De ce?

— Pencroft mi-a scris că se află acolo. Ce-i, ce s-a întâmplat, mister Walter?

Se făcuse palid ca moartea şi-i tremurau mâinile. Paznicul se apropie.

— Ei? Vrei un pic de apă?

Deținutul se aşează, întrucât i se muiaseră genunchii şi, după ce paznicul se îndepărtă, şopti:

— Mrs. Bulker. Asta e şi am să mai scriu.

Cu un gest iute, puse o mulțime de hârtii în mâinile femeii uimite şi, începând de atunci, la fiecare vizită îi mai dădu câteva coli scrise mărunt.

CAPITOLUL XI

Scrisoarea lui Benjamin Walter „Stimată doamnă! Istoria foarte ciudată de mai jos este, din păcate, adevărată până la cel din urmă cuvânt. M-ați informat adeseori asupra tristei dumneavoastră situații, mă refer la faptul că vă opuneți oricăror poveşti amoroase; dați-mi voie, permiteți-mi să vă invidiez din această cauză. Încă de la vârsta şcolii a trebuit să părăsesc pentru o vreme Fillipon-ul, în urma unei istorii de dragoste. Aveam şaisprezece ani şi m-au scos din oraş prin contrabandă, noaptea, într-o căruță încărcată cu tot felul de mărfuri, ca să mă apere de revolverele unui tată furibund şi a doisprezece membri de familie înfuriați. Mai târziu, când m-am putut întoarce şi am hotărât cu Bunny să ne cunună, întâmplări de genul acesteia au continuat într-o măsură sporită, în taină, în aşa fel încât fiecare credea că n-o are de rivală decât pe Bunny, am întreținut legături romantice şi mai puțin romantice cu femeile filipineze.

Principala avere a Fillipon-ului o constituia bogata mină de cărbune din împrejurimi.

Odinioară, cele două oraşe vecine, Fillipon şi Ravian, concuraseră pentru aceste terenuri. Până la urmă, acum câteva decenii, contele Montagezza dobândise, pentru Fillipon, terenurile şi dreptul de exploatare.

Acestea s-au întâmplat pe vremea când în Mexic se sfârşea aventura tragică a împăratului Maximilian. Mai trăiesc doi-trei bătrâni din cei care-şi aduc aminte de acele timpuri îndepărtate, împăratul Maximilian primise un ajutor

relativ însemnat de la Napoleon al III-lea pentru a-şi apăra stăpânirea. Când Juarez îşi organiză armata lui nimicitoare, agenţii împăratului Maximilian plecară oriunde se putea ajunge dincolo de hotarele Mexicului pentru a organiza, la rândul lor, o armată de rezervă. Vuperin şi contele Montagezza erau oameni de încredere ai împăratului Maximilian şi dădeau şi ei ajutor la organizarea unei armate în Texas şi în Statele din sud. Atunci apăru Prentin, un ofiţer al împăratului Maximilian, englez de origine, care, cu mijloace disperate, voia de asemenea să angajeze soldaţi pentru ultima rundă a partidei şi aduse cu sine o sumă îngrozitor de mare, pe care o depuse în custodie, în Ravian, la Vuperin. Vandramas, un căpitan din America Centrală, care era şi el omul împăratului Maximilian, reuşi să adune o veritabilă armată, nu-i lipseau decât armele şi alte asemenea accesorii. De altfel, Vandramas era născut în Portogez, era concetăţean al tatălui meu, căci şi noi am imigrat în Texas venind din acest stat din America Centrală şi numai tata, eu şi Vandramas vorbeam acel idiom latin aparte care, în Portogez, e limbă oficială. Tata avusese grijă ca nici eu să n-o uit şi, când ne întâlneam cu

Vandtamas, acest grai de acasă ne provoca o stare asemănătoare celei pe care am fi avut-o bând un plăcut vin vechi, aromat. Contele Montagezza aduse banii de la Vuperin şi, împreună cu Prentin, plecară să cumpere cele trebuincioase pentru înzestrarea armatei. Iar Vuperin şi Vandramas rămaseră cu oamenii să-i aştepte. Într-o săptămână, oamenii cărora abia reuşeau să le asigure hrana se împrăştiară încetul cu încetul. Contele Montagezza se întoarse de unul singur. Prentin fusese informat între timp că totul era pierdut, Juarez învinsese, împăratul Maximilian fusese executat. Înainte de a-l fi putut împiedica cineva, credinciosul ofiţer s-a sinucis la Fillipon.

Contele Montagezza, conform dorinței din urmă a lui Prenin dobândi mina pentru Fillipon, la Ravian însă începură să circule anumite zvonuri cum că Montagezza l-ar fi ucis pe Prentin şi cu banii care, de fapt, i s-ar fi cuvenit Ravianului, întrucât fuseseră depuşi în grija lui Vuperin, aranjase la New-York afacerea cu mina şi, după alcătuirea unui concern, în posesia condițiilor prealabile necesare, procedase la începerea exploatării.

Trecură decenii fără ca încordarea, atmosfera sufocantă ce plana asupra celor două oraşe, să se fi risipit. Montagezza muri, locul lui fu luat de fiul său. Şi fiul lui Vandramas deveni căpitan în America Centrală şi moşteni de la tatăl lui această afacere tenebroasă în care întrezări posibilități imense. Se spune că Vandramas căpătase o misiune în Mexic, că i se promisese o substanțială participare dacă reuşea să aducă dovezi că comoara trecută peste graniță i-a fost luată prin crimă, lui Prentin, ai cărui urmaşi trăiesc şi azi în Mexic, iar mina era o acoperire excelentă pentru un proces. Fiul lui Vuperin şi acoliții lui din Ravian vor să dovedească faptul că mina a intrat în stăpânirea Filliponului pe cale ilegală, prin crimă şi jaf. Dacă ar reuşi să probeze că Ravianul a fost înlăturat de la stăpânirea minei datorită unui act criminal, asta ar anula valabilitatea concesiunii şi mina ar deveni a Ravianului.

În schimb, Filliponul, a cărui întreagă putere şi avere constă în această mină, e pregătit să se apere împotriva oricărui atac. Şi un oraş şi altul devin teren pentru intrigi nenumărate, spioni prăfuiți. Jurăminte secrete şi asociații clandestine, bănuieli, vendete mocnind de-a lungul generațiilor apasă, o dată cu praful de cărbune al minei, acea regiune. Oameni care, pe neaşteptate, îşi părăsesc casa străbună, câte o împuşcătură singuratică de pistol care pune capăt vieții cuiva, de undeva.

Şi iată că, într-o zi, Vandramas soseşte la Ravian, rănit, şi se asociază cu Vuperin. De acum se străduiesc împreună să adune date despre împrejurările morții lui Prentin şi despre ultimele lui indicații.

În atmosfera aceasta au crescut oamenii din cele două oraşe. Eu eram mult prea uşuratic pentru a lua parte în mod serios la afacere, apoi şi din cauza scandalurilor mele amoroase am lipsit perioade îndelungate din oraş. Pe atunci, cu o trupă ambulantă, sosise Flora, Flora de care m-am îndrăgostit serios şi mortal. Şi ea mă iubea.

Un om foarte bogat călătorea în urma companiei teatrale, un admirator fără speranță al Florei care o şi ceruse în căsătorie de mai multe ori.

În vremea aceea, cu un prieten de-al meu numit Burns, voiam să devenim cu orice preț milionari. Ne străduiam să inventăm un leac miraculos împotriva căderii părului şi să câştigăm milioane în felul acesta. Eram îndrăgostit de Flora, pe Bunny voiam s-o iau de nevastă, dar cumnata lui Burns, Hildegard, era pe atunci iubita mea de taină şi sedusesem şi o fată spaniolă, nobilă. O, Doamna mea! Aici la închisoare, după aceste groaznice peripeții, azi, în sfârşit, văd toate cu totul altfel. Am fost un om îngrozitor, lipsit de conştiință şi josnic! Dar încă de pe atunci am primit întâia palmă a Destinului. Flora Sterbinsky, pe care o iubeam şi care mă iubea, a fost nevoită să-i dea ascultare bogatului ei admirator şi să se căsătorească cu dânsul, pentru că tatăl ei, un solist uşuratic şi bețiv, delapidase. Întâmplător, prenumele lui e identic cu cel al lui Pencroft: Tivald Sterbinsky.

Eu i-am găsit un loc de valet la Bunny. Bunny n-are nici cea mai vagă bănuială despre toate acestea. Nu ştie nici că fratele ei s-a sinucis pentru că eu am sedus-o pe Hildegard, logodnica lui. Bunny mă socoteşte până astăzi un om căruia pur şi simplu îi fug ochii după femei şi atât. Burns, care se

însurase cu sora mai mare a lui Hildegard şi era farmacist, mă ura, dar, pe atunci, încă nu ştiam asta.

Am folosit şi priceperea lui în ale meseriei la invenţia mea care ar fi trebuit să împiedice căderea părului. Am expediat două sute de sticluţe ca mostre din soluţia aceasta fabricată acasă la mine şi, ulterior, am aflat că Burns adăugase ceva din care cauză oamenii s-au îmbolnăvit, pielea capului li se acoperise de plăgi, iar unul, mai târziu, chiar dacă nu din cauza asta, a şi murit. Burns îmi adusese vestea, gâfâind şi, aparent, înspăimântat. Ulterior 1am aflat că Burns se îndrăgostise de sora soţiei sale bolnave, de Hildegard, care pe atunci era iubita mea, şi în felul acesta voia să mă îndepărteze. Mă simţeam nenorocit. Nici Flora nu mai era acolo.

Acestea au fost preliminariile; datorită lor am ajuns în starea sufletească care explică cele întâmplate. Tocmai îmi făceam bagajele ca să mă salvez, când mă căută tatăl meu. Erau câţiva ani de când nu-mi mai vorbea. Îmi spuse că în acea zi avusese loc un eveniment senzaţional: un străin cu numele de Paolo, care trăieşte în oraş de o vreme, adunase toate datele necesare şi intenţionează să plece cu ele la New-York şi să dovedească faptul că, cu ani în urmă, Montagezza l-a ucis pe Prentin, i-a luat banii şi, în felul acesta, a pus mâna pe mină în dauna Ravianului. Asta ar fi o lovitură mortală pentru Fillipon. Dacă toate astea ies la iveală, oraşul va ajunge în mizerie, toată lumea va cădea pradă sărăciei şi ruşinii. Prunii nouă cetăţeni ai Filliponului au hotărât ca, în interesul oraşului şi al familiilor lor, să sfârşească cu Paolo înainte ca acesta să poată transmită documentul forurilor respective.

După aceea, tatăl meu continuă: Viaţa ta plină de păcate te-a adus în situaţia de a fi nevoit să fugi, să părăseşti oraşul. Ai putea face acum ceva, în aşa fel ca multele tale păcate să ne salveze pe noi toţi. Asumă-ţi vina de-al fi

omorât pe Paolo, pe acest om necunoscut care a vrut să ducă Fillipon-ul la pieire, şi fugiţii aşa fel încât să duci, o dată cu păcatele tale, şi întunecatul nostru păcat, pe care trebuie să-l săvârşim pentru că suntem neputincioşi. Altă cale nu există.

În starea în care mă aflam, am primit de îndată în regulă. Am semnat o declaraţie prin care le aduc la cunoştinţă filliponezilor ce-am făptuit. Am semnat şi nici măcar nu l-am văzut pe Paolo. Nici măcar nu ştiam cine era. Mi-am luat rămas bun de la Bunny. Ea nu ştia nimic despre toate acestea. Credea că plec ca să mă îndrept, să creez o posibilitate de existenţă pentru noi doi şi apoi o să vină şi ea. Ea mi-a dat bani de drum. M-am dus să-mi iau rămas bun şi de la femeia aceea despre care ştiam că aşteaptă un copil de la mine.

Asta mi-a provocat emoţii în plus. Fratele ei – despre care atunci habar n-aveam că există – se afla tocmai acolo şi m-a tras la răspundere. Ne-am bătut şi am părăsit Fillipon-ul a un glonte în umăr.

Ce s-a întâmplat după aceea nu mai ştiu decât din scrisorile tatei şi ale lui Bunny. Cei nouă au redactat un fel de document prin care toţi nouă declară că-şi vor face imposibil un alibi – în felul acesta răspunderea va fi egală – şi că-l vor omorî pe Paolo. Dacă recunoaşterea mea n-ar îndepărta bănuiala de la ei, atunci va rămâne să fie toţi la fel de vinovaţi. Şi ceea ce s-a petrecut după aceea seamănă într-adevăr eu o poveste cu fantome.

Cei nouă oameni îl aşteptau pe Paolo la marginea unei păduri, pe un drumeag. Despre Paolo ştiau că purta o pălărie de fetru cu boruri largi, o haină lungă neagră, şi voia să meargă la gară. Apăru Paolo şi, la oarecare distanţă în urma lui, o fetiţă cu un cărucior în care-i ducea bagajele. Când ajunse la buza prăpastiei, cei nouă oameni ieşiră din beznă, îi smulseră haină şi-l îmbrânciră în adânc. Apoi se

îndepărtară în goană. În scurtă vreme, ajunse acolo şi fetiţa cu căruciorul şi nu-l zări pe Paolo. Fugi la poliţie şi poliţiştii descoperiră în prăpastie pălăria cu boruri largi, urme de sânge, dar cadavrul fusese purtat cine ştie încotro de apele repezi. După aceea se duseră la locuinţa lui Paolo, ca să-i sechestreze lucrurile şi să deschidă ancheta şi atunci avu loc surpriza: pe Paolo Q găsiră în cameră, mort, împuşcat, iar crima avusese loc cu puţin timp înainte. De atunci se răspândi în oraş zvonul că sufletul ofiţerului ucis al împăratului Maximilian, Prentin, se întoarce din când în când de pe lumea cealaltă, că el este stăpânul tuturor şi dispoziţiile lui, pe care le comunică edililor oraşului sub forma unor scurte ordine bătute la maşină, trebuie executate, cu atât mai mult cu cât misteriosul act, Documentul, pe care-l căutase şi Paolo, se află la el. Cineva fusese deci omorât, cineva care, după convingerea celor nouă oameni, ar fi trebuit să fie Paolo şi nici până azi nu se ştie cine era, şi cineva l-a ucis pe Paolo înainte ca poliţia să fi ajuns la locuinţa lui. Dar nu cei nouă făcuseră asta. Acum, Documentul e o armă ucigătoare în mâna unui şantajist nevăzut, o armă cu care s-ar putea acţiona în orice clipă. Dezvăluind crima, poate aduce ruşinea, folosind Documentul, poate aduce ruina asupra întregului oraş. Şi, astfel, sunt deja patru tabere care se războiesc: Vuperin, în fruntea Ravianului, Burns, care e conducătorul Filliponului, Vandramas, care cercetează în favoarea moştenitorilor mexicani, şi forţa nevăzută, necunoscută, care ţine totul în mâinile ei: Prentin.

Cine este Prentin? Nimeni nu ştie, nu sunt văzute decât poruncile pe care le dă în scris. Iată ce cuprindea scrisoarea lui Benjamin Walter.

Între timp, la Fillipon buboiul se cocea. Cine e Prentin? Aceasta era întrebarea care-l frământa pe Pencroft, în timp ce se furişa prin spatele casei. Ce să facă în infernul

dezlănțuit? Căci aici se petrecuseră lucruri groaznice şi se vor mai petrece din cauza lui.

Ajunse în dreptul unei ferestre care dădea în grădină. Se opri şi auzi nişte cuvinte şoptite.

— Vrea să se sacrifice.

— Nu-i adevărat! Mie mi-e dubios! Pune la cale vreo viclenie.

— E de datoria lui să spună adevărul.

— Asta nu contează! Şi dacă iese totul tocmai pe dos.

— Eu spun că nu mai contează! Să se termine o dată cu blestemul ăsta! Trebuie să-i venim de hac lui Prentin! Află că Paolo lăsase un mesaj la Ravian, la Pipo. Cine e acest Pipo nu ştiu. În seiful lui se află un act, o scrisoare, ceva în legătură cu Documentul.

— Ştiu asta. Dar unde e Documentul?

— Spune-mi, şopti o voce de femeie, ce-a zis Paolo înainte de a muri. Am să declar că mi-a spus-o mie.

— Mi-a spus că am datoria să-l reabilitez pe Walter. Dar dacă nu reuşesc să aflu unde e Documentul, Walter e ca şi spânzurat.

— Nu ştiu unde-i Documentul! Dar dacă ți-a spus că trebuie reabilitat, atunci dumneata, ca medic, ai datoria.

Ei, drăcia dracului, aici îi pică-n palmă cheia. E drept că în dosul oricărei ferestre ar putea să audă niscaiva şoapte. Ăsta e oraşul misterelor. Dar Documentul!; ce este Documentul şi ce documentează? Habar n-are! Şi atunci ce să se mai emoționeze? Tot un drac! Să mergem.

Dintr-un salt trecu prin fereastră. N-avea revolver, dar era întuneric, aşa că tot nu se vedea. În orice caz, strigă:

— Sus mâinile! Uşile şi ferestrele sunt blocate de oamenii mei! La prima mişcare trag!

În camera întunecoasă, destul de departe de el, stăteau două umbre. Una era, într-adevăr, o femeie. Aceasta dădu un țipăt slab.

— Repede! De o oră ținem casa sub observație! Suntem curioşi să ştim care a fost ultima frază a lui Paolo.

— Ben! zise vocea feminină. Dumnezeule, Ben!

În semiîntuneric se auzea răsuflarea greoaie a bărbatului necunoscut. Cine-o fi? Înainte, striga ceva la Pencroft!

— Răspunde! Dacă-mi spui sincer ultimele cuvinte ale lui Paolo şi aflăm unde-i Documentul, atunci mă fac chezaş pentru viața ta. De nu, în cinci minute vei atârna de-o creangă.

— Am încredere în tine şopti bărbatul. Nu vei uita că am fost prietenul tatălui tău.

Doctorul Gonzales! Ce-i asta? Chirurgul ciomăgar!

— Când am ajuns aici, Paolo era deja pe moarte şi Pencroft uită că el putea fi văzut în lumina lunii şi că n-are revolver. În schimb, celălalt avea. Cu fața schimonosită de furie, deoarece se lăsase dus, Gonzales sâsâi:

— Nu te clinti! O singură mişcare şi te ciuruiesc, paiață! Brusc, se făcu lumină şi toți trei clipiră orbiți.

— Sus mâinile! strigă o voce sonoră. În prag stătea Dick, în cămaşă de noapte şi cu revolverul în mâini.

În primul moment, Gonzales încremeni şi, zăpăcit, ridică, brațele, apoi revolverul îi fu smuls din mână şi pumnul lui Pencroft se abătu cu atâta putere, încât medicul se prăbuşi într-un colț, ca un butuc. Dick scoase un strigăt de mulțumire.

— Mulțumesc, senor – spuse Pencroft, plin de recunoştință.

— Nu mi-am făcut decât datoria.

— Ben. Dumnezeule, cândva trebuie să fi fost foarte frumoasă, dar bătrânețea care le vizitează de timpuriu pe femeile din Sud, necazurile şi mâhnirile erau desenate pe chipul ei cu riduri, cearcăne întunecate şi obrajii căzuți.

— Ascultă. Acum n-avem timp de nimic. Pe omul acesta am să-l leg burduf şi dumneata îl vei ține undeva pe-aici,

prin beci, până ce eu mă întorc din Ravian. Trebuie să-l găsesc pe Pipo!

— Nu te duce – şopti femeia, îngrozită.

— Trebuie! Principalul e să ai grijă de omul acesta.

Şi se uită la Dick:

— Senor! Dumneavoastră veți sta de pază, cu pistolul scos. Din teacă!

— Puteți avea încredere în mine, senor!

— Dați-mi mâna!

Îl legară pe medic, îi băgară un căluş în gură şi-l coborâră în pivniță. Până ce Pencroft se întoarse, femeia se aranja puțin. Tocmai îşi trecea un pieptene prin păr. Interesante mai sunt şi femeile astea – îşi zise. Oricând le preocupă cum arată. De ce nu-mi trece mie prin minte, de exemplu, că sunt nepieptănat?

— Ben, Dumnezeule! N-am crezut că am să te mai văd vreodată.

— E destul de ciudat.

— Eu n-aş avea voie să stau de vorbă cu tine. Şi totuşi.

— Eh, nu trebuie interpretate chiar aşa toate nebuniile tinereții.

— Zise, cu foarte puțină convingere.

— Dar, Ben – răspunse femeia tremurând, cum poți să spui aşa ceva?! Să ştii că Paolo a fost fratele meu! Aici, în casa vecină, l-au găsit mort polițiştii.

— Moartea lui nu va rămâne nepedepsită!

— Strigă plin de îngâmfare şi ar fi vrut să dispară pe dată.

— Eu nu doresc răzbunare – şopti, tristă, femeia.

— Ucigaşul, ăla să plătească! răspunse neiertător.

— Eu nu vreau. Zise femeia. Să nu se afle niciodată că tu eşti ucigaşul. Măciuca asta îl pocnise drept în moalele capului. Încremeni. Walter l-a ucis pe Paolo?

— N-aş fi crezut niciodată că a fost un duel, dacă n-aş fi văzut. Desigur, tu n-ai ştiut că am un frate; până când nu

ne-a găsit aici şi te-a tras la răspundere. N-aş fi crezut, dacă nu vedeam cum aţi scos pistoalele amândoi în acelaşi-timp. Mi-aş fi spus întotdeauna că l-ai omorât pe Paolo din cauza Documentului. Dar ştiu că nici nu bănuiai pe cine a nimerit glonţul tău. Şi ai fost şi tu rănit la umăr. O, Ben! Arată-mi! Vreau să văd cicatricea aceea!

Glonţul pe care l-ai luat cu tine din cauza mea.

— Asta nu e o problemă de actualitate.

— Bâigui. De unde să ia o cicatrice corespunzătoare? Avea el destule. Dar tocmai pe umăr nu.

— Şi ce caută doctor Gonzales în toată afacerea?

— Atunci l-am chemat pe el la Paolo care era pe moarte. L-am dus la casa lui, aici, în vecini. Şi, înainte de a muri, i-a spus ceva lui Gonzales, despre tine. Acum ştiu că a vrut să te salveze.

— Trebuie să-l găsesc pe Pipo acela. Adică seiful acela! Dă-mi un cal!

— L-am şi scos din grajd, senor! se prezentă în pragul uşii Dick care, între timp, în cămaşă de noapte cum era, dăduse o raită prin grajd. Mi-ar face plăcere să vă însoţesc.

— Dumneavoastră trebuie să rămâneţi aici şi să staţi de pază cu mâna pe revolver! Rămâneţi cu bine!

Femeia îi căzu în braţe.

— Spune-mi pe nume, Ben.

— Nu-i timp acum pentru asta! strigă sălbatic şi ieşi în goană. Şi asta acum, după Sterbinsky! Se bagă peste tot cu numele lor!

Sări în şa, ieşi în galop pe poartă şi. Fu întâmpinat de urale nesfârşite! Cerule! Uitase de adunarea populară! Şedea acolo, în şa, în poarta casei care se găsea în plin centrul pieţei centrale.

Şi iată poporul aclamând! Pistoalele bubuie. Nu-i a bună. E drept că trag în sus, în nori, dar dacă cineva greşeşte ţinta? Aici se cere o cuvântare. Fără discuţie. Îl

înconjuraseră, urlau şi zbierau urale, iar el înălță un braț drept spre cer. Se făcu linişte.

— Locuitori ai Fillipon-ului! strigă răsunător. Am venit să închei socotelile cu Prentin.

Aclamații înfiorătoare. Îşi roti brațul într-un gest larg şi se făcu din nou tăcere. Se adresa poporului, de pe calul său, ca un centurion. Şi, între timp, habar n-avea de nimic.

— Timp de doisprezece ani am făcut cercetări. Timp de doisprezece ani, făcând din noapte zi, m-am străduit să aflu adevărul. Azi, în sfârşit, sunt în măsură să eliberez acest oraş de tot ce-l amenință. Întâi a trebuit să trag. Ce a trebuit să tragă? A trebuit să tragă o cuvântare ca asta, fapt care e oarecum jenant. Aşa ceva nu se poate spune. După o pauză de o clipă strigă, extrem de autoritar:

— Ştiți voi prea bine ce ascunde Destinul. Izbucniră urale fără sfârşit. Pencroft se găsea în fața unei adevărate minuni: dacă cineva vorbeşte de la înălțimea unui cal, şi este ascultat, poată să spună orice-i trăsneşte prin cap: oamenii or să-l aclame. Dar bine, atunci totul e în regulă! Nicio grijă! Descoperise un secret de importanță uriaşă, despre care, la un metru mai jos, nimeni nu ştia nimic; şi, hotărât şi rapid, spuse următoarele:

— Sinuciderea lui Hildegard şi fuga josnicului Burns, sunt convins, constituie în ochii tuturor o dovadă strălucită! Dar eu merg şi mai departe, eu vă aduc o dovadă în plus, nu mai mult decât un singur cuvânt: Vandramas!

Mulțimea vui minute în şir.

— Şi acum merg şi mai departe, ştim foarte bine şi mâine veți afla şi mai multe de la mine despre ce învârteau Vuperinii! Veți afla de ce a trebuit să moară acest Paolo. Făcu o pauză lungă, de efect, căci nu-i venea nimic în minte, dar, până la urmă, cu mâna deasupra capului, cu două degete împreunate pentru jurământ, țipă din rărunchi: Jur în fața voastră! Şi trebuie să credeți! Singurul cuvânt

care rezolvă totul, acesta e singura cheie şi semnificaţie a cauzei noastre! Pe care noi n-o vom trăda! Şi, roşu la faţă, cuprins de o febră pe care nici el nu şi-o putea explica, urlă cuvântul smuls din claia aducerilor aminte: Montagezza! Montagezza! Montagezza!

Efectul fu de nedescris! Oamenii parcă turbaseră, îşi azvârleau pălăriile în aer, îşi strângeau mâinile, sărutau şaua, piaţa răsuna de numele lui Montagezza, mulţi săriră în şa, Pencroft însuşi stătea glorios în mijlocul poporului cuprins de euforie şi habar n-avea de nimic!

Dar cineva se şi urcase pe o, masă, în faţa unei cârciumi din apropiere, şi începuse să explice cum stăteau lucrurile:

— Filliponezi! Cuvintele lui Walter Benjamin au fost cât se poate de limpezi! Ne-au arătat clar şi drept drumul pe care trebuie să-l urmăm! Acum nu numai că credem, dar pur şi simplu trebuie să avem încredere în el, să-l urmăm şi să luptăm, dacă trebuie, şi să ştergem Ravianul de pe faţa pământului, căci acest cuvânt, Montagezza, este dovada!

Pencroft ridică încă o dată braţul.

— Oameni buni! Acum să se ducă toată lumea acasă şi să aştepte până ce am să mă reîntorc. Voi aduce rezolvarea misterului. Până mane Documentul va fi în posesia voastră.

CAPITOLUL XII

Toată lumea se supuse. Dacă ar fi fost nevoie, ar fi ucis. Dacă ar fi fost nevoie, ar fi murit pentru el, ba, mai mult, fură în stare chiar şi să stea liniştiţi, lucru care era dintre toate cel mai dificil de realizat.

Iar Pencroft galopă spre Ravian. Atenţie! Făcând un ocol larg, se apropie de oraş din partea opusă, descăleca, priponi calul în desiş, în umbra palmierilor cu crengi dese şi, ferindu-se de lumina lunii, se furişă în Ravian.

Aici nu avea de ales: trebuiau găurite toate casele de bani existente! Câte case de bani puteau să fie în Ravianul ăsta împuțit? Cel mult patru. A le sparge într-o singură noapte era un record mondial. Dar el era campionul mondial. Nu erau mulți care să-l fi cunoscut la Ravian, dar dacă cineva i-ar fi auzit numele, fără îndoială că i-ar fi trântit un glonț în cap imediat după facerea prezentărilor.

Avea nevoie de scule! Opri un băieţaş.

— Ia zi, băiete, unde-i magazinul de fierărie? Unde stă patronul? I-am adus un mesaj.

— Acolo, la capătul străzii, în casa aceea galbenă. Dar nu cred că e acasă, căci toată lumea s-a dus la Primărie.

— Vai, ce rău îmi pare!

Îl mângâie pe creştet şi, încet, cu prudență, dădu ocol clădirii. Era o joacă de copil. În spatele clădirii, era o fereastră deschisă. Intră. După o scurtă bâjbâială, constată că se află în baie. Avea noroc. Desigur că toată lumea era la Primărie. În casă nu se auzea un suflet, în regiunea asta, oamenii mor zilnic, dar de o spargere nu se mai pomenise de nu se ştie când. În câteva minute, era în prăvălie. Dădu peste o bicicletă căreia îi demontă de îndată farul. Dădea o lumină excelentă. Se găsiră vreo două-trei instrumente deosebit de fine, dar, în mare, erau bune şi celelalte.

Ei, şi acum! Negustorii de genul ăstuia reprezintă de obicei tot felul de firme aici, în Vestul îndepărtat. Prin intermediul lor se desfăşoară orice cumpărare sau vânzare, de la aspiratoare până la camioane. Dacă e aşa, e bine. Dacă nu, e rău. Se aşează pe un dulăpior de metal pe care se aflau nişte cărți. Tot felul de cărți şi registre. Şi dădu peste unul cu inscripția următoare: Klincker & Buck Case de bani.

Trăiască! Deschise repede cartea. Asta e! Găsi o scrisoare prin care întreprinderea respectivă făcea cunoscut că va preschimba cele cinci case de bani existente în oraş, oferind altele, mai moderne, cu un suprapreț minim. Îi va asigura

domnului Pierre Polard, negustor de articole de fierărie, o cotă parte substanțială. Reieşea că cele patru case de bani se aflau la avocatul Ragambo, la notarul Wolf, la liber profesionistul Turner (ăsta era sigur cămătar) şi la proprietarul restaurantului. Adrese exacte. Din păcate, o hartă a căilor de acces şi a punctelor în care se aflau casele respective lipsea.

Să ne bazăm pe Primărie! Înainte, pentru doborârea recordului mondial! La prima, treaba merse ca pe roate. Drept care fostul Belea (actualmente relativ norocosul Pencroft) îşi zise că e semn rău. Nu era nimeni acasă, sări gardul prin curte, după care urmă o tăiere la rece, precisă, promptă, rapidă ca serviciile aeriene; o execuție dintre cele mai economicoase. În casa de bani găsi o jumătate de metru de cârnat afumat, un praf, probabil pentru gândaci, şi câteva ace de siguranță. Mare succes de prestigiu!

Să mergem mai departe. Nici bijuteriile Marlow n-au constituit o pradă mai acătării. Numai că acolo o făcuse pentru bani, iar acum o face pentru oamenii pe care îi conduce. Numai de-ar şti încotro? Nu contează. Ei ştiu şi asta ajunge.

La cea de-a doua adresă, în momentul în care casa de bani sclipi la lumina lanternei, de după uşa vecină întredeschisă se auzi o voce somnoroasă:

— Eddy. Tu eşti?

Stinse lampa şi bombăni ceva. În camera alăturată, patul trosni şi apăru cineva. Îşi repezi pumnul aproximativ în direcția capului acelui cineva, dar calculă greşit lovitura şi pumnul ricoşa. Un strigăt de bărbat furios şi o mână uriaşă îl înhață, îl trase mai aproape, dar, vertical, dinspre stomac, pumnul lui Pencroft a nimeri de astă dată fără dubiu în bărbie, astfel că persoana respectivă căzu pe spate, horcăind. Aprinse lanterna: Vandramas!

Unde se afla de fapt? La Turner. Îl legă fedeleş pe Vandramas şi-i puse un căluş. Era de cea mai mare importanță, altfel ar fi început iar să-i toarne la poveşti şi să-i cânte în limba aia din lună.

Era puțin surescitat. Tăierea la rece avu loc cu o întârziere de cincisprezece minute. Un seif. Ticsit cu scrisori şi bancnote. Deschise scrisorile cu iuțeala fulgerului. Nu citea decât câte o frază şi în scurt timp se convinse că afacerea nu are nimic comun cu Filliponul.

Dar una din scrisori îi reține atenția. Se pare că Vandramas ăsta e un fel de rudă aici, client sau tovarăş de afaceri.

„Domnul Marlow şi-a dat consimțământul ca să schimbăm monturile bijuteriilor sale de familie şi să le vindem fiicei preşedintelui Mexicului ca bijuterii ale coroanei ruseşti. Printre modelele prezentate se află şi sigiliul statului mexican. Este vorba de inimitabila gravură a bijutierului olandez Hirschmann."

Ce-i asta? Deci Marlow se folosise de furtul bijuteriilor ca să bage în buzunar asigurarea şi, între timp, vânduse adevăratele bijuterii fiicei preşedintelui mexican. Sigur că da: acest Vandramas e din America Centrală şi se află în serviciul Mexicului! Iar Marlow se întorsese acasă după puțină vreme şi se vădise că era din nou bogat. Pentru că-l jefuise Belea. Şi astfel se îmbogățise! Băgă scrisoarea în buzunar. Nu contează! Acum e vorba de Fillipon.

Spargerea următoare avu loc în restaurantul Gorlot, din păcat tocmai în clădirea Primăriei. La etaj se țineau discursuri. Restaurantul era pustiu. Doar barmanul îşi făcea de lucru pe aproape. Locuința se afla în spatele tejghelei şi din direcția asta apăru şi Pencroft.

Cu ajutorul unui scaun, îl scoase din cauză pe barman, stinse lumina şi, ca şi cum ar fi fost patronul sau vreun nou

angajat, ieşi în stradă fluierând şi trase oblonul pe jumătate. Fluiera cu triluri fermecătoare.

— Hallo! Dă-mi ceva de băut! Strigă cineva.

— Nu se poate! răspunse Pencroft. Primarul a spus că toată lumea trebuie să fie în sală. Asta e o zi mare!

— La dracu! Numai de l-am înhăța pe Walter Benjamin ăla!

— E ca şi cum s-ar şi afla aici! zise, intră şi trase oblonul până jos.

Uşa era deschisă. Rupea fulgerător facturile, scrisorile, când, deodată, deasupra începu să crească un murmur, publicul se împrăştia cu zgomot. Se auziră bătăi în oblon. Până acum fusese nevoit să-l mai lovească de vreo două ori în cap pe barman, căci se scula mereu. Strigăte de nerăbdare.

Geamul locuinței se sparse, zornăind!

— N-am încuiat eu! E cineva înăuntru!

— Strigă o voce adâncă şi Pencroft se văzu obligat să-l adoarmă şi pentru a treia oară pe barman. Măcar ăsta să nu-l tot enerveze. Se ascunse frumuşel lângă oblon. Cineva îl ridică. Trosc, pleosc, bum!

Trase deasupra capetelor. Se împrăştiară, înspăimântați. Un salt uriaş şi coti pe cea mai apropiată ulicioară, se ciocni de cineva şi, dintr-un pumn, îl culcă la pământ. De ce se plimbă tocmai pe-aici? Şi alergă mai departe printr-un stol de vreo duzină de gloanțe de pistol şuierătoare. Din toate părțile se auzeau urlete şi se vedeau oameni fugind. În spate, în lături. Şi el mai avea casa de bani a avocatului Ragambo.

Coti din nou, apoi, conform unei vechi deprinderi, intră pe prima poartă care-i ieşi în cale. În goană, pe scări! Spre acoperiş. Undeva, în partea cealaltă, ajunse jos şi, într-o stradă liniştită, se opri în sfârşit să răsufle.

Urlete, țipete, lumini aprinzându-se în toate părțile. Stârnise tot furnicarul ăsta! Apăru o umbră împleticită.

Unde-o fi locuind acest doctor Ragambo?

— Scuzați, senor, îl întrebă necunoscutul cam afumat, nu ştiți ce s-a întâmplat de fac atâta gălăgie?

Pencroft nu voia decât să afle adresa.

— Toată lumea îl caută pe doctorul Ragambo! L-au împuşcat pe frate-său. Nu ştii unde locuieşte?

— Carramba, urlă celălalt cu fața schimonosită, şi duse mâna la revolver. Ştiam! Sângele fraților Mallina va fi răscumpărarea pentru asta!

Şi, tremurând din tot corpul, răvăşit, scoase arma. Ce dracu făcuse iar?!:

— Domnule! îl reținu Pencroft. Unde stă doctorul Ragambo?!

— Piei din fața mea! Câine! Eu sunt doctorul Ragambo!

Cu două revolvere în mâini, o luă la fugă, iar Pencroft rămase locului, înfiorat. Ce le-a mai copt-o acestor frați Mallina! Se apropie de un alt trecător.

— Domnule! Fratele doctorului Ragambo a fost. Împuşcat.

— Eşti tâmpit! Eu sunt fratele doctorului Ragambo! Nu ştii încotro a luat-o frate-meu?

— Vrea să-i împuşte pe frații Mallina, căci s-a răspândit zvonul că dumneavoastră ați fost omorât.

— Doamne sfinte! Dă-mi drumul, că te spintec.

Şi o luă la fugă după frate-său.

Zări o doamnă în fața unei uşi. Nici nu-şi mai bătu capul.

— Nu-i aşa, senorita, sunteți doamna Ragambo, sau cumnata lui?

— Sunt cumnata lui.

— Vă rog, duceți-vă imediat la Primărie, după soțul dumneavoastră. Am vorbit cu el adineauri, aici, la colț, frații Mallina au fost omorâți.

— Tată! Dumnezeule! Ţipă femeia. Acum nu-mi mai pasă de nimic! Să afle toată lumea că-l iubesc pe Pietro Mallina! Şi ţipa, smulgându-şi păruL M-am măritat cu nemernicul ăsta numai ca să nu-l omoare, şi tot l-a omorât!

Apăru în goană, înjurând cât îl ţinea gura, un bărbat cu barba căruntă, până la brâu: Era bătrânul Ragambo.

— Şi începu să urle la femeie, recomandându-i să piară din casa lui. Căci i-ar fi împuşcat chiar el pe fraţii Mallina, dacă n-ar fi făcut-o altul.

Se adunară o mulţime de oameni. Pencroft intră în casă pe fereastra din dos. Păcat să faci atâta scandal. Casa de bani zăcea în bucătărie, uşa u fusese smulsă. Şi era plină ochi de cărbuni. Între timp, cineva trebuie să se fi lămurit, căci cei doi Ragambo veneau însoţiţi de o mulţime de oameni; şi printre urlete îngrozitoare, strigăte, zgomot de potcoave, Pencroft auzi cu uşurare, că, din fericire, glonţul doctorului Ragambo pătrunsese doar în antebraţul stâng al lui Mallina. Iar în casele de bani ale oraşului nici urmă de mesajul lui Paolo!

Aruncă sculele. Făcuse tot ce se putea face. Sări gardul prin grădină, dar dincolo, de-a lungul străzii, patrulau oameni înarmaţi, îl căutau pe spărgătorul de seifuri! Ce-ar putea să facă? Ăştia nu-l cunosc! Nu caută decât o siluetă care fuge pe străzi sau peste acoperişuri. Dintr-un salt, trecu gradul şi ateriza lângă cei doi flăcăi.

— Uite, banditul, a ieşit din casa lui Ragambo prin grădină, peste gard, şi fuge! urlă. Drept în ochii oamenilor şi, cu pistolul în mână, o luă la goană spre colţul străzii. Gata să se împuşte pe sine însuşi. Ceilalţi doi îl urmară.

— Nemernicul! L-a jefuit şi pe Pipo!

— Ce?! Pe Pipo nu l-a jefuit – protestează Pencroft, uluit.

— Ba l-a jefuit! Poliţia e acolo. A căutat ceva şi prin magazin. Pipo s-a întors de la primărie şi a găsit magazinul vraişte.

Îşi stăpâni un răcnet. Sigur, Pierre Polard, fierarul Pipo! Datorită iniţialelor. Şi sigur că nu-şi trece în registru propriul seif! Iar el, boul! Şezuse pe casa aceea de bani! Şi nici nu i-a trecut prin cap că şi aia trebuie decojită. Ar fi fost de mult la Fillipon, cu scrisoarea.

Dădu colţul şi dădu nas în nas cu Vandramas. Arăta oarecum schimbat. Nu putea fi recunoscut decât după uniformă. Cu ăsta nu făcuse treabă de mântuială. Vandramas îl dădu la o parte cu brutalitate şi le spuse celorlalţi, printre dinţi:

— L-am avut în mână. Aş fi putut să-l fac fărâme!

Sosi cineva cu un felinar.

— Dacă mai încape o dată pe mâna mea, nu va supravieţui. La lumina lămpii îl zări pe Pencroft, care îl asculta cu mare interes. Rămase cu gura căscată, apoi întinse laba şi-l înhaţă. Aşadar mai încăpuse o dată pe mâna lui şi, din nou, de jos în sus, dinspre propriul lui stomac încasă lovitura aceea în bărbie şi, în acelaşi timp, un mâner de revolver în moalele capului, astfel încât se prăbuşi cât era de lung.

Cei din jur înlemniseră – totul se petrecuse fulgerător, iar Pencroft îi ocoli, trecu de colţ în pas alergător, sări un gard, încă un gard, în timp ce armele făceau un zgomot asurzitor, iar din gard surcele ţâşneau ca dintr-o fântână arteziană; şi după ce trecu şi prin cea de-a treia grădină, intră pe prima fereastră pe care o zări.

Parc-a mai umblat el prin baia asta! Şi baie n-a făcut! Baia negustorului! Auzi voci. În toate părţile răsuna tropăit de cizme. Poliţia. Se furişă afară din baie. Peste tot era plin de oameni, de poliţişti, iar un bărbat scund dădea explicaţii.

— A furat scule. De aici a pornit să jefuiască oraşul! Noroc că nu mi-a spart casa de bani.

— Ai atâţia bani într-însa?

— Întrebă un căpitan.

— Asta nu. Dar eu sunt consulul de onoare al Spaniei şi păstrez aici documente diplomatice de mare importanţă. Ar fi fost foarte neplăcut să se piardă.

Consulul era slăbănog rău, scund, şui şi saşiu. L-ai fi luat mai degrabă drept negustor. Pencroft stătea acolo, în încăperea semiobscură, alături de alți câțiva cetățeni. Căpitanul şi restul umblau de colo-colo. Cineva îi puse mâna pe umăr.

— Ia te uită! Te-ai întors?

Pencroft duse mâna la gât, ca să oprească bătăile inimii. Ăsta-i cetățeanul care-l văzuse atârnând. Pendulând cu capul în jos. Amintirea pendulării îi era extrem de neplăcută.

— Ei, ce zici, domnule saltimbanc, mai vii pe la noi să atârni nițel?

— Acum se duc tratative – răspunse Pencroft cu glas scăzut. Dar nu urla, căci de-atunci mi-e teamă de cârciumar.

— Scârba dracului, n-a vrut să recunoască pariul!

După ce casa se goli, negustorul încuie uşile. Un pistol îl gâdilă între coaste.

— Deschizi casa de bani. Sau, poate, preferi să te împuşc?! Mişcă!

O clipă, negustorul încremeni. Genunchii lui nu prea semănau cu nişte genunchi de consul. Aceşti genunchi tremurau. Apoi deschise seiful, şi predă scrisorile. Asta este. Da!

Ținând revolverul în nună, Pencroft plecă în goană şi, o dată ajuns în stradă, citi: „Documentul, dacă aş păți ceva, îl poți găsi după monumentul funerar al Sofiei. Paolo.”

Ce dracu? Acum va începe profanarea de morminte? Trebuie cercetate toate mormintele ale tuturor Soțiilor din cimitir! Asta nu e treaba lui. Alergă mai departe. Cineva îl apucă de gât şi acel cineva fu culcat la pământ dintr-o

lovitură. Trecu peste câteva acoperişuri şi ajunse în cele din urmă pe acoperişul gării.

Oraşul fierbea. Parcă ar fi fost un iarmaroc la miezul nopții Oameni înarmați blocaseră toate ieşirile. Jos pufăia o locomotivă şi un mecanic mânjit de ulei ştergea manetele. În clipa în care simți un obiect tare între coaste, ridică brațele cu un gest căruia rutina îi conferea eleganță.

— Presiune maximă! Înainte!

Locomotiva goneşte.

— Nu contează că din față vine acceleratul de New-York? întrebă mecanicul. Ciocnirea va avea loc acolo, în curba dinaintea podului.

Era un om calm.

— Frânează, zise Pencroft, speriat. Ieşiseră din oraş. Sări, se rostogoli pe terasament, pe mecanicul care nu-i văzuse fața nici pentru o clipă fu azvârli legat fedeleş într-un tufiş, şi o luă la fugă.

Zori de zi. Paznicul cimitirului din Fillipon fu trezit din somn de către un om înarmat şi mascat. Pencroft ştia prea bine că profanarea mormintelor ar umple de o mare indignare pe latinii aceştia cu frica lui Dumnezeu.

— Să nu faci lumină! zise Pencroft-cel-Mascat. Adu registrele aici, în bătaia lunii. Dimineața îl găsi pe paznic legat cum scrie la carte, şi douăsprezece morminte de Sofii răscolite! Pietrele fuseseră răsucite, răsturnate şi la ora nouă tot oraşul îl căuta din nou pe Pencroft, respectiv pe Walter, căci medicul scăpase, îl acuzase că l-a omorât pe Paolo şi susținea că Documentul se află asupra lui. Femeia fusese nevoită să recunoască faptul că Walter îl omorâse pe fratele ei, Paolo, duelând cu el în timp ce-şi lua rămas bun de la ea.

Atitudinea filliponezilor se schimbase. Şi ei îl căutau pe Walter. În acest timp, Pencroft hălăduia prin tufărişul de la marginea oraşului. Spărsese seifurile, răsturnase pietrele

funerare; alte Sofii nu mai locuiau în cimitir şi Documentul – nicăieri! Iar acum ăştia vor să-l spânzure, la Fillipon! Şi la Ravian, de asemenea! Şi îi este foame şi fusese la un pas de rezolvare, deşi, de fapt, încă tot nu ştia nimic. Zări călăreții patrulând printre dune. Încă puțin şi vor ajunge în dreptul lui. Şi îi era aşa de foame! Dacă ar putea să mănânce ceva, ar porni-o pe şosea, dar n-are destulă putere.

Atunci îl zări pe Domnul Redactor Codlinger, îndreptându-se spre colibă. Sări în picioare şi-l ajunse din urmă.

— Domnule Redactor! Stai!

— Nu, de ce m-ai deranja?

Nebunul intră în colibă. Codlinger senior dormea. Pe masă – carne prăjită, prune şi vin. Şi ce de tablouri! Codlinger, care era protejatul lui Prentin, adunase tablourile de peste tot. Şi toată lumea i le dădea. Se aflau aici pânze în ulei, prețioase, şi fotografii decupate de prin reviste. Se afla aici Franz Ferdinand moştenitorul tronului şi doamna Franz Ferdinand.

Şi... scăpă mâncarea din mină. Ce-i asta?

Walter era căutat cu înverşunare. Încă mai dinainte, Vuperinii hotărâseră să încheie socotelile odată pentru totdeauna. Ravianul ceruse o anchetă de la New-York, o comisie care să facă lumină în afacerea misterioasă şi să lămurească chestiunea minei pe nedrept stăpânite.

Şi, înainte de masă, comisia se abătu ca o bombă de la New-York! Sub conducerea căpitanului Storens, poliția convoacă la Primărie pe oricine hotăraşte comisia că trebuie să fie audiat. Şi echipele înarmate, înaintând sistematic, îl caută peste tot pe Walter. Prin apropierea colibei Codlingerilor, îi dădură de urmă. Galopară într-acolo şi, deodată, şi dintr-o parte şi din alta se auziră strigăte. Vânătoarea de oameni dăduse rod: Iată-l.

Dar nu era nevoie să fie prins cu forța!

Pe neaşteptate, ceata vânătorilor de Walteri văzu că apare, cu mâinile ridicate, urmăritul şi o ia de-a dreptul spre ei. Figuri amenințătoare, urlând, îl înconjurară pe Pencroft.

— Ne-ai tras pe sfoară, Walter! unde este documentul?

— Tu l-ai omorât pe Paolo! Ni l-ai adus pe Prentin şi acum ne distruge! A sosit comisia din New-York!

Pencroft stătea liniştit. Scoase o ţigară şi o aprinse. Mâna îi tremura puțin, dar nu de frică.

— De ce nu răspunzi?!

— Când o să fie linişte – răspunse aşa încet încât nimeni nu-l înțelese şi din cauza asta tăcură, căci îi interesa ce va spune omul acesta.

— Vorbeşte!

— Eşti bădăran, Lovell şi asta nu-mi place – zise încetişor, dar cu amenințare ascunsă în glas şi simți cumva, cu o intuiție până acum necunoscută lui, şansa: sufletul mulțimii va îngenunchea din nou. Liniştea cu care o înfruntase se dovedise a fi o forță mai mare decât mânia lor. Dar asta nu mai era decât pojghița fragilă a popularității sale şi, dacă se va rupe sub el, atunci se va scufunda iremediabil şi oglinda strălucitoare şi netedă a oceanului succesului se va transforma în valurile turbate ale mâniei populare, după care, în câteva clipe, vor trece peste el măturându-l şi, iată, reprezentația s-a terminat!

Cugetă la toate astea, relativ calm, apoi începu să vorbească cu oamenii, direct, amical şi liniştit. Îl privi pe fiecare în parte drept în ochi.

— Fiți atenți aici. E vorba despre faptul că locuitorii Fillipon-ului rămân deasupra sau se prăbuşesc pe baza unei simple probleme juridice. Acum, aici, toți aceia care nu-şi bagă revolverele în toc sunt nişte neghiobi, pentru că, închipuie-ți, Lovell, dacă tu, acum, aici, nu te stăpâneşti să faci pac-pac, la New-York, la proces, avocatul va spune: „Dacă Walter Benjamin ar putea fi audiat în privința morții

lui Paolo, aţi putea câştiga procesul". Pentru că acolo în faţa judecătorului, revolverele n-au nicio greutate. Se poate însă întâmpla ca eu să spun un cuvânt şi asta să vă folosească mai mult decât orice răzbunare. În cazul acesta, nu vă poate ajuta nici dacă ulterior îl veţi spânzura pe Lovell, ceea ce ar fi, de altfel, firesc. Aici, acum trebuie luate de la vedere revolverele, căci valoarea depoziţiei salvatoare poate fi afectată, să zicem, prin aceea că respectivul va declara că îi era teamă că-l veţi împuşca. Şi dacă atunci se dovedeşte că l-aţi ameninţat cu revolverele, totul e pierdut.

— N-am venit aici ca să ascultăm lecţii de jurisprudenţă, zise Pincho, judecătorul de pace.

— Destul de rău, zise Pencroft şi umezi foiţa într-un loc, căci i se rupsese ţigara. Deoarece dacă cei pe care-i priveşte s-ar ocupa cu asemenea chestiuni juridice, atunci judecătorul de pace ar fi scris încă cu ani în urmă la New-York, ca să ceară o anchetă pentru reconfirmarea drepturilor locuitorilor oraşului. Asta ar fi exclus în orice caz posibilitatea de a i se lua oraşului întreaga mină, având în vedere că bunele intenţii nu pot fi puse la îndoială. Aşa însă judecătorul de pace din Ravian a fost cel deştept, pentru că ţi-a luat-o înainte.

În jurul lui Pincho se auziră bombăneli şi acesta se trase puţin mai înapoi, încercând să se piardă printre oameni. Ce limbă blestemată are ăsta! Se pricepe să învârtă cuvintele, încât i-ar băga la apă şi pe apostoli!

— Spune o dată ce vrei!

— Voi ce vreţi de la mine? Dacă sunt vinovat cu ceva sau dacă aflaţi despre oricine că e vinovat, prindeţi-l, arestaţi-l. Dar aveţi grijă, atâta vă spun! Fiecare om linşat e un bulgăre de pământ pe mormântul bunăstării oraşului.

— Tu unde te-ai ocupat cu chestiunile juridice? întrebă un ranchero.

Ce să-i răspundă? Că nu el s-a ocupat cu chestiunile juridice, ci ele de el? Tot un drac! Importantă e practica!

— Eu m-am ocupat cu tot ce ar putea salva acest oraş de Prentin. Şi acum scoase cele două revolvere. Oamenii ridicară mâinile murmurând, furioşi, înspăimântaţi şi se dădură înapoi.

Ce netrebnic uns cu toate alifiile!

— Să vină aici judecătorul de pace! se răsti Pencroft.

Cu braţele deasupra capului, temător, Pincho se apropie.

— Uite, Ben. Eu am fost de partea ta.

— Atunci trebuie ales alt judecător de pace. Tu nu poţi fi decât de partea dreptăţii, altfel eşti mai nemernic decât hoţii de cai!

Unde vrea să ajungă ăsta?

— În oraş eu sunt acuzat de lucruri care aduc prejudicii serioase Fillipon-ului şi pe care va trebui să le dovediţi, ca să vă apăraţi drepturile în faţa Ravianului. Aşadar, acum tu mă arestezi pe mine.

— Cum dracu? Stai cu două pistoale.

— Tu îmi aduci la cunoştinţă că mă arestezi, îmi adresezi un apel să predau armele, căci dacă nu mă supun legii, acest act va avea consecinţe extrem de grave în privinţa delictului săvârşit. Asta e datoria ta! Ai depus jurământ că, dacă va fi nevoie, vei proceda astfel chiar şi cu preţul vieţii tale! N-ai depus jurământ că vei proceda aşa numai cu preţul vieţii altora! În mâinile tale se află cea mai puternică armă din lume: legea!

Judecătorul de pace se făcu vişiniu, iar oamenii mârâiră. Făcu un pas spre Pencroft şi-i puse mâna pe umăr.

— Walter Benjamin! Eşti bănuit de crimă şi escrocherie! Te arestez! Predă armele!

Pencroft îi întinse cele două revolvere!

CAPITOLUL XIII

Un murmur trecu prin mulțimea care sporise între timp.

— Oameni buni! Oricine procedează altfel e un duşman al Fillipon-ului! Judecător de pace! Fă-ți datoria!

Şi-şi vârî mâinile încrucişate sub nasul lui Pincho. Stătu liniştit, cu capul sus, în timp ce-l legau. Astfel trecu prin oraş, în fruntea, mulțimii. Mulți îşi scoaseră pălăriile în urma lui. Oamenii credeau din nou în Pencroft. Îl duseră la Primărie, unde, în fața comisiei, se aflau Lovell, Vuperin, dr. Gonzales şi câțiva cetățeni bătrâni şi de vază ai celor două oraşe, care țeseau de ani de zile firele intrigii, şi erau informați asupra afacerii. Ancheta era în curs.

Cetățenii complotişti fuseseră deja audiați şi amănuntele crimei comise odinioară începeau să prindă contur. Căpitanul îi informă pe membrii comisiei:

— Acesta e Walter Benjamin. Care, după cum ne-au comunicat oficialitățile de la graniță, a sosit sub escortă şi, deoarece a fost expulzat pe veci din capitală, acuzat fiind de şarlatanie, i s-a fixat domiciliul forțat în oraşul său natal.

Doi jandarmi îl încadrară pe cel legat. De undeva, din direcția picioarelor, auzi o şoaptă misterioasă:

— Eu am avut grijă, senor. Complicele lui Gonzales m-a atacat pe la spate. Şi aşa s-a întâmplat.

Pencroft puse mâinile sale legate pe creştetul lui Dick.

— N-am crezut nicio clipă, senor, că a depins ceva de onoarea dumneavoastră de bărbat sau de curajul dumneavoastră.

— Mulțumesc, senor. Şi adăugă, bâlbâindu-se: Aş dori să fiți nevinovat întru totul. Pentru că eu mi-am jurat că n-am să mai rostesc niciodată cuvântul acela. Ştii care?

— Ştiu, senor.

— Walter Benjamin, începu preşedintele, dumneata eşti acuzat că, odinioară, la cererea răposatului dumitale tată,

ți-ai asumat răspunderea pentru o crimă pe care n-ai comis-o. Dar mai târziu ai săvârşit cu adevărat acea crimă.

— L-am ucis pe Paolo în duel şi nu ştiam că el e Paolo.

— Aşa s-au petrecut lucrurile, zise mama lui Dick. Nimeni nu ştia că Paolo este fratele meu. Punea ceva la cale şi din cauza asta nu voia să se afle că e fratele meu. Mister Walter a venit să-şi ia rămas bun de la mine, căci ne iubeam. Atunci a intrat Paolo, s-a ajuns la un schimb de cuvinte, la duel şi fratele meu a fost rănit mortal. Înainte de a muri, l-a văzut doctorul Gonzales, căruia i-a spus că Walter e nevinovat!

— Doctor Gonzales!

— Senorita greşeşte. Paolo nu mi-a spus că Walter ar fi nevinovat!

— Nu-i adevărat – strigă femeia, surescitată. Dumneata mi-ai spus că ai putea să-l salvezi pe Walter Benjamin, dar că n-ai să recunoşti ce a spus Paolo. Paolo l-a rugat anume să limpezească situația lui Walter!

— E o intenție demnă de respect că senorita vrea să-l ajute pe Walter, dar eu n-am făcut o asemenea declarație. Muribundul n-a spus.

— Ba a spus! strigă acum o voce răsunătoare, ascuțită şi, dând oamenii la o parte cu gesturi energice, Dick apăru în ța ța comisiei, ținând sombreroul ca pe un scut şi, o dată ajuns, se opri într-o poziție sfidătoare de „pe loc repaus”.

— Senores! Aseară eu am tras cu urechea când ăsta – arătă spre Gonzales – a stat de vorbă cu mama. Şi am auzit cum spunea: „Dacă dumneata vei destăinui adevărul, atunci eu îl voi duce pe Walter la spânzurătoare! Pentru că nu voi recunoaşte că Paolo a spus.” Se poticni, se uită speriat la dreapta şi la stângă, se făcu roşu, apoi palid, îşi netezi părul.

— Calm, calm, băiete, spuse blând preşedintele comisiei. Ce i-a spus muribundul doctorului Gonzales

— l-a spus că... că. Se opri gâfâind, cu gura deschisă, apoi, brusc, scoase un strigăt: „Dumneata ai datoria ca pe Walter – da, aşa a spus, – ai datoria să-l reabilitezi pe Walter!” Ultimul cuvânt îl strigase aproape plângând şi văzu, uluit, că izbucneşte un râs general.

Dar Gonzales se făcuse alb ca varul. Ştia prea bine că era pierdut. Oamenii râdeau. Dar nu era râsul acela pe care-l auzim cu ocazia unor întâmplări hazlii, era un râs ciudat şi mulţi se ridicaseră şi făceau semne cu mâinile şi, când se făcu puţină linişte, Dick bătu furios din picior:

— Eu nu ştiu ce găsiţi de râs în asta!

Preşedintele comisiei se aplecă mult spre masă, cu o lucire ciudată în ochi, se uită zâmbitor la băiat şi-i zise cu o voce prietenoasă, dar un pic nesigură:

— Nici să nu-ţi pese, băieţaş! Ai merita ca fiece om de aici să-ţi strângă mâna căci eu n-am văzut un puşti. Mai al dracului!

Cineva pufni, dar preşedintele comisiei bătu cu creionul în masă.

— Dacă mai râde cineva de mister Stevenson, voi fi nevoit să continui dezbaterile cu uşile închise!

— Vă rog, strigă acum Walter, nu-l lăsaţi pe doctorul Gonzales să plece! încăperea fu străbătută de un murmur agitat şi judecătorul de pace puse mina pe umărul medicului:

— Doctor Gonzales! Pentru mărturie falsă.

Preşedintele îi întrerupse în grabă, ca să împiedice o încălcare a legii, izvorâtă din bună intenţie:

— La ordinul meu, martorul va fi reţinut, în stare de arest.

I se adresă din nou, cu blândeţe, băiatului:

— Repetaţi, vă rog, liniştit, calm, mister Stevenson, ceea ce aţi spus adineauri şi vă atrag atenţia că depoziţia dumneavoastră poate avea urmări foarte-foarte serioase. Aşadar, dumneavoastră aţi tras cu urechea şi Gonzales a

repetat ultima frază a muribundului. Ce a spus doctorul Gonzales, care au fost cuvintele lui? Dick respiră adânc.

— Aşadar, iată. A spus că: „Pe Walter e de datoria dumitale să-l reabilitezi – se uită în jur, amenințător. Nimeni nu zâmbea. A zis exact: reabilitezi. Rebați. Rehiber.”. Înghiți în sec şi tăie aerul cu muchia palmei, în semn că a terminat. Aşa a spus.

— Mulțumesc. Dar eu cred că trebuie să fi spus – şi se aplecă peste masă, silabisind – reabilitezi.

— Se prea poate! Dacă se poate spune şi aşa. Vă rog, senor, mi-ați promis că n-o să se râdă!

Dar totul era în zadar, râsul izbucnise şi cotropea sala, ca o forță a naturii. Cu mare greutate se făcu, într-un târziu, linişte şi atunci preşedintele întrebă:

— Ce-ai de spus despre toate acestea, doctor Gonzales?

— Am să depun mărturie.

— Degeaba ai încerca să susții că băiatul a inventat cuvântul acesta. Nici să-l pronunțe n-a ştiut. Acest cuvânt nu seamănă cu nici un alt cuvânt.

Şi atunci afacerea luă un curs senzațional.

— Am să depun mărturie cu toată sinceritatea, zise Gonzales. Da, când am fost chemat la rănitul Paolo, se adunaseră şi cei nouă cetățeni de vază care hotărâseră să-l omoare pe Paolo pe drumul din pădure. Eu făceam parte dintre ei. Dar Paolo nu putea să meargă spre gară pe drumul din pădure, căci se bătuse cu Walter Benjamin şi, cu o rană mortală, zăcea în camera lui. Între timp, a sosit fetița şi a încărcat bagajele pe cărucior, în curte. Nu bănuia că pentru drumul ce-l aştepta Paolo nu mai avea nevoie nici de bagaje, nici de însoțitor.

— Dacă Paolo a murit din cauza rănii, cine a fost cel pe care l-au omorât cei opt oameni?

Medicul răspunse limpede, fără echivoc:

— Contele Montagezza cel tânăr!

Uluire, în liniştea încordată. Bătrânul Lovell, unul dintre autorii acelei fapte, şopti slab de tot şi totuşi toată lumea auzi în sala imensă:

— L-am ucis pe Montagezza. Dumnezeule!

— Destul! continuă medicul. Să se termine cu toate astea, am să închei. Eu sunt de vină pentru moartea lui Montagezza. Pe când Paolo îmi murea în braţe, mi-a spus că sora lui cunoştea o urmă spre Document. Tocmai murise, când din camera vecină apăru Montagezza. Se reîntorsese în ziua aceea din călătoria lui care durase doi ani. Cutreierase tot Mexicul ca să adune mărturii despre cinstea tatălui său. În cele din urmă, fusese informat că cineva se află în posesia unor dovezi decisive, se reîntorsese aşadar la Fillipon şi a căutase pe Paolo. Dar Paolo era deja pe moarte, nu mai putuse vorbi cu nimeni decât cu mine, câteva cuvinte.

Montagezza m-a întrebat de-a dreptul ce mi-a spus muribundul. Atunci am declanşat tragedia. I-am răspuns că pe drumul din pădure trebuia să se întâlnească cu cineva căruia i se lăsase în grijă Documentul. I-am propus lui Montagezza să îmbrace haina lungă şi neagră a mortului, pălăria lui ciudată de fetru; staturile erau asemănătoare. I-am spus să plece într-acolo, poate că va reuşi să-l inducă în eroare pe respectivul.

— Nemernicule!

— Şacalule! Criminalule!

În aer plutea mirosul linşajului, preşedintele ciocănea zadarnic, pumni şi ciomege se înălţau, când un om cu mâinile legate se sui pe banca acuzaţilor şi strigă, energic, cu voce metalică:

— Să se facă tăcere! Se făcu tăcere. Numai legea poate da libertate acestui oraş! Cel care-l înspăimântă pe doctorul Gonzales e duşmanul Fillipon-ului.

Toată lumea se reaşeză şi se făcu linişte. Preşedintele se uita uluit la Walter Benjamin care se reaşezase şi el în

bancă. Tot nu ştia încă prea multe despre toată afacerea, dar era un tribun al poporului. Şi asta face mai mult decât mintea şi ştiința.

— Continuați, vă rog, i se adresă, binevoitor, preşedintele şi acesta fu cuprins de o uimire şi mai mare.

— Fetița adormise pe bagaje şi după ce Montagezza porni am trezit-o: „Uite-l pe stăpân, merge la gară. Urmează-l pe domnul Paolo, merge la gară." Fata zări silueta care se îndepărta şi care semăna într-atât cu defunctul Paolo, porni în urma lui şi văzu de departe cum e îmbrâncit în râu după ce i se smulsese haina. Aşa s-a întâmplat că cei nouă oameni îi văzut cadavrul undeva pe cursul inferior al râuleţului şi, spre cea mai mare mirare a lor, l-au văzut şi acasă la el, împuşcat, pe Paolo cel, după părerea lor, a doua oară mort. Acum oraşul era amenințat pe de o parte de faptul că primii nouă dintre cetățenii lui se vor dovedi a fi nişte ucigaşi, pe de altă parte că, datorită Documentului, va pierde mina. Faptul că le ştiam secretul şi că nu putusem fi de față la crima din pădure îmi asigura dominația asupra lor. Chiar dacă nu i-am făcut s-o simtă niciodată, am făcut rost de case, pământuri, avere când primii opt oameni erau în mâinile mele

— Şi cine e Prentin?

— Asta nu ştiu. Eu i-am speriat de Walter, căci dacă şi-ar fi ținut promisiunea. Am vrut să dispară, de aceea m-am înțeles cu ceilalți opt să-l vizitez şi să-l ucid, dar am făcut în aşa fel încât revolverul să au percuteze, un fel de permanență unei grozăvii mocnea în atmosfera stătută şi unsuroasă, în jurul fețelor asudate, încremenite.

— Vă rog, aş vrea să lămuresc ceva aici. Anume că – interveni bătrânul Lovell – n-am fost opt, acolo în pădure, ci nouă.

Prin liniştea sălii supra încordate trecu acum un murmur de uimire şi preşedintele fu nevoit să ciocănească foarte energic ca să se facă din nou tăcere.

— Nu înţeleg! Cum puteau să fie nouă, dacă dr. Gonzales au a putut veni şi trebuiau să fie nouă împreună cu el?

— Cel de-al nouălea a fost Pretins. Asta o ştia deja de mult. Prentin era cu noi şi, când am smuls haina lui Montagezza, a luat desigur în învălmăşeală Documentul. Aşa am dedus.

— Doctor Gonzales! S-ar fi putut afla în haină ceea ce dumneavoastră numiţi Documentul?

— E posibil. Vă spun sincer: aş fi controlat buzunarele mortului, dar a intrat Montagezza şi a zădărnicit totul. În felul acesta, s-ar putea ca Paolo, în agonie, să fi amintit locul mai vechi al Documentului, de unde însă îl luase şi, înainte de plecare, îşi pusese în buzunarul hainei. Presupun asta pentru că, de la un om pe care nu-l numesc, am primit informaţii despre textul unei scrieri referitoare la Document, în care Paolo indică prezenţa acestui act în dosul monumentului funerar al Sofiei. Am examinat încă acum o jumătate de an toate mormintele în care îşi dorm somnul de veci femei cu numele de Sofia, dar n-am găsit actul.

Pencroft se scarpină în cap. Ar fi putut s-o spună mai repede, în cazul acesta n-ar mai fi stabilit recordul mondial al spargerii de seifuri şi al distribuirii de pumni. Acest Pipo, pe care nu îl numeşte, e deci um coţcar care s-a înţeles cu Gonzales şi a deschis scrisoarea lui Paolo ca s-o poată citi acesta.

— De unde ştii – îl întrebă preşedintele pe Lovell – că aţi fost nouă în pădurea întunecoasă?

— Eu am împărţit ciomegele. N-am vrut să aibă niciunul dintre noi vreo circumstanţă atenuantă. Să nu se poată stabili cine i-a dat lovitura. De aceea am împărţit nouă

ciomege în întunericul pădurii. Înfăşuraţi în pelerine, au trecut prin faţa mea opt oameni, eu eram al nouălea.

— Vă rog, domnule preşedinte – ceru cuvântul Pencroft – dacă-mi permiteţi să pun câteva întrebări, am să vă spun cine e Prentin.

Preşedintele îl privi lung, era o linişte mormântală. De foarte departe se auzi scârţâitul unei uşi.

— Îţi permit să pui întrebările.

— Răspunde-mi, doctore Gonzales – întrebă Pencroft – unde erai dumneata când ai aflat despre accidentul lui Paolo?

— Ar trebui să ştii asta, răspunse cu un zâmbet amar. După ce dumneata ai semnat declaraţia de recunoaştere, şi te-a despărţit de tatăl dumitale, te-ai încrucişat cu mine pe culoar pentru că aveam întâlnire cu tatăl dumitale în casa lui Bunny. El se dusese acolo să vorbească cu dumneata şi trebuia să plecăm împreună spre pădure.

— Just. Eu am plecat. Am avut o neînţelegere cu Paolo şi ne-am bătut. A venit cineva să te cheme la căpătâiul rănitului.

— Hildegard. Zise, tresărind, dr. Gonzales.

— Înţeleg! zise preşedintele. Hildegard, în haine bărbăteşti, a fost cea de-a noua şi această doamnă.

— Această doamnă mă îngrijea pe mine – îl întrerupse mama lui Dick, şi ăsta e un alibi perfect. A stat lângă mine mai mult de o oră şi jumătate. Între timp, a venit căpitanul de jandarmi.

— Aşadar nu ştim nimic – zise preşedintele.

— Eu ştiu cine e Prentin – zise Pencroft şi, după o pauză lungă, comunică tăios, acuzator: e un lacheu al cărui nume e Sterbinsky şi al cărui prenume nu-l cunosc! Şi, în rumoarea generală, ridică braţele şi şuieră:

— Linişte! Căpitanul să ia măsuri ca nimeni să nu părăsească sala. Sterbinsky trebuie chemat să depună

mărturie şi cel ce-i spune ceva, fie şi în şoaptă, acela va fi condamnat pentru complicitate!

Preşedintelui nici nu-i trecu prin gând să spună că acuzatul n-are dreptul să dea dispoziții. Căpitanul Storens părăsi sala cu paşi bubuitori. Peste cinci minute, Sterbinsky stătea acolo, calm, zâmbitor, cu fața roşie, strălucind de grăsime.

— Domnule Sterbrasky! Cineva suspine că în acea zi în care, cu doisprezece ani în urmă, am părăsit oraşul, în timp ce Hildegard urcase la etaj să-l cheme pe doctor, eu am scos din camera dumitale o cutie de culoare neagră. După câte ştiu, dumneata te găseai atunci în camera dumitale.

— Vă rog, eu nu vreau să îngreuiez situația acuzatului, dar, din păcate, nu eram în cameră. A venit miss Hildegard, plângând, disperată, a întrebat de doctorul Gonzales, şi eu am fost nevoit s-o ajut pe doamna să urce la etaj. Dar nu cred ca domnul Walter să fi scos ceva din camera mea.

— Ei, cum dacă ai coborât de îndată de la etaj.

— N-am coborât de îndată, pentru că am auzit că sărmana... Adică...

La auzul vuietului isterie care izbucnise, întoarse capul gâfâind înspăimântat, preşedintele ciocănea foarte energic, iar acuzatul lovea în bancă cu mâinile legate.

— Dacă dumneata ai auzit că Paolo era rănit, de ce n-ai divulgat asta ani de zile, de ce ai lăsat misterul nedezlegat? Şi arând trebuia să auzi şi că doctorul Gonzales nu se putea duce undeva unde trebuiau să fie nouă persoane şi l-ai urmărit pe defunctul meu tată şi ai îmbrăcat cea de-a noua pelerina?!

Sterbmsky înmărmurise.

— Sau vrei să negi – urlă Pencroft – că dumneata eşti Prentin?

În liniştea care se lăsase, nu se auzi decât un fel de şoaptă înceată, aducând a horcăit, dar Pencroft prinse din nou să strige.

— Nu poate fi Prentin decât acela care ştia că medical n-o să apară la întâlnire. Numai Sterbinsky putea să ştie, căci el o însoţise pe Hildegard şi trăsese cu urechea. Iar Burns minte când susţine că m-a văzut pe mine ieşind pe fereastra camerei lui Sterbinsky cu un fel de geantă neagră în mână, căci un astfel de obiect Sterbinsky nici n-a avut vreodată!

Nimeni nu înţelegea nimic din toate astea. Burns nici nu fusese audiat. Stătea acolo, departe de Sterbinsky şi căsca gura, căutând aer, dar căpitanul Storens se trase mai aproape de el. În schimb, Sterbinsky strigă furios:

— Burns a spus adevărul! Eu am avut, ba da, am avut o catie neagră, pentru că fiica mea bătea la maşină şi a lăsat-o aici când a plecat şi dumneata ştiai prea bine că se află la mine!

Calm, Pencroft se întoarse spre preşedinte:

— Această maşină de scris poate fi găsită în casa lui Burns, în pod, litera A încalecă litera alăturată, căci litera A e defecta. La maşina asta au fost bătute scrisorile lui Prentin. Această maşină a fost închiriată de Paolo cel ucis, cu doi dolari de la Sterbinsky şi, în ziua mutării, laolaltă cu toate celelalte lucruri ale lui a fost transportată la Burns. Deoarece era un om ordonat, a făcut un inventar complet şi, în josul inventarului, a notat că maşina de scris îi aparţine lui Sterbinsky. Poftim, iată inventarul. Şi, din buzunarul de la piept, scoase o hârtie pe care, cu mâinile legate, i-o întinse preşedintelui. Numai aşa am putut să-l determin pe Sterbinsky să recunoască şi el ceea ce se află scris în lista de inventar.

Preşedintele nu se uita la inventar, ci la acuzat.

— Dumneata pentru ce eşti acuzat?

— Pentru înşelăciune.

— De ce?

— Nu ştiu.

— A spus că, interveni judecătorul de pace, că Documentul se află la el. Şi nu se află la el.

— De unde ştii? întreba Pencroft. Mi l-ai cerut?

După o scurtă pauza, preşedintele vorbi:

— Acest act denumit „Documentul” unde se află?

— Pe dosul inventarului care se află în faţa domnului preşedinţe.

De-acum toată lumea era în picioare cu răsuflarea oprită. Bărbaţi în toată firea, ca în transă, îşi tremurau degetele pe buze, femeile îşi apăsau mâinile pe inimă, fiece chip fusese proiectat înainte, cu gura căscată.

După ce parcursese rândurile scrise, preşedintele se ridică şi spuse încet, cu vocea puţin voalată:

— Documentul care se află în mâinile mele are un singur rând. Este ordinul semnat de împăratul Maximilian prin care se acordă depline puteri ofiţerului său. Dedesubt, cu cerneală de altă culoare se află următoarele.

Preşedintele începu să citească.

„Subsemnatul, Jeremias Prentin, ofiţer imperial, am fost informat în ceasul acesta că maiestatea sa imperială şi regală prinţul Maximilian, supus fiind consecinţelor hotărârii lui Juarez, nu mai este printre cei viu îi voi urma pe stăpânul meu în moarte, spre a-i împărtăşi soarta. Banii care, în vederea continuării rezistenţei, se aflau în stăpânirea mea pentru a cumpăra arme şi altele trebuincioase, vreau să fie folosiţi pentru propăşirea acestui oraş paşnic. Aici voi muri, aici să trăiască prin muncă şi dezvoltare paşnică, alături de amintirea împăratului meu, amintirea mea repede trecătoare. Prietenul meu, contele Montagezza, îmi va îndeplini dorinţa şi, cu banii încredinţaţi mie şi care acum nu mai au stăpân, va da în exploatare

zăcămintele de cărbuni din împrejurimi, în favoarea oraşului Fillipon.

Jeremias Prentin, maior imperial."

Oamenii rămaseră multă vreme muți, nemişcați, de parcă sala întreagă s-ar fi transformat într-un muzeu cu tot atâtea păpuşi de ceară în cuprinsul său.

De ce-o făcuse Sterbinsky? Pentru că ura oraşul, pentru că acest oraş îl umilise, îl călcase în picioare, distrusese fericirea fiicei sale. Pentru că toată lumea umbla înarmată cu pistoale, pe stradă îl îmbrânceau din drum, şi nu îndrăznea să zică nici pâs, şi când cheltuise pe băutură suma strânsă din biletele unui spectacol de binefacere, întâi voiseră să-l linşeze, apoi îl aruncaseră în închisoare şi nu putuse scăpa decât prin sacrificiul fiicei sale, căci Vasinsky, admiratorul, achitase suma delapidată în schimbul mânei fetei.

Iar bătrânul lacheu fusese dat deoparte pur şi simplu, disprețuit mereu. Şi atunci îi ajunsese la ureche că Paolo şi cu Walter s-au bătut. Hildegard plecase în grabă şi el auzi cum medicul se reîntoarce în cameră, şi-i spune că nu poate să meargă în pădure ca să ia parte la acțiune, Sterbinsky se duse în pădure. Cazul îi excita fantezia de artist. O! Nu de bani era vorba, cu toate că acum ieşi la iveală că Sterbinsky avea un capital de douăzeci de mii de dolari. El juca rolul de forță misterioasă. Stafia neliniştită a lui Prentin, care va pedepsi acest oraş al revolverelor, acest oraş arogant unde el fusese de atâtea ori umilit; îi va pedepsi interzicând în primul rând accesul la revolver! Apoi va trimite prin poştă ordinele următoare şi acelea vor trebui executate.

Acțiunile următoare le puse la cale deja împreună cu Burns. Îl luă pe Burns de părtaş, pentru că Sterbinsky e prost şi el ştie asta despre sine.

Burns exploatează situația în fel şi chip. El nu ştia unde se află Documentul, dar bănuiesc că Paolo l-a ascuns

undeva şi n-o să i se mai dea de urmă. Numai când Pencroft se reîntoarce, simt că li se clatină încrederea. Se pare că el ştie ceva. Ar putea să bănuiască şi rolul lui Burns. Vine să se răzbune petru că i-au falsificat leacul-minune. Hildegard, care era geloasă, Burns, care îl ura pe Walter, puseseră în vânzare la farmacie nişte prafuri falsificate.

Burns fusese în relaţii bune şi cu Paolo. Maşina de scris pe care Paolo o expediază, rămâne acolo, de fapt, în podul casei lui. Acolo se dactilografiază scrisorile lui Prentin. Li se interzice oamenilor să poarte arme, li se dă mână liberă celor doi Cddlinger, nebunii care fură averi întregi.

Toate astea ieşeau la iveală acum, seara, în oraşul scăldat în amețeala bucuriei, din conversaţia dintre fruntaşii Fillipon-ului şi ai Ravian-ului care petreceau împreună, la Primărie.

În capul mesei şedea Pencroft.

— Am să divulg de bună voie secretul celor doi Codlinger, zise Vuperin. Vandramas a crezut că ăştia ştiu unde e Documentul i-a făcut prizonieri, i-a transportat în taină la Ravian şi în pivniţa unei case părăsite, i-a interogat fără rezultat până când cei doi oameni şi-au pierdut minţile de tot. Burns a dus o politică dublă, Mie mi-a spus că e în solda mea şi că e spionul Ravian-ului la Fillipon, dar, în acelaşi timp, după cum ştim acum, a colaborat şi cu Prentin. Cred că nici nu mai poate fi pus la îadoială faptul că Burns aflase pe o cale oarecare că cei doi Codlinger înnebuniseră, de pe urma interogatoriului lui Vandramas, de altfel, erau dinainte alcoolici şi cu ereditate încărcată. Poate în speranţa că va afla el ceva de la ei, îi stabili la Fillipon şi, în numele lui Prentin, dădu ordin ca orice dorinţă a celor doi Codlinger să fie îndeplinită. Şi în felul acesta adunară covoare de preţ, conserve scumpe, bijuterii şi porţelanuri, fără vreun motiv sau scop, ceea ce a fost o crudă nelegiuire din partea lui Burns, îndeosebi pentru că

domnul Redactor a adunat şi cele mai frumoase tablouri din oraş.

— Pentru asta puteţi să-i fiţi recunoscători – zise Pencroft. Neghiobul ăla ar trebui să se dea cu capul de pereţi.

— Ce au a face tablourile aici?

— Burns se comporta ca şi cum ar face parte şi el dintre slujitorii lui Prentin, asemeni concetăţenilor lui. Aşadar, când Codlinger s-a dus să-i ceară anumite tablouri, doar dacă n-ar fi vrut să se trădeze arătând că nu-i e frică de Prentin, fu nevoit să-l lase să le ia. Şi în felul acesta a ieşit la iveală totul.

— Nu înţeleg, zise căpitanul Storens. Ce legătură are asta cu Documentul? Defunctul Paolo a lăsat vorbă să fie căutat în spatele monumentului funerar al Sofiei, dar nu se afla acolo.

— Ba se afla acolo.

— Îmi pare rău, dar şi doctorul Gonzales poate fi un făptaş necunoscut de asemenea au răscolit toate mormintele pe care stătea scris numele de Sofia.

— Numai unul nu – zise Pencroft. În dosul monumentului funerar ai baronesei Sofia Schotek n-au căutat. Paolo care, după cum se pare, se trăgea dintr-o familie simpatizantă a împăratului Maximilian, avea în locuinţa lui un tablou reprezentând monumentul funerar al baronesei Sofia Schotek. În dosul acestui tablou ascunsese Documentul împreună cu celelalte lucruri, tabloul ajunse la Burns şi Burns care, în chip de Prentin, dăduse dispoziţie ca tot ceea ce ar cere Codlinger să i se dea, a fost nevoit să-i cedeze tabloul şi habar n-avea că, din clipa aceea, Documentul atârnă pe peretele colibei lui Codlinger.

Tocmai ajunsesem în culmea disperării, când am zărit pe perete monumentul funerar al Sofiei Schotek! Deci, dacă Burns. Nu i-ar fi făcut cadou lui Coodlinger tabloul cu reproducerea monumentului funerar al Sofiei Schotek,

tocmai în virtutea unui ordin de-al lui Prentin, dactilografiat cu propria-i mână sau cu cea a lui Sterbinsky, atunci, mai devreme sau mai târziu, ar fi trebuit să observe inscripția din josul tabloului, care părea numele firmei fotografului: „Docdos". Într-un cuvânt aceste cuvinte care însemna „document pe dos" suit scrise acolo într-un singur cuvânt şi cu destul de multe înfloriturі.

Nici eu nu am observat decât ulterior.

— De unde ai ştiut atunci că acolo se afla actul căutat?

Pencroft duse romul la gât şi tuşi. Numeni nu înțelegea, întrucât pateul n-avea oase. Doar într-un târziu, răspunse misterios şi întunecat:

— Doisprezece ani de căutări neobosite m-au purtat până la țel. Afacerea asta însă, ca, să zic aşa, în toată întregimea ei, împreună cu toate amănuntele Probatbicolului, să rămână învăluită într-un veşnic mister.

Asta era răzbunarea lui. Pentru că la tot nu ştia încă ce e cu Probatbicolul. În afacerea asta, nu exista niciun personaj cu acest nume! Din mină nu se extrăgea niciun minereu cu numele ăsta, nu fusese somat să recunoască niciun copil cu acest nume, sub pretextul acesta nu încasase nicio palmă de la nicio doamnă. Şi toată lumea de aici ştie ce e sau cine e, numai el nu. Poate casa Codlingerilor se cheamă Vila Probatbicol?

Pare verosimil, în schimb, e cu atât mai indicat să treacă sub tăcere vizita pe care o făcuse onorabilului consul Pipo, întrucât pentru recordul mondial în materie de spargeri de seifuri premiul întâi e cel puțin un an, să zicem, cu circumstanțe atenuante, şase. Luni nemaivorbind de mulțimea de Sofii, cu mormintele lor răscolite în pripă.

— În decursul acestor doisprezece ani, vreme în care, pornind pe firul Probatbicolului, cu datele ce le dețineam, cu căutările, şi concluziile mele definitive, am ajuns până acolo încât să mă pot întoarce acasă.

Căpitanul Storens tuşi uşurel şi suflă un fulg imaginar de pe veston. Îşi aduse aminte că în emoţia primelor zile uitase să înregistreze scrisoarea de expulzare a lui Walter Benjamin din Cuba până în zilele noastre. Pe Anton Burns şi pe Tivald Sterbinsky îi arestase încă în ziua aceea.

Lui Pencroft îi rămase din nou un oscior în gât şi examina de foarte aproape, tuşind, pateul, căci se gândise şi el că fusese expulzat din capitală, dar comportarea aceasta imposibilă fusese începută încă de poliţia cubaneză, iar ca răspuns la toate întrebările lui, detectivul pronunţase doar un singur cuvânt: Probatbicol!

De-a lungul diverselor cuvântări şi toasturi, continuară să se limpezească amănuntele necunoscute, ale acestei afaceri complicate. Paolo era un om isteţ. Cercetase împrejurările morţii ofiţerului imperial Jeremias Prentin. După spusele surorii sale, defunctul făcea dese vizite la Werwiel. Pe atunci, la Werwiel era o bază de adunare pentru trupe şi un spital militar, unde se adunau rămăşiţele oştirii rănite şi bolnave a împăratului Maximilian.

Prentin, după sinucidere, n-ar mai fi putut fi salvat decât printr-o intervenţie chirurgicală rapidă, şi contele Montagezza îl transportase la Werwiel, la spitalul militar. Montagezza era un domn. Nici nu-i trecuse prin minte că cineva ar putea acuza un conte spaniol de furt şi alte fapte ruşinoase. După ce Prentin îi adusese la cunoştinţă dorinţa sa din urmă, porni în grabă în interesul oraşului său, să ducă banii la New-York. Când se reîntoarse, Prentin era deja mort. Puse să fie adus acasă şi-l înmormântară. Pe actul numit Documentul se afla şi sigiliul arhivelor oraşului Werwiel. Werwiel ajunsese oraş din vremea împăratului Maximilian. Diversele acte franceze, austriece, engleze ale taberei militare de odinioară fuseseră depuse la arhivele oraşului, cu superficialitatea cuvenită unor astfel de hârţoage.

Printre ele şi testamentul maiorului imperial Jeremias Prentin. După cum se vede, ofițerul cunoştea mai bine oamenii decât contele Montagezza, astfel că, înainte de a muri, recopiase textul aşa-numitului Document. Ce se întâmplase cu acest act? Poate că ajunsese în sertarul biroului vreunuia dintre medici. Pe vremea când murise acolo Ieremias Prentin, la Werwiel veneau sute şi sute de bolnavi şi răniți şi sute şi sute de oameni îşi căutau pe atunci prietenii şi rudele. Întorcându-se de la New-York, Montagezza se duse în grabă în tabără. Administratorul deschisese registrul: „Cel pe care-i căutați Dvs. E mort de o săptămână.” Contele a plecat şi, probabil, a făcut o cerere. S-a dat aprobarea ca ofițerul să fie exhumat şi reînhumat la Fillipon. Cam aşa trebuie să se fi petrecut lucrurile.

Uniforma şi celelalte obiecte ale lui Prentin au rămas la, contele Montagezza care, pe atunci, începuse deja să bănuiască că nu cunoscuse îndeajuns de bine oamenii. Testament, dispoziții finale – nicăieri! Timp de zece ani – şuşoteli, denunțuri, bănuieli, dar nicăieri niciun fel de dovadă. Apoi, rudele lui Prentin, în Mexic, prind glas: Oho! Un ofițer imperial nu obişnuieşte să mânuiască banii ce i s-au încredințat, fără niciun act scris! Aici începe rolul fiului lui Vandramas care, în Mexic, îl pune sub acuzare pe contele Montagezza. Mai departe şi fiul lui Vuperin se vâră în afacere, simte că Ravianul a fost dat la o parte de la exploatarea minei, pe nedrept şi ilegal, cu ajutorul unor bani care i s-ar fi cuvenit lui, cel puțin tot atât cât contelui Montagezza. Tatăl lui fusese prieten la fel de bun cu Prentin şi un discipol tot atât de credincios al împăratului Maximilian.

Unde se afla Documentul înainte de a fi fost aruncat în arhivele din Werwiel? Dacă nu din sertarul biroului unui medic, atunci dis poala unei infirmiere, ajunsese într-un birou unde-l păstraseră şi aşteptaseră să se prezinte cineva

ca să-l preia. Apoi cineva trimisese, poate, actul la comenduirea oraşului şi aici a fost repartizat pentru a fi studiat, i s-a dat un număr, i s-a ataşat o scrisoare explicativă şi a început să pribegească până când cineva s-a plictisit şi l-a aruncat într-un alt sertar.

A fost aşa sau nu? Era ceea ce nu se va afla niciodată. Fapt e că Prentin a murit la Werwiel şi lui Paolo, după zeci de ani, i-a trecut prin minte să cerceteze filă cu filă toate actele din arhivă. Apoi a dat peste hârtia asta şi a văzut că Montagezza e nevinovat. De ce ascunsese dovada în spatele unui tablou? Fusese Paolo un aventurier? Care ar fi intenționat să apară şi el în chip de stafie a lui Prentin sau într-un alt fel, în scopul de a şantaja? Dacă nu s-ar fi certat cu Walter în timp ce acesta îşi lua rămas bun de la sora lui, s-ar fi putut afla şi asta. Sau se gândea că, pe baza Documentului, va reuşi să determine cele două oraşe să ajungă la o înțelegere? În orice caz, simțea că aici miroase a praf de puşcă şi voia să plece la New-York.

Paolo fusese văzut adesea împreună cu Codlinger. Domnul Redactor aflase din vreun cuvânt scăpat de Paolo ce intenție avea acesta, sau spionase pe la funcționarii arhivelor din Werwiel, îl văzuse cercetând, în taină, o scrisoare. Nici asta nu se poate şti. Şi nici n-are importanță. Fapt e că unul dintre alcoolicii frați Codlinger, în lipsă de bani, exagerând desigur importanța informației pe care o deținea, s-a dus la fiul de mult defunctului conte Montagezza, ca să-l şantajeze. Bineînțeles că acesta i-a făcut vânt pe scări. Bețivul, furios şi pe jumătate nebun, a începu să pălăvrăgească tot ce-i trecea prin cap şi în felul acesta a provocat catastrofa a doi oameni.

Tatăl lui Walter şi ceilalți cetățeni de vază din Fillipon aflaseră de la Codlinger despre şuşotelile în legătură cu Paolo, care erau întărite şi de alte indicii, precum şi de comportarea lui Paolo însuşi. Faptul că un număr de câțiva

inițiați îl văzuseră pe Paolo mort de două ori în aceeaşi zi, că toate jignirile, demonii tuturor urilor care mocneau în evenimentele de demult ale oraşului s-au depus încetul cu încetul peste istoria asta ruşinoasă nu mai e de mirare. În fiecare oraş dăm peste un Sterbinsky, aflăm amărăciunea ascunsă a medicului de provincie, ignorat, ambițios şi ducând o viață mizerabilă, chinuit de gândul că n-are nici casă, nici pământ şi că, pentru câțiva gologani, rătăceşte pe drumurile nenorocite de țară, până la genunchi oh glod, ca să bandajeze un picior rupt de vreo mârțoagă. Se află acolo farmacistul semidoct, tânjind după New-York, o Hildegard, iubita abandonată, cu o mistică şi tenebroasă istorioară sinucigaşă agățată de gât. Ervin aflase ceva. Ervin se sinucisese şi luase această taină cu el în cimitirul orăşelului. Pe de altă parte, se prea poată că numai după ce Hildegard, de mâhnire, a început să-i facă vizite mai dese, abia atunci să fi început nevasta lui Buras să dea semne de boală, şi poate că cutiuțele de porțelan mort ale farmaciei ar putea să spună câte ceva despre asta.

— Numai noi suntem aici atât de nervoşi, domnii mei, zise acum, pe gânduri, Pencroft.

Dar pe drept, căci de douăzeci de minute am comandat o pulpă de berbec şi tot n-au adus-o. Aşa ceva, dincolo pe lumea cealaltă, după opinia mea, nu se poate întâmpla şi, dacă da, tot nu te enervezi, căci nu ai pe cine să amenințI cu posibilitatea că, începând de mâine, te vei duce să iei masa în raiul concurenței Consider că e suficient dacă spun doar atât în legătură cu această pulpă de berbec.

— Oraşul, bineînțeles, n-a bănuit esența întregii poveşti. Oraşul simțea numai că mina e în pericol şi că se află cu toții în mâinile lui Prentin.

După aceea mai avură loc o mulțime de cuvântări. Clinchet de pahare şi nenumărate voci care-l felicitau pe Benjamin. La un moment dai, se apropie de el tânărul cu

muzicuța, care, acum, dintre toate instrumentele muzicale, optase definitiv pentru două pistoale automate uriaşe.

— Nu te teme. Sunt alături de tine. Edgar şi Bill te aşteaptă afară.

— Spune-le că mai întâi vreau să mănânc – îi şopti furios. Să le ducă băiatul nişte ziare. Şi, deoarece insistau să ia cuvântul, începu să vorbească din nou, cu multă prestanță. În mare, spuse că aici toată lumea îl cunoaşte încă de pe vremea tinereții sale şi că ştiu cu toții cum şi-a îndeplinit întotdeauna datoria. Câțiva domni mai în vârstă dădură din cap, oftând. Şi mai târziu – zise – i-a plutit în fața ochilor doar imaginea asta: oraşul, Prentin, Vuperin şi împăratul Maximilian. Respectiv Montagezza. El pe împărat nu l-a cunoscut personal, dar ofițerii lui erau oameni dintr-o bucată. Dracu a mai văzut aşa ceva, de pe cal, în fața poporului, totul ieşise cum nu se poate mai bine, iar aici dă drumul unei neghiobii după alta. Şterse sudoarea ce-i inundase fruntea şi declară că în oraş ar trebui să i se ridice măcar un bust împăratului Maximilian, întrucât aici nu s-ar putea întâmpla niciodată să fie împuşcat un. Asemenea gentleman. Noțiunea asta, în acest oraş, e complet necunoscută. Nu aceea de gentleman, ci aceea de împuşcare.

Geea ce, apoi, are drept rezultat că vin aici cei din Ravian, cu mina. Căci, de bună seamă, adică. Dacă o luăm aşa, ăsta a tot minerit prin oraş şi, cum s-ar zice. Fiecare să trăiască de pe urma muncii sale. Dar frații dr. Ragambo îşi vând casa şi-şi beau banii sau, să zicem, aceşti doi Mallina. Într-un cuvânt, e foarte cald aici, aşadar înainte de a deschide ferestrele el nu vrea să mai spună decât că omenirea trebuie să încerce, pe măsura posibilităților, să trăiască cinstit şi în Fillipon, căci bătaia, jaful şi beția n-au niciun rost. Pentru asta, ridică paharul!

Îl ascultară oarecum stupefiați şi el se aşeză ostenit de moarte şi când toată lumea ridică paharele zise că le mulțumeşte! Foarte mult dar că astăzi nu mai bea nimic. Şi luă hotărârea de a nu mai vorbi niciodată în viață în fața unor oameni cărora nu le poate zări creştetul capului. Atunci veni mustăciosul şi-i spuse la ureche că Bill şi Edgar sunt nerăbdători.

Ei bine, asta măcar se va putea rezolva şi fără cavalerie! Îi, rugă să-l scuze o clipă şi, deoarece era distrat, îşi examină acolo la masă cele două revolvere, după care părăsi încăperea. O să-i învețe minte pe mucoşii ăia doi!

Prima surpriză fu barba căruntă, până la brâu, a lui Edgar; iar Bill era lung ca o scară, avea de asemenea cel puțin patruzeci de ani şi se mişca foarte asemănător acelui animal cunoscut îndeobşte, sub numele de „Leneş".

— Te rog frumos Ben – începu bătrânul – am venit să.

— Lasă poveştile – strigă de îndată – mă doare-n cot de Immanuel!

— Uite ce e – zise bărbosul – aici e vorba de mine.

— Nu recunosc şi nu înfiez pe nimeni! Hai cu pistoalele alea!

Atunci lunganul duse mâna la buzunar, iar Pencroft, scoțând un strigăt de luptă, îl pocni, rostogolindu-l până sub bancă.

— De ce dai în el? strigă bărbosul. Voia să-ți arate înştiințarea. Dumneata l-ai înfiat pe Immanuel şi pentru asta îți suntem recunoscători, dar acum s-a întors de la Ford şi s-a aflat că dumneata ai comis ceva pe un vapor şi ai fost condamnat şi închis. Ai cazier. Am venit să te implorăm să-i dai o împuternicire avocatului Lopez, N-an? Cruța câteva mii de dolari dacă şi-ar putea anula înfierea.

Păi bine, asta-i curată obrăznicie! Acest om de treabă, Benjamin Walter, îl înfiază pe nepotul acelei doamne scârboase, apoi e închis sărmanul, desigur din cauza

vreunei femei, şi tot ei umblă cu Basul pe sus, tot ei o fac pe îmbufnații!

— Uite ce ei Eu am făcut toate astea ca să-mi repar greşeala. Reparația a avut loc ponoasele vă privesc. Iar acest Ford să nu facă pe nebunul cu mine când e vorba de fiul meu. Bum!

La auzul acestor cuvinte, uriaşul, care se sculase între timp şi stătuse paşnic deoparte, trase de îndată. Şase oameni abia reuşiră să-l imobilizeze.

— Ce vorbeşti dumneata?! Ce-ai spus dumneata despre copilul meu? Madonna! Al cui fiu e Immanuel?

— Eu unul habar n-am!

Auzind asta, scoase şi bătrânul două pistoale. Se iscă o hărmălaie de nedescris. Ieşi la iveală că acestei familii îi mai lipsea un an pentru dobândirea cetățeniei americane. Italieni imigranți. Walter, propunându-le cine ştie ce afacere, îi determinase să plece în America de Sud, de unde fură nevoiți să se întoarcă, şi atunci le promisese că-l va înfia pe Immanuel, dacă s-ar întâmpla ca din cauza cetățeniei străine, întrucât anul acela îl petrecuseră în altă parte, băiatul să nu poată găsi de lucru. Şi acum, iată familia pradă celor mai mari bănuieli şi calomnii. Dar un incident ca acesta nu mai putea stăvili valurile sărbătorii.

Oraşul plutea beat de bucurie. Urlau şi trăgeau cu pistoalele şi cineva, în piața principală, ținea o cuvântare despre aceea că Ravianul trebuie admis în concern, cele două oraşe se vor unifica, şi cetățenii celor două oraşe se îmbrățişau acum pe şosea şi oamenii îl purtau pe umerii lor pe Pencroft.

Cei din Ravian, care nu de mult îl căutaseră să-i ia viața, îi strângeau acum mâinile şi-i făceau semne cu pălăriile! Toate ferestrele tuturor caselor din Filiipon erau luminate!

Pencroft stătea acolo la piață, în sunet de fanfară, în mijlocul uralelor, deasupra mulțimii nebune de bucurie, şi

văzu cum soseşte Vuperin, cu capul gol şi-l auzi cum strigă, răsunător:

— Îmi cer iertare de la locuitorii oraşului Filiipon şi sunt mândru că pot să strâng mâna lui Benjamin Walter.

Şi-i strânse mâna şi fanfara cânta şi se aduseră torţe şi urale vijelioase vuiau necontenit. Pencroft stătea acolo, făcea semne, dădea din cap şi zâmbea în toate direcţiile şi de la ferestrele luminate fluturau batiste. Cele două oraşe se împăcaseră.

În zori, Pencroft se împleticea spre gară, alături de căpitanul Storens. Căpitanul spera că se va întoarce curând de la New-York. Pencroft i-o promisese solemn. Burns înghiţise ceva şi murise. Dar acest Sterbinsky – ăsta fluieră, zâmbeşte şi mănâncă. Ăsta o să iasă din închisoare peste zece ani de parcă n-ar fi stat decât o oră. Care o fi numele de botez al lui Sterbinsky? Pencroft nu ştia că Sterbinsky se numeşte Tivald. Că are acelaşi prenume ca şi el. Dacă renunţase la Probatbicol, poate că va reuşi să afle măcar prenumele lacheului.

Zise, într-o doară:

— Sper, bătrâne, că tu n-ai să mă ţii aici, pe spezele închisorii?

— Asta nu se ştie niciodată, zise căpitanul, irizând, şi mimica lui Pencroft se înnegura de nelinişte chiar şi la auzul acestei simple glume. Nu cumva îl conducea la gară cu anumite intenţii? Asta aflase frumuşel, pe ascuns, tot trecutul lui de spărgător de seifuri!

— Despre mine, bătrâne, n-ai să afli niciodată nimic care să mă poţi ţine aici –

răspunse, prudent. Eu nu sunt ca acest Eduard Sterbinsky.

— Tivald.

Pencroft simți că-i îngheață sângele în vine. Sfinte Dumnezeule! Vulpoiul ăsta de polițai îl demascase! Şi voia să-i dea de înțeles.

— Nu înțeleg – zise răguşit – ce-ai spus?

— Am spus: Tivald.

— Ce vrea să însemne asta?

— Un om certat cu legea, un păcătos. Zum-trosc-pleosc!

De multă vreme nu-i mai ieşise o asemenea serie de trei! Capul căpitanului trosni şi tot căpitanul se prăvăli ca un sac între tufele ce mărgineau drumul spre gară. Te-nvăț eu minte să-l urmăreşti ca un copoi ce eşti şi să-l demaşti pe salvatorul şi eroul oraşului, modelul, statuilor viitorimii, să insinuezi că ar fi unul şi acelaşi cu un anume Tivald căutat de poliție. De fapt, ar fi trebuit să remarce, încă de pe când îşi dregea glasul acolo, la Primărie, că moaca asta era dubioasă.

Îl legă pe căpitanul Storeas atât de strâns, încât nu putea mişca nici degetele de la picioare, îi înfundă căluşul atât de adânc încât nu putea nici măcar să geamă şi-l rostogoli în şanț.

Acum să mergem la tren! Copoi ingrat! Se grăbea. Şi, numai aşa, din dorința fierbinte de a-şi lua rămas-bun, se abătu din drum şi intră pentru o clipă la Codlingeri. Şi tot numai aşa, din dorința fierbinte a dispariției, Codlinger-senior sări pe geam când îl zări intrând şi o luă la fugă şi fugi două ore şi jumătate, cât putură purta picioarele trupul său îndesat.

În mijlocul camerei, trona găleata de porțelan ce împodobise holul consilierului municipal, cu cei mai frumoşi trandafiri ai amiralului Nil şi cu o mulțime de carne tocată în ea. Din păcate, această viață de huzur va lua sfârşit – se gândi Pencroft. De bună seamă însă că oraşul va avea grijă de ei. Domnul Redactor scria şi, fără a ridica ochii, se întoarse cu scaun cu tot cu spatele la Pencroft.

Pencroft închise uşa pe dinafară şi plecă. Şeful gării îi strânse mâna, plin de bucurie. În compartiment voia, în sfârşit; să doarmă. Puse deja piciorul pe scară, locomotiva fluieră, când de pe peronul înceţoşat se desprinse o umbră de femeie, lunecă până la el, şi-i şopti, cu reproş:

— De ce a trebuit să dezvălui că Immanuel e copilul tău? Ai jurat că asta va rămâne secretul nostru!

Puţin a lipsit ca Pencroft să nu piardă trenul, căci îl luaseră ameţelile. Apoi, dintr-un salt, ajunse în compartiment, trânti uşa, o încuie pe dinăuntru şi, oftând ostenit, îşi sprijini capul în pumni. Bine că s-a terminat.

— Cine-ar fi crezut că dumneata, printre altele, te pricepi şi să atârni pendulând?!

Cetăţeanul din Ravian. Şedea alături. Pencroft se ridică hotărât, îi vârî cele două revolvere sub nas şi-i spuse, încetişor:

— Marş afară, scârnăvie.

— Marş afară!

Cetăţeanul dispăru pe culoar. Încuie uşa în urma lui. Aruncă o privire sub banchetă, apoi se întinse cât era de lung şi trenul porni.

CAPITOLUL XIV

Împleticindu-se, puţin ameţit, Benjamin Walter părăsi închisoarea. Şchiopăta, căci la munca forţată un muncitor de la drumuri îi dăduse cu maiul peste picioare. În schimb, acum avea măcar trei sute de mii de lire, fără douăzeci de mii. Bunny, bineînţeles, îl aştepta.

— Ascultă, Bunny, noi trebuie să plecăm acum în Texas. Poate că Pencroft mai e încă în viaţă şi trebuie să facem ceva şi pentru el.

— Ce-ar putea păţi?!

— Nu ştii tu asta.

— Doar n-ai avut vreo neplăcere? „

— Nu, nu. Dar, datorită tatălui meu, am fost amestecat într-o afacere, şi Pencroft putea foarte uşor să comită vreo neghiobie.

Walter coborî la Ravian şi Bunny plecă mai departe, spre Fillipon. Ceea ce află aici o lăsă cu gura căscată. Dumnezeule! Şi numele lui Walter era pe toate buzele. Şi cine-i ăsta? Ce cercetase timp de doisprezece ani?

Tare-i grea de cap femeia asta! I se explică:

— El s-a întors pentru că avea toată afacerea în mâini. Şi cum s-a comportat la proces! După doisprezece ani nu uitase nici cel mai mic amănunt! Bunny se reîntoarse în grabă. Nu pricepea. Surescitată şi uluită, plecă la Ravian.

Urmă adevărata surpriză. La hanul de la capătul oraşului i se vorbi foarte rezervat.

— Unde este domnul cu care am sosit?

— Vă este rudă, poate?

— Unde este? gâfâi îngrijorată.

— E acolo unde e locul unui om care, într-o singură noapte, comite cinci spargeri de case de bani. E acolo unde trebuie să fie un individ care profanează mormintele!

Trebuie să spunem că oraşul trimisese mai de mult amprentele la New-York, de unde, cu prima poştă, sosise răspunsul. Căci nu fuseseră necesare prea multe investigaţii. Aici era vorba de acel Tivald Pencroft numit Belea 13, binecunoscut ca vechi şi temeinic specialist.

Dacă Walter ar fi spus că nu sunt amprentele lui, poate că ar mai fi avut şanse de scăpare. Dar ar fi trebuit să răspundă pentru un delict cel puţin la fel de grav: cum a ajuns să pună mâna pe moştenirea lui Pencroft. Şi ar fi pierdut cele trei sute de mii de lire pentru care suferise deja atâta.

Spuse deci, zâmbind:

— Recunosc totul. Eu am săvârşit spargerile! Domnilor, vreau să vă uşurez cercetările! Întrucât nu furase bani, avându-se în vedere circumstanţele atenuante, se alese cu numai şase luni de închisoare. Şi, separat, trei luni pentru profanarea amintirii câtorva morţi, deoarece se dovedise că şi pe pietrele funerare din Fillipon figurau binecunoscutele amprente ale lui Pencroft.

Pencroft duse la bun sfârşit aici ceea ce ar fi fost, conform Destinului, datoria lui Walter. Chiar dacă n-a putut să-şi repare greşelile decât prin intermediul lui Pencroft, primind pedeapsa în locul acestuia, punea măcar câteva pietre la temelia recunoştinţei. Respectiv, câteva gratii.

În schimb, Pencroft sosi la New-York. Doi detectivi îl conduseră de la gară direct la poliţie. Storens, căpitanul din Fillipon, când îşi revenise şi, făcut zob, reuşise să se elibereze, socotise cazul drept o tentativă Nebunească a lui Walter, beat mort, de a-l ucide.

Din răzbunare – o dată cu dovezile trimise – înştiinţează New-Yorkul că Benjamin Walter îl omorâse în duel pe Paolo, comisese un atac la adresa reprezentantului ordinii publice şi că sosea la New-York. N-avea decât să stea la închisoare, netrebnicul, dacă aşa a interpretat el o seară de adio! Duelul nu era oi bagatelă, şi se soldase cu moartea unui om!

Asta face cel puţin câteva luni.

— Recunoşti că dumneata l-ai omorât în duel pe inginerul Paolo?

— Îl întrebă un consilier când îi fu înfăţişat Pencroft.

— Nu recunosc.

— Degeaba negi! Iată procesul verbal, pistolul, toate dovezile, toate datele anchetei.

— Nu recunosc.

— Nu faci decât să-ţi agravezi situaţia. Dar fie, luaţi-i amprentele.

Acum doisprezece ani, se luaseră de pe revolverul găsit lângă cadavrul lui Paolo cele mai clare amprente ale lui Walter. Şi căpitanul Storens le conservase în primul rând pe acestea. Nu trebuiau decât comparate cu amprentele celui arestat, şi...

Şi, peste o oră, Pencroft trecea fluierând pe Broadway, iar Storens primi de le superiorii lui din New-York o scrisoare cum că e păcat să deranjezi centrala cu tot felul de cazuri nefondate şi că ar putea să afle ce înseamnă un picior într-un anumit loc, dacă până acuma n-a ştiut asta.

Exclus! Căpitanul Storens să nu ştie ce înseamnă un picior? Tocmai şi-l bandaja. Era încă plin de vânătăi de pe urma loviturilor lui Pencroft. Şi zăcea şi nu pricepea. Şi clipea şi citea din nou scrisoarea în care se spunea că amprentele nu seamănă nici măcar pe departe şi că, după o asemenea barbarie dactiloscopică, inspectorul şef de la New-York are o singură nedumerire: oare ce fac colegii lui, acolo, în provincie, pe banii statului? Căci dacă un detectiv din New-York ar confunda amprentele trimise de el cu amprentele individului semnalat, acest element ar fi pensionat pe loc, considerându-se dovedită, pe cale indirectă, căderea lui în patima beției, ceea ce nu este propriu stilului corpului polițienesc al Statelor.

Inspectorul newyorkez tratase chestiunea extrem de amănunțit, cu vădită plăcere, pe două pagini încheiate. După părerea lui, dactiloscopia n-a fost inventată pentru ca un căpitan, aşadar nu un paznic, şi nu portarul intrării principale de la clădirea Primăriei, şi nu un detectiv stagiar sau comandantul unei grupe de pompieri voluntari, ci un căpitan propriu-zis – transcriu pe silabe, de dragul dumneavoastră – un că-pi-tan care de mult ar trebui să aibă toată dactiloscopia în amprenta degetului său mic, să trimită o informare bazată pe amprente digital la New-York (unde se întâmplă, de asemenea, să mai aibă oamenii de

lucru cu câte un furt-două de găini), şi în informarea respectivă să nu ceară nici punerea sub urmărire, nici efectuarea unei anchete, ci, pur şi simplu, arestarea, fapt care atrage după sine despăgubiri, pensionări şi altele de acest fel, şi să se constate că informarea căpitanului nu are nicio bază reală!

Desigur, din cauză că Fillipon-ul, această metropolă, unde poliţiştii dau zilnic bătălii de pe maşini blindate cu gangsteri cunoscuţi în toate cele cinci continente, îi dă într-atât de furcă, încât această minusculă eroare se justifică cu uşurinţă prin enorma solicitare a domnului căpitan! „După ce vă aduc la cunoştinţă că această scrisoare a mea trebuie păstrată în arhivele poliţiei (numai că n-aş vrea să cadă în mâna vreunui autor de comedii), vă comunic totodată, domnule căpitan Stoners sau Stojers, dacă am descifrat bine iscălitura, că, conform dispoziţiilor domniei voastre, cel mai mare aparat de menţinere a ordinii publice din Statele Unite, poliţia din New-York, a intrat în acţiune şi am stabilit (în locul unuia dintre căprarii dumneavoastră) că datele dactiloscopice respective sunt greşite. În cazul când instalaţiile dumneavoastră dactiloscopice ar fi cumva defecte, mi-ar face plăcere să intervin să vi se includă în buget preţul instrumentelor lipsă, dar ne-ar mâhni extrem de tare dacă, în lipsa unei corespunzătoare priceperi de specialitate, domnul căpitan ar recurge şi în viitor la serviciile poliţiei din New-York, act decurgând din aceeaşi lipsă de informare care l-a făcut, de bună seamă, să ignore că New-Yorkul este al doilea oraş din lume ca mărime şi că e cu totul inutil să ni se mai trimită de lucru şi din provincie. După cum spuneam, acest inspector consacrase chestiunii o scrisoare de o incredibilă minuţiozitate.

Storens îşi băgă nasul într-un pahar cu apă şi se simţi cu totul năucit. Pe hârtia din faţa lui, care cuprindea

recunoaşterea scrisă de Walter la cererea tatălui său, lângă semnătură, se afla aceeaşi amprentă!

Nici n-avea cum să priceapă căpitanul Storens! Aici era vorba de două vieţi omeneşti care se întruniseră în goană, şi se intersectaseră, urmându-şi fiecare drumul pe alte şine, iar ghinionul care, până atunci, se ţinuse cu încăpăţânare după una din ele, pierzându-şi pentru o clipă capul, îşi continuase fuga sălbatică după cealaltă, fără să aibă habar de eroare.

Walter putea să facă tot ce voia: nu ara bine! Pencroft putea să comită orice-i plăcea: nu era rău! Căpitanul îşi mai muie o dată nasul în paharul cu apă şi luă hotărârea de a nu şi-l mai băga niciodată în nimic altceva. Aceasta era o hotărâre înţeleaptă.

Şi cu asta – basta: povestea s-a sfârşit. Adică nu s-a sfârşit de loc! La sfârşitul povestirii vine începutul. Asta-i o poveste dintr-alea.

Norocul face din păr de câine sită de mătase. Na-ţi-o fiinţă, că ţi-am dres-o! Împlinirea unor posibilităţi excluse. Dacă e cineva care să poată sconta, cu o siguranţă dată numai de logică, pe toate răsturnările fericite, fie ele cât de improbabile, acela e omul norocos. Dacă există, în general, cineva care să poată sconta pe ceva! Căci dacă ghinionistul zice că doi şi cu doi fac patru, când se uită mai bine vede că avusese de-a face cu doi ori trei care, între timp, se şi făcuseră şase.

Bunny îl vizita la închisoare pe Benjamin Walter, de câte ori era posibil. Acum, adevăratul Walter se numea definitiv Pencroft. Femeia asta cinstită şi de treabă se simţi încurcată doar o dată, când paznicul îndrăzni să se informeze politicos pe ce bază lingvistică se formează prin părţile lor diminutivele de la numele de Tivald? Nu exista niciun răspuns. Dădu nişte explicaţii vagi despre un unchi pe care băiatul îl iubise foarte mult şi care se numea Ben şi în felul

acesta rămăsese şi numele. De pe urma acestor explicaţii avu de pătimit deţinutul. O dată, pe nişte căi ocolite, izbutiră să facă să-i se repartizeze paznicului cinci dolari din bugetul închisorii şi acesta îi zise:

— Nu vrei să-i transmiţi ceva unchiului dumitale?

— Ce doriţi de la mine?

— Păi dacă-l iubeşti atât de mult! Şi-i mai făcu şi cu ochiul!

— Nu pricep, răspunse, uluit, deţinutul.

— Dacă pot să vorbesc mai clar: eu cunosc secretul numelui dumitale.

Walter îl privi, scrâşnind din dinţi.

— Înţeleg.

— Am aflat.

— Capeţi cinci mii de lire.

Paznicul. Închirie un apartament mare, îşi dădu demisia şi, într-o duminică, împreună cu nevasta, îi făcu o vizită binefăcătorului său. Un om neprietenos, o prevenise şi pe nevastă-sa că un deţinut ca ăsta e cam trăsnit; Aşa că nevastă-sa nici nu se miră când Pencroft îi întâmpină scrâşnind din dinţi.

— Taharule!

— Bună ziua. Uite, eu m-am hotărât să fac demersuri în chestiunea dumitale. Dumneata ne-ai dat cinci mii de lire.

— Spune, ce vrei?! Ce?! strigă deţinutul.

— Îţi suntem recunoscători, ciripi femeia şi-i părea rău că Pencroft era atât de nervos.

— Acum ne-am hotărât să cumpăram un imobil. Ne costă o mie de lire.

Walter îi măsură din cap până-n picioare.

— E-n regulă. Veţi primi cele o mie de lire de la avocatul meu! Căraţi-vă!

— Interesant – îi spuse afară paznicul de odinioară nevestei sale care vărsa lacrimi de fericire. E un bădăran, dar are o inimă de aur, asta e sigur. O să-l vizităm mai des.

— Meritã, sărăcuțul de el.

Paznicul se alese cu aproximativ treizeci de mii de lire, aşa că, mai târziu, se întoarse în Suedia şi-şi cumpără o fabrică. Vorbea adeseori despre deținutul cu suflet binecuvântat.

Căci unii deținuți sunt bădărani şi răi ca câinii, dar, dacă au de-a face cu un paznic inteligent şi bun la suflet, sunt în stare să dea şi haina de pe ei.

Bunny stătea şi aştepta la Ravian. Slăbise puțin şi plângea mult. Benjamin Walter o consola cu ocazia vizitelor, ori de câte ori nu era bolnav. Căci din când în când îi dădea câte ceva în cap.

— Bh. Ben. Plângea uneori Bunny.

— Aşa trebuie să fie, Bunny.

— O consola Benjamin Belea 13, după ce află adevărul despre povestea cu spargerile. În viață trebuie să plăteşti. Eu am făcut împrumutul şi omul acela l-a achitat. Se cuvine să execut cavalereşte pedeapsa datorată. Acesta e un gen de reciprocitate. Dacă ies de aici şi nu mă împuşcă nimeni, nu-mi cade o cărămidă-n cap sau nu voi fi spânzurat din greşeală în locul vreunui paricid, atunci am să fiu foarte bun cu tine. Bani am, am o mulțime de bani.

— Ben. Tu simți că ți se cuvin banii lui Pencroft?

Figura bărbatului se schimonosi de furie, începu să agite pumnii şi ochii i se întunecară de lacrimi.

— Cum adică mi se cuvin?! Nemernicul! Asta-i curată cămătărie! Asta nu se poate plăti cu câteva sute de mii de lire! Nu se poate plăti!

Şi Pencroft sosi în Bronx, cu părul cărunt, dar oarecum prudent şi temător ca un elev care se ținuse de şotii.

Madge, încruntată, îi întinse obrazul drept, apoi pe cel stâng şi-l examina dând din cap:

— Ar putea să-ți fie ruşine. Ai luat masa?

Îi vorbise cu vocea aceea dură şi cu privirile acelea triste pline de reproş, prin care obişnuia să-şi ascundă, ca pe o mare ruşine, dragostea ce izbucnea din inima ei bună. Poate că se temea că cei din jur şi-ar lua-o-n cap dacă ar bănui ceea ce ştia de altfel toată lumea: că Madge e o femeie bună.

— De acum înainte va fi cu totul altfel. Ai să vezi, Madge.

— Bine, bine. Am mai auzit asta de câteva ori. Şi, mai târziu, în timp ce punea masa, mai mormăi: fainã figură.

Bărbatul risipitor cercetă toată casa în amănunțime. Femeia scoase din dulap o bucată concavă de cositor folosită drept scrumieră. O turnaseră o dată de Crăciun ca să-şi vadă norocul şi, deoarece în ziua aceea s-au şi sărutat, hotărâseră s-o păstreze. Stăteau uitându-se la ea, mişcați.

— La ce te gândeşti? întrebă Madge.

— Că ăsta e exact ca tirbuşonul. Madge îl privi îngrijorată.

— I-ai arătat vreunui doctor deafiricea asta de pe frunte?

— Poftim? Era distrat. Se gândea la camera lui Ervin.

— Spune-mi, Madge, unde-i fotografia aceea din excursie?

— Acolo. Erau ei amândoi, pe perete, într-o ramă, şi pe fotografie era sens: „N-o să mai pescuim niciodată în altă parte decât în borcanul ăsta cu castraveți murați. Şi Baba cloanța a fost excepțională! Aşa ceva nu se uită. Tivald.”.

Cât se poate de limpede. Dar cine nu cunoaşte limba, acela nu pricepe o iotă. Puse mâinile pe umerii femeii şi-i spuse, cu dragoste şi tristețe:

— Ai să vezi, Madge, că soția lui Benjamin Walter va fi o femeie cu adevărat fericită. De acum va trebui să te obişnuieşti cu acest nume.

Madge se făcu roşie şi înghiți iute în sec: exista primejdia de a începe să plângă. Dar nu-i mai veni în ajutor nici faptul că aşa repede, poticnindu-se:

— Taci din gură. Eşti şi dumneata o bijuterie. Fainã figură. Şi căzu în brațele bărbatului şi începu să plângă.

Reînviară multe întâmplări vechi şi Pencroft revăzu într-o ladă, cu adâncă scârba, falsele diamante Marlow. Individul acela josnic trăsese pe sfoară Societatea de asigurări. Pe pielea lui. Noroc măcar că nu l-au închis. De la fereastră văzu venind fata, frumoasă, zveltă, cu obrajii proaspeți, o domnişoară zâmbitoare. Ce altfel ar fi acum toate dacă ar fi rămas atunci aici. Ar avea o fată mare şi frumoasă ca asta. Dracu ştie de ce, dar parcă ar merita mai mult să suporți mizeriile vieții. Căci totul e mai uşor când există un copil. Nu-i o rezolvare, e doar o cale de mijloc. Dar o cale de mijloc cu totul remarcabilă; păcat că nu există.

— Fetei mele nu i-am amintit de porcăriile dumitale, zise Madge. Nu trebuie să ştie toată lumea ce bijuterie eşti dumneata: I-am spus că-mi eşti văr şi că ai fost şi dumneata în Honduras.

— Poate că ar trebui totuşi să i se spună. De ce să creadă că te măriți pentru a treia oară?

Îl măsură dând din cap dispreţuitor şi înghiți în sec. Vru să spună ceva de genul „ar trebui să-ți fie ruşine" sau „viața asta mi-a fost dată mie?!" sau „pentru că n-ai vrut niciodată să mă asculți.". Dar nu putu decât să-i cadă iar la piept, să-l îmbrățişeze şi să plângă. În fața uşii, Vivian îşi potrivi pălăria şi se îndreptă din umeri, ca o acțiune preventivă față de remarca intitulată: „nu sta aşa ca o gheboasă", îşi înghiți zâmbetul şi îşi făcu intrarea în mod solemn.

— Vivian – zise severa ei mamă – acest domn este Beajamin Walter care a venit din

Honduras şi ne-a adus veşti de la o rudă de-a noastră decăzută.

— Ce mai face Mr. Pencroft?

— Bine, copila mea – zise cam acru străinul, de altfel grozav de simpatic. Şi, când se salutară, o bătu uşurel pe mână. În multe privințe s-a îndreptat. Îmbătrâneşte omul.

În liniştea stânjenitoare care se lăsase, Madge interveni brusc, găsind o frază obişnuită de-a ei:

— Păi, să ne aşezăm la masă. Pe locul meu va sta azi mister. Hm. Şi se stropşi la Vivian: Ce caută pe tine iar rochia asta? Leagă-ţi panglica imediat!

În timpul mesei, Pencroft constată cu oarecare vinovăţie că, de câte ori Madge se întoarce cu spatele, schimbă priviri complice cu fata. Se vedea că se tem amândoi de Madge, dar că sunt edificaţi asupra adevăratei ei firi. Când Pencroft luă ziarul, în timp ce Madge se duse să aducă prăjiturile, Vivian îl atinse cu degetul:

— Lasă ziarul! Mamei nu-i place să citeşti la masă.

— Mie-mi spui? Şi se corectă în grabă: Mie-mi spui că-mi va spune stăpâna casei, mie, musafirului, ce să fac la masă?

— Îţi spune, îl linişti Vivian. Există antecedente. Acum patru ani a dat afară pe cineva. Se ridicase de la masă înaintea ei. Nu-i plac oamenii dezordonaţi.

— Din păcate. Adică. Vreau să spun că nimănui nu-i plac oamenii dezordonaţi.

Cu toate acestea, masa decurse oarecum solemn, în ordine, fără incidente. Spre cea mai mare uimire a lui Vivian, Pencroft, în timp ce Madge şi fata mai mâncau, aprinse o ţigară. Madge îi aruncă o privire. Vivian ştia că urma schema: „nu pot trăi fără ţigările alea puturoase.” Dar n-a urmat.

Fata nu pricepu însă de ce străinul, când mama se uită la el, stinse fulgerător ţigara. De unde ştie? Era ciudat şi că, după ce Madge se sculă de la masă, el fi sărută mama şi-i ură „să-i fie de bine”, întocmai ca papa Bullcer.

Dar felul cum o luă înainte spre fotoliul cel mare de lângă sobă şi se aşeză era de-acum uluitor, aproape înspăimântător. Încă din timpul mesei Vivian avusese temeri că n-o să-şi dea seama. Interesant. Iată că stau de vorbă. Apoi Madge iese.

— Hai să ne plimbăm – spuseră într-un glas şi începură să râdă.

— E drept, zise simpaticul străin, putem fi înapoi la trei şi jumătate când se trezeşte Madge.

Fata îl privi, bărbatul se făcu roşu ca para focului. Porniseră să se plimbe prin Bronx, spre câmp. O fată îngrozitor de drăguță. Râde tot timpul când, în prezența lui Madge, nu-şi prea permite s-o facă atât de des. Din față venea un bărbat, un tânăr bine făcut, brunet, cu o puşcă pe umăr şi cu un ogar în urma lui. Fata se roşi şi, parcă ridicându-l pe Pencroft la rangul de complice, îi şopti:

— Acesta e Marlow cel tânăr. Mama nu trebuie să afle.

— Băiatul îşi ascunde originea?

— Nu, nu are voie să afle că, în ultima vreme, din întâmplare, vânează adeseori pe aici. Şi atunci, se mai potriveşte să ne întâlnim.

— Da, dădu din cap bărbatul. Câteodată drumurile hazardului sunt foarte ciudate. Abia acum bag de seamă că am uitat să-mi iau ţigările. Nu te superi dacă te las aici până mă duc să îmi cumpăr. Văd că, întâmplător, nu te superi. Şi bătrânul spărgător, despre care Madge spunea de-o viață întreagă că nu ar vorbi de-a dreptul nici să-l pici cu ceară, mințea şi de astă dată, căci tabachera îi era doldora de ţigări. Cu toate astea, se duse până la tutungerie şi mai cumpără câteva şi se mai învârti câteva clipe prin piață de parcă arteziana orăşelului ar fi fost cine ştie ce minunăție.

Când se reîntoarse, fata şedea deja singură pe marginea şanțului şi culegea tot felul de flori prăfuite şi bătrâne, le examina preocupată corolele, ca un botanist încărcat de ani. Trebuie să fi fost nişte corole tare ciudate dacă o făcuseră să roşească într-atâta. Bătrânul se aşează lângă ea.

— Vă iubiți?

Fata nu se uită la el, ci îi răspunse doar dând din cap grozav de repede şi de des. Mai târziu, cine ştie de ce se

întâmplă aşa ceva, îl îndrăgi foarte mult pe căruntul spărgător de seifuri şi îl luă de braţ aşa, cum şedeau acolo.

— Este cineva în Honduras. Care de mult. Într-un cuvânt, mama nu ştie că m-am dus în oraşul vecin când a sosit Marlow ăsta din Honduras. Căci a venit de-acolo şi aş fi vrut să ştiu dacă nu s-a întâlnit cu respectivul. Bătrânul Marlow e foarte mândru, abia a vrut să stea de vorbă cu mine. Băiatul însă a venit după mine, şi mi-a explicat. M-a întrebat despre cine mă interesasem. Şi aşa, încetul cu încetul.

— Înţeleg. Aşa că, în ultima vreme, se face că tot umblă pe-aici. Se mai întâmplă. Iar Marlow, câinele bătrân, nu vrea să-l vadă umblând anume pe aici. Tăcură. Prin dreptul soarelui trecu un nor grăbit şi umbra lui căzu până departe peste câmpuri. Aşadar, Marlow mai e şi mândru? În ciuda escrocheriei cu asigurările? Era un amurg înmiresmat.

— Cine este. Respectivul? Cel despre care te-ai interesat? Întrebă bărbatul.

Fata răspunse încetişor, pe gânduri:

— Un domn cu numele Pencroft. Şi, abia auzit, în şoaptă, adăugă: Tatăl meu. De astă dată, tăcură vreme îndelungată. Ţigara bătrânului spărgător de seifuri se stinse şi din turn o mulţime de porumbei îşi luară zborul speriaţi de sunetul clopotelor.

— Mama – spuse în şoaptă fata – n-a vrut ca eu să ştiu. Şi că ştie toată lumea. Când primul ei bărbat, acest Pencroft, a plecat, eu nu eram încă pe lume. Mama n-a vrut ca tata să rămână aici numai din cauza asta. Aşa că nu i-a spus că aşteaptă un copil. Deşi voia să-i spună tocmai în ziua când tata s-a hotărât să plece în Honduras. Apoi nu i-a mai spus. S-au despărţit şi mama s-a măritat din nou şi tatăl meu de-al doilea a consimţit să fiu copilul lui.

M-am născut cu numele lui. Doamne fereşte, să nu afle mama. Nu vrea să ştiu secretul naşterii mele. Singura ei

prietenă, Kitty, e cea care mi-a spus. Şi, o dată, când eu am întrebat-o cine e acest Pencroft căruia îi scrie, mi-a spus că e un vechi prieten al familiei.

Dar cu toate astea, eu, în taină, tot l-am iubit şi l-am respectat pe tatăl meu şi poate că şi mama l-a iubit pentru că, o dată, când era bolnavă, am găsit sub perna ei o fotografie veche şi boţită a lui tata.

Bătrânul înghiţea într-una în sec, dar nu putea vorbi. Respiră adânc, dar nici aşa nu fu în stare să vorbească, după ce se pomenise cu o fată gata crescută şi asta aşa de brusc, de parcă ar fi crescut direct din arătură. Şi-l încălzi ceva pe dinăuntru. Atunci toată chestia cu existenţa nici nu e aşa lipsită de sens, dacă o luăm aşa, multe nu au avut un rost, multe lucruri despre care crezuse că nu contează. Şi îşi trecu palma peste părul fetei şi se uită la ea şi tresări, nici el nu ştia de ce.

Ea se uită la domnul acesta în vârstă, trist, cu ochii larg deschişi, speriaţi, cu gura căscată şi deodată îi veni să plângă.

Şi, foarte tăcuţi, fără o vorbă, porniră spre casa, oarecum vinovaţi şi spăsiţi, căci amândurora le era o frică grozavă de Madge.

— Deci îl iubeşti mult de tot? o întrebă, mai tandru.

Fata făcu din nou semn că da, de parcă n-ar fi prididit să dea destul de des din cap. Şi-i spuse că băiatul voise s-o invite la o serbare câmpenească în oraşul lor. Cu chipul trist, Vivian îi spuse că nu va putea merge la acea petrecere. Desigur că bătrânul Marlow se va opune.

— Păi, uite ce-i, fetiţo. Zise cu vocea vibrând adânc, după o tăcere îndelungată. Eu am trăit mult timp în America de Sud şi, printre incaşi, am învăţat şi eu câteva vrăji. Ţi-am trimis de acolo şi nişte pietre fermecate. Cred că, dacă te vei folosi de acestea, îţi vor veni în ajutor. Nu trebuie decât să crezi şi să speri.

— Eu am foarte multă încredere în dumneata! zise Vivian cu însufleţire, căci într-adevăr aşa era şi strânse mâna bărbatului, aşa, din mers. Şi am şi speranţă!

— Da, mormăi bărbatul, nu-i de mirare că dumneata speri. Cu toate că de-acum încep să sper şi eu câte ceva.

Dacă a fost sau nu Benjamin cel Nou în ţara incaşilor – asta eu n-am cum s-o mai ştiu. Fapt e că, atunci când Vivian apăru la serbare gătită cu pietrele fermecate scoase din ladă şi frumos lustruite, pietre care, după spusele unui tăinuitor-poet, erau cu totul şi cu totul false.

— Cum ziceam, totul e posibil – căci i se putea întâmpla şi unui spărgător de seifuri să-şi petreacă un week-end printre incaşi, un lucru e sigur: în urma acestei vrăji, Marlow căzu întâi într-un leşin adânc, apoi începu să sughită şi, când fata, după sfatul vrăjitorului, duse de trei ori mâna, semnificativ, la colierul fals pe care-l purta, şi spuse: „fiul dumitale mă iubeşte şi m-a cerut în căsătorie", bătrânul Marlow, chiar dacă nu cu faţa strălucitoare de bucurie, dar totuşi spuse: „vă dau binecuvântarea mea."

Aşa s-a întâmplat. Şi întrebarea de mai multe ori repetată dacă a fost sau nu Pencroft oaspetele incaşilor rămâne o taină a incaşilor la fel ca şi locurile neştiute ale vechilor lor mine de aur.

Când, după cununie, Bunny, femeia fericită şi emoţionată, intră să stea de vorbă cu celelalte femei, adevăratul Pencroft şi adevăratul Walter rămaseră singuri, pe o bancă, în grădină. Soţia unuia se chema doamna Walter şi Pencroft era soţul ei, soţia celuilalt se numea doamna Pencroft şi trist era soţul ei şi din cale-afară de ostenit. Ceea ce e un fapt destul de uimitor, căci şezuse locului un an întreg.

— Spune-mi – zise adevăratul Pencroft – pot să-ţi cer să-mi faci un serviciu?

— Ca să-ţi spun drept, nu ştiu, răspunse celălalt, într-o tristă dilemă.

— N-aş vrea decât să aflu, e singura mea dorinţă, şi mi-ar îndulci anii care mi-au mai rămas de trăit.

— Lămureşte-mă, în sfârşit: ce este Probatbicolul?

— O loţiune pe care am descoperit-o eu, împotriva căderii părului. Şi, pentru că am sedus-o pe sora soţiei farmacistului, de care farmacistul era îndrăgostit, el mi-a greşit reţetele. Toţi cei care s-au dat cu loţiunea asta, s-au ales cu răni şi plăgi. Când am fost denunţat, am plecat la Austin, dar m-au descoperit şi acolo. Pe baza mărturiilor din Fillipon, am fost condamnat pentru şarlatanie şi expulzat din capitala Texasului.

În vremea asta, Pencroft îşi zicea că trebuie totuşi să-i fie recunoscător unchiului său din Australia pentru că îi merge aşa de bine. Dacă fiul acestuia nu s-ar fi prăbuşit cu avionul în junglă, Walter nu i-ar fi luat niciodată ghinionul, împreună cu moştenirea.

— Ştii, n-a fost o treabă uşoară să-ţi iau locul. La început, când încă nu ştiam nimic m-am descurcat destul de bine. Mai târziu, când ajunsesem aproape sa pricep despre ce e vorba, am făcut tot felul de gafe. După fiecare gafă, ţineam câte o cuvântare şi, când nimeni nu mai înţelegea nimic, începeau să strige, să urle, şi totul mergea din nou bine.

Petrecerea începuse şi toată lumea îl căuta pe falsul Pencroft. Adevăratul Pencroft îi întinse mâna, dar celălalt îi spuse, scuzându-se:

— Încă nu-mi prea pot mişca braţul. Am alunecat ieri şi mi l-am scrântit un pic. Aşa ceva.

Pencroft dădu din cap, înţelegător.

— Domnule! i se adresă solemn proaspătului soţ. Îţi doresc să trăieşti fericit. Să-ţi rămână, ca un drept al dumitale, toată moştenirea!

Celălalt îi aruncă o privire care-l făcu să se dea doi paşi înapoi.

— Cum adică?! îl întrebă încetişor, proaspătul soţ. Dumneata nu ştii că acum două luni fiul unchiului care a lăsat moştenirea a fost găsit la un trib de sălbatici, în junglă? Fusese grav rănit, a supravieţuit, s-a vindecat, a fost transportat la Sidney, moştenirea fi aparţine şi, bineînţeles, mi s-a blocat de îndată contul de la bancă. I s-a restituit tot ce mai rămăsese.

Din toată chestia nu m-am ales decât cu câteva condamnări, şi cu antebraţul fisurat. Şi cu un paznic de închisoare recunoscător care, din când în când, îşi pune nepoţii să-mi trimită ilustrate, din care cauză mă chinuie migrena zile întregi.

Tăcură vreme îndelungată şi, într-un târziu, Pencroft zise cu sinceră părere de rău:

— Domnule! Te rog să mă ierţi că m-ai jefuit! Dumnezeu mi-e martor că eu n-am vrut!

Petrecerea a fost într-adevăr frumoasă, şi adevăratul Benjamin Walter s-a înveselit încetul cu încetul şi, spre miezul nopţii, bătrânul Marlow închină paharul, entuziast, bând pentru tinerii căsătoriţi. Le ură mulţi ani, le dori fericire, dar cineva se împiedică de el, paharul şlefuit îi scăpă din mâna şi căzu în capul adevăratului Benjamin Walter.

Sosi Salvarea!

SFÂRŞIT

CUPRINS

CAPITOLUL I
CAPITOLUL II.
CAPITOLUL III
CAPITOLUL IV

CAPITOLUL V
CAPITOLUL VI.
CAPITOLUL VII
CAPITOLUL VIII
CAPITOLUL IX
CAPITOLUL X
CAPITOLUL XI
CAPITOLUL XII
CAPITOLUL XIII
CAPITOLUL XIV